K. ABEN

LÄTI-EESTI SÕNARAAMAT

1959

A-22833

KARL ABEN

LÄTI-EESTI SÕNARAAMAT

EESTI RIIKLIK
KIRJASTUS
TALLINN
1959

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

Абен Карл Янович
ЛАТЫШСКО-ЭСТОНСКИЙ СЛОВАРЬ
На латышском и эстонском языках
Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

*

Toimetajad V. Helde ja A. Kerge
Tehniline toimetaja E. Lumet
Korrektor H. Nassar

Ladumisele antud 17. XII 1958. Trükkimisele antud 11. XI 1959. Paber 70×92,1/32. Trükipoognaid 8,25. Formaadile 60×92 kohaldatud trükipoognaid 9,65. Arvutuspoognaid 16,99. Trükiarv 7 000. Tellimise nr. HH 3734. Hans Heidemanni nimel. trükikoda, Tartu, Ülikooli 17/19.

Hind rbl. 5.—

6—2

SÕNARAAMATU KASUTAMISE JUHISED

1. Iga märksõna on trükitud rasvase kirjaga ja tema muutumatu osa on vajaduse korral järgnevast eraldatud püstkriipsuga (|). Märksõna artikli ulatuses on püstkriipsueelne sõnaosa asendatud asendusmärgiga (~), näit. d z ī v | e elu; ~es v e i d s — tuleb lugeda d z ī v e s v e i d s eluviis.

2. L ā t i sõnadel rõhku harilikult ei anta, sest see asetseb tavaliselt sõna esimesel silbil. Juhul, kui rõhk asetseb mõnel teisel silbil, on rõhk märgitud: l e n ī t i n ā m, n e k ū r.

3. Kui näiteis kordub märksõna muutumatul kujul, antakse see lühendatult — sõna esimene täht punktiga: a k t ī v s aktiiv; a r o d b i e d r ī b a s a. — tuleb lugeda a r o d b i e d r ī b a s a k t ī v s.

4. Eestikeelseid vasteid, mis on eraldatud komaga, tuleb pidada sünonüümideks; kui vastetel on suurem tähenduslik vahe, eraldatakse nad semikooloniga: a u g u m s kasvamine, kasv; kehakuju, figuur.

5. Kui läti märksõnal on mitu eri tähendust, siis on need märgitud araabia numbritega 1., 2., 3. jne.: a t b a l s t s 1. tugi; 2. materiaalne abi.

6. Homonüümid antakse eri märksõna all, märkides juurde väiksed ladina tähed a, b, c jne.: a s s^{a} terav; a s s^{b} telg.

7. Kui läti sõna pole eraldi tõlgitav ja seda kasutatakse ainult teatud sõnaühendeis, siis asetatakse märksõna järele koolon ja selle järele vastav sõnaühend koos tõlkega, näit. d ē t i e s: k u r d. kuhu minna, kuhu end peita.

8. Kui sõna või selle osa ei kuulu otse märksõna vastesse või kui mõne märksõna asemel võib tarvitada ka mõnd teist sõnavormi samas tähenduses, siis antakse vastav sõna ümmargustes sulgudes: b ē r i s kõrb(hobune); d e v i ņ i üheksa; d. s i m t i (d e v i ņ s i m t) üheksasada.

LÜHIKE ÜLEVAADE LÄTI KEELE GRAMMATIKAST.

Läti keel (latviešu valoda) koos leedu (leišu valoda) ja 17. sajandi lõpul lõplikult välja surnud muinaspreisi keelega (senprūšu valoda) moodustavad nn. balti keelte rühma, mis omakorda kuulub rikkalikku indo-euroopa keelte perre.

Lätis esineb kolm põhimurret: 1) liivipärane murre (lībiskais ehk tāmnieku dialekts), 2) keskmurre (vidus dialekts), 3) ülemläti murre (augšzemnieku dialekts). Keskmurret räägitakse kogu Läti keskosas (põhjast lõunasse) — Maz-Salacist (Väike-Salatsist) ja Ērģemest (Ärgmäest) lõunasse üle Valmiera, Ceesise, Dobele ja Jelgava kuni Leedu piirini. Sellel murdel põhineb läti kirjakeel, kusjuures kõige lähemal kirjakeelele seisavad Jelgava ja Dobele murrakud.

Erinevus läti ja leedu keele vahel on umbes samasugune kui eesti ja soome keele vahel. Leedu keeles on säilinud vanemad vormid.

Balti keeled seisavad väga lähedal slaavi keeltele, sellepärast on läti keelel palju ühist vene keelega ning vene keele oskajal on võrdlemisi kerge läti keelt ära õppida. Läti ja vene keele lähedus avaldub paljudes ühistes sõnades ja sarnastes sõnalõppudes. Läti keeles esineb üle 500 sõna, mis sarnanevad vene keele vastavatele sõnadele, näit. r o k a — рука (käsi), g a l v a — голова (pea), m ā t e — мать (ema), b r ā l i s брат (vend), d r a u g s — друг (sõber), g a d s — год (aasta), s n i e g s — снег (lumi), d o t — дать (andma), n e s t — нести (kandma), i e t — итти (minema), d o m a t — думать (mõtlema). Esineb ühiseid prefikseid, näit. p a s t ā v ē t — постоять (veidi seisma), p a s ē d ē t — посидеть (veidi istuma), a t i e t — отойти (eemale minema), a t n e s t — отнести (ära tooma) jne.

Peale ühiste sõnade vene keelega esineb läti keeles rohkesti vene laene, näit. z v a n ī t < звонить (kella lööma), k r u s t s < крест (rist), n e d ē ļ a < неделя (nädal), p a g r a b s < погреб (kelder), s v e c e < свеча (küünal), z ā b a k s < сапог (saabas), z e m e < земля (maa) jne. Läti keeles esineb ka rohkesti saksa, liivi-eesti ja muid laene.

LĀTI TĀHESTIK

Trükis	Kirjas	Trükis	Kirjas
A a		L l	
Ā ā		Ļ ļ	
B b		M m	
C c		N n	
Č č		Ņ ņ	
D d		O o	
E e		P p	
Ē ē		R r	
F f		S s	
G g		Š š	
Ģ ģ		T t	
H h		U u	
I i		Ū ū	
Ī ī		V v	
J j		Z z	
K k		Ž ž	
Ķ ķ			

Kirjaviis

Läti keeles tarvitatakse praegu ainult ladina tähestikku, antiikva kirja. Pikkade vokaalide märkimiseks tarvitatakse kriipsu tähe peal: **ā, ē, ī, ū,** kusjuures läti pikk vokaal vastab tavaliselt eesti kolmandavältelisele vokaalile, niisiis on ülipikk. Palataliseeritud konsonandid märgitakse nibukesega tähe all või peal: **ķ, ļ, ņ, ģ.**

Hääldamine

V o k a a l i d. Üldiselt hääldatakse läti vokaale nii, nagu vastavaid eesti tähti. Erinevalt hääldatakse järgmisi vokaale:

e. Läti *e* hääldatakse kaht moodi — kitsalt (vastab eesti *e*-le) ja laialt (vastab umbes eesti *ä*-le).

Kitsalt hääldatakse *e* 1) algselt ühesilbilistes sõnades ja silpides, mis on alati seisnud sõna lõpus: es (mina), nē (ei), te (siin), māte (ema), zeme (maa), nākotne (tulevik); 2) kui järgnevas silbis esineb *i, ī,* kitsas *e* või *ē, ie, ei*: eglīte (kuuseke), egle (kuusk), metiens (tiraaž; vise), zemene (maasikas); 3) kui häälikule *e, ē* järgneb vahetult a) *j* või b) *b, p, m, v* koos *j*-ga või c) palataliseeritud häälik *ģ, ķ, ļ, ņ, č, dž, š, ž*: ceļš (tee), mežs (mets), zveja (kalapüük), vējš (tuul), sveķains (vaigune); 4) rahvusvahelistes sõnades: dekāns (dekaan), eksamens (eksam), referāts (referaat), ekspluatācija (ekspluatatsioon); 5) infinitiivis: nest (kandma), vest (viima), meklēt (otsima).

Laialt hääldatakse *e* 1) kui järgnevas silbis esineb *a, o, u, ai, au* või lai *e*: vecais (vana), tērauds (teras), vēsture (ajalugu), medus (mesi), velēna (mätas); 2) meessoost nimija omadussõnades, kus varem esines järgsilbis *a*: tēvs (< tēvas 'isa'), dēls (< dēlas 'poeg'), melns (< melnas 'must').

ie. Diftong *ie* hääldatakse alati *ie* ja *ia* vahelise diftongina või isegi triftongina *iea*, eriti kui järgnevas silbis esineb *a*: iela (tänav), lielą (suur).

o. *o* hääldatakse *uo* ja *ua* vahelise diftongina või isegi triftongina *uoa*: skola (kool), koks (puu), ozols (tamm), ola (muna). Rahvusvahelistes sõnades hääldatakse *o* puhta *o*-na: kolhozs, diploms, telefons, redaktors.

K o n s o n a n d i d. Kaashäälikud *f, j, k, m, n, p, r, t, s, v, z* (= vene з), *ž* (= vene ж) hääldatakse nii nagu samad häälikud eesti keeles.

c = ts, *č* = tš: cūka (loe: tsuuka 'siga'), četri (loe: tšetri 'neli').

b, *d*, *g* hääldatakse alati heliliselt.

Läti *l* hääldatakse laialt, umbes nagu vene л.

h ja *ch* esinevad ainult rahvusvahelistes sõnades ja hääldatakse kõikjal.

Palataliseeritud konsonandid *ģ*, *ķ*, *ļ*, *ņ* hääldatakse tugevasti palataliseeritult (gj, kj, lj, nj).

Märkus. Läti keele hääldamises esineb regresslivne assimilatsioon, s. o. helitute konsonantide ees hääldatakse ka helilised konsonandid helitult, ja vastuoksa, heliliste konsonantide ees hääldatakse helitudki konsonandid heliliselt: labs (hea) hääldatakse «laps», pusdiena (keskpäev, lõuna) hääldatakse «puzdiena».

Rõhk

Sõnarõhk asetseb läti keeles nagu eesti keeleski esimesel silbil. Erandlikult võib sõnarõhk asetseda ka järgsilpidel. Sõnastikus on nendel puhkudel rõhk märgitud.

Intonatsioon

Pikki rõhualuseid silpe hääldatakse läti keeles mitmesuguse intonatsiooniga. Läti keeles esineb kolmesugune intonatsioon: 1) püsiv (veniv), 2) langev ja 3) murtud intonatsioon. Kui silp hääldatakse kogu ulatuses samasuguse tugevusega, siis on tegemist püsiva intonatsiooniga: māja (mãja) 'maja', ieva (ìeva) 'toomingas', manta (mañta) 'varandus'. Langeva intonatsiooni puhul hääldatakse rõhualune silp alguses valjusti, lõpu poole aga tasemini: kāzas (kàzas) 'pulmad', lūgt (lûgt) 'paluma', iela (ièla) 'tänav'. Tunduvalt erinev eelmistest intonatsioonidest on nn. murtud intonatsioon, kus rõhualune silp otsekui murtakse keskelt pooleks, tekib ahtus, mitte päris sulg, kusjuures esimene osa hääldatakse valjusti, teine osa aga üsna tasa. See meenutab mõnel määral lõuna-eesti murde larüngaalklusiili: rīts (rîts) 'hommik', zāle (zâle) 'rohi', dēls (dêls) 'poeg', art (art̂) 'kündma'.

Intonatsioonist oleneb mõnikord ka sõna tähendus. Nii on sõnal zāle kaks tähendust sõltuvalt sellest, missuguse intonatsiooniga me seda hääldame: zâle (murtud intonatsiooniga) 'rohi', aga zāle (veniva intonatsiooniga) 'saal'.

Grammatiline sugu

Läti keele nimisõnad jagunevad mees- ja naissoost nimisõnadeks. Meessoost nimisõnade lõpud on:

-s : logs (aken), galds (laud);
-š : ceļš (tee), kaimiņš (naaber);
-is : brālis (vend), nazis (nuga);
-us : lietus (vihm), medus (mesi).

Naissoost nimisõnade lõpud on:

-a : māsa (õde), grāmata (raamat);
-e : upe (jõgi), māte (ema);
-s : sirds (süda), smilts (liiv).

Märkus. Erandlikult lõpeb mõni meessoost nimisõna a-ga: puika (poisike). Mõned a- ja e-lõpulised sõnad käivad nii mees- kui naissoost isiku kohta: pļāpa (lobasuu), slepkava (mõrvar), bende (timukas).

Häälikute palatalisatsioon (teisenemine).

Läti keeles mõne käändkonna üksikuis käändeis või kogu mitmuses tüvekonsonant palataliseerub, ka mõne pöördkonna üksikuis vormides esineb palatalisatsioon. Palataliseerijaks on *j*. Tavaliselt *j* assimileerub palataliseeritava konsonandiga, andes uue kvaliteediga hääliku, labiaalidega aga *j* ei assimileeru. Assimileerumise puhul saame seaduspäraselt järgmised teisenemised:

lj > ļ: brālis (vend), gen. brāļa (< brāljā)
nj > ņ: zirnis (hernes), gen. zirņa (< zirnjā)
cj > č: lācis (karu), gen. lāča (< lācjā)
dj > ž: briedis (põder), gen. brieža (< briedjā)
dzj > dž: dadzis (takjas), gen. dadža (< dadzjā)
zj > ž: nazis (nuga), gen. naža (< nazjā)
sj > š: lūsis (ilves), gen. lūša (< lūsjā)
tj > š: zutis (angerjas), gen. zuša (< zutjā)
stj > šķ: ikstis (põial), gen. ikšķa (< ikstjā)

Labiaalidega *j* ei assimileeru:

bj : gulbis (luik), gen. gulbja
mj : kurmis (mutt), gen. kurmja
pj : ūpis (kassikull), gen. ūpja
vj : cirvis (kirves), gen. cirvja

Käänded

Läti keeles on 7 käänet:

1. Nominatīvs — kas? (kes? mis?)
2. Ģenitīvs — kā? (kelle? mille?)
3. Datīvs — kam? (kellele? millele? kellel? millel?)
4. Akuzatīvs — ko? (keda? mida?)
5. Instrumentālis — ar ko? (kellega? millega?)
6. Lokatīvs — kur? (kus?)
7. Vokatīvs

Nimisõnade käänamine

I käändkond

s-, *š*-lõpulised meessoost sõnad.

Käänded	Ainsus		Mitmus	
N.	tēv-s	ce|-š	tēv-i	ce|-i
Ģ.	tēv-a	ce|-a	tēv-u	ce|-u
D.	tēv-am	ce|-am	tēv-iem	ce|-iem
A.	tēv-u	ce|-u	tēv-us	ce|-us
I.	ar tēv-u	ar ce|-u	ar tēv-iem	ar ce|-iem
L.	tēv-ā	ce|-ā	tēv-os	ce|-os
V.	tēv!		tēv-i!	

II käändkond

a-lõpulised naissoost sõnad.

Käänded	Ainsus		Mitmus	
N.	mās-a	liep-a	mās-as	liep-as
G.	mās-as	liep-as	mās-u	liep-u
D.	mās-ai	liep-ai	mās-ām	liep-ām
A.	mās-u	liep-u	mās-as	liep-as
I.	ar mās-u	ar liep-u	ar mās-ām	liep-ām
L.	mās-ā	liep-ā	mās-ās	liep-ās
V.	mās!		mās-as!	

III käändkond

e-lõpulised naissoost sõnad.

Mitmuse genitiivis tüvekonsonant palataliseerub.

Käänded	Ainsus		Mitmus	
N.	māt-e	egl-e	māt-es	egl-es
G.	māt-es	egl-es	maš-u	egl-u
D.	māt-ei	egl-ei	māt-ēm	egl-ēm
A.	māt-i	egl-i	māt-es	egl-es
I.	ar māt-i	ar egl-i	ar māt-ēm	ar egl-ēm
L.	māt-ē	egl-ē	māt-ēs	egl-ēs
V.	māt!		māt-es!	

IV käändkond

is-lõpulised meessoost sõnad.

Ainsuse genitiivis ja kõigis mitmuse käändeis tüvekonsonant palataliseerub.

Käänded	Ainsus		Mitmus	
N.	brāl-is	cirv-is	brāļ-i	cirv-ji
G.	brāļ-a	cirv-ja	brāļ-u	cirv-ju
D.	brāl-im	cirv-im	brāļ-iem	cirv-jiem
A.	brāl-i	cirv-i	brāļ-us	cirv-jus
I.	ar brāl-i	ar cirv-i	ar brāļ-iem	ar cirv-jiem
L.	brāl-ī	cirv-ī	brāļ-os	cirv-jos
V.	brāl-i!		brāļ-i!	

V käändkond

us-lõpulised meessoost sõnad.

Käänded	Ainsus		Mitmus
N.	Mik-us	tirg-us	tirg-i
G.	Mik-us	tirg-us	tirg-u
D.	Mik-um	tirg-um	tirg-iem
A.	Mik-u	tirg-u	tirg-us
I.	ar Mik-u	ar tirg-u	ar tirg-iem
L.	Mik-ū	tirg-ū	tirg-os
V.	Mik-u!		

VI käändkond

s-lõpulised naissoost sõnad.

Mitmuse genitiivi tüvekonsonant tavaliselt palataliseerub.

Käänded	Ainsus		Mitmus	
N.	klēt-s	ugun-s	klēt-is	ugun-is
G.	klēt-s	ugun-s	klēš-u	ugun-u
D.	klēt-ij	ugun-ij	klēt-īm	ugun-īm
A.	klēt-i	ugun-i	klēt-is	ugun-is
I.	ar klēt-i	ar ugun-i	ar klēt-īm	ar ugun-īm
L.	klēt-ī	ugun-ī	klēt-īs	ugun-īs

VII käändkond

Meessoost sõnad, mille tüvi lõpeb *n-* või *s*-ga.

Kõigis mitmuse käändeis tüvekonsonant palataliseerub.

Käänded	Ainsus		Mitmus	
N.	akmen-s	mēnes-s	akmeņ-i	mēneš-i
G.	akmen-s	mēnes-s	akmeņ-u	mēneš-u
D.	akmen-im	mēnes-im	akmeņ-iem	mēneš-iem
A.	akmen-i	mēnes-i	akmeņ-us	mēneš-us
I.	ar akmen-i	ar mēnes-i	ar akmeņ-iem	mēneš-iem
L.	akmen-ī	mēnes-ī	akmeņ-os	mēneš-os

Omadussõnade käänamine

Läti keeles on omadussõnadel kahesugune lõpp:

1) määramatu lõpp, kui räägitakse tundmatust, esmakordselt mainitavast isikust või esemest —

meessoost *-s, -š*: mazs (väike), mīļš (armas)
naissoost *-a*: maza, mīļa

2) määraline lõpp, kui räägitakse tuntud või eespool mainitud isikust või esemest —

meessoost *-ais*: mazais (väike), mīļais (armas)
naissoost *-ā*: mazā, mīļā

Määramatu lõpuga meessoost omadussõnad käänduvad täpselt nii, nagu esimese käändkonna sõnad, määramatu lõpuga naissoost sõnad nii, nagu teise käändkonna sõnad.

Määramatu lõpuga omadussõnade käänamise tabel

Käänded	Meessoost		Naissoost	
	Ainsus			
N.	lab-s	za|-š	lab-a	za|-a
G.	lab-a	za|-a	lab-as	za|-as
D.	lab-am	za|-am	lab-ai	za|-ai
A.	lab-u	za|-u	lab-u	za|-u
I.	ar lab-u	ar za|-u	ar lab-u	ar za|-u
L.	lab-ā	za|-ā	lab-ā	za|-ā

Käänded	Meessoost		Naissoost	
	Mitmus			
N.	lab-i	za|-i	lab-as	za|-as
G.	lab-u	za|-u	lab-u	za|-u
D.	lab-iem	za|-iem	lab-ām	za|-ām
A.	lab-us	za|-us	lab-as	za|-as
I.	ar lab-iem	ar za|-iem	ar lab-ām	ar za|-ām
L.	lab-os	za|-os	lab-ās	za|-ās

Määratud lõpuga omadussõnade käänamise tabel

Käänded	Meessoost		Naissoost	
	Ainsus	Mitmus	Ainsus	Mitmus
N.	maz-ais	maz-ie	maz-ā	maz-ās
G.	maz-ā	maz-o	maz-ās	maz-o
D.	maz-ajam	maz-ajiem	maz-ajai	maz-ajām
A.	maz-o	maz-os	maz-o	maz-ās
I.	ar maz-o	ar maz-ajiem	ar maz-o	ar maz-ajām
L.	maz-ajā	maz-ajos	maz-ajā	maz-ajās
V.	maz-ais! (maz-o!)	maz-ie!	maz-ā! (maz-o!)	maz-ās!

Isikuliste asesõnade ja enesekohase asesõna *sevis* käänamine.

Käänded	Ainsus			Mitmus		
N.	es (mina)	tu (sina)	—	mēs (meie)	jūs (teie)	—
G.	manis	tevis	sevis (enese)	mūsu	jūsu	sevis
D.	man	tev	sev	mums	jums	sev
A.	mani	tevi	sevi	mūs	jūs	sevi
I.	ar mani	ar tevi	ar sevi	ar mums	ar jums	ar sevi
L.	manī	tevī	sevī	mūsos	jūsos	sevī

Märkus. Meessoost kolmas isik *viņš* (tema) käändub I käändkonna kohaselt, naissoost kolmas isik *viņa* (tema) käändub II käändkonna kohaselt.

Näitavate asesõnade käänamine

Käänded	Meessugu		Naissugu	
	Ainsus	Mitmus	Ainsus	Mitmus
N.	šis (see)	šie (need)	šī (see)	šīs (need)
G.	šā (šī)	šo	šās (šīs)	šo
D.	šim	šiem	šai	šīm
A.	šo	šos	šo	šīs
I.	ar šo	ar šiem	ar šo	ar šīm
L.	šajā (šinī, šai)	šajos (šinīs, šais)	šajā (šinī, šai)	šajās (šinīs, šais)
N.	tas (too)	tie (nood)	tā (too)	tās (nood)
G.	tā	to	tās	to
D.	tam	tiem	tai	tām
A.	to	tos	to	tās
I.	ar to	ar tiem	ar to	ar tām
L.	tajā (tanī, tai)	tajos (tanīs, tais)	tajā (tanī, tai)	tajās (tanīs, tais)

Määravate asesõnade käänamine

Käänded	Meessugu		Naissugu	
	Ainsus	Mitmus	Ainsus	Mitmus
N.	pats (ise)	paši	pati (ise)	pašas
G.	paša	pašu	pašas	pašu
D.	pašam	pašiem	pašai	pašām
A.	pašu	pašus	pašu	pašas
I.	ar pašu	ar pašiem	ar pašu	ar pašām
L.	pašā	pašos	pašā	pašās

Pööramise tabelid

Kindel kõneviis

sargāt 'kaitsma', sargāties 'end kaitsma'

Ajad	Isikud	Aktiiv	Refleksiiv
Olevik	1. es	sargu	sargos
	2. tu	sargi	sargies
	3. viņš, viņa	sarga	sargās
	1. mēs	sargām	sargāmies
	2. jūs	sargāt	sargāties
	3. viņi, viņas	sarga	sargās
Lihtminevik	1.	sargāju	sargājos
	2.	sargāji	sargājies
	3.	sargāja	sargājās
	1.	sargājām	sargājāmies
	2.	sargājāt	sargājāties
	3.	sargāja	sargājās
Täisminevik	1.	esmu, esi, ir sargājis, sargājusi	esmu, esi, ir sargājies, sargājusies
	2.		
	3.		
	1.	esam, esat, ir sargājuši, sargājušas	esam, esat, ir sargājušies, sargājušās
	2.		
	3.		
Enneminevik	1.	biju, biji, bija sargājis, sargājusi	biju, biji, bija sargājies, sargājusies
	2.		
	3.		
	1.	bijām, bijāt, bija sargājuši, sargājušas	bijām, bijāt, bija sargājušies, sargājušās
	2.		
	3.		

Ajad	Isikud	Aktiiv	Refleksiiv
Lihttulevik	1.	sargāšu	sargāšos
	2.	sargāsi	sargāsies
	3.	sargās	sargāsies
	1.	sargāsim	sargāsimies
	2.	sargāsiet (-sit)	sargāsieties (-sities)
	3.	sargās	sargāsies
Liittulevik	1.	būšu, būsi, būs — sargājis	būšu, būsi, būs — sargājies
	2.		
	3.		sargājusies
	1.	būsim, būsiet (-sit), būs — sargājuši	būsim, būsiet (-sit), būs — sargājušies
	2.		
	3.	sargājušas	sargājušās

Tingiv kõneviis

Ajad	Isikud	Aktiiv	Refleksiiv
Olevik	1.	sargātu	sargātos
	2.		
	3.		
	1.	sargātu	sargātos
	2.		
	3.		
Täisminevik	1.	būtu — sargājis	būtu — sargājies
	2.		
	3.	sargājusi	sargājusies
	1.	būtu — sargājuši	būtu — sargājušies
	2.		
	3.	sargājušas	sargājušās

Kaudne kõneviis

Ajad		Aktiiv	Refleksiiv
Olevik	Ainsus ja mitmus	sargot	sargoties
Täisminevik	Ainsus	esot { sargājis / sargājusi }	esot { sargājies / sargājusies }
	Mitmus	esot { sargājuši / sargājušas }	esot { sargājušies / sargājušās }
Lihttulevik		sargāšot	sargāšoties
Liittulevik	Ainsus	būšot { sargājis / sargājusi }	būšot { sargājies / sargājusies }
	Mitmus	būšot { sargājuši / sargājušas }	būšot { sargājušies / sargājušās }

Vajaduse kõneviis (debitiiv)

Ajad	Isikud	Aktiiv	Refleksiiv
Olevik Lihtminevik Lihttulevik Tingiva kõnev. olevik Kaudse kõnev. olevik	1. man 2. tev 3. viņam, viņai 1. mums 2. jums 3. viņiem, viņām	ir / bija / būs / būtu / esot jāsarga	ir / bija / būs / būtu / esot jāsargās
Täisminevik Enneminevik Liittulevik Tingiva kõnev. täisminevik Kaudse kõnev. täisminevik	1. man 2. tev 3. viņam, viņai 1. mums 2. jums 3. viņiem, viņām	ir / bija / būs / būtu / esot bijis jāsarga	ir / bija / būs / būtu / esot bijis jāsargās

Käskiv kõneviis

Isikud	Aktiiv		Refleksiiv	
	Ainsus	Mitmus	Ainsus	Mitmus
1.	—	sargāsim!	—	sargāsimies!
2.	sargi!	sargiet!	sargies!	sargieties!
3.	lai sarga!	lai sarga!	lai sargās!	lai sargās!

Kesksõnad

Ajad	Aktiiv	Refleksiiv	Passiiv
Olevik	sargošs, -oša sargot sargādams, -dama	sargoties sargādamies, -damās	sargāms, -āma sargām sargāmies
Minevik	sargājis, -usi	sargājies, -usies	sargāts, -ta
Tulevik	sargāšot	sargāšoties	

Kaassõnad

Kaassõnad võivad asetseda läti keeles, nagu eesti keeleski, käändsõna ees või järel.

Ainsuse genitiiviga tarvitatakse kaassõnu:
aiz, apakš, bez, kopš, labad, no, pēc, pie, pirms, priekš, šaipus, viņpus, otrpus, augšpus, lejpus, ārpus, zem, virs.

Ainsuse akusatiiviga tarvitatakse kaassõnu:
ap, gar, par, pār, pret, starp, caur.

Ainsuse genitiivi ja akusatiiviga tarvitatakse kaassõna **uz.**

Ainsuse daativi ja akusatiiviga tarvitatakse kaassõna **pa.**

Daativiga tarvitatakse kaassõna **līdz.**

Instrumentaaliga tarvitatakse kaassõna **ar.**

Mitmuses tarvitatakse kõiki kaassõnu daativiga.

LÜHENDID

adj. adjektiiv
ajal. ajalugu
bot. botaanika
e. ehk
fras. fraseoloogia
füüs. füüsika
gramm. grammatika
keelet. keeleteadus
kõnek. kõnekäänd
matem. matemaatika
mer. merendus
mitm. mitmus
muus. muusika
om. omastav
omaduss. omadussõna
pol. poliitika
prep. prepositsioon
põlgl. põlglikult
sides. sidesõna
zool. zooloogia
taval. tavaliselt
tehn. tehnika
v. või

A

ābece aabits
abējādi kummatigi
ābele õunapuu
abhāziete abhaasitar, abhaaslanna
abhāzs abhaas, abhaaslane
abi mõlemad
abinieks *zool.* kahepaikne
āboliņš ristikhein
ābolītis õunake
ābols õun
āboltiņš õunake
abonents abonent
abonēt aboneerima
abpus mõlemal pool, kummalgi pool
abpusējs, abpusīgs mõlemapoolne, vastastikune
abra leivaküna, leivaastja, lõim, mõhk
absolūts absoluutne
abstrakts abstraktne
acīgs terava nägemisega, terane
acīm redzams silmanähtav, ilmne
acīm redzot silmanähtavalt, ilmselt
acs silm; **adatas a.** nõelasilm
aculiecinieks pealtnägija, tunnistaja
acumēr|s silmamõõt; **pēc ~a** silmamõõdu järgi
acumirklīgs silmapilkne
acumirklis silmapilk, hetk
acuraugs silmatera
ačgārni vastuoksa, pahupidi
ačgārns sobimatu, mõttetu
āda 1. nahk; 2. karusnahk
adāmadata (kudumis-, suka-) varras
adata nõel
adatains okkaline; **a. kā ezis** okkaline nagu siil
adījums kootud töö (valmis)
adīklis kudumistöö (lõpetamata)
adīt kuduma
adītava kudumisruum, kudumistöökoda
ādminis parkal, parksepp, nahkur, nahksepp
administratīvs administratiivne
admirālis admiral
adoptēt adopteerima, lapsendama
adresāts adressaat, kirjasaaja
adrese aadress
adresēt adresseerima
adžāriete adžaaritar, adžaarlanna
adžārs adžaarlane; **~u valoda** adžaari keel
agrāk varem, varemini
agrākais endine
agrārs agraar-, agraarne, põllumajanduslik
agresīvs agressiivne
agresors agressor

agrs vara(ja)ne
agrum|s: **rīta ~ā** vara hommikul
aģents agent
aģentūra agentuur
aģitācija agitatsioon
aģitators agitaator
aģitēt agiteerima
aģitpunkts agitpunkt
aicinājums 1. kutse, hüüd; 2. üleskutse
aicināt kutsuma, paluma
aijāt äiutama, kussutama
aile lahter, rubriik
aina vaatepilt, pilt; **dzīves ainas** pildid elust
ainava vaade, maastikupilt, maastikuvaade
airēšana sõudmine, aerutamine
airēt sõudma, aerutama
airētājs sõudja, aerutaja
airis aer, mõla
alta lammas
aitāda lambanahk
aitkopība lambakasvatus
aitkopis lambakasvataja
aiz 1. taga, taha; **dzīvot a. meža** metsa taga elama; 2. tõttu, pärast; **a. dusmām** vihast, viha pärast
aiza mäekuru, mäelõhe
aizaugt kinni kasvama
aizaulekšot minema tormama, minema kihutama
aizauļot *vt.* **aizaulekšot**
aizbarikadēt barrikeerima
aizbāznis kork; punn
aizbāzt kinni toppima, täis toppima, sulgema
aizbēgt ära põgenema, minema jooksma
aizbērt tõkestama, ummistama, täis ajama
aizbīdīt kinni lükkama v. tõukama, (riivi) ette lükkama, sulgema
aizbīdnis riiv, siiber
aizbildinājums ettekääne, õigustamine, vabandus
aizbildināties end vabandada püüdma, ettekäändeid otsima, lahti puiklema; *kõnek.* end välja rääkima
aizbildnība eestkoste, hooldus
aizbildnis eestkostja, hooldaja
aizbilst kellegi heaks head sõna lausuma, kellegi eest kostma
aizbraucējs ärasõitja, lahkuja
aizbraukt ära sõitma
aizceļot ära sõitma, ära reisima
aizcirst 1. veidi raiuma; 2. kinni virutama; **a. durvis** ust kinni virutama
aizdedzināt süütama, põlema panema
aizdegt süütama
aizdegties süttima
aizdevums laen
aizdomas kahtlus, kahtlustus
aizdomīgs kahtlane
aizdot laenama, laenuks andma
aizdrāzties kiiresti ära sõitma, minema kihutama
aizdusa hingeldus
aizdzīt[a] ära v. eemale ajama, kuhugi ajama
aizdzīt[b] kinni kasvama (haava kohta)
aizelsties ähkima, puhkima hakkama

aizēnot varjama, varjutama
aizgādāt ära saatma, kohale toimetama
aizgājējs surnu, lahkunu; ka: äramineja
aizgalds sulg, aed, tara; cūkas ~ā sead on sulus
aizgrābt 1. kinni haarama, puudutama; 2. kaasa kiskuma, innustama
aizgrieznis kraan; **ūdens vada a.** veekraan
aizgriezt kinni pöörama
aizgriezties ära pöörduma
aizgrūst eemale lükkama; kinni lükkama
aizgulēties kauaks magama jääma; *kõnek.* sisse magama
aizgūt laenama, laenu teel üle võtma; **aizgūti vārdi** laensõnad
aizguvums laenamine, laen, *keelet.* laensõna
aiziet ära minema, lahkuma, eemalduma
aizjāt ära ratsutama, minema ratsutama
aizjonot kiiresti ära sõitma, minema kihutama
aizjūgs 1. hoburakmed, hobuseriistad; 2. rakend
aizjūgt ette rakendama, rakkesse panema
aizkars eesriie, kardin
aizkārt ette riputama, ära varjama
aizkārtnis tõkkepuu; valdas, teekärbis
aizkavējums viivitus, peatus
aizkavēšanās hilinemine
aizkavēt tagasi hoidma, kinni hoidma, kinni pidama, peatama, takistama
aizkavēties hilinema; teatud ajaks viibima
aizklāt kinni katma
aizklāts kinnine, salajane
aizklibot minema lonkima, longates ära minema
aizkomandēt komandeerima, lähetama
aizkorķēt korgiga sulgema
aizkrāsne ahjutagune
aizkraut tõkestama, ummistama, kinni laduma
aizkrist 1. millegi taha kukkuma; 2. kinni kukkuma, kinni prantsatama
aizkrustot tõkestama, risti teele ette asuma
aizkurs süüde, tulesüüde, läide
aizkurt küdema panema, süütama
aizkustinājums (meele)liigutus, heldimus, härdus
aizkustināt heldima panema, liigutama
aizkustinošs liigutav, härras
aizķert riivama, puudutama
aizķerties takerduma, millegi külge kinni jääma
aizlaist 1. laskma, minema laskma; 2. lohakusse jätma
aizlaisties ära v. minema lendama; **a. lapās** minema putkama, jalga laskma
aizlāpīt kinni nõeluma, paikama
aizlauzt murdma, mõrandama, puruks murdma
aizlēkt minema kargama, ära hüppama
aizlidot ära lendama, minema lendama

aizliegt ära keelama; **smēķēt aizliegts** suitsetamine keelatud
aizliegums keeld, keelamine
aizlikt taha panema; **a. aiz auss** kõrva taha panema
aizlīmēt kinni liimima
aizlipināt kinni kleepima
aizlīst 1. millegi taha ronima; 2. minema ronima
aizlodēt kinni tinutama, kinni jootma
aizlūzt murduma, mõranema
aizmāršība kalduvus unustamisele, mälunõrkus, hajameelsus
aizmāršīgs unustav, mälunõrk, hajameelne
aizmest minema viskama; kinni pilduma
aizmesties klammerduma, kinni jääma, millegi külge rippuma jääma
aizmiegt silmi pilutama, silmi vidutama
aizmigt uinuma, magama jääma
aizmirst unustama
aizmirsties end unustama
aizmugure seljatagune, tagala
aizmugurisks tagaselja tehtud; **a. spriedums** tagaselja kohtuotsus
aizmukt *kõnek.* jalga laskma, sääred tegema, plehku panema
aizmūrēt kinni müürima
aiznaglot kinni naelutama, kinni taguma
aiznest ära viima, kõrvale kandma
aizņemties laenama, laenuks võtma
aizņēmums laen; **valsts a.** riigilaen
aizparīt üleülehomme
aizpeldēt minema ujuma, eemale ujuma
aizpērn, aizpērngad tunamullu
aizpogāt kinni nööpima, nööpe kinni panema
aizputināt kinni tuiskama
aizrādījums märkus, näpunäide, osutamine
aizrādīt osutama, kätte näitama
aizrakstīt kirjutama (kellelegi)
aizraujošs kaasakiskuv, kütkestav, veetlev, paeluv
aizraušanās kaasakiskumine, innustus, ind, andumus
aizraut 1. kaasa kiskuma, kaasa viima; 2. innustama, haarama
aizrautība vaimustus, innustus
aizrauties innustuma, anduma
aizrautīgs kaasakiskuv, kütkestav, paeluv
aizripot ära v. eemale veerema
aizritēt 1. ära v. eemale veerema; 2. mööduma (aja kohta)
aizrīties läkastama
aizsalt (kinni)külmuma, jäätuma
aizsardzība kaitsmine, valvamine, kaitse, valve
aizsargāt kaitsma
aizsargāties end kaitsma
aizsargbrilles kaitseprillid
aizsargkrāsa kaitsevärv
aizsargpote kaitsesüst
aizsargs 1. *tehn.* kaitse; 2. kaitsja
aizsegs kate
aizsegt kinni katma, varjama

aizsegties end kinni katma
aizsiet kinni köitma, kinni siduma
aizskalot ära uhtma, minema uhtma
aizskart puudutama, riivama
aizskriet ära jooksma, minema jooksma
aizskrūvēt kinni kruvima
aizslēgt lukku panema, lukustama, sulgema
aizslīdēt mööda vilksatama v. lipsama; mööda lendama
aizsmakt kähisema (hakkama)
aizsmēķēt suitsetama hakkama, suitsu süütama
aizsnausties tukkuma jääma, tukastama
aizsniegt (pingutusega, vaevaga) ulatuma, küündima
aizsnigt lund täis tuiskama v. sadama
aizspriedums eelarvamus
aizsprostojums tõkestamine, tõke, takistus
aizsprostot tõkestama, takistama, sulgema
aizsprosts tõke; tamm
aizsprukt ära lipsama, ära putkama, minema pääsema
aizstāt, aizvietot asendama, aset täitma
aizstāvēt kaitsma
aizstāvēties end kaitsma
aizstāvis kaitsja, eestkostja
aizsteigties minema ruttama
aizstiept minema lohistama, ära viima
aizsūtīt ära saatma
aizsviest ära viskama
aizšaujamais riiv
aizšaut[a] nihutama, tõukama, ette lükkama, kinni lükkama
aizšaut[b] lasuga haavama
aizšauties kiiresti minema kihutama
aizšūt kinni õmblema, kokku õmblema
aiztaisīt kinni panema (ust, akent)
aiztaupīt säästma, hoidma tagavaraks), säilitama
aiztecēt 1. ära voolama (vee kohta); 2. minema lippama, vudinal ära jooksma
aiztikt puutuma, puudutama
aizturēt kinni pidama, peatama, tagasi hoidma, kinni hoidma
aizvainojums solvang, haavamine, ülekohus
aizvainot solvama, haavama
aizvakar üleeile, tunaeile
aizvākt koristama, ära panema
aizvējš tuulevari
aizvelt ära v. eemale veeretama
aizvelties ära v. eemale veerema
aizvērt sulgema, kinni panema
aizvērties end sulgema, sulguma
aizvest ära viima, kohale toimetama
aizvēsture eelajalugu
aizvēsturisks eelajalooline
aizvien alati, aina, ikka
aizvietot asendama, aset täitma
aizvilināt ära meelitama, minema meelitama
aizvilkt ära tassima, ära vedama
aizvilkties (aeglaselt v. vaevaliselt) minema lonkima

aizviņnedēļ ülemineval nädalal
aizzīmogot kinni pitseerima
aizžogojums tõkestamine, tõke, takistus
aizžogot tõkestama
ak! *hüüds.* ah! oh!
aka kaev
akadēmija akadeemia; **Zinātņu a.** Teaduste Akadeemia
akadēmiķis akadeemik
akadēmisks akadeemiline
akcents aktsent, (sõna)rõhk
akcija aktsia
aklimatizēties aklimatiseeruma
akls pime (inimese, looma kohta)
aklums pimedus
akmens kivi
akmentiņš kivikene
akmeņains kivine
akmeņlauztuve kivimurd, paemurd
akmeņogles *tavaliselt mitm.* kivisüsi
aknas *ainult mitm.* maks (-a)
akordeons akordion
akords *muus.* akord
akrobatisks akrobaatiline
akrobāts akrobaat
ākstīties lollusi tegema, vigurdama, kemplema, tembutama
āksts narr, tola, veiderdaja
aktieris näitleja
aktivists aktivist
aktivitāte aktiivsus
aktivizēt aktiviseerima
aktivizēties aktiviseeruma
aktīvs[a] aktiiv; **arodbiedrības a.** ametiühingu aktiiv
aktīvs[b] aktiivne
aktrise näitlejatar
akts[a] aktus **svinīgs a.** skolā pidulik aktus koolis
akts[b] akt, toimik (dokumentide kogumik); **apsūdzības a.** süüdistusakt
aktuāls aktuaalne
akumulators akumulaator, aku
akūts akuutne (äge, terav, teravalt päevakorral olev)
akuzatīvs akusatiiv, sihitav (kääne)
akvarelis akvarell
akvārijs akvaarium
āķis konks, haak
ala koobas
albāniete albaanlanna
albānis albaanlane; **albāņu valoda** albaania keel
albums album
aldaris õllepruulija
aleja allee, puiestee
ālēties 1. veiderdama, tola mängima; 2. märatsema
alfabēts alfabeet, tähestik
alga palk, tasu
algebrisks algebraline
ālinģis jääauk
alka, alkas *taval. mitm.* janu, igatsus; **zināšanu a.** teadmisjanu
alkatība ahnus, aplus
alkatīgs ahne, ablas
alkoholisk|s alkohoolne, alkoholi sisaldav; **~ie dzērieni** alkohoolsed joogid
alkohols alkohol
alksnājs lepavõsastik, lepik, lepistik
alksnis lepp
alkt janunema
allaž alati, aina, ikka
alnis põder
alts alt (hääl, viiul)

alumīnij|s alumiinium; **~a trauki** alumiiniumnõud
alus õlu; **darīt alu** keeta õlut, teha õlut; **alus darītava** õlletehas
alv|a (inglis)tina; **-as karote** tinalusikas
alvot tinutama
aļģe vetikas; **jūras a.** merevetikas
amatnieks käsitööline
amatpersona ameti-isik, ametnik
amats käsitöö, amet, elukutse
ambulance ambulatoorium, ambulants
amerikāniete ameeriklanna
amerikānis ameeriklane
āmurs haamer, vasar
analfabētisms kirjaoskamatus
analfabēts kirjaoskamatu (isik)
analīze analüüs, eritlus
analizēt analüüsima, eritlema
analoģisks analoogiline
anekdote anekdoot
angliete inglanna
anglis inglane
anketa ankeet, ankeetleht, küsitlus
ansamblis ansambel; **dziesmu un deju a.** laulu- ja tantsuansambel
antena antenn
antīk|s antiik-, antiikne; **~ā māksla** antiikne kunst
antikvariāts antikvariaat; **grāmatu a.** raamatute antikvariaat
anulēt annulleerima, tühistama; **a. līgumu** lepingut annulleerima
ap 1. ümber; **zeme griežas ap sauli** maa tiirleb ümber päikese; 2. ligikaudu; **viņš atnāks ap trim** ta tuleb kella kolme paiku; **viņai ap trīsdesmit gadu** ta on umbes kolmekümne aastane
apakš all, alla; **strādāt apakš zemes** tõõtada maa all
apakš|a alune, alumine osa; **no ~as līdz augšai** alt kuni üles
apakšā all, allpool
apakšbikses aluspüksid
apakšdaļa alumine jagu, alumine osa
apakšēj|s alumine; **viņš dzīvo ~ā stāvā** ta elab alumisel korrusel
apakškrekls alussärk
apakšlūpa alumine huul
apakšnieks alluv
apakšstāvs alumine korrus
apakštase alustass
apakšveļa aluspesu
apakšvienība allüksus, alajaotus
apakšvirsraksts alapealkiri
apakšzem|e maa-alune; **~es dzelzceļš** allmaaraudtee
apakšžoklis alumine lõualuu
apaļš ümmargune
aparāts 1. aparaat; **telefona a.** telefoniaparaat 2. **valsts a.** riigiaparaat
apart üles kündma
apaugļot viljastama, sigitama, eostama
apaugļoties viljastuma, eostuma, sugutuma
apaugt kinni kasvama, kattuma (rohuga); (habemesse) kasvama
apaut jalga panema, jalga tõmbama
apauties endale jalatseid jalga panema, oma jalgu kängitsema

apavi *ainult mitm.* jalanõud, jalatsid;
bērnu a. lastejalanõud
apbalvojums autasu
apbalvot autasustama; **a. ar ordeni** autasustama ordeniga
apbārstīt peale puistama, üle puistama
apbēdinājums kurvastus, meelehärm, tusk
apbēdināt kurvastama, meelehärmi valmistama
apbedīšana matused, matmine, muldasängitamine
apbedīt matma
apbērt peale puistama; **a. ar cukuru** suhkruga üle puistama
apbraukāt ümber sõitma, ringi sõitma (korduvalt)
apbraukt ümber sõitma; **a. ezeru, a. ezeram apkārt** järve ümbert ringi sõitma
apbrīnot imestama, imetlema
apbruņojums relvastus, varustus
apbruņot relvastama, varustama
apbruņoties relvastuma, end varustama
apburt ära nõiduma, ära võluma, lummama
apbūvēt hoonestama, täis ehitama
apcelt kellegi üle nalja heitma, nokkima, nõõkima
apceļot ümber sõitma; matkama, reisima
apcept küpsetama, praadima, pruunistama
apcerējums ringvaade, ülevaade; kirjeldus; essee
apcerēt arutlema, kaalutlema, analüüsima
apciemojums külaskäik, visiit, külastamine
apciemot külas käima, külastama
apcietināt arreteerima, vahistama
apcinkot tsinkima
apcirknis (vilja)salv
apcirpt lühemaks lõikama v. pügama, kärpima; **matus a.** juukseid lõikama
apcirst ümbert ära raiuma, maha raiuma
apdare 1. töötlus, töötlemine, viimistlemine, (raamatu) kujundus; 2. kaunistus, ilustus
apdāvināt kinkima, kinke jagama
apdāvinātība andekus
apdāvināts andekas, talendikas
apdedzināt (ära) põletama, kõrvetama; **a. ķieģeļus** telliskive põletama
apdedzināties end ära põletama
apdegt (pealt) kõrbema, pinnalt põlema
apdegums põletus, põletushaav, põletusvill, põletusrakk
apdēstīt täis istutama
apdilis kantud, kulunud
apdomāt kaalutlema, järele mõtlema
apdomāties kaalutlema, järele mõtlema
apdomība mõistlikkus, arukus, järelemõtlikkus
apdomīgs mõistlik, kaalutlev, järelemõtlik
apdoms ettevaatlikkus; ettenägelikkus; kaalutlus
apdraudēt ähvardama

apdrošināšana kindlustamine, kindlustus
apdrošināt kindlustama
apdrošināties end kindlustama
apdullināt kurdiks tegema; uimaseks lööma, uimaseks põrutama
apdzerties end täis jooma
apdzēst ära kustutama
apdziedāt luules, laulus ülistama, kiitma, kaasitama
apdzirdīt täis jootma
apdzist kustuma, hääbuma
apdzīvot (elama) asuma, asustama; enda alla võtma
apēst ära sööma
apetīte apetiit, isu, söögiisu
apgabals oblast, piirkond, maakond; ringkond; **vēlēšanu a.** valimisringkond
apgādāt varustama
apgādāties endale soetama, endale nõutama, endale hankima
apgāde varustamine, varustus
apgādība ülalpidamine
apgādnieks toitja, ülalpidaja
apgaismojums valgustus
apgaismot valgustama, harima, haridust andma
apgalvojums kinnitamine, kinnitus, väitmine, väide
apgalvot kinnitama
apgarots innustunud, hingestatud
apgāzt ümber lükkama, ümber ajama, kummuli lükkama, kummutama
apgāzties ümber kukkuma, ümber minema, kummuli langema
apglabāt (maha) matma
apgrauzt pealt ära närima, ümbert närima
apgrieziens tiir; pööre, käänd
apgriezt[a] piirama, lühemaks lõikama
apgriezt[b] ümber pöörama; segi tuhnima, kummuli lükkama
apgriezties end (ümber) pöörama v. keerama, pöörduma
apgriezts ümberpööratud
apgrozība ringe, käive
apgrozījums ringlus; **uzņēmuma gada a.** ettevõtte aastane läbikäik
apgrūtināt koormama, rõhuma, raskusi tekitama
apguldīt pikali panema e. asetama, magama panema
apgulties magama heitma
apgūt omandama, selgeks õppima
apģērbs rõivas, rõivastus, kehakate
apģērbt rõivastama, riietama, katma, selga panema (kellelegi)
apģērbties rõivastuma, riietuma, endale selga panema
apiešanās kohtlemine
apiet ümber minema, mööda minema, tähele panemata jätma, kõrvale jätma
apieties ümber käima (kellegagi), kohtlema
apinis humal, harilik tapp, tapukäbi
apjautāties järele pärima, järele kuulama, teateid hankima e. nõutama
apjēgt aru saama, mõistma, taipama

apjoms maht, suurus; **darba a.** töömaht
apjozt võõtama, (vööga) ümbritsema, piirama
apjozties end võõtama, (vööga) ümbritsema
apjukt segaseks minema, segadusse sattuma, hämmelduma, kohmetuma
apjukums hämmeldus, nõutus, ähm
apkaime ümbrus, ligikond
apkaisīt peale puistama v. riputama
apkakle krae, kaelus
apkalpe meeskond, komando
apkalpot teenindama
apkalt rautama
apkampiens kaisutus, sülelus
apkampt ümbert kinni võtma, kaisutama
apkampties teineteisel ümbert kinni võtma, teineteist kaisutama
apkarot võitlema (millegi vastu)
apkārt[a] ümberringi riputama, täis riputama
apkārt[b] ringi, ümber, ümberringi
apkārtceļš kõrvaltee (ringi sõites)
apkārtējs ümberkaudne
apkārtne *ainult ains.* ümbrus, ümbruskond, ligikond
apkārtraksts tsirkulaar, ringkiri
apkaunēties häbenema, häbi tundma
apkauninât häbistama, häbenema panema
apkaunojošs häbistav, teotav, häbitu
apkaunot häbistama, häbenema panema
apklāt katma, peale panema
apklāties kattuma
apklusināt vaigistama, rahustama
apklust vait jääma, vaikima
apkopēja koristaja
apkopt koristama, hoolitsema (kellegi eest), talitama, põetama
apkrāpt petma, tüssama
apkraut laadima, lastima, koormama
apkrauties lasti võtma; end koormama (tööga)
apkult vilja peksma
apkure kütmine, küte
apkurināt (soojaks) kütma
apķērība taiplikkus, taip, aru
apķērīgs arukas, taibukas, taiplik
apķert ümbert kinni võtma, kinni haarama, hõlmama
apķerties 1. ümbert kinni võtma, kinni haarama, hõlmama; 2. taipama
aplaimot õnnelikuks tegema, õnnestama
aplaist (pilku) ringi heitma, üle vaatama
aplaistīt kastma, valama
aplaizīt puhtaks lakkuma
aplaizīties keelt limpsama; end puhtaks lakkuma
aplam ebaõigelt, valesti, ekslikult
aplamība absurd, mõttetus, mõttetu tegu, totrus
aplams ebaõige, väär, ekslik, vale
aplaudēt aplodeerima, käsi plaksutama
aplaupīt röövima, riisuma
aplausi *ainult mitm.* aplaus, kiiduavaldus

aplauzt ümbert murdma, küljest (ära) murdma
apledojis jäätunud, jääga kattunud
apledot jäätuma, jääga kattuma
aplenkt ümber piirama
aplenkums (ümber) piiramine
apliecība tunnistus
apliecinājums tunnistamine, tõendamine
apliecināt tunnistama, tõendama
apliet peale valama, kastma
aplikt ümberringi asetama, ümber panema
aplīmēt peale v. kinni kleepima, kliisterdama
aplinkus kaudset teed mööda, kaudsel teel; ääri-veeri
aplipt ümber kleepuma, kinni kleepuma
aplis ring, sõõr, rõngas
aploce ringjoon, ümbermõõt
aploks koppel
aploksne ümbrik
aplūkot läbi vaatama, uurima, arutama
apmācība õpetamine, õpetus, õppus, väljaõpe
apmācies pilves, sompjas (ilm), sünge, tusane
apmācīt õpetama, välja õpetama
apmainīt ära vahetama
apmainīties vastastikku vahetama; **a. ar pieredzi** kogemusi vahetama
apmaiņa vahetus, vahetamine, ümbervahetus
apmaisīt (ümber) segama, ümber liigutama
apmākties pilve tõmbuma
apmaldīties eksima, teed kaotama, hälbima
apmānīt petma
apmeklējums külaskäik, visiit, külastamine
apmeklēt külastama
apmeklētājs külastaja
apmelojums laim
apmelot laimama, kellegi kohta laimujuttu ajama, kellegi peale valetama
apmelotājs laimaja
apmēram umbes, ligikaudu, umbkaudselt
apmērs suurus, ulatus
apmest krohvima
apmesties elama asuma
apmētāt loopima
apmetne asumine, asula, asundus
apmetnis vihmamantel, (käisteta) mantel
apmetums krohv
apmierinājums rahuldamine, rahuldus
apmierināt 1. rahustama; 2. rahuldama, täitma (soovi)
apmierināties rahulduma, rahule jääma
apmierinošs rahuldav, küllaldane
apmiglot udustama
apmigloties uduseks muutuma, uttu kaduma
apmīļot südamlikult vastu võtma, hellalt kohtlema
apmulsināt segadusse ajama
apmulsis segamini läinud, hämmeldunud, kohmetunud
apmulst segamini minema, hämmelduma, kohmetuma
apmulsums segadus, hämmeldus, kohmetunud, jahmunud olek
apnicīgs tüütav
apnikt tüütama, igavaks muutuma

apnikums tüdimus
apņēmība meelekindlus, kindlameelsus, otsustavus
apņēmīgs ettevõtlik, hakkaja
apņemšanās lubadus, tõotus
apņemt ümbert kinni võtma, kinni haarama, hõlmama
apņemties kohustuma
apoglōties söestuma
apolitisks apoliitiline
apolitiskums apoliitilisus
apostīt (ümberringi) nuusutama
apošņāt korduvalt nuusutama
appelējis hallitanud
appelēt hallitama
applaucēt keeva veega kõrvetama, kupatama
applūdināt üle ujutama
applūst üle ujutama, veega kattuma
apprasīties küsitlema, järele pärima
apprecēšanās abiellumine, naimine
apprecēt naist võtma, naima
apprecēties abielluma
appūsts tuuldunud
apputēt tolmuma
aprakstīt kirjeldama, täis kirjutama
apraksts kirjeldus, üleskirjutamine; **dzīves a.** eluloo-kirjeldus
aprakt maasse kaevama, maasse matma
aprast harjuma, kohanema
apraudāt taga nutma, leinama
apraudāties nutma, natuke nutma kellegi pärast
apraudzīt üle vaatama, külastama, külas käima
apraut (ära) rebima, ära kiskuma, katkestama
aprauties katkema, seisma jääma
aprauts katkendlik, katkeline
apreibis joobnud, purjus, uimane
apreibt purju jääma, joobnuks jääma
aprēķināt (välja) arvutama, arvestama
aprēķins arvestus
apriebties vastikuks muutuma
aprikoze aprikoosipuu
aprikozs aprikoos (vili)
aprīlis aprill
aprimt vait jääma, vaikseks jääma, vaibuma, raugema, lakkama
aprindas *ainult mitm.* ringkond, seltskond
apriņķis maakond
aprīt alla neelama
aprobežots piiratud (silmaringiga), kitsarinnaline, väheste teadmistega
aproce kätis, mansett
aprunāt laimama, kellegi kohta laimujuttu ajama, kellegi peale valetama, taga rääkima
aprunāties vestlema, jutlema, juttu ajama
aprūsēt roostetama
aprušināt muldama, rehitsema
apsaldēt ära külmetama
apsaldēties end ära külmetama, ära külmuma
apsardzība kaitsmine, valvamine, kaitse, valve
apsargāt kaitsma, valvama, hoidma
apsarmot härmatuma
apsaukt korrale kutsuma
apsaulōties päevitama
apse haab
apseglot saduldama

apsegt katma, peale panema
apsegties end katma, kattuma
apsējums 1. side, mähe; 2. kinniseotud koht
apsene punapuravik
apsēsties istuma, istet võtma
apsēt külvama, täis külvama
apsienamais side, mähe, mähis
apsiet ümber siduma, kinni siduma
apsīkt otsa saama, lõppema
apsildīt soojendama
apsildīties end soojendama, soojenema
āpsis mäger, määr
apsist üle lööma, polsterdama; ära lööma
apskalot loputama, uhtma
apskate ülevaatamine, järelevaatamine, ülevaatus, järelevaatus
apskatīt üle vaatama, järele vaatama, silmitsema, vaatlema
apskatīties ringi vaatama (olukorraga tutvuma)
apskats ringivaatamine, ringvaade, ülevaade
apskaust kadestama
apskaut embama, kaisutama, kaelustama
apskāviens embus, sülelus, kallistus, kaisutus
apskriet (ringi) ümber jooksma, joostes mööduma, ette jooksma
apslāpēt (ära) kustutama, summutama
apslēpt varjama, peitma (kedagi, midagi)
apsmiekls pilge, irvitus
apsmiet välja naerma, naeruvääristama
apsnigt lumega kattuma, lumega matturna
apsolīt lubama, tõotama, lootust andma
apsolīties lubama, tõotama, lootust andma
apspīdēt valgustama; **saule apspīd koku galotnes** päike valgustab puulatvu
apspiedējs rõhuja
apspiest 1. rõhuma, kurnama; 2. maha suruma, summutama
apspriede nõupidamine
apspriest arutlema, kaalutlema, nõu pidama
apspriesties nõu pidama, konsulteerima
apstādījumi *ainult mitm.* park, puiestik
apstādināt peatama, seisma jätma, seisma panema
apstādīt täis istutama
apstaiga ringkäik; **ārsta a. slimnīcā** arsti ringkäik, arsti visiit haiglas
apstaigāt ümber käima, läbi käima
apstāja seisang, peatus
apstāklis 1. olukord, tingimus; 2. *gramm.* määrsõna
apstarot kiiritama, kiirtega valgustama
apstāšanās peatumine, peatus, seisak
apstāt ümbritsema, ümber piirama
apstāties peatuma, seisma jääma
apstiprinājums kinnitus
apstiprināt kinnitama; väitma, tõendama

apstiprināties kinnitust, tõestamist leidma
apstiprinošs kinnitav, tõestav
apstrādājums töötlemine, töötlus
apstrādāt töötlema
apstrīdēt vastu vaidlema, vaidlustama
apstulbināt segadusse viima, jahmatama panema, hämmastama
apstulbt jahmatama, segadusse sattuma, hämmastuma
apstulbums jahmatus, hämmastus
apsudrabot hõbetama
apsūdzēt süüdistama
apsūdzētais süüalune, kaebealune, süüdistatav
apsūdzētājs süüdistaja
apsūdzība süüdistus
apsūnojis sammaldunud
apsūnot sammalduma
apsveicējs tervitaja
apsveikt tervitama
apsveikums tervitus, tervitamine
apsvērt kaalutlema, kaaluma
apsvērums kaalutlus, järelekaalumine
apsvīdis higine, higist märg
apsvilināt kõrvetama, põletama
apsvilt end kõrvetama, end põletama
apšaubāms kaheldav, kahtlane
apšaubīt kahtlema, kahevahel olema
apšaude tulistamine
apšaudīšanās vastastikku tulistamine
apšaudīt tulistama
apšaudīties tulistama (korduvalt, vastastikku)
apšaut maha laskma
apšļakstināt üle pritsima
apšļākt üle pritsima
apšūt palistama, ääristama; vooderdama
aptauja küsitlus
aptaukoties rasvuma, rasva minema
aptaustīt kompima, läbi katsuma, kobama
aptēst tahuma, servama
aptieka apteek
aptīrīt puhastama
aptīt sisse mähkima, ümber mässima
aptraipīt plekiliseks tegema, määrima
aptrūkt puuduma, puudu olema, mitte jätkuma
aptumsums varjutus; **saules a.** päikesevarjutus
aptumšot pimendama, tumestama; **a. logus** aknaid pimendama
apturēt kinni pidama, peatama
aptuveni ligikaudu, umbes
aptuvens ligikaudne, umbkaudne
aptvere padrunipide
aptvert 1. ümbert kinni võtma, kinni haarama, hõlmama; 2. sisaldama; 3. mõistma, aru saama
apūdeņot niisutama
apvaicāties järele kuulama, informatsiooni nõutama, järele pärima, küsitlema
apvainojums süüdistus, solvang, haavamine
apvainot süüdistama, solvama

apvainoties solvuma, haavuma
apvaldīt kinni v. tagasi hoidma, kinni pidama, taltsutama
apvaldīties end talitsema, end valitsema
apvalkāts kantud, kulunud
apvalks kate, kest
apvārsnis silmapiir, horisont
apveids piirjoon, kontuur
apveltīt varustama, osaks andma
apvērsums pööre, murrang; **valsts a.** riigipööre
apvest ümber vedama; **a. ap stūri** ninapidi vedama, tüssama
apvidus maakoht, maastik, koht
apvienība ühendamine, koondamine, ühendus, koondus, ühing
apvienot ühendama, koondama, liitma
apvienoties ühinema, koonduma, liituma
apvienots ühinenud, ühendatud; **Apvienoto Nāciju Organizācija** Ühinenud Rahvaste Organisatsioon
apvīlēt[a] palistama
apvīlēt[b] viilima, (saagi) viilima
apvilkt 1. skitseerima, visandama; 2. rõivastuma
apvīt ümber punuma, ümber põimima
apzeltījums kullatis, kullakord
apzeltīt (üle) kuldama
apziest peale määrima, kokku määrima
apzīmējums märkimine, tähistamine, märgis
apzīmēt märkima, tähistama
apzīmētājs *gramm.* täiend, atribuut
apzīmogot kinni pitseerima
apzināties teadlik olema, teadma, tundma, aru saama
apzinīgs teadlik, mõistlik
apzinīgums teadlikkus
apziņa teadvus
apžēlot armu andma, andeks andma, halastama
apžēloties halastama, armu heitma
apžilbināt pimestama (ereda valgusega)
apžilbt pimedaks jääma (eredast valgusest)
apžogot aiaga piirama, tarastama
apžūt ära kuivama
ar *prep.* -ga; **kopā ar viņu** koos temaga
ārā välja, väljas
arābiete araablanna
arābs araablane
arājs kündja
aramzeme põllumaa
ardievas lahkumistervitus, hüvastijätt
ardievu! hüvasti! jumalaga!
ārdīt 1. harutama (lõnga, kootud eset); 2. kaarutama, ümber pöörama (heina); 3. lammutama
ārdurvis välisuks
ārējs väline, välispidine, välis-
arhitektūra arhitektuur
arhīvs arhiiv
arī ka
āriene välimus, välisilme
ārīgs välispidine
ārišķīgs välispidine, näilik, teeseldud

ārkārtējs erakordne, ainulaadne
ārkārtīgs erakordne, ainulaadne
arkls ader
Ārlietu ministrija Välisministeerium
armēniete armeenlanna
armēnis armeenlane
armija armee
arodbiedrība ametiühing
arodizglītība kutseharidus
arodorganizācija kutsealane organisatsioon
arods (elu)kutse, kutseala
arodskola kutsekool
arodskolnieks kutsekooli õpilane
aromātisks lõhnav, aromaatne
ārpasaule välismaailm
ārpolitika välispoliitika
ārprātīgs hullumeelne, meeletu, hull, nõdrameelne
ārprāts hullumeelsus
ārpus väljaspool; **ā. pilsētas** väljaspool linna
ārpuse välispidine külg
ārsiena välissein
ārste naisarst
ārstēt arstima, ravima
ārstniecība meditsiin, arstiteadus
ārstniecisks meditsiiniline, arstiteaduslik
ārsts arst
art kündma
artelis artell
artēziskā aka arteesia kaev
artilērija artilleeria, suurtükivägi
artilērists artillerist, suurtükiväelane, kahurväelane
ārvalst välisriik
arvienu alati, aina, ikka
ārzemes *ainult mitm.* välismaa
ārzemnieks välismaalane
asaka (kala)luu
asara pisar
asaris ahven
asarot vett jooksma, pisardama
asfaltēt asfalteerima
asināt teritama, teravaks tegema, teravaks ajama
asins veri
asinsdesa verivorst
asinsdevējs doonor, vereandja
asinsizliešana verevalamine
asinsizplūdums sisemine verejooks
asinskāre verejanu
asinskārīgs, asinskārs verejanuline
asinskermeniši verelibled
asinsradniecība veresugulus
asinsriņķošana vereringe, vereringlus, vereringvool
asinssūcējs vereimeja
asinsvads veresoon
asiņains verine, verega määritud, verega kaetud
asiņot veristama, verd jooksma
asmens tera; **naža a.** noatera
asns võrse, idu
asprātība teravmeelsus
asprātīgs teravmeelne, vaimukas
asprātis (teravmeelne) naljahammas
ass^{a} terav
ass^{b} telg; **vagona a.** vagunitelg
aste saba, händ
astere aster
astoņdesmit kaheksakümmend

astoņdesmitais kaheksakümnes
astoņi kaheksa
astoņkārt kaheksakordselt
astoņpadsmit kaheksateist
astoņreiz kaheksa korda
astoņsimt kaheksasada
astotāis kaheksas
astotdaļa kaheksandik, kaheksas osa
astri *taval. mitm.* jõhv, hobusejõhv
astronomisks astronoomiline
asums teravus, vahedus
ašs kiire, väle
ataicināt kutsuma, paluma, külla paluma
atalgojums tasustamine, maks, tasu
atalgot tasustama, tasu maksma
atārdīt küljest lahti harutama
ataugt uuesti kasvama, suureks kasvama
ataust koitma, valgeks minema
atbaidīt ära hirmutama, eemale peletama
atbaidošs peletav
atbalsoties kajama, kajastuma, vastu kajama
atbalss vastukaja; järelkaja
atbalstīt toestama, toetama, naaldama
atbalstīties toetuma, naalduma
atbalsts 1. tugi; 2. (materiaalne) abi
atbērt juurest (ära) puistama
atbīdīt eemale v. kaugemale nihutama
atbilde vastus
atbildēt vastama
atbildība vastutus
atbildīgs vastutav, vastutusrikas
atbilst vastama, kokku sobima
atbilstošs vastav, sobiv
atblāzma tulekahju kuma, tulekuma
atbraucējs saabunu, sissesõitnu, uustulnuk
atbraukt sõites saabuma e. kohale jõudma, kohale e. pärale sõitma
atbrīvošana vabastamine, vabastus, vabakslaskmine
atbrīvošanās vabastamine, vabastus, vabakslaskmine
atbrīvot vabastama
atbrīvotājs vabastaja
atbrīvoties vabanema, vabaks saama
atbruņošanās desarmeerimine, relvade äravõtmine, relvastuse vähendamine
atbruņot desarmeerima, relvi käest võtma
atbruņoties desarmeeruma, relvi käest andma
atcelšana tühistamine, äramuutmine, kaotamine
atcelt tühistama, (ära) kaotama, ära muutma
atceļš tagasitee
atcere mälestus
atcerēties meenutama, meelde tuletama
atcirst ära raiuma, maha raiuma; vastu raiuma, vastu sähvama
atcirsties nüristuma, nürinema, nüriks e. tõntsiks minema
atdabūt tagasi saama
atdalījumi eritused
atdalīt eraldama

atdarinājums jäljendamine, järeleaimamine, matkimine, imitatsioon
atdarināt jäljendama, järele aimama, matkima, imiteerima
atdarīt avama, lahti tegema
atdot tagasi andma, (ära) andma
atdurties otsa sattuma, otsa põrkama, kokku põrkama, komistama, peale sattuma
atdusēties puhkama
atdzejojums (luule)tõlge
atdzejot luulet tõlkima
atdzesēt jahutama, jahendama
atdzimt uuesti sündima, taas sündima
atdzisināt jahutama, jahendama
atdzist (ära) jahtuma, külmaks minema
atdzīvināt ellu äratama, elustama
atdzīvoties ellu ärkama, ellu tõusma, elustuma, elavnema
ateja tualettruum, käimla
atelpa (lühike) puhkeaeg, hingetõmbeaeg, hingetõmbus
atgadījums sündmus, juhtum(us)
atgādinājums meeldetuletus, meenutus
atgādināt meelde tuletama, meenutama
atgadīties juhtuma, sündima
atgaiņāt ära ajama, minema ajama, minema kihutama, eemale peletama
atgaiņāties (enda juurest) eemale kihutama, ära ajama, peletama
atgāzties tahapoole viskuma, seljaga toetuma
atgremot mäletsema, mälu-ma, närima, näsima
atgremotājs mäletseja (loom)
atgriešanās tagasitulek, tagasipöördumine
atgriezenisks enesekohane (asesõna v. verb), tagasipöörduv
atgriezt[a] ära lõikama (küljest v. otsast)
atgriezt[b] 1. lahti kruvima, ära keerama, pealt ära keerama; 2. tagasi pöörama
atgriezties[a] tagasi tulema, tagasi pöörduma
atgriezties[b] nüristuma, nürinema, nüriks e. tõntsiks muutuma
atgrūst ära v. eemale tõukama, kõrvale tõukama
atgrūsties end ära v. eemale tõukama
atgulties väheseks ajaks maha e. pikali heitma, natuke puhkama
atgūt tagasi saama
atgūties meelemärkusele tulema, toibuma, meelt muutma, mõistust pähe võtma
atģērbties lahti rõivastuma, end rõivaist lahti võtma
atģist aimama, taipama, ära arvama, õigele mõttele sattuma
atģisties meelemärkusele tulema, toibuma, meelt muutma, mõistust pähe võtma
atiešana äraminek, ärasõit, lahkumine
atiet ära v. eemale minema v. sõitma, lahkuma, eemalduma, kaugenema

atjāt kohale ratsutama, hüpates ehk karates tulema, kiiresti saabuma
atjaunošana uuendamine, taastamine, uuesti alustamine
atjaunot uuendama, taastama, uuesti alustama
atjaunoties uuenema, uuesti algama
atjautība taiplikkus
atjautīgs arukas, taibukas, taiplik
atjēgties meelemärkusele tulema, toibuma, meelt muutma, mõistust pähe võtma
atjūgt lahti rakendama, rakkest lahti võtma, (hobust) eest ära võtma
atkabināt lahti haakima v. eraldama
atkal jälle
atkala kiilasjää, jäide
atkalredzēšanās jällenägemine
atkāpe taandrida
atkāpšanās 1. taganemine, taandumine, tagasitõmbumine, loobumine; 2. eru, erruminek, ametist lahkumine
atkāpties taanduma, taganema
atkarāties sõltuma, olenema
atkarība sõltumus, olenevus, sõltuvus
atkarīgs sõltuv
atkarot tagasi vallutama, lahinguga tagasi võitma
atkārtojums kordamine, kordus, kordumine
atkārtot kordama
atkārtoties korduma
atkārtots korduv
atklājums avastamine, avastus
atklāt avama, lahti tegema; **a. sēdi** koosolekut avama; **a. uguni** tuld avama
atklātne[a] postkaart
atklātne[b] avang (malemängus)
atklāts avameelne; lahtine (koosolek)
atkopties kosuma, toibuma
atkorķēt lahti korkima, korki avama
atkost küljest (ära) hammustama
atkratīties lahti saama, vabanema, pääsema, end lahti raputama
atkrist 1. küljest langema, lahti tulema, küljest lagunema; 2. ära jääma
atkritējs taganeja, ülejooksik, renegaat
atkritumi 1. prügi, praht, puru; 2. jäätmed, tootmisjäätmed
atkusnis sula
atkust ära sulama, lahti sulama
atlabt paranema (haigusest)
atlaide mahahindlus, hinnaalandus
atlaist 1. vabaks laskma, vallandama, laiali saatma; 2. lahti laskma (töölt)
atlaisties 1. juurde e. kohale lendama, lennates saabuma; 2. väheseks ajaks maha e. pikali heitma, natuke puhkama
atlaišanās päralelend, saabumine lennult; rändlindude tulek
atlants atlas (geograafia atlas)
atlasīt välja korjama; (välja) valima, sorteerima

atlass atlass (riidesort)
atlauzt küljest (ära) murdma, lahti murdma
atlēkt eemale hüppama, tagasi kargama, tagasi põrkama
atlētisks atleetiline
atlēts atleet
atlicināt üle jätma, kõrvale panema, tagavaraks panema, kokku hoidma, säästusid koguma
atlidot juurde e. kohale lendama, lennates saabuma
atlīdzība tasu, hüvitus, töötasu
atlīdzinājums tasumine, hüvitus, tasu
atlīdzināt tasuma, hüvitama
atliekas *ainult mitm.* 1. jäätmed, prügi, praht; 2. surnukeha, põrm, maised jäänused
atliekt tagasi käänama, kõrvale käänama, koolutama, tagasi murdma
atliet (veidi) ära valama, (osa) välja valama v. kallama
atlikt[a] tagasi panema, kõrvale panema, tagavaraks panema
atlikt[b] järele jääma; **atlikušas tikai trīs dienas** on järele jäänud ainult kolm päeva
atlikums (üle)jääk
atlocīt tagasi käänama, kõrvale käänama, koolutama, tagasi murdma
atloks ärapööramine, käänis, reväär
atlūgums avaldus tööst vabastamiseks
atlūzt küljest (ära) murduma, lahti murduma
atļauja lubamine, luba
atļaut luba andma, lubama
atļauties lubama, endale lubama
atmaksa 1. kustutamine, võla kustutamine; 2. kättemaks
atmaksāt 1. kustutama, tagasi maksma; 2. kätte maksma, tasuma
atmaksāties end (ära) tasuma
atmaskot paljastama
atmata sööt (pikemat aega kündmata maa)
atmest kõrvale heitma
atmiņējums mõistatamine
atmiņēt 1. mõistatama, ära arvama; 2. meeles olema
atmīnēt miinidest puhastama, demineerima
atmīnēties 1. meenutama, meelde tuletama; 2. meeles pidama
atmiņa mälu, meelespidamine
atmirt atrofeeruma, kõhetuma, välja surema, hääbuma
atmoda ärkvelolek, virgumine
atmodināt 1. (üles) äratama, üles ajama; 2. tekitama, esile kutsuma
atmosties (üles) ärkama, virguma
atmošanās ärkamine, virgumine
atmuguriski selili, seljali, seljakil
atnācējs tulnukas, võõras
atnākt tulema, saabuma, pärale v. kätte jõudma
atnest kohale või juurde kandma v. tooma, kaasa tooma
atņemšana 1. äravõtmine, (õiguste) äravõtmine; 2. *matem.* lahutamine; **saskal-**

tišana un a. liitmine ja lahutamine
atņemt 1. ära võtma; 2. maha arvama
atņirgt (hambaid) paljastama, (hambaid) irevile ajama, irvitama
atombumba aatomipomm
atomenerģija aatomienergia
atoms aatom
atomsvars aatomkaal
atpakaļ tagasi
atpalicējs mahajääja, mahajäänud
atpalicība mahajäämus
atpalicis mahajäänud
atpalikt maha jääma
atpīt lahti punuma v. palmima, lahti harutama
atplaukt (uuesti) puhkema, õitsele minema, lahti lööma
atplest (suud) ammuli ajama
atplēst küljest ära v. lahti rebima, eemaldama, eemale kiskuma
atplūdi *ainult mitm.* mõõn; **uzplūdi un a.** tõus ja mõõn
atpogāt lahti nööpima, lahti haakima, lahti tegema
atprasīt 1. tagasi nõudma; 2. küsima (õpitut)
atprasīties luba paluma (kuhugi minemiseks), end vabaks paluma
atpūsties puhkama
atpūta puhkus
atpūtināt puhkust andma
atradināt ära harjuma, ära võõrutama
atradināties (ära) võõrduma
atradne leiukoht, maardla, maagipahtla
atradums leid, leitud ese
atraidīt ära ütlema, eitavalt vastama, tagasi lükkama
atraisīt lahti siduma, vabastama, valla päästma, vallandama
atraisīties lahti minema, lahti hargnema, vabanema, vallanduma
atraitne lesk (naine)
atraitnis lesk
atraitnīte aedkannike, võõrasema (lill)
atrakstīt kirjutama (kellelegi kusagilt)
atrast[a] võõrduma, harjumusest lahti saama
atrast[b] leidma
atrasties olema, viibima, asuma, leiduma
atrašanās asumine; asukoht, asupaik
atraut järsku tõmbama, lahti rebima
ātrgājējs kiirkäija, kiirekäiguline; **a. kuģis** kiiraurik
atriebējs kättemaksja, tasuja
atriebība kättemaks
atriebīgs kättemaksuhimuline, tasumishimuline
atriebt kätte maksma, tasuma
atriebties kätte maksma, tasuma
atrisinājums lahendamine, lahendus
atrisināt lahendama, otsustama
atrotīt üles käärima, üles keerama
ātrs kiire, väle
ātršāvējs kiirlaske-; **a. lielgabals** kiirlaskekahur
ātršuvējs kiirköitja
ātrums kiirus, rutt, liikumiskiirus
atruna ettekääne, puige
atrunāt ära laitma, mitte soovitama

atrunāties end vabandama püüdma, ettekäändeid otsima, lahti puiklema, end välja rääkima
ātrvilciens kiirrong
atsacīšanās keeldumine, loobumine
atsacīt 1. vastama, kostma, (tundi) vastama; 2. ära ütlema, eitavalt vastama
atsacīties keelduma, lahti ütlema, loobuma
atsākt uuendama, taastama, uuesti alustama
atsākties uuenema, uuesti algama
atsaucība osavõtlikkus, abivalmidus
atsaucīgs kaastundlik, osavõtlik, abivalmis
atsauksme arvamus, hinnang, retsensioon, iseloomustus
atsaukšanās viitamine
atsaukt ära kutsuma, juurde kutsuma
atsaukties 1. vastama, vastu hüüdma; 2. viitama
atsaukums ümberlükkamine, õiendus
atsavināt võõrandama
atsegt 1. **a. gultu** voodit tegema (magamiseks); 2. paljastama
atsēsties (maha) istuma, istet võtma
atsevišķs üksik, eraldiolev, eraldi
atsist tagasi lööma, tagasi tõrjuma
atsisties põrkama (millegi vastu)
atsitiens tagasipõrkamine, tagasilöömine; vastulöök
atskaite aruandlus, aruanne
atskaitīt maha arvama, maha arvestama
atskaitot peale (selle), välja arvatud; **a. viņu nevienu citu neesmu redzējis** välja arvatud tema, pole ma kedagi teist näinud
atskaldīt lahti raiuma, küljest raiuma
atskanēt (vastu) kõlama, kajama, kostma
atskaņa riim, vastukõla, vastukaja
atskaņot interpreteerima (muusikapala)
atskatīties tagasi vaatama, ringi vaatama
atskriet juurde e. kohale jooksma
atskrūvēt lahti kruvima, ära keerama, pealt ära kruvima
atslābt nõrgaks jääma, nõrgenema, jõuetuks jääma
atslābums nõrgenemine, nõrkus
atslēdznieks lukksepp
atslēga võti; tabalukk, taba
atslēgt avama, lahti keerama (lukust)
atsliet najatama, naaldama, toetama
atslieties najatuma, naaldama, toetuma
atspēkojums ümberlükkamine, õiendus
atspēkot ümber lükkama
atspere vedru
atsperecēšas *ainult mitm.* vedruäke
atsperīgs vetruv, elastne
atsperīgums vetruvus, elastsus
atsperties kuhugi v. millegi vastu suruma v. toetama

atspīdums vastuhelk, refleks, läige
atspiesties toetuma, najatuma, tuginema
atspirdzināt värskendama, karastama, jahutama
atspirdzināties end värskendama, värskenduma, karastuma, end jahutama
atspirdzinošs värskendav, karastav
atspirgt paranema, kosuma
atspoguļojums peegeldumine, peegeldus, kajastus, vastuhelk
atspoguļot peegeldama, kajastama
atspoguļoties peegelduma, kajastuma
atspole süstik
atspulga, atspulgs peegeldumine, peegeldus, kajastus, vastuhelk
atstādināt kõrvaldama, tagandama
atstarot peegeldama, kajastama
atstarpe *muus.* intervall, vahemik
atstāstījums ümberjutustamine, ümberjutustus
atstāstīt ümber jutustama
atstāt hülgama, maha jätma
atstatums kaugus, vahemaa
atstiept juurde e. kohale tassima
atstrādāt (teatav aeg) töötama, ära v. tasa teenima
atstumt eemale tõukama, kõrvale tõukama
atsūtīt kohale v. kätte saatma
atsvabināt vabastama, vabaks laskma
atsvaidzināt värskendama, karastama
atsveicināties hüvasti jätma
atsvešināties võõraks muutuma, midagi mitte tundma
atsviest ära viskama, eemale viskama, kõrvale heitma
atšaudīties end tulistades kaitsma, vastu tulistama
atšifrēt dešifreerima, salasepitsusi paljastama
atšķaidīt lahjendama, lahjemaks tegema
atšķelt (otsast) ära raiuma, maha raiuma
atšķetināt lahti harutama, lahti tegema
atšķirība erinevus, vahe
atšķirīgs erinev
atšķirt eraldama, lahku lööma; eristama
atšķirties erinema, välja paistma, silma paistma
attaisīt avama, lahti tegema
attaisnojums õigustamine, vabandamine, õigustus, vabandus
attaisnot õigeks mõistma, süütuks mõistma
attaisnoties 1. end õigustama, end vabandama; 2. õigeks osutuma
attālināties eemalduma, kaugenema
attāls kaugel asuv, kauge
attālums kaugus, vahemaa
attapība leidlikkus
attapīgs leidlik
attapties 1. ärkama, meelemärkusele tulema; 2. äkki taipama, märkama
atteikšanās keeldumine, loobumine
atteikt 1. vastama, kostma (tundi vastama) 2. ära ütlema, eitavalt vastama

atteikties keelduma, lahti ütlema, loobuma
atteka jõeharu, harujõgi
attēlojums kujutamine, esitamine, kujutus
attēlot kujutama, väljendama
attēls 1. kujutus; 2. joonis (raamatus)
attiecība vahekord, suhe
attiecīgs vastav, sobiv
attiecināt (millegagi) ühendusse viima, ühendama
attieksme 1. suhtumine; 2. suhe
attiekties puutuma (millessegi); **tas uz mani neattiecas** see ei puutu minusse
attīstība arenemine, areng
attīstīt 1. arendama; 2. ilmutama
attīstīties arenema
attīstīts arenenud
attīt lahti keerama, lahti rullima, lahti kerima
atturēt tagasi hoidma
atturēties keelduma, loobuma, hoiduma, erapooletuks jääma
atturība parajus, mõõdukus, kasinus
atturīgs tagasihoidlik, mõõdukas, kasin
atvadas: atvadu vārdi lahkumissõnad
atvadīšanās hüvastijätt, jumalagajätt
atvadīties hüvasti v. jumalaga jätma
atvainot vabandama, andestama
atvainoties vabandust paluma
atvairīt tagasi tõrjuma, pareerima
atvaļinājums puhkus
atvaļināt vallandama, vabastama
atvars sügav koht jões, võrendik
atvasara hilissuvi
atvase 1. võsu; 2. järeltulija, järglane
atvasinājums tuletis, tuletatud sõnad
atvasināt tuletama
atvasināts tuletatud
atveidot taas looma, taas kujundama, reprodutseerima
atveldzēt värskendama, karastama, jahutama
atvērt avama, lahti tegema
atveseļoties paranema, tervenema, terveks saama
atvēsināt jahutama, jahendama
atvēsināties jahutama, end jahutama
atvest kohale e. juurde vedama v. tooma
atvēzēties (löögiks v. viskeks) hoogu võtma v. kätt tõstma
atvēziens hoog, hoovõtt, vibutus
atvēzties (löögiks v. viskeks) hoogu võtma v. kätt tõstma
atvieglinājums 1. kergendamine, kergendus; 2. soodustus, privileeg
atvieglināt kergendama, hõlbustama
atvieglojums 1. kergendamine, kergendus; 2. soodustus, privileeg
atvieglot kergendama, hõlbustama
atvieglots kergenenud, kergendatud

atvienot eraldama, lahutama, ühendust katkestama, lahti lülitama
atvietot asendama, aset täitma, korvama
atvilkt 1. juurde e. kohale tassima; 2. lahutama, maha arvama
atvilktne (laua)sahtel, laadik, laegas
atvilkums mahaarvamine, eraldamine
atzīme 1. (ära)märkimine; 2. hinne
atzīmēt märkima, tähistama, üles tähendama
atzinība tunnustamine, tunnustus
atzinīgs tunnustav, jaatav
atzinums tunnustus; otsus
atziņa tunnetamine, tunnetus
atzīšanās ülestunnistamine, ülestunnistus
atzīt üles tunnistama, omaks võtma; tunnustama
atzīties üles tunnistama, omaks võtma
atzīts tunnustatud, tuntud
atzveltne seljatugi, leen, kori
atžirgt tugevnema, kosuma
audēja naiskangur
audējs kangur
audekls lõuend, kangas
audi *ainult mitm.* 1. kude (*anat.*); 2. (kanga)kude
audums kangas, (kootud) riie
audze 1. sugupõlv, generatsioon; 2. võsa, noor mets
audzējs kasvaja, paise
audzēknis kasvandik
audzēt kasvatama, aretama, kultiveerima
audzētava 1. taimelava; 2. kasvandus **zirgu a.** hobusekasvandus
audzināšana kasvatamine
audzināt kasvatama
audzinātāja kasvataja (naine)
audzinātājs kasvataja; **klases a.** klassijuhataja
audzināts kasvatatud; **labi a.** hästikasvatatud
audzinošs kasvatav
audžubērns kasulaps
audžudēls kasupoeg
audžumāte kasuema, võõrasema
audžumeita kasutütar
audžutēvs kasuisa
audžuvecāki kasuvanemad
augkopība taimekasvatus, taimekasvatusteadus
augkopis taimekasvataja
auglenīca emakas (taimel)
auglība viljakus, viljarikkus; sigivus (loomadel)
auglīgs viljakas, viljakandev, viljarikas
auglīgums viljakus
auglis vili, puuvili
aug|kopība puuviljakasvatus
aug|kopis puuviljakasvataja
aug|ūdens puuviljajook
augonis (mäda)paise
augs taim
augsne pinnas, muld
augstākais kõrgem, ülem, kõrgeim, ülim
augstiene kõrgendik, kõrgustik
augstlēkšana kõrgushüpe
augstmanis kõrge aukandja, magnaat, suurnik
augstprātība kõrkus, suurelisus, upsakus

augstprātīgs kõrk, suureline
augsts kõrge
augstsirdība suuremeelsus
augstsirdīgs suuremeelne
augstskola ülikool
augstspriegums kõrgepinge
augstu kõrgel
augstums kõrgus
augstvērtīgs kõrgeväärtuslik, kõrge kvaliteediga, kvaliteetne
augša ülemine osa, ülaosa
augšā üleval, ülal
augšdaļa ülemine osa
augšējais ülemine
augšminētais ülaltoodud, ülalmainitud, eespool mainitud
augšpēdus selili, seljakil(e)
augšpuse ülemine pool
augšstāvs ülemine korrus
augštece ülemjooks
augšup üles, ülespoole
augšupeja ülesminek, tõus
augšžoklis ülemine lõualuu
augt 1. kasvama; 2. suurenema, avarduma
augu dienu kogu, terve päev
augums kasvamine, kasv; kehakuju, figuur
augusts augustikuu, august
auka raju, maru
aukla nõõr, pael
aukle lapsehoidja
auklēt (last) hoidma
aukstasinība külmaverelisus
aukstasinīgs külmavereline
auksts külm
aukstums külmus, külm; **ziemas a.** talvekülm
aula aula, (aktuse)saal
aulekšiem galopis sõites
aulekšot nelja sõitma, galopeerima
auļiem, auļos galopis sõites
auļot galopeerima
aumaļām: sviedri līst a. higi voolab sorinal
auns oinas
auri *ainult mitm.* ulgumine; **vēja a.** tuule ulgumine
ausene kõrvik, läkiläki
ausīties kuulatama, kõrvu kikitama
auskari kõrvarõngad
ausma koit, koidik, agu
auss kõrv
aust[a] koitma
aust[b] kuduma
austere auster
austrumi ida
austuve kudumisvabrik, kudumistöökoda
auša tuisupea, tuuletallaja
aušīgs tormakas (inimene)
aut jalatseid jalga panema, kängitsema
auti jalarätid; lapselapid
auties end kängitsema
autiņi lapsemähkmed
autobiografisks autobiograafiline
automašina auto
automātisks automaatne
automātists automaatur, automaatmasinal töötaja
automāts automaat
automobilis auto
autonomija autonoomia
autonoms autonoomne
autoritāte autoriteet
autors autor
auzas *ainult mitm.* kaer
avangards avangard, eelvägi, eesmine väesalk
avenājs vaarika-, vabarnapõõsastik
avenes vaarikad, vabarnad

avīze ajaleht
avots allikas, läte
azaids eine, oode
azerbaidžāniete aserbaidžaanlanna
azerbaidžānis aserbaidžaan
āzis sikk, sokk; patuoinas
āži *ainult mitm.* saepukk, aluspukk
azote põu

B

bacilis batsill
badīgs[a] ablas, õgilas
badīgs[b] pusklev, (sarvedega) puselda armastav
badināties nälgima, elama poolnäljas
badīt kaevama (sarvedega), puskama
badoties nälgima, nälga tundma
bads nälg
bagātība rikkus
bagātnieks rikas inimene
bagāts rikas
bagāža pagas
baidīt hirmutama, peletama
baidīties kartma, hirmu tundma
baigs õudne, jube, hirmuäratav
bail; man ir b. mul on hirm
bailes kartus, hirm
bailība kartus, argus
bailīgs arg, kartlik
baiļoties kartma, pelgama, arg olema
baismīgs õudne, jube, hirmuäratav
bāka majakas, tuletorn
bakas rõuged; **vēja b.** tuulerõuged
bakstīt torkima, pistma
baķis pall, hunnik, pakk
balāde ballaad
balamute lobasuu, jahvard, lõhvard
balanda malts
balansēt balansseerima
balasts ballast
baldriāns palderjan, palderjanitilgad
balēt pleekima, luituma
bālēt 1. kahvatama; 2. varju jääma
baletdejotāja baleriin, balletitantsijanna
baletmeistars ballettmeister
balināt pleegitama, valgendama
balkons palkon, rõdu
balle ball
balodis tuvi
balotēties hääletusele tulema, kandideerima
bāls kahvatu, ilmetu
balsene hingekõri
balsiens silp
balsīgs kõlav, heliline
balsināt valgendama, valgeks värvima (lage)
balsošana hääletamine
balsot hääletama
balss hääl
balsstiesības *ainult mitm.* hääleõigus
balsstiesīgs hääleõiguslik
balstīt tugedega varustama, toetama, naaldama
balstīties toetuma, naalduma
balsts tugi, tits
baltkrieviete valgevenelanna
baltkrievs valgevenelane

baltmaize sai
baltroce *põlgl.* „siidkäsi" (füüsilisest tööst hoiduja) (*naissoost*)
baltrocis *põlgl.* „siidkäsi" (füüsilisest tööst hoiduja) (*meessoost*)
balts valge
baltums valgedus; **olas b.** munavalge
bālums kahvatus
balva autasu
baļķis palk (gen. palgi)
baļļa pesuvann, pesuküna, pali, pesunõu
bambuss bambus
banāls banaalne
banāns banaan
banda bande, jõuk
bandinieks ettur (malemängus)
bandrole panderoll
banga murdlaine
bangot tormitsema, mässama, möllama
banka pank
bārabērns vaenelaps
baravika puravik
barbarisks barbaarne
barbarisms barbaarsus
barbars barbar
bārda habe
bārdains habemega, habemik
bārddzinis habemeajaja
bardzība karmus, valjus, karedus
bārene vaenelaps (*tütarlaps*)
bārenis, bāris vaenelaps (*poiss*)
bargs karm, hirmuäratav, julm
barība toit, sõök, toidus
bāriens noomitus, peapesu
barikāde barrikaad
barjera barjäär
barjerskrējiens tõkkejooks
bārksts narmas
baroklis nuumik (nuumloom)
barot söötma, toitma, nuumama
baroties toituma, end toitma, juurde võtma (kaalus)
bars kari, parv
bārt kärkima, tõrelema, noomima
bārties riidlema, tülitsema
barvedis peamees, ninamees, eestvedaja
baseins bassein
baskājains paljajalgne
baskājis paljasjalgne, hulkur, pätt
bass[a] palja jalu
bass[b] bass (sügav mehehääl)
baškīriete baškiirlanna
baškīrs baškiir
bataljons pataljon
baterija patarei
bauda nauding, mõnu
baudīt nautima, lõbu maitsma, mõnulema
baumas *ainult mitm.* klatš, keelepeks, laimujutt
baurot möirgama, ulguma
bauslis käsk
baze, bāze baas
baznīca kirik
bāzt (sisse) pistma, sisse torkama, toppima
bāztin täiskiilutud, tulvil; **b. piebāzts** puupüsti täis
bažas *ainult mitm.* kartus
bažīgs ettevaatlik, kartlik
bažīties kartma, hirmu tundma, ettevaatlik olema, hoiduma
bebrāda piibrinahk, kopranahk
bebrs piiber, kobras
bēda häda, õnnetus, mure

bēdāt muretsema, kurvastama, halisema, kurtma
bēdāties muretsema, kurvastama
bēdīgs kurb, murelik
bedrains auklik, lohklik (tee kohta)
bedre auk, lohk
bēgle jooksik, põgenik (naissoost)
bēglis jooksik, põgenik
bēgšus põgenedes, joostes
bēgt põgenema
bēgums mõõn; **paisums un b.** tõus ja mõõn
beidzamais viimane, kõige viimane
beidzot lõpuks, lõppeks, viimaks
beigas lõpp
beigt lõpetama, lõpule viima
beigties 1. lõppema, otsa saama; 2. hukkuma, otsa saama
beka lambapuravik
belziens löök, tõuge, hoop
beļģiete belglanna
beļģietis belglane
bende timukas
bendēt hävitama, rikkuma, hukutama
bēniņi pööning, lakk (hoones)
benzīns bensiin
bēres matus(ed)
bērinieks matuseline
bēris kõrb (hobune)
bērnība lapsepõlv
bērnišķība lapselikkus
bērnišķīgs lapselik, lapsik, naiivne
bērns laps
bērnudārzs lasteaed
bērs kõrb (hobune)
bērt puistama, raputama
berze hõõrumine, hõõre
berzēt hõõruma
bērzlape männiseen, pilvik
bērzs kask
berzt 1. hõõruma, nühkima, froteerima, kraapima; 2. puruks tampima, pihustama
bešā; palikt b. ilma jääma, *kõnek.* kuivale jääma
bet aga, ent, kuid, vaid
betons betoon
bez 1. ilma; **b. manis** ilma minuta; 2. peale; **b. manis tur bija vēl citi** peale minu oli seal veel teisi
bezbailība kartmatus, julgus
bezbailīgs kartmatu, julge
bezbēdība muretus, hooletus
bezbēdīgs muretu, hooletu
bezcerīgs lootusetu
bezdarbība tegevusetus, tööta olek
bezdarbīgs tegevusetu
bezdarbnieks töötu, töötatööline
bezdarbs tööpuudus, töötus
bezdelīga pääsuke
bezdibenis kuristik, sügavik
bezdievība ateism, jumalaeitamine
bezdievīgs *adj.* ateist, jumalaeitaja
bezdievis ateist, jumalasalgaja
bezgalība lõpmatus, otsatus
bezgalīgs lõpmatu, otsatu, lakkamatu
bezgaumība maitsetus, maitsepuudus
bezgaumīgs maitsetu, maitselage
bezgodīgs autu, alatu
bezgodis autu, alatu (inimene)

bezierunu: b. kapitulācija tingimusteta kapitulatsioon
bezjēdzīgs mõttetu, absurdne
bezkaunība häbitus, häbematus
bezkaunīgs häbitu, häbematu
bezkauņa häbitu, häbematu (inimene)
bezkrāsains värvitu, ilmetu
bezmaz peaaegu
bezmērīgs mõõtmatu, otsatu
bezmiegs unetus, unepuudus
bezmugurkaulnieki selgrootud (loomad)
bezpartejisks parteitu
bezpersonisks ebaisikupärane, umbisikuline, impersonaalne
bezrakstura- iseloomutu, tahtejõuetu; **b. cilvēks** iseloomutu inimene
bezrūpība muretus, kergemeelsus
bezrūpīgs muretu, kergemeelne
bezsamaņa meelemärkusetus, minestus
bezspēcība jõuetus, nõrkus, võimetus
bezspēcīgs jõuetu, nõrk, võimetu
bezšķiru- klassideta; **b. sabiedrība** klassideta ühiskond
beztermiņa tähtajata; **b. pase** tähtajata pass
beztiesīgs õigusteta, õigusetu
beztiesīgums õigusetus
bezvēja- tuuletu; **b. laiks** tuuletu ilm
bezzemnieks maatamees, maata talupoeg
bezzobis hambutu
bibliotēka raamatukogu
bibliotekārs raamatukoguhoidja
bīdelēt püülima
bīdīt lükkama, nihutama
biedēklis hernehirmutis
biedēt hirmutama, peletama, ähvardama
biedināt hirmutama
biedre, biedrene seltsimees (naine)
biedrība selts, ühing
biedrisks seltsimehelik
biedrotiės seltsima, sõltuma (*gramm.*)
biedrs 1. seltsimees, seltsiline; 2. liige; **partijas biedrs** partei liige
biete peet
biezenis püree; **ābolu b.** õunapüree
biezēt paksenema, tihenema
biezoknis tihnik, padrik
biezpiens kohupiim
biezputra puder
biezs paks, jäme, tihe
biezums paksus, jämedus, tüsedus; **kafijas biezumi** kohvipaks
biežs sage, sagedasti esinev, sagedane
bifelis pühvel
bijība aukartus, hardus
bijīgs aukartlik, harras
bikls kartlik, arg
bikses püksid
bikšturi traksid
biķeris karikas, peeker
bilance bilanss
bildinājums (abielu) ettepanek
bildināt ettepanekut tegema (abiellumise puhul)
biljons biljon
bilst lausuma, ütlema
biļete pilet

biļetens bülletään, hääletussedel, valimissedel, haigusleht
bimšteins pimsskivi, vahtkivi
binoklis binokkel
bioloģija bioloogia
birdināt puistama, raputama
birojs büroo
birt (maha) pudenema, (maha) varisema, langema
birums: bagātīgs graudu b. rikkalik viljasaak
birze[a] hitse, külvirida
birze[b] metsasalu, metsatukk; **bērzu b.** kaasik
birzs metsasalu
birztala metsasalu, metsatukk
bise püss
bīstams (hāda)ohtlik, kardetav
biste büst, rinnakuju
biškopība mesindus
biškopis mesinik
bite mesilane
bīties kartma
bize juuksepalmik, pats
bizot (edasi-tagasi) kihutama, kiini jooksma
blakām kõrvuti, lähedal, naabruses
blakts lutikas
blakus kõrvu, kõrvuti
blakuslieta kõrvaline asi
blāķis pall, hunnik, kuhi, virn
blandīties lonkima, tööta luusima
blaugznas *ainult mitm.* kõõm
blāvs tuhm, ähmane, läiketa, matt
blāzma kuma, tulekuma; 2. koit, eha; **rīta b.** koidupuna
blēdība tüssamine, petmine
blēdīgs kavaldaja, kaval, kelm
blēdis suli, petis, kelm
blenzt vahtima, silmitsema
blēņas *ainult mitm.* mõttetus, absurdsus, loba
blēņoties lollusi tegema, vigurdama, kemplema, tembutama
blēt määgima, mökitama
blisināt silmi pilgutama, silmadega märku andma
blīvs tihe, tihke, plink
blīvums tihedus, tihkus
blokāde blokaad
bloks plokk
bloķēt blokeerima
blonds blond, heledajuukseline
bluķis puupakk
blusa kirp
blūze pluus
bļaustīties lõugama, kisendama, röökima
bļaut lõugama, kisendama, röökima
bļāvējs kisakõri
bļoda 1. (supi)kauss; 2. (pesu)kauss
boikotēt boikoteerima
boja poi (ujuv meremärk)
bojā: b. iet hukkuma
bojājums vigastus, rike
bojāt rikkuma
bojāties riknema
bokseris poksija
bokss poks
bolīt (silmi) pungitama, jõllitama
bolševiks bolševik
bolševisms bolševism
bolševistisks bolševistlik
bombardēt pommitama
botāniķis botaanik
botānisks botaanika-, botaaniline

TARTU ÜLIKOOLI RAAMATUKOGU

botes botikud, kõrged kalossid
bradāt sumama (vees, poris), (ringi) hulkuma, lonkima, luusima
brāķis praak
brālēns onu-, tädipoeg, nõbu
brālība vendlus
brālīgs vennalik
brālis vend
brāļadēls vennapoeg
braļameita vennatütar
brāļasieva vennanaine
bramanība kiitlemine, kelkimine, praalimine
brangs 1. paks, lihav; 2. viljakandev, rikkalik
brasls koole, koolmekoht (jões)
brašs kärmas, osav, agar, terane
braucējs sõitja
brauciens sõit, reis, matk
braukāt sõitma (korduvalt)
braukt sõitma
brāziens hoog, iiling, puhang, pahvak
brāzma (tugev) tuulehoog
brāzmains puhanguline, tormakas, äge
brāzt, brāzties tormitsema, märatsema, möllama, raevutsema
brēka karjumine, kisa, kisendamine
breksis latikas
brēkt kisendama, karjuma
brēkulis kisakõri
bremze pidur, pärss
bremzēt pidurdama, pärssima
brezents present
brīdinājums hoiatamine, hoiatus
brīdināt hoiatama, ette teatama
brīdis moment, silmapilk, hetk
briedis põder
briedums küpsus, valmidus
briesmas 1. (häda)oht; 2. õudus, koledus, jubedus
briesmīgs hirmus, õudne, kole, kohutav, hirmuäratav
briesmonis hirmutis, peletis
briest paisuma, punduma, tursuma
brigāde brigaad
brigadieris brigadir
brīkšķēt pragisema, ragisema, raksuma, praksuma
briljants briljant
brilles prillid
brīnišķīgs imestusväärne, imestamapanev, suurepärane
brīnīties imestama, imeks panema
brīnumjauks imepärane, imeilus, imetore, suurepärane, oivaline
brīnumlieta ime, imeasi
brīnums ime
brist sumama (lumes, poris)
brītiņš hetk, silmapilk
brīv: nav b. ei tohi
brīvbiļete maksuta, tasuta pilet, pääse
brīvdiena vaba päev
brīvība, brīve vabadus
brīvlaiks vaba aeg; **vasaras b.** suvine õppevaheaeg
brīvprātīgais vabatahtlik (*nimisõna*)
brīvprātīgs vabatahtlik (*om.-sõna*)
brīvs vaba
brīvstunda vaba tund, vaheaeg
brīžiem mõnikord, vahel, aegajalt
brokastis hommikueine

brokastot hommikust sööma, hommikueinet võtma
brokāts brokaat
bronhas bronhid, kopsutorud
bronza pronks
bronzēt pronksima
brošet brošeerima
brošūra brošüür
brūce haav, haavand
bruģis sillutis
bruģēt sillutama, prügitama
brūklenes pohl, palukas, pohlamarjad
brukt 1. alla libisema; 2. varisema
brunči seelik, undruk, kõrtsik
brūnogles pruunsüsi
brūns pruun
bruņas *ainult mitm.* soomus, soomusrüü
bruņinieks rüütel
bruņniecība rüütelkond
bruņniecisks rüütellik
bruņojums varustus, relvastus
bruņošanās relvastumine, varustamine, relvastamine
bruņot relvastama, varustama
bruņotie spēki relvastatud jõud
bruņoties relvastuma, end varustama
bruņots relvastatud, varustatud
bruņurupucis kilpkonn
brutāls brutaalne
bruto bruto
bubināt (tasa) hirnuma, pomisema
bubulis kole, sünge, seltsimatu inimene
būda hurtsik, onn, osmik
budzis kulak, hallparun
budžets eelarve, büdžett
bufete puhvet, einelaud, puhvetikapp
buka sõidukipukk
buks sokk
bulgāriete bulgaarlanna
bulgārs bulgaarlane
buljons puljong, rammuleem
bullis pull, sõnn
bulta[a] nool, suunanool, suundanäitav nool
bulta[b] polt, riiv
bulvāris bulvar, puiestee
bumba[a] pall
bumba[b] pomm
bumbiere pirnipuu
bumbieris pirn
bumbulis mugul
bumbuļaugi mugultaimed
bundža purk
bumbvedējs pommituslennuk
bundzinieks trummilööja
bungādiņa trumminahk (kõrvas)
bungas *ainult mitm.* trumm
bungot trummi lööma, sõrmedega trummeldama
buras *ainult mitm.* puri
burbulis mull
bubuļot mulisema
burinieks purjekas, purjelaev
būris puur
burjatiete burjaatlanna
burjats burjaat
burka purk
burkāns porgand
burt nõiduma, loitsima
burtisks täpne, sõnasõnaline
burtlicis täheladuja
burtnīca vihik, kaustik
burtot veerima; analüüsima, liigendama
burts täht (raamatus)
burve nõid (naine)
burvīgs nõiduslik, hunnitu

burvis nōid, vōlur
burzīt kāgardama, kortsutama
burzma rahvatung, trügin
buržuāzija kodanlus
buržuāzisks kodanlik
būt olema
bute lest, kammeljas
būtība olemus, (põhi)olu
būtisks oluline
būtne olevus, olend
būve ehitamine, ehitus
būvēt ehitama, püstitama
būvinženieris ehitusinsener
būvkantoris ehituskontor
būvmateriali ehitusmaterjalid
būvniecība ehitamine
būvstrādnieks ehitustööline

C

cālis kanapoeg, tibu
cariene tsaarinna, keisrinna
carisks keiserlik
cariste tsaaririik
cars tsaar, keiser
cauna nugis
caunāda nugisenahk
caur läbi; **c. mežu** läbi metsa
caureja kõhulahtisus
cauri läbi; **laist c.** läbi lasta
caurlaide läbilaskmine, lubatäht, pääsmik
caurlaidīgs läbitungitav, läbilaskev
caurmērā läbisegi, keskmiselt
caurredzams läbipaistev, selge
caurs auklik, auke täis, katkine
caurskate, caurskatīšana läbivaatamine, läbivaatus
caurskatīt üle v. läbi vaatama
caurspīdība läbipaistvus, selgus
caurspīdīgs läbipaistev, selge
caurstaigājams läbikäidav
caurstrāvot läbi tungima, läbistama
caurule toru
caurumains auklik, auke täis
caurums auk
caurvējš tõmbetuul, tuuletõmbus
cehs tsehh
cekulains tutiline
cekuls tutt
cēliens vaatus (näidendis)
celiņš teerada, jalgrada
celis põlv
celmains kännuline
celmene kännuseen
cēlmetals väärismetall
celmlauzis alusepanija, teerajaja; kännukaaluja
celms 1. känd; 2. sõnatüvi
cēlonis põhjus
cēls õilis, üllas
celšana tõstmine, kergitamine
celšanās tõus, tõstmine; **ūdens līmeņa c.** veepinna tõus
celt tõstma
celties tõusma, kerkima
celtne ehitus, ehitis
celtniecība ehitamine, ehitus
celtnis kraana, tõstekraana
celtuve parv, praam
celuloze tselluloos
cēlums õilsus, üllameelsus
ceļgals põlv

ceļinieks reisija, teekäija, rändur
ceļmala teeäär
ceļojums reis, matk, rännak
ceļot reisima, matkama, rändama
ceļotājs rändaja, matkaja, reisija
ceļš tee
ceļteka *bot.* teeleht, talvik
ceļvedis saatja, teejuht
cementēt tsementeerima
cements tsement
cena hind
cenrādis preiskurant, hinnakiri
censties püüdma, püüdlema
centība püüdmine, püüe, usinus, hoolsus
centieni *ainult mitm.* püüdlemine, püüdlus, taotlemine
centīgs püüdlik, hoolas
centimetrs sentimeeter
centrālapkure keskküte
centrāls tsentraalne, kesk-
centrbēdzes- tsentrifugaalne, keskpagev
centrifugāls tsentrifugaalne, keskpagev
centripetāls tsentripetaalne, keskhagev
centrtieces-: c. spēks tsentripetaalne jõud
cepeškrāsns praeahi
cepešpanna praepann
cepetis praad
cepiens küpsetus
cepināt küpsetama, kõrvetama
cepināties küpsema (end kõrvetama päikese käes)
ceplis tellisetehas, tellisetööstus
cept küpsetama, praadima
cepties küpsema
ceptuve pagaritöötuba
cepumi, cepums küpsis, biskviit
cepure müts, kübar
cerēt lootma
cerība lootus
ceriņi *ainult mitm.* sirelid
cērme sooleuss, solge
cers põõsas
ceturksnis 1. veerand, neljandik; 2. kvartal, veerandaasta
ceturtais neljas
ceturtdaļa veerand, neljandik
ceturtdien neljapäeval
ceturtdiena neljapäev
ceturtkārt neljakordselt
ciba võitass, võitoos
ciedrs seeder, seedripuu
cielava linavästrik, hänilane
ciemats asula
ciemiņš külaline
ciemoties külastama, külas käima
ciem|s küla; **~a padome** külanõukogu
cienasts võõrustoit, kostitus
cienāt võõrustama, kostitama
cienība austus, lugupidamine, respekt
cienīgs vääriline, auväärne
cienījams austatud, lugupeetud
cienīt austama, lugu pidama
cienītājs austaja, lugupidaja
cieņa austus, lugupidamine
ciest 1. kannatama, taluma, sallima; 2. piinlema, kannatama (valu)
ciešams talutav, väljakannatatav, sallitav
ciešanas *ainult mitm.* kannatamine, kannatus, piin, vaev

ciešs tihe, tihke, plink, tugev
ciet: taisīt c. sulgema, kinni panema
cietoksnis kindlus
ciets kõva, tahke
cietsirdība karmus, halastamatus, julmus, valjus
cietsirdīgs südametu, julm, vali, karm, halastamatu
cietumnieks vang, vangistatud, vahistatud, kinnipeetav isik
cietums vangla, türm, vangikoda
cigoriņi *ainult mitm.* sigurid
cik 1. kui palju, mitu; 2. kui; **c. labi!** kui hea!
cikos mis kella ajal, millal
cikreiz kui mitu korda
cikstēties võitlema, maadlema
cīkstonis maadleja
cilāt tõstma, kergitama
cildens õilis, üllas, suursugune
cildenums õilsus, üllameelsus
cildināt ülistama, kiitma
cilnis reljeef
cilpa silmus, ling
cilts suguharu, hõim
ciltsbrālis suguvend
ciltsgrāmata suguvõsanimestik, sugupuu
ciltstēvs esivanem, esiisa
cilvēce inimkond, inimsugu
cilvēcība inimlikkus, inimsus, humaansus
cilvēcīgs inimlik, humaanne
cilvēcisks inimlik
cilvēks inimene
cimds kinnas
cinis mätas
cīnītājs võitleja
cīnīties võitlema
cinkot tsinkima
cinks tsink
cīņa võitlus, heitlus
ciņains mättaline, mätlik, ebatasane
ciparnīca (kella) numbrilaud
cipars number, arv; **arabu c.** araabia number
cīpsla kõõlus, künnap
cīpslains sooniline, vintske, sitke
circenis kilk, rohutirts
cirks tsirkus
cirkulēt tsirkuleerima, ringima
cirkulis sirkel
cirpt pügama
cirsma raie, raiendik
cirst raiuma
ciršana raiumine
cirta lokk, kihar
cirtains käharajuukseline, kähar
cirtējs: malkas c. puuraiuja
cirtiens löök, hoop, tõuge
cirtot lokkima (juukseid)
cirtoties lokkida laskma
cīrulis lõoke
cirvis kirves
cisas *ainult mitm.* voodi, säng, magamisase
ciska reis, kints
citadele tsitadell, kindlus
citādi 1. teisiti; **tā vai c.** nii või teisiti; 2. muidu; **steidzies, c. viņš aizies** rutta, muidu ta läheb ära
citāds teistsugune
citāts tsitaat
citēt tsiteerima
cītība usinus, hool, virkus, agarus, õhin
cītīgs usin, hoolas, virk, agar
citkārt kunagi, kord

citreiz teinekord
citrons sidrun
citronskābe sidrunhape
cits teine, muu
cittautietis muulane
citur mujal, teises kohas
civilapģērbs erariietus
civilizēts tsiviliseeritud, haritud
civilpersona eraisik
civils era-; tsiviil-
cūciņa[a] seake, merisiga
cūciņa[b] mumps (kõrvasüljenäärme põletik)
cūka siga
cūkgaļa sealiha
cūkgans seakarjus
cūkkope seatalitaja (naine)
cūkkopība seakasvatus
cūkkopis seatalitaja
cukurbiete suhkrupeet
cukurfabrika suhkruvabrik, suhkrutehas
cukurs suhkur
cukurslimība suhkruhaigus
cunfte tsunft

Č

čaklums usinus, virkus, hoolsus
čakls hoolas, virk, usin
čalas *taval. mitm.* jutukõmin, kõnesumin; (lainte) loksumine; (lindude) sidistamine
čalot 1. vulisema, sulisema, solisema; 2. lobisema, vadistama
čapstināt matsutama
čaukstēt sahisema, kahisema, sahistama
čaula kest, koor; **olu č.** munakoor
čaule hülss, kest; **patronas č.** padrunikest
čaulīte paberossikest
čaumala kest, koor
čehiete tšehh (naine)
čehs tšehh
čellists tšellist
čello, čells tšello
čempions tšempion
čerkesiete tšerkeslanna
čerkess tšerkess
četri neli
četrdesmit nelikümmend
četrdesmitais neljakümnes
četrkājains neljajalgne
četrpadsmit neliteistkümmend
četrpadsmitais neljateistkümnes
četrrāpus neljakäpakil, käpuli
četrreiz neli korda
četrrocīgi neljal käel
četrstūrains nelinurkne
četrstūris nelinurk
čigāniete mustlanna
čigāns mustlane
čīkstēt kriuksuma, kääksuma, kägisema
čirkstēt krudisema, krõmpsuma
čivināt siristama, sirtsuma, sädistama, siuksuma, vidistama
čokurļs tomp; **sarauties ~ā** kerra tõmbuma
čuguns malm
čukčiete tšuktšitar
čukčs tšuktš
čukstēt sosistama

čuksti *taval. mitm.* sosin
čupa hunnik, lasu, kuhi
čurkstēt sisisema, susisema; särisema, kihisema
čūska uss, madu, siug
čūskulēns ussipoeg
čuvašiete tšuvašlanna
čuvašs tšuvašš

D

daba 1. loodus; 2. olemus, iseloom, loomus
dabasskats maastikuvaade, maastikumaal
dabaszinātne loodusteadus
dabaszinātnieks loodusteadlane
dabisks loomulik
dabūt saama
dadzis takjas
daile ilu, iludus, kaunidus, nägusus
daiļava iludus, kaunitar
daiļdarbs ilukirjanduslik teos
daiļkrāsotājs maalikunstnik
daiļliteratūra ilukirjandus
daiļrade kunstilooming
daiļruna kõnekunst, kõneosavus, ilukõne
daiļrunība kõnekunst, kõneosavus
daiļrunīgs kõneosav
daiļskanīgs kaunikõlaline, kõlav
daiļslidošana iluuisutamine
daiļš ilus, kaunis, suurepärane
daiļums ilu, iludus, kaunidus
dakstiņš katusekivi
dakšas *taval. mitm.* hang (om. hangu), vigel, hark
dakšiņa kahvel; (elektrikontakti) kahvel
dakts (lambi, küünla) taht, süütenöör
dalāmais jagatav
dalāmība jagatavus
dalībnieks osavõtja, osaline
dālija georgiin, jorjen
dalījums *matem.* jagatis
dalīt jagama, jaotama, tükeldama
dalītājs jagaja
dalīties jagunema
daļa 1. osa, jagu; **mašinas ~as** masinaosad; 2. osakond; **kadru daļa** kaadriosakond
daļējs osaline; **d. saules aptumsums** osaline päikesevarjutus
daļskaitlis murd, murdarv
dāma 1. daam; 2. emand (kaardimängus) 3. tamm (teat. kabemängu nupp)
dambis tamm (om. tammi)
dambrete kabemäng, tamkamäng
dāniete taanlanna
dānis taanlane
darāmā kārta *gramm.* kindel kõneviis
darbaļaudis töötav rahvas
darba mašīna, darbmašīna (töö)masin, tööpink
darbdiena argipäev, tööpäev
darbgalds tööpink
darbība toiming, tegevus; **~as vārds** *gramm.* tegusõna
darbīgs tegev, aktiivne, agar, energiline
darbinieks töötaja; **zinātnisks d.** teaduslik töötaja
darbnīca töökoda
darboties töötama; tegelema

darbs 1. töö; **fizisks d.** füüsiline e. kehaline töö; 2. teos; **mākslas d.** kunstiteos
darbvedība asjaajamine
darbvedis asjaajaja
dārdēt müristama, kolistama, müritsema, kolisema
dārdiens mürin, kolin, prantsatus
dārdoņa mürin, mürtsumine
dārdzība kallidus
dārgakmens kalliskivi
dārglieta väärtasi, väärisasi, kallihinnaline ese
dārgmetals väärismetall
dārgs kallis, kallihinnaline; armas
dārgums kallidus, aare, kallisvara
darījums tehing
darināt 1. valmistama, tootma, töötlema; 2. moodustama, tuletama
darīšana töö, tegevus; **tā nav mana d.** see ei ole minu asi
darīt tegema, toimima, valmistama, sooritama
darītava: alus d. õlletehas
darva tõkat; kasetõrv
darvinisms darvinism
darvot tõrvama
dārzāji, dārzeņi köögiviljad, aedvili
dārziņš aiakene
dārzkopība aiandus
dārzkopis aiandusteadlane
dārzniecība aiandus
dārznieks aednik
darzs aed
datele dattel
dati *ainult mitm.* andmed
datīvs daativ
datums daatum, kuupäev
daudz palju
daudzējāds mitmesugune
daudzgadīgs mitmeaastane
daudzi paljud
daudzināt ülistama, kiitma
daudzkārt korduvalt, palju kordi
daudzkārtējs mitmekordne
daudzkrāsains mitmevärviline
daudzlauku sistema mitmeväljasüsteem
daudzmaz enam-vähem; **tē ir d. ērta vieta** siin on enam-vähem mugav koht
daudznāciju- paljurahvuseline
daudzpunkti *gramm.* mõttepunktid
daudzpusīgs mitmekülge
daudzreiz sageli, palju kordi
daudzskaitlinieks *gramm.* mitmuslik sõna
daudzskaitlis *gramm.* mitmus, pluural
daudzsološs paljutõotav
daudzstūrains hulknurkne
daudzstūris hulknurk
daudzums (suur) hulk, palju
daudzveidība mitmekesisus, mitmepalgelisus
daudzvietīgs mitmekohaline
dauzīt kloppima, taguma, lööma, materdama, peksma
dauzīties kloppima (südame kohta), pekslema, rabelema; 2. lonkima, luusima, logelema, ümber lonkima
dauzoņa riiukukk, tülinorija
dāvana 1. kink, kingitus, annetus; 2. talent, (vaimu)anne
dāvāt kinkima
dāvinājums kink, kingitus
dāvināt kinkima

dažādība mitmekesisus, vaheldus
dažāds mitmesugune, erisugune
daždien mõnikord, mõnel päeval
daži mõned
dažkārt mõnikord, vahel
daž(ne)dažāds mitmekesine
dažreiz mõnikord, vahel
dažs mõni
dažuviet, dažviet kohati, paiguti
debates vaidlused
debatēt vaidlema
debess taevas
debešķīgs vaimustav, võluv, taevalik
decembris detsember
decimaldaļskaitlis kümnendmurd
dedzība tulisus, ägedus, käredus
dedzīgs tuline, äge, käre
dedzin|āt põletama, kõrvetama; **saule ~a** päike kõrvetab
dedzinātava viinavabrik, piiritusetehas
defekts defekt, puue
deficīts defitsiit, vajak, puudujääk
definējums definitsioon, määratlus
definēt defineerima, määratlema
definīcija definitsioon, määratlus
degakmens põlevkivi
degbumba süütepomm
deggāze põlevgaas
deglis taht, süütenöör
degpunkts tulipunkt
degt põlema, õhetama, kuumama
degums kõrbelõhn, kõrbehais, kärtsahais
degunradzis ninasarvik
deguns nina
degviela kütteaine, mootorikütus
degvīns viin, naps
deģenerācija degeneratsioon, mandumine
deģenerāts degenerant, manduja
deģenerēties degenereeruma, manduma
deja tants, tantsupala, tantsutükk
dejot tantsima
dejotājs tantsija
dēka avantüür, seiklus
dekāde dekaad
dekadence langus, dekadentlus
deklamācija deklamatsioon, deklameerimine, iluluge-mine
deklamēt deklameerima
deklinācija deklineerimine, käänamine, deklinatsioon, käändkond
deklinēt käänama, deklineerima
dekorēt dekoreerima
dēladēls pojapoeg
dēlameita pojatütar
deldēt kustutama (võlga)
dēle kaan
dēlis laud; **dēļu šķērssiena** laudadest vahesein
delna peopesa, pihk
dēls poeg
dēļ tõttu, pärast; **izdari to manis d.** tee seda minu pärast
demokrātija demokraatia
demokrātisks demokraatlik

demokratisms, demokrātisms demokratism
demonstrācija demonstratsioon, meeleavaldus
demonstrants demonstrant
demonstrēt demonstreerima
deniņi *ainult mitm.* meelekoht
denuncēt salakaebust esitama, öördama
derēt kõlbama, sobima, passima
dergties vastik olema; **glaimi man derdzas** meelitused on mulle vastumeelsed
derības *ainult mitm.* kihlvedu
derīgs kõlblik, sobiv
derīgums kõlvulisus, sobivus
desa vorst
desinieks vorstitegija
desiņas viini vorstid
desmit kümme
desmitais kümnes
desmitnieks 1. kümneline (raha); 2. kümnik
desmitreiz kümme korda
desmits kümmekond
dēstīt istutama
dēsts istik; (lava)taimed
dēt munema
detaļa detail, üksikasi
dēties: kur d. kuhu minna, kuhu end peita
deva 1. normitoiduained, (toidu)portsjon; 2. annus
dēvēt nimetama, hüüdma
devība heldus
devīgs helde
deviņdesmit üheksakümmend
deviņdesmitais üheksakümnes
deviņi üheksa
deviņkārt üheksa korda
deviņpadsmit üheksateist-(kümmend)
deviņreiz üheksa korda
devītais üheksas
dežūra dežuur, valvekord, valve
dežurants korrapidaja, valvur
dežūrārsts valvearst
dežūristaba valvetuba
dežurēt valvama
dežūrveikals valvekauplus
diagnoze diagnoos
diagonāle diagonaal, nurkjoon
dialektika dialektika
dialektisks dialektiline
dibenistaba tagatuba
dibens põhi
dibentelpa tagaruum
dibināšana rajamine, asutamine
dibināt asutama, rajama
dibinātājs asutaja, rajaja
dibināties põhinema, tuginema
dibināts 1. rajatud; 2. põhjendatud
didaktisks didaktiline, õpetlik
dīdīt dresseerima, välja õpetama, taga kihutama
diedelēt manguma, nuruma, painama, peale ajama
diegs niit (om. niidi)
diegt traageldama
diemžēl kahjuks
diena päev
dienasgrāmata päevaraamat, päevik
diendienā päevast päeva
diendusa lõunauinak
dienest|s teenistus, amet; **—a telpas** ametiruumid
diennakts ööpäev

dienvidaustrumi *ainult mitm.* kagu, lõuna-ida
dienvidi *ainult mitm.* lõuna (ilmakaar)
dienvidniece lõunamaalanna
dienvidnieks lõunamaalane
dienvidpols lõunapoolus, lõunanaba
dienvidrietrumi *ainult mitm.* edel, lõuna-lääs
dienvidslavi lõunaslaavlased
dienvidus lõuna, keskpäev
dienvidvējš lõunatuul
dieve, dieviete jumalanna
dievība jumalus
dievināt jumaldama, jumalana austama
dievišķīgs jumalik
dievs jumal
diez(in) mine tea
diezcik: viņš nav d. attapīgs ta pole tea kui taibukas
diezgan küllalt, piisavalt
difterija difteeria
dīglis idu, algus, hakatus
dīgt idanema, tärkama
dīkā asjatult, jõude, midagi tegemata
diktāts etteütlus, diktaat
diktatūra diktatuur
diktēt dikteerima, ette ütlema
dīķis tiik
dilles *ainult mitm.* till
dilonis tiisikus, tuberkuloos
diloņslimnieks tiisikushaige, tuberkuloosihaige
dilt kuluma, läbi kuluma
dimants teemant
dimdēt mürisema, kõmisema
dimdoņa kõmin, mürin
diplomātisks diplomaatiline
diplomdarbs diplomitöö
dipoņa plagin, müdin; **zirga pakavu d.** hobusekapjade plagin
dīrāt nülgima
diriģents dirigent, muusikajuht
diriģēt dirigeerima, juhatama
disciplīna distsipliin, kord
disciplinārs distsiplinaarne; **d. sods** distsiplinaarkaristus
disciplinēt distsiplineerima
disks ketas
diskutēt diskuteerima
distance distants, kaugus, vahemaa
dīvains imelik, veider, pentsik, kummaline
dīvans diivan
divatā kahekesi
divbalsīgs kahehäälne
divcīņa kahevõitlus
divdabis *gramm.* kesksõna, gerundiiv
divdesmit kakskümmend
divdesmitais kahekümnes
divdomība kahemõttelisus
divdomīgs kahemõtteline
divējāds kahesugune
divgadīgs kaheaastane, kaks aastat vana
divi kaks
divjūgs kahehobusesõiduk
divkāršot kahekordistama
divkāršoties kahekordistuma
divkāršs kahekordne
divkārt kaks korda
divkārtējs kahekordne; **d. atgādinājums** kahekordne meeldetuletus
divkauja kahevõitlus, duell
divkosība kahepalgelisus, kahekeelsus
divkosīgs kahepalgeline, kahekeelne, silmakirjalik
divkrāsains kahevärviline

divnieks kaks (koolihindena)
divpadsmit kaksteistkümmend
divpadsmitais kaheteistkümnes
divpadsmitpirkstu zarna kaksteistsõrmiksool
divplāksnis biplaan (kahe kandepinnaga lennuk)
divpusējs, divpusīgs kahepoolne, kahekülgne, mõlemapoolne
divreiz kaks korda
divriči kaarik, kaherattaga vanker
divritenis jalgratas
divskanis diftong, kaksiktäishäälik
divslieżu- kaheröömeline; **d. dzelzceļš** kaheröömeline raudtee
divstāvu- kahekordne; **d. nams** kahekordne maja
divstobrene kaheraudne, kaheraudne jahipüss
divtik kaks korda rohkem
dižciltība suursugusus
dižciltīgs suursugune, kõrgest soost
dižens ülev, auväärne
diženums ülevus, suurus
dižoties uhkustama, uhkeldama, hooplema
dižs ülev, majesteetlik
dižums ülevus, suursugusus
dobe peenar; **puķu d.** lillepeenar
dobjš tume, kõlatu
dobs tühi, õõnes
dobt õõnestama, uuristama
dobums õõs, õõnsus, koobas; **mutes d.** suukoobas
dokumentāls dokumentaalne
dokumentārs dokumentaalne
doma mõte, idee
domāšana mõtlemine
domāt mõtlema, arvama
domātājs mõtleja, mõttetark, filosoof
dome duuma; **valsts d.** riigiduuma
domīgs mõtlik, mõtteisse süvenenud
domna, domnas krāsns kõrgahi
domstarpība lahkheli, lahkarvamus
dona leivaviilukas
dot andma
dotības *ainult mitm.* võimed, vaimuanded, eeldused
doties teele asuma, siirduma, välja sõitma
drabiņas *ainult mitm.* pressimisjäätmed (viinamarja-, marjakestad, seemnest), praak (praaga)
dragāt purustama, hävitama; **d. ienaidnieku** vaenlast hävitama
draiskoties vallatust tegema, hullama, vallatlema
draisks vallatu, üleannetu, reibas, elav, vilgas
draiskule vallatu (laps), võrukael
draiskulība vallatus, koerus
draiskulīgs vallatu, vallatlev, üleannetu, ülemeelik
draiskulis vallatu (laps), võrukael
drama, drāma draama
dramatisks dramaatiline
drāna riie
drānas *ainult mitm.* rõivad, rõivastus, kehakate
drāts traat
draudēt ähvardama
draudi *taval. mitm.* ähvardus

draudīgs ähvardav, hirmuäratav, karm
draudzene sõbratar, sõbranna
draudzēties sõbrustama, sõprust pidama
draudzība sõprus
draudzīgs sõbralik
draugs sõber
drausmas *ainult mitm.* hirm, õudus, koledus, jubedus
drausmīgs õudne, jube, hirmuäratav
drava mesila
dravniecība mesindus
dravnieks mesinik
drāzt vestma (noaga), pliiatsit teritama
drāzties tormama, sõõstma, kihutama
drēbe riie
drēbes rõivad, rõivastus, kehakate
drebēt, drebināties värisema, vabisema, võbisema, lõdisema, vappuma
drēbnieks rätsep
drebu|i värin, lõdin, võbin
drēgns niiske, rõske
drēgnums niiskus, rõskus
drenas *ainult mitm.* drenaaztorud
drenēt drenaaztorusid panema, maad torutama
dresēt dresseerima, välja õpetama
dresētājs dresseerija, taltsutaja
dresūra dressuur, väljaõpetus
driģene koerapöörirohi, maruhein
drīkstēt julgema, tohtima, söandama
driskas *ainult mitm.* räbalad, hilbud
drīz varsti, peatselt; d. nāks **vilciens** varsti tuleb rong
drīz|s: **~ā laikā** lähemal ajal
drīzumā varsti, peatselt, pea
drosme julgus, südidus
drosmīgs julge, südi
drošība julgeolek, ohutus
drošināt julgustama
drošinieks julge mees, uljaspea
droši vien vististi, arvatavasti
drošs 1. julge; 2. kindel, usaldusväärne
drošsirdība vaprus, vahvus, uljus
drošsirdīgs vapper, vahva, uljas
drudzis külmavärinad
drudžains palavikuline
drukns jändrik, tüse, lüheldase kasvuga, rässakas
drūms nukker, sünge, tusane, morn
drumsla, drumstala raas, paluke, kild; **stikls saplīsa drumstalu drumstalās** klaas purunes kildudeks
drupas varemed, rusud
drupata raasuke, kübe
drupināt raasudeks tegema, pihustama, purustama
drupt pudenema, purunema, varisema
drusciņ veidi, natuke, raasuke
druska raasuke, kübe
drusku vähe, veidi, pisut
druva viljapõld, (vilja)väli, nurm
drūzma tunglemine, tõuklemine, rüselemine
drūzmēties tunglema, rüselema
dub|ains porine

dub|i pori
dubultlogi kahekordsed aknad
dubults kahekordne
ducis tosin
dūja tuvikene
dūkanbērs tumekõrb (hobune)
dūkans (kõrb) hobune
dūkoņa undamine, huilgamine
dūkt undama, huilgama
dulls rumal, hull, pöörane
du|kains sogane, segane
du|kes *ainult mitm.* sadestus, sete, soga
du|kot sogaseks e. segaseks tegema, ebaselgeks tegema
dūmains suitsune
dūmaka udulinik, uduloor
dumbrājs mädasoo, raba
dūmenis suitsutoru
dūmi suits
dumjš rumal, loll
dūmot suitsu ajama
dumpīgs mässuline, mässav, tormakas
dumpinieks mässaja
dumpis mäss
dūmvads lõõr, suitsulõõr
dūnas *ainult mitm.* udusuled, ebemed
duncis pistoda, puss
dundurs parm
dunēt kõmama, kõmisema
dungot (laulu) ümisema, omaette tasa laulma
dunoņa kõmin, mürin
dūņas pori, muda, kõnts
dūrains käpik, labakinnas
dūre rusikas
dūriens piste, torge; **saules d.** päikesepiste
durklis tääk
durstīt torkima, pistma
durt torkama, pistma
dur|ties torkama; **tas uzreiz ~as acīs** see torkab kohe silma
durvis uks
dusa rahu, puhkus
dusēt puhkama, hingama
dusmas *ainult mitm.* viha
dusmīgs vihane, pahane
dusmoties vihastuma
dūš|a: **saņemt ~u** südant rindu võtma; **man slikta d.** mul on süda paha
dūšīgs tubli, hakkaja
dūzis äss, tuus
dvaš|a hingamine, hingeaur; **līdz pēdējam ~as vilcienam** viimse hingetõmbeni
dvašot hingama, õhkuma
dvēsele hing
dvesma puhang
dvest 1. puhuma (õrnalt); 2. sosistama
dvielis käterätik
dvinga ving, karm
dvīņi kaksikud
dzeguze kägu
dzeja luule, poeesia
dzejisks luuleline, poeetiline
dzejnieks luuletaja, poeet
dzejolis luuletus
dzejot luuletama
dzēliens hammustus, torge; solvang
dzēlīgs torkav, terav, salvav, hammustav
dzelme veekeeris, neelukoht, sügavik; **jūras dz.** meresügavik
dzelonis 1. nõel, astel, teravik; **bites dz.** mesilase nõel; 2. okas; **rožu dzeloņi** roosiokkad
dzeloņdrāts, dzeloņstieple okastraat

dzelt 1. salvama, nõelama; 2. kõrvetama (nõgese kohta)
dzeltens kollane
dzeltenums munakollane; kollasus
dzeltēt koltuma, kollaseks minema, kolletama
dzelzains rauda sisaldav
dzelzceļnieks raudteelane
dzelzceļš raudtee; **platsliežu dz.** laiaröõpmeline raudtee
dzelzs raud
dzelžains raudne
dzelži ahelad; **mutes dz.** suurauad
dzemdēt sünnitama, ilmale tooma, maha saama, poegima
dzenāt taga ajama, kihutama
dzenis rähn
dzensiksna ülekanderihm
dzērājs joodik, joomar, lakard
dzērien|s jook; **atspirdzinoši ~i** karastavad joogid
dzeroklis purihammas
dzert jooma
dzērums joobumus, joomauim, pohmelus
dzērve sookurg
dzērvene jõhvikas, kuremari
dzesēt 1. kustutama; **dz. slāpes** janu kustutama; 2. jahutama, leevendama
dzēst 1. kustutama, summutama; **dz. lampu** lampi kustutama; 2. maha v. ära pühkima v. nühkima
dzestrs jahe, jahutav; **dz. vakars** jahe õhtu
dzestrums jahedus, vilu
dzēšlapa, dzēšpapīrs kuivatuspaber
dzidrs läbipaistev, selge
dziedāt laulma
dziedātājs laulja
dziedēt ravima, arstima
dziedināt ravima, arstima
dziedinošs raviv, parandav
dziedniecīb|a ravimine, arstimine, ravi; **~as iestāde** raviasutus
dziedonis laulja
dziedzer|is nääre, rahu; **-u iekaisums** näärmepõletik
dziesma laul
dziesminieks laulik, luuletaja
dziesmusvētki, dziesmu svētki laulupidu
dzija niit, lõng
dzīle (maa)sisemus, maapõu
dzi|domīgs sügavamõtteline
dzi|š sügav
dzi|ums sügavus
dzimstība sündimus
dzimšan|a sündimine, sünd; **~as diena** sünnipäev
dzimt sündima, ilmale tulema
dzimta suguvõsa, sugukond
dzimtbūšana sunnismaisus, pärisorjus, pärisorisus
dzimtcilvēks pärisori, sunnismaine talupoeg
dzimte *gramm.* sugu
dzimtene kodumaa, sünnimaa
dzimtkungs pärisorjuse pooldaja, feodaalisand
dzimt|laudis pärisorjad
dzimt|s kodu-, ema-; **~ās mājas** kodukoht; **~ā valoda** emakeel
dzimtsarakstu birojs perekonnaseisuamet
dzimum|s sugu; **abu ~u personas** mõlemast soost isikud
dzimumzīme sünnimärk

dzinējs 1. jōumasin, mootor; 2. (karja)ajaja, (hobuse) ajaja
dzinējspēks jōuallikas
dzintar|s merevaik; **~a rotas** merevaigust ehted
dziņa tung, iha, kiindumus, veetlus
dzīrdamība kuuldavus
dzirdams kuuldav
dzirde kuulmine; **muzikālā dz.** muusikaline kuulmine
dzirdēt kuulma, kuulda saama
dzirdināt jootma, juua andma
dzirdīt jootma, juua andma
dzīres *ainult mitm.* pidusöömine, pidutsemine
dzirkles *ainult mitm.* käärid, pügirauad
dzirkstele säde
dzirkstēt, dzirkstīt särama, sädelema, kiiskama, välkuma
dzirksts säde
dzirnakmens veskikivi
dzirnavas *ainult mitm.* veski
dzirnavnieks mölder, veskiline
dzīrot pidutsema, pidu pidama
dzīsla soon
dzīslains sooniline, vintske
dzīst kustuma, hääbuma
dzīt[a] kinni kasvama, paranema; **brūce dzīst** haav paraneb
dzīt[b] ajama, kihutama, taga ajama; **dz. ārā** välja kihutama
dzīties kannul olema, taga ajama; püüdlema
dzīv|e elu **~es veids** eluviis
dzīvesbiedre abikaasa (naine)
dzīvesbiedrs abikaasa (mees)
dzīvīb|a elu; **cīņa uz ~u un nāvi** võitlus elu ja surma peale
dzīvinošs elustav, karastav, kosutav
dzīvniek|s loom, elajas; **~u valsts** loomariik
dzīvoklis korter
dzīvot elama, elunema, elatuma
dzīvs 1. elav, elus; 2. kärmas, väle, agar, terane
dzīvsudrabs elavhõbe
dzīvsvars eluskaal
dzīvžogs hekk, põõsastara
džemperis džemper

E

ebrejiete juuditar
ebrejs juut
ecēšas *ainult mitm.* äke
ecēt äestama
ēdājs sööja, söödik
ēdamgalds söögilaud
ēdamistaba söögituba
ēdamkarote supilusikas
ēdams söödav, söömiskõlblik
ēdiens söök
ēdienveikals söökla
ēdināšana toitlustamine, toitmine, toitlus
ēdināt toitma, söötma
ēdnīca söökla
eglaine, eglājs kuusik, kuusemets
egle kuusk
eglīte kuusekene, näärikuusk
eiropiete eurooplanna

eiropietis eurooplane
eja käik
ēka hoone, ehitus
ekonomija ökonoomia
ekonomisk|s majandus-, majanduslik; **~ā ģeogrāfija** majandusgeograafia
eksāmens eksam
eksaminēt eksamineerima
eksaminētiès eksamil olema, eksamit õiendama
eksemplārs eksemplar
eksistence olemasolu, olelemine, eksisteerimine, eksistents, olelus
eksistēt olelema, olemas olema, eksisteerima, elama
ekskavators ekskavaator, süvendaja, bager
ekskursija ekskursioon
eksperiments eksperiment, katse
eksplodēt lõhkema, plahvatama
eksplozija plahvatus, lõhkemine
eksplozīvs lõhkev, plahvatav
ekspluatācija ekspluateerimine, kurnamine
ekspluatēt ekspluateerima, kurnama
eksports eksport, väljavedu
ekspresis ekspress
ekvators ekvaator, poolitaja
elastīgs elastne
elektrība elekter
elektrificēt elektrifitseerima
elektrifikācija elektrifitseerimine
elektrisk|s elektri-; **~ā strāva** elektrivool
elektrovilciens elektrirong
elementārs elementaarne
elkonis küünarnukk
elks ebajumal, puuslik
elle põrgu
elpa hingamine, hingus, hingetõmme
elpot hingama, õhkuma
elsas *ainult mitm.* nuuksumine
elsot 1. nuuksuma; 2. raskesti hingama
elst ähkima, puhkima, lõõtsutama
el|a õli
el|ains õline
el|ot õlitama, määrima
emalja email, vaap, glasuur
ēna vari, vilu; **ēnas puse** varjukülg
ēnains varjuline
enerģija energia
enerģisks energiline, tormakas
enkurs ankur
entuziasms entusiasm
eņģelis ingel
episks eepiline
eposs eepos, lugulaul
ēra eera, aegkond
ērce metspuuk
ērglis kotkas
ērģeles *ainult mitm.* orel
ērkšķis okas
ērkšķoga karusmari, tikerber
ērkšķogulājs karusmarjapõõsastik
ērtība mugavus, mõnusus, hõlpsus
ērts mugav, mõnus
ērzelis täkk
es mina, ma
eskadra eskaader
eskadriļa eskadrill
eskimosiete eskimo (naine)
eskimoss eskimo
ēst sööma
ēstgriba apetiit, isu, söögiisu
estrāde estraad

ēšana söömine
ēteris eeter
ēterisks eetri-, eeterlik
etīde etüüd
etiķis äädikas
ēvele höövel
ēvelēt hööveldama
ēvelmašina höövelpink
evolūcija evolutsioon
ēze sepaääs, kolle
ēzelis eesel
ezers järv
ezis siil
eža põllupeenar, piir

F

fabrika vabrik
fabula, fābula 1. valm; 2. faabula, sündmustik
faktisks faktiline, tegelik
fakultāte teaduskond, fakulteet
fanātiķis fanaatik
fanātisks fanaatiline
fantastisks fantastiline
fantazēt fantaseerima
fasāde fassaad, esikülg
faze, fāze faas, arenemisaste
februāris veebruar
federatīvs föderatiivne
feldšeris velsker
feodālis feodaal
feodālisms feodalism
feodāls feodaalne
ferma farm; **putnkopības f.** linnufarm
filcs (kübara)vilt
filharmonija filharmoonia
filiāle filiaal, (haru)osakond
filma film
filoloģija filoloogia, keeleteadus
filozofēt filosofeerima, targutlema
filozofija filosoofia
filtrēt filtreerima, kurnama
filtrs filter, kurn
finanses *ainult mitm.* rahandus-; **f. nodaļa** rahandusosakond
finansēt finantseerima
finieris vineer
fizika füüsika
fizikāls füüsika-, füüsikaline
fiziķis füüsik
fiziska kultūra kehakultuur
fizisks füüsika-, füüsikaline; füüsiline, kehaline; **f. darbs** füüsiline töö
fizkultūra kehakultuur
fizkultūriete kehakultuurlane (naine)
fizkultūrietis kehakultuurlane (mees)
flanelis flanell
flangs tiib, külg
flauta flööt
flautists flöödimängija
fleite flööt
fleitists flöödimängija
flote laevastik
flotile flotill
folklora folkloor, rahvaluule
fonētika foneetika, häälikuõpetus
forma vorm, kuju
formalitāte formaalsus
formāls formaalne, vormiline
formulēt formuleerima, sõnastama
forsēt forsseerima, (lahinguga) üle minema, ületama; **f. upi** forsseerima jõge
fosfors fosfor

fotoaparāts fotoaparaat, päevapildiaparaat, ülesvõtteaparaat
fotografēt fotografeerima, pildistama
fotografēties end fotografeerida e. pildistada laskma
fotografs, fotogrāfs fotograaf, päevapiltnik
fotoplate fotoplaat
franciski: runāt pa f. prantsuse keelt rääkima
francūziete prantslanna
francūzis prantslane
fraze, frāze fraas, lause; tühi sõnakõlks
frēze frees, narits
frezēt freesima
frezētājs freesija
frēzmašina freespink, freesmasin
frizētava juuksuritöötuba
frizieris juuksur
frizūra soeng, frisuur
frontāls frontaal-, frontaalne
fronte rinne, front; **vienotā f.** ühine rinne
frontinieks rindemees, rindesõdur
futbols jalgpallimäng
futrālis tupp, karp, toos

G

gabaldarbs tükitöö
gabals tükk, pala
gadadiena aastapäev
gadagrāmata aastaraamat
gadalaiks aastaaeg
gādāt hoolitsema, hoolt kandma, muret tundma, muretsema
gādība hool, hoolitsus, hooldamine, hooldus
gādīgs hoolikas, muretsev, ettenägelik
gadījums juht, juhtum, juhus
gadīties juhtuma, sündima
gads aasta; **mācību g.** õppeaasta
gadsimtenis, gadsimts sajand, aastasada
gadskārtējs iga-aastane
gāgāt kaagatama (hanede kohta)
gaidas *ainult mitm.* ootamine, ootus
gaidīt ootama
gailene kukeseen
gailēt särama, sätendama, sädelema, kiiskama, välkuma
gailis 1. kukk; 2. püssikukk
gainīt ära ajama, minema ajama, minema kihutama, eemale peletama
gaiņāt ära ajama, minema ajama, minema kihutama, eemale peletama
gaisīgs tuuline; tuulepäine, kergemeelne, tühine
gaisma valgus
gaiss õhk
gaist haihtuma, lenduma, ära aurama
gaišbrūns helepruun
gaišdzeltens helekollane
gaišmatains heledajuukseline
gaišmatis heledajuukseline, blond (inimene)
gaišredzīgs ettenägelik, ettenägija
gaišs valge, hele, selge, valguskūllane, helge
gaišzils helesinine

gait|a kõnnak, käik; **pazīt pēc ~as** tundma kõnnaku järgi; **dzīves g.** elukäik
gaitenis koridor
gājiens 1. käik, minemine; 2. rongkäik
gājputns rändlind
gājums: gada g. aastakäik
galdauts laudlina
galdnieks tisler, mööbelsepp
gald|s laud; **~a lampa** laualamp
galējīb|a äärmus; **krist ~ā** äärmusse langema
galējs äärmine
galerija galerii, (teatri)rõdu
galīgi täiesti, täitsa, lõplikult
galīgs lõplik
galms õukond
galoda luisk, kõvasi
galoša kaloss
galotne 1. ülaosa, latv, 2. tipp, hari, haripunkt; 3. *gramm.* sõnalõpp
gal|s lõpp, ots; **~a vārds** lõppsõna; **~u ~ā** lõppude lõpuks
galva pea; **gaiša g.** selge pea
galvaskauss pealuu, kolju, kolp
galvaspilsēta pealinn
galvenais pea-, peamine; **g. inženieris** peainsener
galvenām kārtām, galvenokārt peamiselt, peaasjalikult
galvgalis peats, päits, peaalune
galvojums käendus
galvot tagama, garanteerima, käendama
galvvidus lagipea
gaļa liha; **cūkas g.** sealiha; **jēra g.** lambaliha
gaļīgs liharikas, lihav, rammus, lopsakas, mahlakas
gāmurs hingekõri, kurk
gan 1. küllap; **g. es iešu** küllap ma lähen; 2. küll; **lai g.** ehk küll, ehkki
ganāmpulks kari
gandarījums rahuldamine, rahuldus, hüvitus
gandrīz peaaegu, ligikaudu
gane karjane, karjus (naine)
ganības *ainult mitm.* karjamaa
ganīt karjatama (loomi)
ganīties karjamaal sõõma
gans karjane, karjus
gar piki, mööda
garaiņi *ainult mitm.* aur, leil
garām mööda; **paiet g.** mööda minema, mööduma; **g. ejot** mööda minnes
garāmgājējs teekäija, möödamineja
garantēt garanteerima, tagama, kindlustama
garastāvoklis meeleolu, tuju
garāža garaaž
gardēdis maiasmokk
garderobe garderoob, riietusruum, rõivastu
gards maitsev, heamaitseline
gardums maiustus, maiusasi
garenisks pikutine, pikuti-, piki-; **g. griezums** pikilõige
garens pikergune, piklik
gargabalnieks pikamaajooksja
garīgs vaimne, vaimu-, intellektuaalne; **g. darbs** vaimne töö
garlaicība igavus, nukrus
garlaikoties igavust tundma
garoza 1. koorik, kooruke; 2. kamar; **zemes g.** maakamar

gar|s 1. vaim; **~a dāvanas** vaimuanded; 2. leil (saunas)
garš pikk; **g. mūžs** pikk iga
garša maitse, maik
gārša põlismets, ürgmets, paks, tihe mets
garšīgs maitsev, heamaitseline
garšlaukus pikali
garšot maitsema, proovima, katsuma
garšvielas maitseained (vürts, pipar)
garums pikkus; **dienas g.** päeva pikkus
garumzīme pikkusmärk
gāšana kukutamine; **patvaldības g.** isevalitsuse kukutamine
gatavība valmidus, valmisolek
gatavot valmistama
gatavoties (ette) valmistuma
gatavs valmis, valmisolev
gatve allee, puiestee
gaudas ulgumine, vingumine
gaudot ulguma
gaudulīgs kaeblik, hale
gaudulis viriseja, haliseja, hädaldaja, kaebleja
gaum|e maitse; **izkopt ~i** arendama maitset
gaumīgs maitsekas, maitsega
gauss aeglane, pikaldane, pikatoimeline
gausties kaebama, kurtma, halisema
gauži väga, üpris, üsna
gauž|s: liet ~as asaras valama kibedaid pisaraid
gaviles *ainult mitm.* juubeldamine, juubeldus, rõõmuhõiskamine
gavilēt juubeldama, rõõmust hõiskama
gāz|e[a] gaas; **~es vads** gaasitoru
gāze[b] vihmahoog, vihmavaling
gāzelēties taaruma, vaaruma, taarudes käima
gāzēt gaseerima
gāzmaska gaasimask, gaasitorbik
gāzt 1. ümber v. maha tõukama; 2. maha paiskama, kukutama; **g. carismu** kukutama tsarismi; 3. (vihma) valama
gāzties ümber, maha langema, kukkuma
gāzveidīgs gaasitaoline
gigantisks gigantne, hiiglaslik, hiiglasuur
glabāt (alal) hoidma, säilitama, saladust hoidma
glabātava hoiukoht, hoidla
glabāties hoiul olema, säilima
glābējs päästja
glābiņš päästmine
glābt päästma
glābties end päästma
glaimi *ainult mitm.* meelitus, meelitussõnad
glaimīgs meelitav
glaimojošs meelitav, kiitev
glaimot meelitama
glāstīt silitama, paitama, hellitama
glāsts paitus, kallistus, hellitus
glaudīt silitama, paitama
glaust silitama, paitama
glausties end vastu v. ligi suruma, liibuma
glāze (joogi)klaas
glezna pilt, maal, maaling

gleznains kujukas, pildirikas, piltlik, näitlik, maaliline
gleznieciba maalikunst
gleznot maalima
gleznotājs maalikunstnik, maalija
gliemene kõrvalest
gliemezis tigu, (kõrva) tigu; **gliemeža vāks** teokarp
gliemežnīca, gliemežvāks teokarp
glikoze glükoos
glītrakstīšana kalligraafia, ilukiri
glīts meeldiv, kena, nägus, kaunis
glītums meeldivus, nägusus
glodene, vaskuss
glūda sinisavi
gludeklis triikraud, triikmasin, pressraud
gludināt triikima, pressima
gludinātāja triikija, pressija
gluds sile, libe
gludums siledus
glums libe
glūnēt 1. piiluma, altkulmu vaatama; 2. varitsema, luurama, hiilima
gluži täiesti, täitsa, koguni, hoopis, päris
gļēvs lõtv, loid
gļēvulība argus, loidus
gļēvulis argpüks
gļēvums argus, loidus
gļotāda limanahk
gļotains limane
gļotas lima, ila
goba jalakas, künnapuu
godalga auhind
godalgot auhindama, premeerima
godaraksts kiituskiri, aukiri
godājams austatud, lugupeetud
godāt austama, lugu pidama, respekteerima
godbijība aukartus
godbijīgs aukartlik
godīgs aus
godīgums ausus
godināt austama
godkāre, godkārība auahnus
godkārīgs auahne
godprātība ausus, ausameelsus, üllameelsus
godprātīgs ausameelne, õilis, üllas
gods au
gorīties kõikuma, vankuma
govs lehm; **slaucama g.** lüpsilehm
govslopi *ainult mitm.* sarvloomad
gozēties end mõnuledes soojendama
grabažas rämps, vanakraam, kolu, koli
grābeklis reha
grabēt krõbisema
grābstīties sorima, kobama
grābt 1. riisuma e. rehitsema 2. (kinni) haarama, kahmama, kraapsama, nabima
grabulis kuljus, krapp, kõristi
grad|s, grāds 1. kraad; **piecpadsmit ~u stiprs sals** 15 kraadi külma; 2. (teaduslik) kraad; **kandidāta g.** kandidaadikraad
grafika graafika, graafikateos
grafiks graafik (tööplaan)
grafiķis graafik (kunstnik)
graizes *ainult mitm.* lõikav v. terav valu

graizīt 1. katki lōikama; 2. piitsutama, välja naerma
grāmata raamat
gramatika grammatika
gramatisks grammatiline
grāmatnīca raamatukauplus
grāmatsējējs raamatuköitja
grāmatvedība raamatupidamine
grāmatvedis raamatupidaja
gramba teeauk, -lohk
grambains auklik, lohklik (tee kohta)
gramofons grammofon
grams gramm
grandiozs grandioosne, suurejooneline
grants kruus, sõmer
grasīties kavatsema, plaanitsema, nõuks võtma
graudains terajas, sõmerjas, teraline
graudaugi teraviljad
graudkopība teravilja kasvatamine
grauds tera, iva, teravili
graudveidīgs viljatera sarnane, terakujuline
graut lammutama, rüüstama, laastama, (lahingus) purustama
grautiņš rüüstamine
grauzdīt pruunistama, kõrvetama
grauzējs närija
grauzt närima, purema, järama
grava nõgu, lohk, kuristik, järsak
grāviens mürin, kõmin
grāvis kraav
grāvmala kraavikallas
graži *ainult mitm.* kapriis
gražīgs kapriisne, tujukas, isemeelne
gražoties kapriisitama, tujutsema
grebt 1. graveerima. 2. (välja) kaapima, siledaks kaapima
grebums gravüür, puulõige
grēda: malkas g. puuriit, puupinu; **kalnu g.** mäeahelik
gredzens sõrmus
greizs kõver, viltune, vildak; võlts
greizsirdība armukadedus, kiivus
greizsirdīgs armukade, kiivas
grēkāzis patuoinas
grēkot patustama
grēks patt
gremdēt põhja laskma, uputama
gremoklis mäletsemine, mälumine
gremot närima, mäletsema, mäluma
greznība toredus, uhkus, luksus
greznot ehtima, ilustama, kaunistama
greznoties end ehtima, kaunistama
grezns tore, luksuslik, uhke
greznumlietas luksusasjad
greznums toredus, uhkus, luksus
grib|a tahe; **~as spēks** tahtejõud
gribēt tahtma, soovima
gribēties soovi omama, tahtma
grīda põrand
grīdsega põrandariie, vaip
grieķiete kreeklanna
grieķis kreeklane
griesti *ainult mitm.* lagi

griezīg|s vinge, kõle, käre, lõikav; ~**a balss** käre hääl
griezt[a] keerama, keerutama, pöörama, hööritama, väänama; **g. muguru** selga pöörama
griezt[b] lõikama; **g. maizi** leiba lõikama; **g. zobus** hambaid kiristama
griezties 1. pöörlema, tiirlema; **zeme griežas ap sauli** maa tiirleb ümber päikese; 2. pöörduma (kellegi poole); **slimnieks griežas pie ārsta** haige pöördub arsti poole; 3. ringi käima; **man galva griežas** mul käib pea ringi
griezums lõige, läbilõige, läbilõik
grifele krihvel
griķi *taval. mitm.* tatar
grīļoties vankuma, vaaruma, kõikuma
grimt vajuma, põhja minema
gripa gripp
grīslis lõikhein
grīva jõesuu, suue
grozīgs muutlik, ebakindel, heitlik; **g. laiks** muutlik ilm
grozījums muudatus, muutmine
grozīt 1. muutma; **g. likumu** seadust muutma; 2. keerama, keerutama, pöörama; **g. galvu** pead pöörama
grozīties keerlema, pöörlema
grozs korv
grožī *ainult mitm.* ohjad
grūbas *ainult mitm.* pärlkruubid, kruubid
grūdiens tõuge, müks
grumba korts, krimps
grumbains kortsus, kortsuline, kipras
grumbuļains ebatasane, ebaühtlane, auklik, lohklik (tee kohta)
grunts põhi, põhimik, krunt
gruntsūdens põhjavesi
grupa rühm, grupp
grupēt rühmitama, grupeerima
grupēties rühmituma, grupeeruma
grūst tõukama, lükkama, tagant tõukama
grūstīt tõukama, lükkama
grūstīties tõuklema, trügima, tunglema
grūtdienis armetu inimene, õnnetu inimene, hädavares
grūtības *taval. mitm.* raskused
grūts raske, ränk
grūtsirdība melanhoolia, kurvameelsus, raskemeelsus
grūtsirdīgs melanhoolne, kurvameelne, raskemeelne
gruveši *ainult mitm.* rusud, varemed, riismed
gruzdēt hõõguma, õhkuma, kõrbema
gruzdums kõrbelõhn, kõrbehais, kärtsahais
gruzīniete grusiinlanna
gruzīnis grusiinlane
gruzis prügikübe, purukübe, puru
gružains prügine, purune
gruži prügi, pühkmed, praht
guba saad, hunnik; **siena g.** heinasaad; **žagaru g.** haohunnik
gudrība tarkus
gudrinieks tarkpea, nupumees, arukas inimene
gudrot 1. targutama; 2. mõtisklema, järele mõtlema, mõtteid mõlgutama

gudrs tark, arukas
gulbis luik
guldināt pikali panema, magama panema
guldīt 1. pikali panema, magama panema; 2. **g. kapā** (maha) matma, hauda sängitama
guldziens lonks, neelang, sõõm
gulēt 1. magama; 2. lamama, lebama, pikutama
gulsnis liiper, liipripakk
gulta voodi, säng
gulties maha heitma, magama heitma
gultne (jõe)säng
guļa 1. magamine, lamamine; 2. magamisase
guļamistaba magamistuba
guļamvagons magamisvagun
guļus lamades
gumija kumm(i)
gumijkoks kautšuki-, kummipuu
gumzīt muljuma, sõtkuma, tallama
gurdens, gurds väsinud, roidunud
gurdenums väsimus, roidumus
gurdums väsimus, roidumus
gurkstēt ragisema, krigisema, krudisema
gurķis kurk; **skābi ~i** hapukurgid
gurns puus
gurt väsima, roiduma, rammestuma
gūsteknis vangilangenu; **kara g.** sõjavang
gūstīt kinni püüdma, kinni võtma
gūsts vangistus, vangipõlv, vangisolek
gūt omandama, saavutama, saama
guvums saavutus
guza pugu (lindudel)
gvarde kaardiväg
gvards kaardiväelane

Ģ

ģenerālis kindral
ģenerālisimuss generalissimus
ģenerāllīnija üldliin, pealiin, peajoon
ģenerālmēģinājums peaproov
ģenerālstreiks üldstreik
ģenerālštābs kindralstaap
ģeniāls geniaalne
ģēnijs geenius, suurvaim
ģenitīvs genitiiv, omastav kääne
ģeografija, ģeogrāfija geograafia, maateadus
ģeografisks, ģeogrāfisks geograafiline, maateaduslik
ģeoloģija geoloogia
ģeometrija geomeetria
ģeometrisks geomeetriline
ģerbonis vapp; **valsts ģ.** riigivapp
ģērbties rõivastuma, riietuma
ģērbtuve garderoob, rõivastusruum
ģībonis minestus
ģībt minestama, minestusse langema
ģimene perekond
ģīmetne portree, näopilt

ģīmis nägu, pale
ģindenis luukere, skelett, kondikava
ģints sugukond, suguvõsa
ģipsis kips
ģitāra kitarr

H

haizivs hai(kala)
haniste khaaniriik
hans khaan
haoss kaos, segadus
haotisks kaootiline
harmonija harmoonia, kooskõla
harmonikas harmoonika, lõõtspill
hegemonija hegemoonia
heksametrs heksameeter
hektārs hektar
herbārijs herbaarium
hermētisks hermeetiline, õhukindel
hidroplāns hüdroplaan, vesilennuk
higiēna hügieen, tervishoid, tervishoiuõpetus
higiēnisks tervishoiuline, hügieeniline
himna hümn
hipoteze, hipotēze hüpotees
hirurgs kirurg
hirurģisks kirurgiline
hlors kloor
holandiete hollandlanna
holandietis hollandlane
honorārs honorar
horizontāls horisontaalne, vesiloodis, rõhtne
horizonts horisont, silmapiir
hospitālis hospidal, haigla
hrestomātija lugemik
hronika kroonika, ajaraamat
hronisks krooniline
hronoloģija kronoloogia
hronoloģisks kronoloogiline
humanitāte humaansus
humāns humaanne, inimlik
humoristisks humoristlik, humoorikas
humors huumor

I

ideālsa ideaal
ideālsb ideaalne
ideja idee
idejisks ideeline
ideoloģija ideoloogia
ideoloģisks ideoloogiline
ieaijāt äiutama, kussutama, uinutama
ieaudzināt juurutama, (sisse) kasvatama
ieaugt sisse kasvama
iebaidīt ära hirmutama, ära heidutama, ära kohutama
iebāzt sisse pistma, sisse torkama
iebērt sisse puistama
iebiedēt kohutama, hirmutama, heidutama, ehmatama
iebildums vastuväitmine, vastuvaidlemine, vastuväide
iebilst vastu väitma, vastuväidet esitama, vastu vaidlema
iebraucama vieta sissesõiduhoov

iebraucējs saabunu, sissesōitja
iebraukt 1. sisse sōitma; 2. sōitma ōpetama (hobust)
iebrist sisse astuma (vette, porri)
iebrucējs sissetungija, anastaja, rōövvallutaja
iebrukt jōuga sisse tungima, sisse tormama
iebrukums sissetungimine
iecelt määrama, nimetama (ametisse)
iecerēt kavatsema
iecienīts lugupeetud, auväärne, lemmik-; **visu ie. rakstnieks** kōikide poolt lugupeetud kirjanik
iecietība kannatlikkus, sallivus
iecietīgs kannatlik, salliv
iecirknis jaoskond; **vēlēšanu ie.** valimisjaoskond
iecirst sisse raiuma (märki)
iečukstēt korraks sosistama
iedale pügal (mōōteskaalal)
iedalījums 1. pügal; 2. jaotus; **laika ie.** ajajaotus
iedalīt 1. rühmitama, liigitama; 2. jaotama
iedarbība mōju, toime
iedarbīgs efektiivne, mōjuv, tōhus, toimekas
iedarbināt käivitama, liikuma panema
iedarboties toimima, tegutsema, funktsioneerima, tööama, talitlema
iededzināt süütama, läitma
iedegt (päikese käes) päevituma, pruuniks põlema
iedegties süttima, lõkkele lööma
iedegums päevitus
iederēties sobima, kohane olema, vastav olema
iedēstīt istutama (taime)
iedobums süvend, nõgu, lohk
iedomāties arvama, kujutlema; **es to nevaru ie.** ma ei suuda seda kujutleda
iedomība upsakus, ülbus, ninakus, suurelisus
iedomīgs upsakas, ülbe, ninakas, suureline
iedot andma
iedraudzēties sõbraks saama, sõbrunema
iedrebēties värisema, võbisema, lõdisema hakkama
iedrīkstēties julgema, söandama, tihkama
iedrošināties julgema, söandama, tihkama
iedurt pistma, sisse torkama
iedvesma 1. sugestioon, sisendus, 2. loominguline vaim, innustus, inspiratsioon
iedvesmot vaimustama, innustama, inspireerima
iedvesmotājs vaimustaja, innustaja
iedvest sugereerima, sisendama
iedzelt nõelama, salvama
iedzert jooma, napsi võtma, napsitama
iedziedāt (sisse) laulma (näit. heliplaadile)
iedziļināties süvenema, sügavamale tungima
iedzimt pärilikult edasi kanduma
iedzimtais pärismaalane
iedzimtība päritavus, pärilikkus
iedzimts sünnipärane, kaasasündinud
iedzīt ajama kuhugi (loomi);

2. sisse lööma, sisse tagu-ma; **ie. naglu sienā** naela seina lööma

iedzīve majakraam, kimpsud-kompsud

iedzīvotājs elanik

iedzīvoties 1. (ära) harjuma, kohanema; 2. rikastuma, varandust koguma

ieeja sissekäik, sisseminek

ieelpot sisse hingama

ieel|ot kokku v. sisse määrima

iegādāties endale soetama, endale nõutama, endale hankima

iegāde omandamine, soeta-mine, muretsemine

iegansts ajend, tõugend, põh-jus, motiiv, ettekääne

iegarens pikergune, piklik

iegaumēt meeles pidama; ar-vestama, arvesse võtma

iegāzties sisse kukkuma v. langema

iegremdēt vette kastma v. vajutama

iegriba tuju, kapriis

iegriezt[a] sisse lõikama

iegriezt[b] sisse kruvima, kee-rates sisse asetama

iegriezties sisse astuma, kü-lastama; **ie. pie drauga** sõbra poole sisse astuma

iegrūst sisse tõukama, sisse lükkama

ieguldījums hoius, hoiusum-ma, panus

ieguldīt hoiustama, sisse pa-nema, sisse asetama

iegūt (kätte) saama, oman-dama

ieguve saavutus, toodang

ieguvums omandamine, soe-tamine, saamine

ieilgt (pikale) venima, vii-bima

ieiet sisse astuma, sisse mi-nema, sisenema

ieinteresēt huvi äratama, huvitama

ieinteresēties huvituma, huvi tundma hakkama

iejaukties end vahele segama, vahele astuma

iejaut segama (tainast, kohe-tist)

iejūgt ette rakendama, rak-kesse panema

iekaist[a] põletikku lööma

iekaist[b] ägestuma, erutuma

iekaisums põletik; **plaušu ie.** kopsupõletik

iekalt 1. raudu panema, ahel-dama; kinni taguma; 2. (pähe) tuupima

iekam[s] enne kui; **apdomā, ie. ko dari** mõtle järele, en-ne kui midagi teed

iekāpt sisse astuma, sisse tu-lema, sisenema

iekarojums vallutamine, val-lutus

iekarot vallutama, võitma, saavutama

iekarotājs vallutaja

iekārta 1. kord, riigikord; **pa-domju ie.** nõukogude kord; 2. seadmestamine (seadme-tega) varustamine

iekārtojums sisseseade, (kor-teri)sisustus

iekārtot sisustama (näit. tu-ba); korrastama

iekārtoties end sisse seadma

iekasēt sisse kasseerima (võlga)

iekaukties undama, ulguma hakkama

iekavas klambrid, sulud

ieklausīties tāhelepanelikult, teraselt kuulatama
ieklepoties köhima hakkama, köhatama
iekliegties hüüatama, valjusti karjuma
iekļauties sisenema; **ie. socialistiskajā sacensībā** astuma sotsialistlikku võistlusse
iekļūt sattuma, pääsema (kuhugi)
iekniebt näpistama
iekopt (maad) harima, viljakandvaks muutma
iekost 1. hammustama, salvama, nõelama; 2. veidi v. kiiresti einestama, suupistet võtma
iekrāt koguma, tagavaraks korjama, kokku hoidma, säästma
iekraut (peale) laadima
iekrist 1. sisse kukkuma; 2. vangi langema v. sattuma
iekrit|is sissevajunud, aukus; **-uši vaigi** aukuvajunud põsed
iekš|a sisemine, seesmine, seespidine; **no ~as** seestpoolt
iekšā 1. sees, sisse; **ieiet ie.** sisse astuma; **es esmu ie.** ma olen sees; **ie.!** sisse!
iekšas sisikond, siseelundid
iekšējs sisemine, seesmine, seespidine; sise; **ie. aizņēmums** siselaen
iekšiene sisemus, **mājas ie.** maja sisemus
iekšķīg|s sisemine; **ārsts ~ās slimībās** sisehaiguste arst
iekšlietas siseasjad: **Iekšlietu ministrija** siseministeerium
iekšpolitika sisepoliitika
iekšpuse seesmine pool
iekurināt, iekurt küdema panema, kütma hakkama
iekurs süüde
iekustināt liikuma panema, liikvele ajama
ieķerties kinni haarama, klammerduma, külge jääma
ieķīlāt pandiks andma, pantima
iela tänav, uulits
ielaist sisse laskma
ielaistiesa end siduma, sidet v. ühendust looma; **ne ielaidies ar viņu!** ära tee temaga tegemist
ielaistiesb sisse lendama (lindude kohta)
ielāps paik, lapp
ielauzties sisse murdma, (jõuga) sisse tungima
ieleja org
ielenkt ümbritsema, sisse piirama
ielenkums ümbritsemine, ümberpiiramine
ieliet sisse valama, sisse kallama
ielikt sisse panema, sisse asetama
ielīmēt sisse kleepima, sisse liimima
ielīst sisse ronima, sisse pugema
ielūgt kutsuma, (tulla) paluma, külla paluma e. kutsuma
ielūgums kutse
iemācīt (kätte) õpetama
iemācīties ära õppima, selgeks õppima

iemaksa 1. sissemaksmine, makse, sissemakse, maks; 2. käsiraha
iemaksāt sisse maksma
iemaņa vilumus, osavus, oskus, harjumus
iemaukti valjad, päitsed
iemērcēt, iemērkt 1. sisse kastma; **ie. spalvu tintē** sulge tindi sisse kastma; 2. ligunema panema; **ie. linus** linu ligunema panema, linu leotama
iemēsls põhjus
iemest sisse viskama, sisse heitma, sisse pilduma
iemidzināt uinutama, suigutama, magama panema
iemiesojums kehastumine, kehastus
iemiesot kehastama
iemigt uinuma, magama jääma
iemīlēt armastama hakkama, armuma
iemīlēties armuma
iemīļot armastama hakkama, armuma
ieminēties mainima, nimetama
iemirdzēties läikima hakkama
iemītnieks elanik
iemīts sissesõtkutud
ienācējs tulnukas
ienaidnieks vaenlane
ienaids vaen
ienākt sisse astuma, sisse tulema, sisenema, saabuma
ienākties küpsema, valmima (vilja, puuvilja kohta)
ienākums tulu, sissetulek
ienesīgs tulukas, tulutoov
ienest sisse tooma, sisse kandma
ienirt vee alla minema, sukelduma
ienīst vihkama
ienīsts vihatud, põlatud
ieņemt 1. vallutama; 2. (kohta) sisse võtma; **ie. vietas!** asuge kohtadele! 3. (raha) müügi eest saama
ieņēmum|s sissetulek; **valsts ~i** riigi sissetulekud
iepakaļ, iepakaļus taga, järel, seljataga
iepatikties meeldima (hakkama)
iepazīstināt tutvustama
iepazīties tutvuma, tuttavaks saama, tundma õppima
iepirkt sisse ostma, kokku ostma
iepirkties sisse ostma, kokku ostma
iepirkums ostmine, ost, ostetud ese
iepīt sisse punuma, sisse mässima
ieplaka nõgu, lohk
ieplānot plaani võtma, plaanis ette nägema
ieplest (suud) ammuli ajama
ieplēst rebima, rebestama, käristama, katkestama
ieplūst sisse voolama, sisse jooksma, suubuma
iepotēt (külge) pookima, kaitsesüstimist toimetama, vaktsineerima
iepretī, iepretim vastu, vastas, vastuoksa, vastupidi
iepriecināt rõõmustama, rõõmu tegema, rõõmu valmistama
iepriekš aegsasti, varakult, enne
iepriekšēj|s eel-; **biļešu ~a pārdošana** piletite eelmüük;

eelmine; ~ā gadā eelmisel aastal
ierādīt määrama, kätte näitama, kasutamiseks andma
ieradums harjumus
ierakstīt sisse kirjutama; ~īta vēstule tähitud kiri
ieraksts sissekanne, registreerimine
ierakt maasse matma, maasse kaevama
ierakties kaevuma; peituma, peitu pugema, end millegi alla matma
ierakums kaevik
ierasties ilmuma, tulema
ierasts harjunud, tavaline, harilik
ierašanās ilmumine, nähtavaletulek
ieraudzīt märkama, nägema hakkama, silmama
ieraugs hapendis, juuretis
ieraut sisse tõmbama, kaasa tõmbama; kokku kraapima
ieraža komme, pruuk, tava
ierēdnis ametnik, teenistuja
iereibis ebakaine, joobnud, purjus
ierīce aparaat, seadeldis
ierīkot sisse seadma, korraldama
ierīkoties end sisse seadma
ierinda rivi, rivistus
ierindnieks reamees
ierobežojums piiramine, kitsendamine, kitsendus
ierobežot kitsendama, kärpima, piirama
ierobežots vähene, piiratud; piiratud silmaringiga, kitsarinnaline, väheste teadmistega
ierocis relv, sõjariist
ierosinājums ettepanek, esildis
ierosināt esile kutsuma, algatama, üles tõstma
ierosinātājs initsiaator, algataja
ierosme initsiatiiv, algatus
ieruna vastuväitmine, vastuvaidlemine, vastuväide
ierunāt sisse rääkima; ie. skaņu platē rääkima heliplaadile
ierunāties (kellegagi) juttu alustama, kõnetama, rääkima hakkama
iesācējs algaja, algav
iesaiņojums (sisse)pakkimine, pakend
iesaiņot (sisse) pakkima
iesaistīt kaasa tõmbama, kaasa kiskuma, rakendama
iesakņoties (sisse) juurduma
iesākt algama, alustama, hakkama, algust tegema
iesākties algama, (peale) hakkama
iesākums algus, hakatus
iesaldēt külmutama, tugevasti jahutama
iesālīt soolama, sisse soolama
iesals linnased
iesarkans punakas
iesaucamais kutsealune
iesaukšana kutse (sõjaväeteenistusse)
iesaukt sõjaväeteenistusse kutsuma
iesaukties hüüatama, hüüdma
iesaukums kutse (sõjaväeteenistusse), hüüd
iesēdināt 1. istuma. panema; 2. vangi panema
iesējums köitmine, köide; ādas ie. nahkköide
iesēt külvama, seemendama

iesiet 1. kokku v. kinni siduma; ühte pakkima; 2. köitma (raamatut)
iesirms hallikas
iesist 1. lööma, hoopi andma; 2. sisse lööma, sisse tagu-ma; **ie. naglu** naela sisse lööma
ieskābēt hapendama, hapnema panema; **ie. kāpostus** kapsaid hapnema panema
ieskābt hapnema, hapuks minema
ieskaidrot selgitama, selgeks tegema
ieskait|e arvestus; **nokārtot ~i** arvestust õiendama
ieskaitīt arvestama, arvele võtma, sisse kandma
ieskaitot ühes arvatud, kaasa arvatud
ieskanēties kõlama, kostma hakkama
ieskatīties vaatama, pilku heitma; teraselt silmitsema, teraselt otsa vaatama
ieskats arvamus
ieskrambāt, ieskrāpēt kriimustama, kriipama, küünistama, kratsima
ieskrējiens hoovõtt (jooksuga)
ieskriešanās hoovõtt (jooksuga)
ieskriet (sisse) jooksma; **ie. istabā** tuppa jooksma
ieskrieties joostes hoogu võtma
ieskrūvēt sisse kruvima, keerates sisse asetama
ieslēgt 1. lukku panema, lukustama, sulgema, sulustama; 2. sisse lülitama; **ie. motoru** mootorit käivitama
ieslēgties end lukustama, lukustuma, sulguma
ieslodzījums vangisolek, vangistus
iesmelt ammutama, vedelikku tõstma
iesmieties naerma hakkama, naerma pahvatama
iesnas nohu
iesniegt esitama, sisse andma; **ie. priekšlikumu** ettepanekut esitama
iesoļot sisse astuma, sisse tulema
iespaidīgs mõjukas, aukartust äratav
iespaids mulje
iespēja võimalus, võimalikkus
iespējamība võimalikkus
iespējams võimalik, võib-olla
iespēlēt mängima, sisse mängima
iespiedums trükkimine; trükk, väljaanne; **pirmais ie.** esimene trükk
iespiest 1. sisse vajutama, sisse pressima; 2. trükkima
iespiesties 1. end sisse suruma; 2. meelde jääma, mällu sõõbima
iesprausts: ie. teikums kiillause; **ie. vārds** kiilsõna
iestāde asutus
iestādīt istutama
iestāju: ie. pārbaudījums sisseastumiseksam
iestāšanās 1. sisseastumine; 2. saabumine, tulek; **pavasara ie.** kevade saabumine
iestā|ties 1. sisse astuma; 2. saabuma, algama, kätte jõudma; **~jās vasara** saabus suvi

iestiklot klaasima; **ie. logu akent** klaasima
iestrādāties end sisse töötama, kätte õppima (tööd)
iestudējums lavastus, selgeksõppimine
iestudēt selgeks õppima
iestumt sisse tõukama, sisse lükkama
iesūkt imema, imama
iesūkties imenduma, imbuma, läbi nõrguma, immitsema
iesviest viskama, heitma, loopima, paiskama, pilduma, sisse pilduma
iešļircinājums süstimine
iešļircināt süstima
iet minema, käima; sobima; **iet kājām** minema jalgsi; **pulkstenis iet pareizi** kell käib õigesti
ietaise seadis, aparaat
ietaupījums kokkuhoidmine, säästmine, kokkuhoid, sääst
ietaupīt kokku hoidma, säästma, hoiustama
ietecēt sisse voolama, sisse jooksma, suubuma
ieteikt nõu andma, soovitama
ieteikums soovitamine, soovitus
ieteka jõesuu, suue
ietekme mõju, mõju(s)tus
ietekmēt mõjustama
ietekmīgs mõjurikas, mõjukas
ietērpt rõivastama, riietama, katma, selga panema, ülle panema
ietērpties rõivastuma, riietuma, endale selga panema
ietiepība kangekaelsus
ietiepīgs kangekaelne, jonnakas
ietiepties kangekaelne olema, jonnima
ietilp|t millessegi, kuhugi kuuluma; **tas ~st mūsu pienākumos** see kuulub meie kohustuste hulka
ietinamais papīrs pakkimispaber
ietīt sisse mähkima, sisse pakkima
ieturēt 1. kinni pidama; **ie. dietu** dieedist kinni pidama; **ie. pusdienas** lõunat sööma
ietve trotuaar, kõnnitee
ietvert sisaldama
ieva toomingas
ievadīt 1. sisse viima, sisse juhtima; 2. algama, alustama
ievadraksts juhtkiri
ievads sissejuhatamine, sissejuhatus
ievainojums haav
ievainot haavama
ievainotais haavatud, haavatu
ievajadzēties vaja e. tarvis olema, vajalikuks osutuma
ievākt (kokku) koguma, korjama, koristama, hankima; **ie. ziņas** teateid hankima
ievārījums keedis, moos
ievārīt keetma; **ie. ogas** keedist valmistama
ievedums sissevedu, import
ievēlēt valima (kedagi kellekski); **ie. par deputatu** valima saadikuks
ievērība tähelepanu
ievērojam|s silmapaistev, tuntud, tähelepanuväärne, vaatamisväärne; **ie. zinātnieks**

silmapaistev teadlane; ~**ās vietas** vaatamisväärsed kohad

ievērot 1. märkama, tähele panema; 2. silmas pidama

ievērt sisse pistma, torkama; **ie. diegu adatā** niiti nõelasilma ajama

ievest 1. sisse vedama, importeerima; 2. sisse seadma; **ie. kārtību** korda sisse seadma

ieviest juurutama

ieviesties juurduma

ievietot mahutama, paigutama, asetama

ievilkt sisse tassima, sisse tirima, sisse tõmbama

ievingrināties harjuma, vilumust omandama

iezagties sisse pugema, sisse hiilima, sisse poetuma (vargsi)

iezemietis pärismaalane

iezemot maandama, maasse juhtima; **ie. antenu** antenni maandama

iezīmēt seebitama, seebiga kokku määrima

iezīmēt sisse hõõruma, sisse võidma

iezis liivakivi

iezīst imema, imama

iežēloties halastama, armu heitma

iežogojums tara, aed

iežogot (taraga) piirama, ümbritsema

igauniete eestlanna

igaunis eestlane

īgns pahane, tusane, sünge, morn

īgnums meelepaha, meelehärm, tusk

ik iga; **ik gadus** igal aastal; **ik brīdi** igal hetkel

ikdien|a argipäev, tööpäev; ~**as dzīve** argielu

ikdienišķs igapäevane, alatine, harilik, tavaline

ikgadējs iga-aastane

ikkātrs, ikkúrš iga, igaüks

ikréiz alati, igakord

ikri *ainult mitm.* 1. kalamari, kaaviar; 2. sääremari

īkšķis põial

īkšķītis põialpoiss

ikvíens iga, igaüks

īlens naaskel

ilgas *ainult mitm.* igatsus

ilggadēj|s mitmeaastane, kauaaegne; ~**a prakse** mitmeaastane praktika

ilggadīgs mitmeaastane; **i. augs** mitmeaastane taim

ilgoties igatsema, nukrutsema

ilgs kauakestev, kauane, pikk

ilgstošs (kaua)kestev, pikk

ilgt kestma, vältama

ilgums kestus, vältus

ilknis kihv

ilkss ais, vehmer

ilustrēt illustreerima

imperialistisks imperialistlik

inde mürk

indiāniete indiaanlanna

indiānis indiaanlane

indiete indialanna

indietis indialane

indīgs mürgine

individuāl|s individuaalne, individuaal-; ~**a māja** individuaalelamu

industriāls industriaalne

inerce inerts, inertsus

informēt informeerima

iniciāļi initsiaalid, nime algustähed

iniciatīva initsiatiiv, algatus
iniciators initsiaator, algataja
inscenējums instseneering, lavastus
inscenēt instseneerima, lavastama
insekts putukas
instance instants; **augstākā i.** kõrgem instants
instinktīvs instinktiivne, loomusunniline, vaistlik
institūts instituut
instruēt instrueerima, juhendama
instrumentālis instrumentaal (kääne)
instruments instrument, (tõõ)riist
inteliģence intelligents, haritlaskond
inteliģents haritlane
interesants huvitav
interese huvi
interes|ēt huvitama; **mani ~ē vēsture** mind huvitab ajalugu
interes|ēties huvituma, huvitatud olema; **viņš ~ējas par muziku** ta tunneb huvi muusika vastu
internacionāls internatsionaalne, rahvusvaheline
interpunkcija punktuatsioon, interpunktsioon, kirjavahemärkide tarvitamine
inventārs inventar
inženieris insener
īpašīb|a omadus, laad; **~as vārds** omadussõna
īpašniece omanik (naine)
īpašnieks omanik
īpašs eriline, spetsiaalne
īpašums omand, omandus, vara; **valsts i.** riigivara; **nekustams i.** kinnisvara; **tas ir mans i.** see on minu omandus
īpatnējs omapärane, erilaadi, iselaadne
īpatnība omapära, eripära
īpatsvars erikaal
ir 1. on; 2.: **ir ... ir** nii ... kui ka **ir kolhoznieki, ir kolhoznieces** nii mees- kui naiskolhoosnikud
irbe 1. (põld)püü, (valge) rabakana; 2. laanepüvi, püvi
irbenājs lodjapuu
irbenes lodjapuu marjad
irbs kudumisvarras
irdens kohe, kobe, mure, rabe, muhe
irdināt kobedaks e. kohedaks tegema, kobestama, murendama
irdinātājs kobestaja, murendaja
īre üür, üürimaks
īrēt üürima; **ī. dzīvokli** korterit üürima
īrētājs üürija
īriete iirlanna
īrnieks üürnik
īrs iirlane
irt[a] irduma, laiali lagunema, kokku varisema
irt[b] sõudma, aerutama
īsi lühidalt
īsināt lühendama, kärpima
īslaicīgs lühiajaline, lühiaegne
īsredzīgs lühinägelik
īss lühike
īssavienojums lühiühendus
istaba tuba
īstenība tõelisus, tegelikkus
īsten|s 1. reaalne, tõeline, tegelik, tegev; **Zinātņu aka-**

demijas —ais loceklis Teaduste Akadeemia tegevliige
īsts ehtne, tõeline, õige, päris
īsums lühidus
īsviļņi *taval. mitm.* lühilained
it: it nekás mitte midagi; **it nemáz** mitte sugugi
itāliete itaallanna
itālietis itaallane
itin 1. üsna, väga, üpris; **i. labs darbs** üsna hea teos; 2. **i. visi** kõik ilma erandita
it kā justkui, otsekui, nagu
izaicinājums väljakutse, kutse
izaicināt välja kutsuma
izārdīt lahti v. üles harutama; laiali lõhkuma v. laotama (näit. heina)
izārstēt terveks ravima, terveks tegema
izārstēties end terveks ravima, terveks saama
izaudzēt üles kasvatama
izaudzināt üles kasvatama
izaugt üles kasvama, suureks kasvama
izbadējies näljane, nälginud
izbaidīt tugevasti hirmutama, ehmatama, kohutama, heidutama
izbailes *ainult mitm.* ehmatus, ähm
izbalēt (ära) pleekima
izbalināt pleegitama, valgendama
izbalsināt valgendama, valgeks värvima
izbārstīt maha v. laiali puistama v. poetama
izbaudīt (järele) proovima, tundma, tunda saama, kogema
izbāzt 1. välja pistma, välja ulatama; 2. täitma, täis toppima (topist)
izbēgt ära jooksma, minema jooksma, (ära) põgenema, pakku minema; vältima
izbeigt lõpetama, katkestama, järele jätma
izbeigties lõppema, lakkama, katkema, seisma jääma
izbērt välja puistama
izbiedēt ehmatama, kohutama
izbīlis ehmatus, ähm
izbirt (maha) varisema, (maha) pudenema
izbīties ehmuma, kohkuma, heituma
izbrāķēt (välja) praakima
izbrauciens väljasõit
izbraukt välja sõitma
izbraukums sõit, reis, matk, lõbusõit, ametisõit
izbrīna, izbrīns imestus, hämmastus, imetlus
izbrīnīties imestuma, hämmastuma, imeks panema
izburtot aru saama, mõistma
izbūvēt (üles) ehitama, püstitama
izcelšanās 1. tekkimine; 2. põlvnemine, päritolu
izcelt 1. (üles v. püsti) tõstma; 2. välja v. maha tõstma; **i. desantu** dessanti laevast maale saatma; 3. eraldama, esile tooma, esile tõstma
izcelties 1. pärinema, põlvnema; 2. eralduma, silma paistma, välja paistma
izceļot ümber asuma, välja rändama, emigreeruma
izceļotājs ümberasuja, ümberasustatu
izcept valmis küpsetama
izciest (ära) kannatama, üle elama

izcilnis väljaulatuv osa, eend
izcils silmapaistev, väljapaistev
izcīnīt saavutama, kätte võitlema; **i. uzvaru** saavutama võitu
izcirst maha raiuma, välja raiuma
izcirtums raie, raiendik
izdabāt meele järele olema v. toimima, meelehead tegema
izdaiļot ehtima, ilustama, kaunistama
izdalīt 1. jagama, jaotama; **i. desmit ar pieci** jagada kümme viiele; **i. grāmatas** raamatuid välja jagama
izdarīgs algatusvõimeline, operatiivne
izdarīt tegema, toimetama
izdaudzināts kurikuulus
izdauzīt välja lööma, puhtaks kloppima
izdēdējis kurnatud, jõuetu, lahja
izdedzināt sisse põletama (märki)
izdedži *ainult mitm.* šlakk, räbu, puru
izdegt ära põlema, maha põlema
izdevīb|a võimalus, võimalikkus; **pie pirmās ~as** esimesel võimalusel
izdevīgs kasulik, tulus, soodus
izdevniecība kirjastus; **Latvijas Valsts i.** Läti Riiklik Kirjastus
izdevum|s 1. väljaanne, trükk (raamatu kohta); 2. **~i** väljaminek, kulu, kulutus
izdibināt teada püüdma, järele kuulama, välja uurima, teada saama
izdiena väljateenimine, teenistusvanus
izdīgt idanema, võrsuma, tärkama
izdilis kõhnunud, lahjunud
izdilt kõhnaks jääma, kõhnuma, lahjuma, kõhetuma
izdobt välja õõnestama, välja raiuma
izdoma väljamõeldis, luulend
izdomājums väljamõeldis, luulend
izdomāt välja mõtlema, luiskama
izdot 1. välja andma, väljama; **i. caurlaidi** pääset välja andma 2. kirjastama; 3. kulutama; **i. naudu** raha kulutama
izdoties õnnestuma, korda minema
izdrāzt välja lõikama, graveerima, nikerdama
izdurt välja torkama
izdzert (ära) jooma, napsi võtma, napsitama, tipsutama
izdzēst 1. kustutama (tuld); 2. (kummiga) maha hõõruma e. kustutama
izdziedīt, izdziedināt parandama, terveks arstima, terveks ravima
izdzirdēt kuulma
izdzist kustuma
izdzīt välja ajama, välja kihutama
izeja väljatulek, väljaminek, väljapääs, väljakäik
izejamā diena puhkepäev
izejviela, izejvielas tooraine(d), toormed, toormaterjal

izelpojums väljahingus
izelpot välja hingama
izformēt (väeüksust) laiali saatma
izgādāt muretsema, hankima
izgaist kaduma, hääbuma; haihtuma, lenduma, ära aurama
izgarojumi *ainult mitm.* auramine, aur
izgarot auruma, aurustuma, ära aurama, haihtuma
izgatavot valmistama, tootma
izgāzt välja kallama, välja valama, välja puistama; **i. dusmas** viha välja kallama
izgāzties 1. välja langema, maha paiskuma; 2. endale häbi tegema, end blameerima; läbi kukkuma (näit. eksamil)
izglābt päästma
izglābties pääsema, end päästma (hädaohust)
izglītība haridus; **Izglītības ministrija** haridusministeerium; **augstākā i.** kõrgem haridus
izglītot harima, haridust andma
izglītots haritud
izgreznojums kaunistamine, ilustamine, ehtimine, kaunistus, ilustus
izgreznot ehtima, ilustama, kaunistama
izgriezt[a] 1. välja keerama, välja kruvima; 2. välja pigistama, (pesu) puserdama, välja väänama
izgriezt[b] välja lõikama, graveerima, nikerdama
izgriezums 1. (kleidi) väljalõige, dekoltee; 2. väljalõikamine, (ajalehe) väljalõige
izgrozīties (raskest olukorrast) välja rabelema, välja libisema
izgrūst välja tõukama
izgudrojums leiutis, leiutamine, leiutus
izgudrot leiutama; välja mõtlema, välja arvama
izgudrotājs leiutaja, leidur
izgulēties (end) välja magama
izģērbt rõivaist lahti võtma, lahti rõivastama
izģērbties lahti rõivastuma, end rõivaist lahti võtma
iziet välja minema, väljuma; **viss izgāja labi** kõik läks hästi
izīrēt välja üürima, üürile andma
izirt irduma, lahti hargnema, õmblusest lahti tulema
izjaukt 1. koost lahti võtma; 2. nurja ajama
izjokot kellegi üle nalja heitma, nalja tegema, kedagi narriks tegema
izjūgt lahti rakendama, rakkest lahti võtma, (hobust) eest ära võtma
izjukt 1. lagunema; 2. nurja v. luhta minema, nurjuma, luhtuma
izjust tundma, tunda saama
izjusts läbielatud, läbituntud, tundeküllane
izjūta 1. tunne, tundmus; 2. vaist
izkaisīt laiali puistama, laiali pillama
izkalst ära kuivama, välja kuivama
izkalt 1. välja taguma, kujun-

dama; 2. välja õõnestama, välja raiuma
izkaltēt ära kuivatama
izkāp|t välja minema, väljuma, maha minema; **vai jūs nākošajā pieturā ~siet?** kas te järgmises peatuses väljute?
izkapts vikat
izkarot vallutama, kätte võitma, saavutama; **i. brīvību** vabadust kätte võitma
izkārt välja riputama
izkārtne silt
izkārtojums organiseerimine; jaotamine, jaotus
izkārtot organiseerima, jaotama, jagama
izkasīt (välja) kaapima
izkāst läbi kurnama, filtreerima, nõristama
izkausēt välja sulatama, üles sulatama
izklaidēties meelt lahutama, lõbutsema
izklaidība hajameelsus
izklaidīgs hajameelne, hajane, hajus
izklāstīt esitama, edasi andma, ette kandma, refereerima, väljendama; laiali laotama
izklāsts esitus, edasiandmine, sõnastus
izklāt laiali laotama
izklausīties kuulduma, kostma
izklīdināt laiali ajama e. kihutama, hajutama, peletama
izklīst laiali minema, lahkuma; pikkamööda ära kaduma, hajuma
izkļūt välja pääsema, välja rabelema
izkopt arendama, täiustama, viimistlema
izkrāsot (üle) värvima, maalima
izkratīt 1. välja raputama, tuuseldama; 2. läbi otsima
izkraut välja laadima, maha laadima, lossima
izkrist välja langema, maha kukkuma, sadama
izkropļojums moonutamine, moonutus, värdjalikkus
izkropļot moonutama, väänama
izkult vilja peksma, reht peksma
izkūlums terasaak (viljapeksmisel)
izkust (ära) sulama, kaduma, hajuma, hääbuma; (üles) sulama
izkustēties paigalt e. kohalt nihkuma, ära nihkuma
izkustināt paigast ära nihutama, lahti kangutama e. lõngutama
izķēmot inetuks tegema, moonutama, ära narrima
izķert (käest) ära kiskuma, ära kahmama
izlabot (ära) parandama, paikama
izlādēt tühjaks laadima, purgima
izlaide väljalaskmine, väljalase
izlaidība lodevus, lohakus, ulakus, distsiplineerimatus
izlaidīgs lodev, ülekäte läinud, ulakas, distsiplineerimatu
izlaidums 1. väljajätmine (tekstis); 2. lend, ühel ajal kooli lõpetanud
izlaist 1. välja laskma, lahti

laskma, vabastama; **i. no rokām** käest lahti laskma; 2. käibele laskma, välja andma, publitseerima; 3. vahele jätma; **i. vārdu** sõna vahele jätma

izlaistīt laiali valama e. kallama, üle v. maha kallama, välja loksutama

izlamāt läbi sõimama

izlase valik, selektsioon

izlasīt[a] läbi lugema

izlasīt[b] välja korjama, (välja) valima, sorteerima

izlaupīt paljaks riisuma, röövima, rüüstama

izlauzt välja murdma, maha murdma, lahti murdma

izlauzties 1. end jõuga lahti rebima, lahti rabelema, lahti tulema; 2. läbi murdma

izlēkt välja hüppama, välja kargama

izlemt lahendama, otsustama

izlepis nõudlik, valiv (söömises)

izlidojums äralend, väljalend

izlidot välja lendama, ära lendama

izlīdzēt abistama, aitama, välja lunastama

izlīdzināt õgvendama, rivistama, tasandama

izliekt painutama, kumerdama, kõverdama, koolutama

izliekties painduma, kumerduma, koolduma

izliekums kaar, kõverdus

izlielīt kiitma, ülistama

izliet valama, välja kallama; **i. asinis** verd valama; valmis valama (millestki)

izlietne (mustavee) valamu, köögirentsel

izlietot tarvitama, pruukima; ära kulutama

izlīgt leppima

izlīgums leppimine

izlikšanās teesklus, simulatsioon, silmakirjalikkus

izlikt välja panema, välja asetama, välja laduma

izlikties teesklema, simuleerima

izlīst välja ronima, välja roomama, välja pugema

izlīt välja voolama, maha voolama

izlobīt ära koorima, kõdritsema; eksstirpeerima

izlocīt 1. painutama, kumerdama, kõverdama, koolutama; 2. pöörama, konjugeerima

izlocīties lahti rabelema; kõrvale põiklema, kõrvale hoiduma, «viilima»

izloksne (keele) murre, dialekt

izloze (välja) loosimine, liisuheitmine

izlozēt välja loosima, liisku heitma

izlūgties välja manguma, välja tingima

izlūkošana luure, luureretk

izlūkot selgitama, uurima, luurama, luuret teostama, maad kuulama

izlūks luuraja

izlutināt hellitama

izmācīties ära õppima, selgeks õppima

izmainīt vahetama, (raha) peenemaks vahetama

izmainīties muutuma, muunduma

izmaiņa vahetamine, vahetus, ümbervahetus; **domu i.** mõttevahetus

izmaisīt läbi e. segamini segama, segi liigutama, segistama
izmaksa väljamaksmine, väljamakse, järelmakse, palgamaksmine
izmaks|āt välja maksma, maksma, maksma minema; **cik tas ~āja** kui palju see maksma läks
izmanība kärmus, nobedus, osavus
izmanīgs kärme, kärmas, nobe, vilgas, osav
izmantot (ära) kasutama
izmazgāt (puhtaks) pesema
izmēģinājum|s proovimine, proov, katse; **~u stacija** katsejaam
izmēģināt (ära) proovima, katsuma
izmeklēšana 1. uurimine, juurdlus; **tiesas i.** kohtulik juurdlus; 2. (välja)valimine, valik, väljavalik; 3. läbiotsimine
izmeklēt 1. juurdlust toimetama, juurdlema, (järele) uurima; 2. (välja) valima; 3. läbi otsima
izmeklētājs uurija, kohtuuurija
izmērīt (ära) mõõtma; **i. temperatūru** temperatuuri mõõtma
izmērs suurus, ulatus, mõõde
izmest välja viskama, välja heitma
izmētāt laiali pilduma e. loopima, segi tuuseldama
izmežģījums nikastus, nihestus
izmežģīt nikastama, nihestama
izmirkt läbimärjaks saama, läbi ligunema
izmirt välja surema
izmisis meeleheitlik, ahastav
izmisums meeleheide, ahastus
iznākt välja tulema, väljuma
iznākums tulemus, tagajärg, resultaat; **gala i.** lõpptulemus
iznēsāt laiali kandma, laiali viima, levitama
iznēsātājs laialikandja, rändmüütaja
iznesīgs rühikas, väärikas
iznest välja tassima, välja kandma
iznīcināt hävitama, (ära) kaotama
iznīcinātājs hävitaja (lennuk)
iznīdēt juurteni hävitama, välja juurima, jäljetult kaotama
iznīkt hävima, hävinema, otsa saama
iznirt veepinnale ilmuma, veepinnale tõusma, äkki nähtavale ilmuma
iznomāt rentima, rendile andma, välja rentima
izņemot peale, välja arvatud, peale selle; **visi i. Pēteri** kõik peale Peetri
izņemt välja võtma, välja noppima, välja valima
izņēmum|s erand; **~a veidā** erandlikul viisil, erandlikult
izolēt isoleerima, eraldama
izpalīdzēt abistama, aitama
izpalīdzīgs abi- v. teenistusvalmis
izpārdot ära, maha müüma, välja müüma

izpatikt meele järele olema v. toimima, meelehead tegema e. valmistama
izpausme avaldamine, väljendamine, ilmutamine, avaldus, väljendus, ilmutus
izpaust teatavaks tegema, välja rääkima, laiali pasundama
izpausties avalduma, ilmnema, ilmsiks tulema
izpeldēt välja ujuma, veepinnale tõusma
izpeldēties kümblema, vannis käima, suplema
izpelnīties ära teenima, pälvima, väärima
izpelņa pälvis, teenistus, töötasu
izperēt välja hauduma
izpērties vihtlema (saunas)
izpētīt uurima
izpilde täitmine, teostamine; **plāna i.** plaanitäitmine
izpildījums täitmine, teostamine, tööde tegemine, täideviimine
izpildīt täitma, teostama, sooritama
izpildītājs täitja, täideviija, teostaja; **direktora vietas i.** direktori asetäitja
izpildkomiteja täitevkomitee
izpildu- täitev-, täidesaatev; **i. vara** täidesaatev võim
izpirkt 1. välja ostma, ära ostma; 2. andestust ära teenima, heaks tegema, hüvitama, lunastama
izplatīt levitama, laiali laotama
izplatīties levima, laienema
izplest laiendama, avardama, paisutama
izplēst välja rebima, välja kiskuma
izplesties laiuma, laotuma, ulatuma, laienema, avarduma, paisuma
izplešanās laienemine, laiendamine, laiendus, avardamine, paisumine
izpletnis langevari
izplūdis ebaselge, laialivalguv, ähmane
izplūkāt, izplūkt välja katkuma, välja kitkuma, välja noppima
izplūst 1. laiali ujuma, laiali valguma, laiali vajuma; 2. välja voolama, välja jooksma
izpļāpāt välja lobisema
izpostīt hävitama, purustama, ruineerima, laostama
izprast aru saama, mõistma, taipama, käsitama
izprašņāt küsitlema, (järele) pärima
izpratne arusaamine, mõistmine, taipamine, käsitlus
izprieca meelelahutus, lõbustus, lõbu
izpurināt välja raputama, puhtaks raputama, tuuseldama
izpūris, izspūris sasitud, sassis (peaga), räbaldunud, katkine
izpušķot ehtima, ilustama, kaunistama
izputēt hääbuma, purunema, kaduma
izputināt 1. hävitama, purustama, ruineerima, laostama; 2. ära kulutama, ära raiskama
izrāde etendus, esitus
izrādīt 1. näitama; 2. aval-

dama, osutama, üles näitama
izrādīties ilmnema, selguma, osutuma
izraibināt kirjuks tegema
izraidīt välja ajama, välja saatma, pagendama
izraisīt lahti siduma, vabastama, valla päästma, vallandama
izrakņāt läbi kaevama, (läbi) tuhnima, (läbi) sorima
izrakstīt 1. välja kirjutama, välja registreerima, nimekirjast kustutama; 2 välja õmblema
izraksts väljakirjutamine, väljakirjutis, väljavõte
izrakt (välja) kaevama, läbi kaevama
izrakteņi kaevised, maapõuevarad, maarded
izrakumi *ainult mitm.* väljakaevamistööd, arheoloogilised kaevamised
izraudāt välja nutma; **i. savas acis** oma silmad peast välja nutma
izraudzīt valima, välja valima
izraudzīties meeldivuse järgi välja valima
izraut välja rebima, välja kiskuma, kaksama
izrauties end jõuga lahti rebima, lahti rabelema, lahti tulema
izravēt välja kitkuma, rohima
izredzes *taval. mitm.* väljavaated
izrēķināt lahendama, välja arvestama, arvutama
izremontēt remontima
izretināt harvendama, hõrendama, sõrendama
izrietēt tulenema; **no tā izriet** sellest tuleneb
izrotājums kaunistus, ilustus, ehe
izrotāt ehtima, ilustama, kaunistama
izruna[a] hääldamine, hääldus
izruna[b] ettekääne, puige
izrunāt hääldama, ütlema, lausuma, sõnama
izsacīt avaldama, välja ütlema, väljendama
izsacīties väljenduma, arvamust avaldama
izsalcis näljane, näljas
izsalkum|s nälg; **apmierināt ~u** nälga kustutama
izsalt ära külmama
izsargāt (millegi eest) kaitsma, hoidma
izsargāties 1. hoiduma; 2. vältima; **i. no briesmām** vältima hädaohtu
izsaucējs hüüumärk
izsauciens hüüatus, hüüe
izsaukt välja kutsuma, esile kutsuma, tekitama, põhjustama, ajendama
izsaukties hüüatama, hüüdma
izsaukum|s: **~a vārds** hüüdsõna, interjektsioon; **~a teikums** hüüdlause
izsēdināt 1. maandama, maale saatma, maha panema, maha minna laskma; **i. pasažierus** reisijaid maha laskma; 2. istuma panema, paigutama; **i. skolniekus** õpilasi istuma panema (pinkidesse)
izsijāt läbi sõeluma, sarjama
izsīkt 1. ära kuivama, otsa saama, lõppema; 2. madalaks jääma, ära kuivama (näit. oja kohta)

izsist välja lööma, puhtaks kloppima
izsitum|i *ainult mitm.* lööve, ohatis; **~u tīfs** plekiline soetõbi
izskaidrojums seletamine, selgitamine, seletus, selgitus
izkaidrot seletama, selgitama
izskaitīt kokku arvutama, kokku arvama, üle lugema
izskalot uhtma, loputama
izskatīgs esinduslik
izskatīt läbi vaatama, uurima, arutama, silmitsema
izskatīties 1. välja nägema, paistma; 2. sarnanema, sarnlema
izskats välimus, olek, ilme, vaade; **pēc izskata** välimuselt, väljanägemiselt
izskaust juurteni hävitama, välja juurima, jäljetult kaotama
izskolot haridust andma
izskraidīties ringi jooksma, jookslema
izskriet välja jooksma
izskrūvēt välja pöörama, välja kruvima
izslāpis janunev, janune
izslaucīt (ära. v. puhtaks) pühkima; kuivaks pühkima
izslaukt lüpsma, välja lüpsma
izslaukums lüpsmine, lüps, piimatoodang
izslēdzējs lüliti
izslēgt välja lülima, välja lülitama; välistama, kõrvaldama
izslīdēt välja libisema, välja lipsama, minema lipsama
izsludināt avaldama, välja kuulutama
izsmalcināts rafineeritud, peen
izsmelt välja ammutama, välja vinnama, tühjaks ammutama
izsmeļošs ammendav, põhjalik, täielik
izsmiekls pilge, irvitus
izsmiet välja naerma, naeruvääristama
izsniegt välja andma, väljama, välja ulatama
izspiest 1. välja pressima, välja pigistama, (pesu) puserdama, välja väänama; 2. välja tõrjuma
izspiesties 1. välja suruma, ette ajama, ette ulatuma, esile tungima; 2. vaevu läbi tungima v. pääsema
izspraukties vaevu läbi tungima v. pääsema, läbi pugema
izspriest lahendama, otsustama
izstāde näitus, väljapanek
izstādīt välja panema, üles seadma, esitama
izstarot kiirgama
izstāstīt jutustama
izstāšanās väljaastumine, lahkumine (õppeasutusest, organisatsioonist)
izstāties välja astuma, lahkuma
izstīdzējis pika kasvuga, pikk ning kõhetu
izstiept välja sirutama, välja venitama; **i. rokas** käed välja sirutama
izstiepties end (välja) sirutama, (välja) venima, pikaks venima

izstrādājum|s toode, kaup; **ādas ~i** nahktooted
izstrādāt tootma, välja töötama
izstrād|e väljatöötamine, väljatöötus, toodang; **~es diena** normipäev
izstrēbt ära lürpima v. helpima
izstudēt õppima, (läbi) uurima, läbi töötama, tundma õppima
izstumt välja tõukama, välja lükkama
izsukāt siledaks v. lahti kammima v. sugema; **i. matus** juukseid kammima
izsūkt välja imema, välja lutsima; ekspluateerima
izsūtāmais virgats, käskjalg
izsūtīt 1. välja saatma, pagendama; 2. laiali saatma
izsvaidīt laiali pilduma e. paiskama
izsvērt kaaluma, ära kaaluma
izsviest välja viskama, välja heitma
izsvītrot maha kriipsutama, maha kustutama
izšaut (üks kord) laskma, tulistama
izšauties välja hüppama, välja kargama; üles paiskuma (leegi kohta)
izšķērdēt (ära) kulutama, raiskama
izšķērdētājs raiskaja, pillaja
izšķērdība pillamine, priiskamine, raiskamine
izšķērdīgs pillav, raiskaja
izšķīdināt 1. lahustama, lahjendama, tempima; **i. zāli ūdenī** arstimit veega lahjendama
izšķiest (ära) kulutama, raiskama
izšķilt tuld lööma, sädet välja lööma
izšķilties munast välja kooruma
izšķirība erinevus, erisus, vahe
izšķiroš|s otsustav; **~ais brīdis** otsustav silmapilk
izšķirstīt (läbi) lehitsema, sirvima, sorima
izšķirt 1. eraldama, eristama, vahet tegema; 2. koost lahti võtma, (jõuga) lahutama; 3. otsustama (küsimust)
izšķirties 1. lahkuma, hüvasti jätma, lahku minema, loobuma, maha jätma; 2. lahenduma, otsustuma
izšķīst 1. lahustuma, üles sulama, assimileeruma; 2. koost lagunema, jagunema, hajuma, purunema
izšļākt pritsima, piserdama
izšņaukt nuuskama
izšūt välja õmblema, tikkima
izšuvums väljaõmblus, tikand
iztaisīt tegema, valmistama, meisterdama
iztaisnot sirgeks ajama, õgvendama
iztaisnoties end sirgu ajama
iztālēm kaugelt, eemalt
iztapība abi- v. teenistusvalmidus
iztapīgs abi- v. teenistusvalmis
iztapt meele järgi olema v. toimima, meelehead tegema v. valmistama

iztaujāt küsitlema, (järele) pärima
iztecēt välja voolama, välja jooksma
izteicējs *gramm.* öeldis, predikaat
izteiciens väljendamine, avaldamine, väljendus
izteiksm|e 1. väljendus, ilme; **sejas i.** näoilme; **rakstnieka ~es līdzekļi** kirjaniku väljendusvahendid; 2. *gramm.* kõneviis; **īstenības i.** kindel kõneviis
izteiksmīgs väljendusrikas, ilmekas, paljutähendav
izteikt avaldama, välja ütlema, väljendama
izteikties väljenduma, kõnelema, arvamust avaldama
izteka (jõe)allikas, algus
iztēle kujutlus, ettekujutus
iztēlot kujutama, väljendama; kujutlema
iztēloties end esitama, endast kujutama
iztērēt raha kulutama, kulu tegema
iztika elatus, ülalpidamine, toidus, toit
iztikt läbi saama, toime tulema, rahul olema, rahulduma
iztīrīt (ära) puhastama
iztirzājums (läbi) arutamine, arutus, analüüsimine, analüüs, eritlus
iztirzāt läbi arutama, analüüsima
iztīstīt lahti mässima, lahti harutama
iztrauc|ēt häirima, tülitama, segama; **piedodiet, ka ~ēju** vabandage, et tülitasin
iztriekt välja ajama, välja kihutama
iztrūk|t puuduma, puudu olema; **kas ~st?** kes puudub?; **man ~st divas grāmatas** mul puudub kaks raamatut
iztrūkums puue, puudus, puudumine
iztukšot tühjendama
iztulkot tõlgitsema, tõlgendama, (ära) seletama
izturēšanās käitumine
izturēt 1. välja kannatama, taluma, vastu pidama; 2. õiendama, sooritama (näit. eksamit)
izturēties end ülal pidama, käituma
izturība vastupidavus, taluvus
izturīgs vastupidav, tugev
iztvaicēt läbi aurutama, hautama
iztvaikot auruma, aurustuma, ära aurama, haihtuma
izurbt välja puurima, sisse puurima
izvadāt laiali vedama, lahutama, lahku vedama
izvade vahtkonna vahetus
izvadīšana ära- v. teelesaatmine
izvadīt (teele v. ära) saatma
izvairīgs põiklik, põiklev
izvairīties kõrvale hoiduma, vältima
izvākt (ära) koristama, kraamima, välja viima
izvākties välja kolima, ära kolima (näit. korterist)
izvandīt laiali pilduma e. loopima, segi tuuseldama, läbi tuhnima
izvārīt (valmis) keetma

izvārities āra keema, pehmeks keema
izvazāt laiali tassima v. tirima
izvēdināt tuulutama
izvedums väljavedu, eksport
izveicība kärmus, nobedus, osavus
izveicīgs kärme, kärmas, nobe, vilgas, osav
izveidot kujundama, moodustama, tekitama, harima, kasvatama, voolima, modelleerima
izveidoties kujunema, moodustuma, tekkima, formeeruma
izvēle valik; **liela preču i.** suur kaupade valik
izvēlēt valima, välja valima
izvēlēties valima, välja valima
izvēlīgs nõudlik, valiv
izvelkams lahti- v. laialilükatav; **i. galds** lükandlaud
izvelt välja veeretama
izvērst lahti käänama, rullima; arendama
izvērsties lahti keerduma, lahti rulluma, avanema, lahti minema, lahti hargnema, avarduma
izvese|oties paranema, tervenema, terveks saama
izvest 1. välja viima, välja juhtima; 2. välja vedama, eksporteerima
izvētīt tuulutama, tuulama
izvietojums (laiali)paigutamine, (laiali)paigutus
izvietot laiali paigutama e. asetama, mahutama, majutama
izvilkt välja tõmbama, eemaldama, välja venitama, välja sirutama
izvilkums tsitaat, väljavõte
izvirdums väljaheitmine, purskamine, purse
izvirzīt esile nihutama, lahti tõmbama; esitama, üles seadma, edutama
izvirzīties esile nihkuma, välja paistma, tuntuks saama
izvizināt (natuke) sõidutama, meelelahutuseks sõidutama
izvizināties (meelelahutuseks) veidi sõitma
izzāģēt välja saagima
izzināt teada saama, järele kuulama, välja uurima
izziņ|a 1. uurimine, juurdlus; 2. teatis, õiend; **~u birojs** teadetebüroo
izziņot teadet saatma, teadet andma, teadustama
izzobot välja naerma, naeruvääristama, pilkama
izzust kaduma
izžaut kuivama panema, välja riputama
izžāvēt ära kuivatama
izžūt ära kuivama, kuivama

J

ja kui (tingiv)
jā jah, jaa; **jā, es nākšu** jah, ma tulen
jādelēt ratsutama, ratsa sõitma, ratsa edasi-tagasi sõitma

jaka jakk, pluus
jakutiete jakuutlanna
jakut|s jakuut; **~u valoda** jakuudi keel
janvāris jaanuar
jāņogas punased sõstrad
jāņtārpiņš jaaniuss (ike)
japāniete jaapanlanna
japānis jaapanlane; **japāņu tauta** jaapani rahvas
jasmīns jasmiin
jāšus ratsa, kaksiti
jāt ratsa sõitma, ratsutama
jātniek|s ratsanik, ratsamees, ratsaväelane; **~u pulks** ratsaväepolk
jau juba; **viņš j. aizbraucis** ta on juba ära sõitnud
jauda võimsus, võime, jõudlus
jauks tore, ilus, kena, suurepärane
jaukt 1. segama, segi liigutama; **j. mālus ar smiltīm** savi ja liiva segama 2. segi ajama, sassi ajama, vassima; **j. faktus** fakte segi ajama
jaukts sega-, segiaetud; **j. koris** segakoor
jaukums kenadus, kaunidus, sarm, ilu; **dabas j.** looduseilu
jaunatne noorsugu, noored; **Latvijas PSR Jaunatnes teatris** Läti NSV Noorsooteater
jaunaudze noor mets, võsa, võsastik
jaunava neiu, neid, tüdruk, piiga
jaunbūve, jaunceltne uusehitus, uusehitis
jaunekļīgs nooruslik; **j. izskats** nooruslik välimus
jauneklis noormees, nooruk; **jaunekļa gadi** noorusaastad
Jaungads uus-aasta
jaunība noorus
jauniesaucamais kutsealune
jauniete neiu, tütarlaps, tüdruk, piiga
jaunietis noormees
jaunievedums uuendus
jauninājums uuendus
jaunizdevums uustrükk
jaunlopi noorloomad, noorkari, noorveised
jaunnedēļ tuleval nädalal
jaunpiedzimušais vastsündinud, sünnipäevalaps, vastsündinu
jaunrade loomine, looming
jaun|s 1. noor; **j. rakstnieks** noorkirjanik; 2. uus; **~a kleita** uus kleit
jaunums uudis, uudsus
jaunvārds uudissõna, uudismoodustis, neologism
jausm|a aim, aimus; **viņam par to nav ne ~as** tal pole sellest aimugi
jaust aimama; **j. negaisu** äikest ette aimama
jaut (tainast) kastma, kohetist segama
jautājamais vietniekvārds küsiv asesõna
jautājums küsimus
jautāt küsima, pärima
jautrība rõõm, lõbu, lust
jautrs rõõmus, lõbus
jeb ehk; **aeroplāns jeb lidmašīna** aeroplaan ehk lennuk
jebkad kunagi; **tagad viņš dzied labāk, nekā j.** praegu laulab ta paremini kui kunagi (enne)

jebkāds mōni, mingi, igaüks, ükskōik kes
jebkas mis tahes, miski
jebkur kuskil, kusagil, ükskōik kus, kus tahes
jebkurš ükskōik kes, igaüks; **to spēj padarīt j.** seda suudab teha igaüks
jēdziens mōiste, käsitus
jēg|a 1. mōte, tähendus; **šī teikuma j. ir skaidra** selle lause tähendus on selge; 2. aimus, aim, arusaamine; **viņam par to nav ne mazākas ~as** tal pole sellest vähimatki aimu
jel 1. ometi; **esi j. mierīgs!** ole ometi rahulik! 2. kas või; **saki j. vienu vārdu!** ütle kas või üksainus sõnagi!
jēls toores, küpsemata; **jēla gaļa** toores liha
jērāda tallenahk
jērene müts (lambanahast)
jērs tallekene
jo 1. sest, sest et, sellepärast et; **es atnākšu, jo gribu tevi redzēt** ma tulen, sest tahan sind näha; 2. väga, üpris, üsna; **viņi dzīvo jo laimīgi** nad elavad väga õnnelikult 3. **jo... jo...** mida, seda...; **jo ātrāk, jo labāk** mida kiiremini, seda parem
jocīgs naljakas, koomiline, veider
jods[a] tont, kurat, pärgel
jods[b] jooditinktuur
jokains naljakas, koomiline, naljaväärt, veider
jokdaris naljahammas, veiderdaja, naljamees
jokot naljatama, nalja tegema v. heitma
jok|s nali, vigur, vemp; **bez ~a** ilma naljata; **tā nav ~a lieta** see pole naljaasi
jokupēteris naljahammas, veiderdaja, naljamees
joma laht; väike laht, abajas; joom (om. joome)
jon|is: skriet ar ~i kogu jõust jooksma; **ieņemt ar ~i** vallutama tormijooksuga; **izlasīt grāmatu vienā ~ī** raamatut ühe jutiga läbi lugema
joņot kihutama, sööstma, tormama
joprojām endiselt, endist viisi, vanaviisi, ikka veel
josla riba, siil; vööde, vöönd, tsoon
josta vöö, vöökoht, talje
jozt 1. end vöötama; 2. tormama, kihutama
jubileja juubel
juceklīgs segiaetud, segane, sassis
juceklis segadus, korralagedus, virvarr
jūdze miil, penikoorem; **jūras j.** meremiil
jūgs ike; **kapitalisma j.** kapitalismi ike
jūgt ette rakendama, rakkesse panema
jukas korratus, korralagedus, segadus
jukt 1. koost lagunema, hajuma, purunema; 2. hulluks minema
jūlijs juuli(kuu)
jumiķis (plekk-) katusetegija, (plekk-)katusekatja
jumt katma, katust katma

jumt|s katus; **~a skārds** katuseplekk
jūnijs juuni(kuu)
jūr|a meri; **~as līcis** merelaht
juridisk|s juriidiline; **~ā konsultācija** juriidiline konsultatsioon
jūrmala rannik, mererand, rannikuriba; **Rīgas j.** Riia rand
jūrnieks meremees
jūrskola merekool
jūs teie, te
jūsējs teie (oma), teie omand
jūsma vaimustus
jūsmīgs vaimustatud, vaimustav
jūsmot vaimustama, vaimustatud olema
just tundma, aistima; **j. līdzi** kaasa tundma
justies end tundma; **j. veselam** end tervena tundma
jūtas *ainult mitm.* 1. tunne, tundmus; **patriotisma j.** patriootlikud tunded; **goda j.** autunne
juteklisks meeleline, aistinguline, sensuaalne, meelas
jūtelība tundelisus, tundlikkus
jutīgs tundlik; **j. mērinstruments** tundlik mõõteriist
jūtīgs tundeline; **j. cilvēks** tundeline inimene
jutīgums tundlikkus
jūtīgums tundelisus
juvelieris juveliir

K

ka et; **žēl, ka tu nenāci** kahju, et sa ei tulnud
kā 1. kuidas; **kā tā?** kuidas nii? **kā jums klājas?** kuidas käsi käib? 2. nagu, kui; **melns kā ogle** must nagu süsi, must kui süsi; **viņš strādā labāk kā es** ta töötab paremini kui mina
kabardiete kabardiinlanna
kabardietis kabardiin
kabat|a tasku; **~as pulkstenis** taskukell
kabatdrāna taskurätik, ninarätik
kabelis kaabel
kabīne kabiin
kacens kapsajuurikas
kad 1. millal? **k. viņš nāks?** millal ta tuleb? 2. kui; **kad atnāks pavasaris, es braukšu uz laukiem** kui tuleb kevad, sõidan ma maale
kādēļ mispärast, miks, mis põhjusel
kadiķis kadakas
kādreiz kunagi, millalgi, vanasti, ükskord, mõnikord
kādreizējs endine, kunagine
kadri kaader, kaadrid
kād|s 1. missugune, milline; **k. šodien datums?** mis kuupäev on täna? 2. keegi, mingi, mõni; üks; **tur k. jautā pēc tevis** seal keegi küsib sinu järele; **uz ~u laiku** mõneks ajaks; **~ā jaukā dienā** ühel ilusal päeval
kafija kohv
kaija kajakas
kail|s alasti, paljas; **ar ~u galvu** palja peaga

kailsals kiilasjää, jäide
kaimiņiene naaber, üleaedne (naine)
kaimiņš naaber, üleaedne
kaimiņvalsts naaberriik
kairinājums ärritamine, ärritus
kairināt ärritama, ergutama
kaisīt puistama, raputama
kaisle, kaislība kirg, iha, tung
kaislīgs kirglik, innukas
kaist lõõmama, õhetama, lõkendama
kaite haigus, tõbi, häda; **krītamā k.** langetõbi
kaitēklis kahjur
kaitēt[a] kahjustama, kahju tekitama, kahju tegema
kaitēt[b] tuliseks ajama, ergama v. hõõgvele ajama
kaitētājs kahjur
kaitīgs kahjulik, ohtlik
kaitīgums kahjulikkus
kaitināt vihastama, õrritama, ärritama
kaitniecība kahjurlus
kaitnieks kahjur
kāja jalg
kājām jalgsi
kājāmgājējs jalakäija
kājauts jalarätt, jalanarts
kājceliņš jalgtee, jalgrada, teerada
kājgalis jaluts (voodil)
kajīte kajut
kājnieks 1. jalakäija; 2. jalaväelane
kājslauķis matt (jalgade pühkimiseks)
kaklakungs rõhuja, kurnaja
kaklauts kaelaside, lips
kaklis kael
kakts nurk
kaķe, kaķene kass, emakass
kaķēns kassipoeg
kaķis kass
kālab mispärast, miks, mis põhjusel
kaldināt taguma, (hobust) rautama
kalējs sepp
kalendārs kalender
kalikons kalingur
kālis kaalikas
kalme kalmus (taim)
kalmikiete kalmõkitar
kalmiks kalmõkk
kalnaine kõrgendik, kõrgustik, mägismaa
kalnains mägine
kalnājs mägestik
kalngals mäetipp, -hari
kalnietis mägilane, mägielanik
kalnracis mäetööline, kaevandustööline, kaevur
kalnraktuve (maagi)kaevandus
kalnrūpniecība mäetööstus
kalns mägi
kalnup mäkke, ülesmäge
kalpība teenimine
kalpināt orjastama, ekspluateerima
kalpone naisteenija, teenija (tüdruk)
kalpot teenima
kalpotāja naisteenija
kalpotājs teenija
kalps teener, sulane
kāls 30 tükki (kalade mõõt)
kalsnējs, kalsns kõhn, kõhetu, lahja
kalsnums kõhnus
kalst kuivama, tahenema
kalt taguma; toksima
kalte 1. kuivatamisaparaat; 2. kuivatusruum, kuivati
kaltēt kuivatama, tahendama

kaltētava kuivatusruum, kuivati
kalts[a] peitel
kalts[b] (metallist) taotud, rautatud, plekiga kaetud
kalve sepikoda
kalvis sepp
kaļķains lubja-, lubjane, lubjakas
kaļķakmens lubjakivi, lubjapagu, paas
kaļķi lubi
kaļķot lupjama
kaļķūdens lubjavesi
kamanas saan
kambaris kamber
kamdēl mispärast, miks, mis põhjusel
kamene kimalane, maamesilane
kamēr seni, sel ajal kui, kuni, niikaua kui
kamielis kaamel
kamols kera
kampaņa kampaania
kampareļļa kampriõli
kampars kamper (ravim)
kampt (kinni) haarama, kahmama, krapsama, nabima
kanāls kanal
kanārijas putns, kanārijputns kanaarilind
kanceleja kantselei
kandidāts kandidaat
kandidatūra kandidatuur
kanēlis kaneel
kankarains räbaldunud, hilpudes
kankari närud, hilbud, räbalad
kanna kann, piimanõu, piimamannerg
kantoris kontor
kantorists kontoriteenija, kontoriametnik
kaņepāji *ainult mitm.* kanep (*tööst.*)
kaņepājs kanepipõld
kaņepes *harilik. mitm.* kanep (taim)
kāpa luide, düün
kapāt raiuma, taguma, hakkima
kāpēc mispärast, miks, mis põhjusel
kapeika kopikas
kāpelēt ronima
kapenes *ainult mitm.* hauasammas, hauamonument
kapi *ainult mitm.* surnuaed, kalmistu
kāpinājums kõrgendamine, tõstmine, kõrgendus, tõus
kāpināt kõrgendama, tõstma, suurendama
kāpinātājs *mat.* astmenäitaja
kapitāldarbs kapitaalne töö
kapitālisms kapitalism
kapitālistisks kapitalistlik
kapitālremonts kapitaalremont
kapitāls[a] kapital
kapitāls[b] kapitaalne, kapitaal-
kapitulācija kapitulatsioon, kapituleerumine
kapitulēt kapituleeruma
kapliča kabel
kaplis kõblas, kabli
kaplodziņš, kaplogs õhuaken
kāpnes *ainult mitm.* trepp
kāposti *ainult mitm.* kapsas
kapracis hauakaevaja
kaprīze kapriis
kaprīzs kapriisne, tujukas, isemeelne
kaps haud, kalm
kapsēta surnuaed, kalmistu
kāpslis astmelaud, trepilaud

kāpt üles ronima, üles minema
kāpties: k. atpakaļ taganema, tagurpidi minema, taanduma
kapuce kapuuts, talvine naiste ja laste peakate
kāpurķēde lülik-, roomik-; **kāpurķēžu traktors** linttraktor
kāpurs tõuk, röövik
karadienests sõjaväeteenistus
karaļe karavin
karagājiens lahinguränn ak, sõjakäik
karaklausība sõjaväekohustus
karaliene kuninganna
karalis kuningas
karaliste kuningriik
karaļdēls kuningapoeg
karaļmeita kuningatütar
karaļvalsts kuningriik
karaspēks sõjaväg i
karaša sepik, karask
karātavas võllas
karāties rippuma
karavadonis väepealik
karavana karavan, killavoor
karavīrs sõjamees
kārba toos, karp, tops
kārdinājums kiusatus, võrgutamine
kārdināt kiusama, võrgutama
kārdinošs ahvatlev, võrgutav, kiusatuslik
kāre (teadmiste) janu
kareivīgs sõjakas, võitlushimuline
kareivis sõdur, soldat
kareivisks sõjamehelik
karēliete karjalane (naine)
karēlis karjalane
kariete tõld
kārība ahnus, aplus
kārīgs ahne, ablas, kasupüüdlik
kārklājs pajuvõsastik
kārkls paju
kārniņš katusekivi
karognesējs lipukandja
karogs lipp
karot sõdima
kārot janunema, himustama
karote lusikas
karpa karpkala
kārpa soolatüügas
kārpains soolatüükane
kārs ahne, kasupüüdlik
kārsējs kraašija
karsēt kuumutama, kuumaks ajama
karsonis palavik, põletik; **plaušu k.** kopsupõletik
kārst kraasima
karstasinīgs kuumavereline
karstgalvis äge, äkiline inimene, tuisupea
karsts kuum, palav, tuline
karstums kuumus, palavik
karš sõda; **Lielais Tēvijas k.** Suur Isamaasõda
kārt riputama
kārta 1. kiht, lade; 2. seisus; 3. järjekord
kārtains kihiline
kārtējs järjekordne, korraline
kārtība kord, järjekord; **dienas k.** päevakord
kārtīgs korralik
kārtīgums korralikkus, täpsus
kārtis mängukaardid
kartīte kaart, postkaart
kārtns õige, korrapärane, reeglipärane
kartons papp, kartong
kārtot korrastama, korda seadma
kārts ritv, latt, õrs

kartupelis kartul
kārumniece maiasmokk (naine)
kārumnieks maiasmokk
kārums maiustus, maiusasi
karūsa koger
karuselis karussell
kas 1. kes; **kas tu esi?** kes sa oled? 2. mis; **kas tas ir?** mis see on?
kase kassa
kāsēt köhima
kasiere kassapidaja, laekur (naine)
kasieris kassapidaja, laekur
kāsis haak, konks, õng
kasīt sügama, kratsima
kasīties 1. end sügama v. kratsima; 2. tüli norima
kāst kurnama, filtreerima
kastanis kastan (vili)
kastaņa, kastaņkoks kastan, kastanipuu
kaste kast, karp
kastīte kastike
kastrolis kastrul
kāstuve kurn
kāsus köha
kašķīgs riiakas, tülinorija
kašķis sügelised
katastrofāls, katastrofisks katastroofiline
katedra kateeder
kategorisks kategooriline
katls pada, katel
katolis katoliiklane
katordznieks sunnitööline
katrreiz iga kord
katrs iga, igaüks
kāts pide, vars; **spalvas k.** sulepea; **karoga k.** lipuvars; **cirvja k.** kirvekuudas; **izkapts k.** vikatilüsi
katūns sits
kauciens möirgamine, ulgumine, vingumine
kaučuks kautšuk
kaudze hunnik, lasu, kuhi
kauja lahing, võitlus
kaujiniecisks võitlushimuline, sõjakas
kaujinieks võitleja
kaukāziete kaukaaslanna
kaukāzietis kaukaaslane
kaukt ulguma, uluma
kaulains kondine, luine, kõhn
kaulēties kauplema, tingima, nuruma
kauliņš 1. kondike, luuke; 2. (puuvilja)kivi; 3. arvelauakettake
kauls kont, luu
kaunēties häbenema, häbi tundma
kaunīgs häbelik
kauninât häbistama, häbi tegema
kauns häbi
kausējums (metallide) sulam
kausēt 1. sulandama, kokku e. ühte sulatama; 2. (rasva) sulatama
kauslis riiukukk, tülinorija
kauss peeker, karikas
kaušanās kaklus, kisklemine, lööming
kauta (ära) tapma, maha lööma, surmama, mõrvama, (loomi) veristama
kaut[b] kas või; **k. drusku** kas või veidi
kaut arī ehk küll, olgugi, ehkki, kuigi
kaut cik mõnevõrra, natuke
kaut gan ehk küll, olgugi et, ehkki, kuigi
kauties kaklema, kisklema, teineteist peksma

kautiņš kaklus, kisklemine, lööming
kaut kā kuidagi, kuidagimoodi, kuidagiviisi
kaut kad kunagi, ükskord
kaut kāds mõni, mingi, mingisugune
kaut kas miski, midagi, keegi
kaut kur kuskil, kusagil
kaut kurš iga, igaüks
kautrēties häbenema, piinlikkust tundma
kautrība häbelikkus, kartlikkus, argus
kautrīgs, kautrs häbelik, kartlik, arg
kavēklis takistus
kavēšanās viivitus
kavēt takistama, takistuseks olema, pidurdama, pärssima
kavēties viivitama, venitama, viibima, venima
kāvi *ainult mitm.* virmalised, põhjavalgus, polaarvalgus
kaviārs kalamari, kaaviar
kāviens peks, peksmine
kaza kits
kazahiete kasahlanna
kazahs kasahh
kazaks kasakas
kāzas pulm(ad)
kazenājs kitsemurakas (põõsastik)
kazenes kitsemuraka marjad
kazlēns kitsetall
kažokāda karusnahk, kasukanahk
kažoks kasukas
kino kino
kinoaktieris kinonäitleja
kinoteatris kinoteater
kirgīziete kirgiisitar
kirgīzs kirgiis
klabēt klõbisema, kolksuma
klabināt kolistama, kolkima, taguma
klaboņa kopsimine, kloppimine, kolin, klabin
kladzināt kaagutama
klaidonis hulkur
klaigas *taval. mitm.* kära, kisa, hõiskamine
klaigāt kisendama, karjuma
klaiņot hulkuma, lonkima, luusima
klaips vormileib, leivapäts
klajā: nākt k. päevavalgele ilmuma; avalikuks tulema
klājs laevalagi, tekk
klajš avatud, lahtine, ava-
klajums lagendik
klakšķināt klopsutama, laksutama, naksutama
klanīties kummardama
klarnete klarnet
klase klass
klasiķis klassik
klasisks klassikaline
klāstīt laotama, esitama, edasi andma, ette kandma
klāt[a] 1. katma, peale panema, pealistama; 2. (laiali) laotama; 3. (magamis)aset tegema
klāt[b] juurde, juures; **nākt k.** juurde tulema; **būt k.** juures olema
klātbūtne juuresolek
klātesošais juuresolija, juuresolev
klātiene statsionaarne õppimine
klātiesa sobima; **tā neklājas rūnat** nii ei ole sobiv rääkida
klā|tiesb laotuma, laskuma; **migla ~jas pār zemi** udu laskub maa peale

klā|tiesc: **kā tev ~jas** kuidas käsi käib
klau! kuula!
klaudzēt klõbisema, kolksuma
klaudziens kolksatus, klõbin
klaudzināt kolksutama, taguma, klõbistama
klauns kloun
klausīt kuulama
klausītāja kuulaja (naine)
klausītājs kuulaja
klausītava auditoorium, kuuldesaal
klausītīes kuulama
klausule telefoni kõnetoru
klaušas teoorjus, (mõisa-) tegu
klauvējiens koputamine, koputus
klauvēt koputama
klavieres *ainult mitm.* (tiib-) klaver
kleita kleit
klejot hulkuma, lonkima, luusima
klejotājs rändaja, rändur, hulkur
klēpis süli, rüpp
klepot kõhima
klepus kõha
klēts ait
klibiķis lonkur, lombakas
klibot lonkama, luukama
klibs lonkav, luukav, lombakas
kliedēt laiali ajama e. kihutama, hajutama, peletama
kliedziens karje, karjatus, kisa, kisendus, rõõgatus, hüüe
kliegt kisendama, karjuma
klija harksaba-kull
klijas kliid
kliķe klikk, kildkond
klimatisks klimaatiline, ilmastikuline
klinšains kaljune
klinšu ērglis kaljukotkas
klints kalju
kliņģeris kringel
klīst hulkuma, lonkima, luusima
klīsteris kliister
klizma äpardus, viperus, häda, õnnetus, ebaedu, ebaõnnestumine
kloķis käepide, vänt
klons muldpõrand, rehepõrand; **klona maize** põrandaleib
klucis puupakk
klūga vits, varb, varras
klupt komistama
klusām tasa, vaikselt, vagusi, rahulikult
klusēt vaikima, vait olema
klusi tasa, vaikselt
klusībā tasahilju, tasapisi, salaja
klusināt rahustama, vaigistama
klusiņām, klusītēm, klusītiņām tasakesi, tasahiljukesi, tasapisi, pikkamisi, salaja
klus|s tasane, vaikne, rahulik, vagane; **~ais okeans** Vaikne ookean
klusu tasa, vaikselt, vagusi, rahulikult
klusums vaikus
kļauties liibuma, end millegi vastu suruma
kļava vaher
kļūda viga, eksimus
kļūdains ekslik, vigadega
kļūdīgs ekslik, ebaõige
kļūdīties eksima, viga tegema, vääratama
kļūme eksimus; ebaedu, eba-

ōnnestumine, āpardus, viperus
kļūmīgs ekslik, ebaōnnestunud, āpardunud; saatuslik
kļūt saama, muutuma
knābāt nokkima, näksima
knābis nokk
knābt nokkima, näkkima
knaģis pesupulk, pesunäpits
knaibles (näpits)tangid, pihid, lokitangid
knašs nobe, vilgas, kärme, elav
knauķis, knēvelis jõmpsikas, väike poiss, põngerjas
knibināt sakutama, kitkuma, uuristama, urgitsema, torkima
knibināties tuhnima, songima; koperdama, kohmitsema
kniebt näpistama
kniede neet
kniedēt neetima
kniepadata, kniepe nööpnõel
knipis plaks, plõks, nips
knislis kihulane, sääsk
knupis kumminisa, lutt
kņada kõmu, sensatsioon, segadus, möll, sagimine
kņaze vürstitar, vürstitütar
kņaziene vürstinna
kņaziste vürstiriik, vürstkond
kņazs vürst
kode koiliblikas, koi
kodiens hammustus, salvang
kodīgs söövitav, sööbiv, terav, kibe, ärritav, lõikav
kodināt söövitama, läbi peitsima; puhtima
kodne 1. söövitamine; 2. söövitusaine
kodolīgs sisukas, mõttetihe
kodols sisu, tuum, tuumik
koferis sumadan, kohver
kokains puust, puu-; puidust, puit-; puine
kokgrebums puugravüür, nikerdamine, voolimine, graveerimine
kokgriezējs puugraveerija, nikerdaja, uurendaja
kokgriezums puugravüür, nikerdamine, voolimine
kokle kannel
koklēt kannelt mängima
koklētājs kandlemängija
kokrūpniecība puidutööstus
koks puu
koksne puukiud, puund
koktēlniecība puuskulptuur e. raidkunst
kokvilna puuvill
kokzāģētava lauavabrik, lauatehas
kolēģe kolleeg (naine)
kolēģis kolleeg
kolekcionārs kollektsionäär
kolektivizācija kollektiviseerimine, ühistamine
kolektīvs[a] kollektiiv
kolektīvs[b] kollektiivne, kollektiiv-
kolhozniece naiskolhoosnik
kolhoznieks kolhoosnik
kolhozs kolhoos
kolofonijs viiulivaik, kampol, kolofoonium
kolona kolonn
koloniāls koloniaalne, koloniaal-
kolons koolon, kaksikpunkt
koloratūrsoprāns koloratuursopran
kolosāls kolosaalne
kolportāža (raamatute) laialikandmine
kolportieris rändraamatukaupmees
komanda meeskond, komando

komandants komandant
komandantūra komandantuur
komandējums komandeerimine, lähetamine, komandeering, lähetus
komandēt käsklusi andma, komandeerima, käsklema
komandieris komandör
komandpunkts komandopunkt
komats koma
kombainieris kombainer
kombains kombain
kombinēt kombineerima
komi komi; **komi valoda** komi keel
komiķis koomik
komisariāts komissariaat
komisārs komissar
komisija komisjon
komiteja komitee; **Padomju Savienības Komunistiskās partijas Centrālā Komiteja** Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei Keskkomitee
komjaunatne komsomol **Vissavienības Ļeņina Komunistiskā Jaunatnes Savienība** Üleliiduline Leninlik Kommunistlik Noorsooühing
komjauniete kommunistlik noor (tütarlaps)
komjaunietis kommunistlik noor
kompakts kompaktne
kompartija kommunistlik partei
kompass kompass
kompensēt kompenseerima, hüvitama
kompetence kompetents, võimkond
kompetents kompetentne, pädev
komplekss kompleks, kogumik
komplektēt komplekteerima
komplekts[a] komplekt
komplekts[b] komplektne
komplicēts keerukas, keeruline, tüsilik
komplikācija komplikatsioon
komponēt komponeerima, helitööd looma
komponists helilooja, komponist
kompostrēt komposteerima (pileteid)
komprese kompress
kompromitēt kompromiteerima
kompromitēties ennast kompromiteerima
komsorgs kommunistlike noorte organisaator
komūna kommuun
komunāl|s kommunaalne, kommunaal-; ~ **ie pakalpojumi** kommunaalteenused
komunārs kommunaar
komunikē kommünikee
komunisms, komūnisms kommunism
komuniste, komūniste kommunist (naine)
komunistisks, komūnistisks kommunistlik
komunists, komūnists kommunist
koncentrēt kontsentreerima, keskendama, koondama
koncentrēties kontsentreeruma, keskenduma, koonduma
koncentrēts kontsentreeritud, keskendatud
koncentrisks kontsentriline, ühiskeskne

koncertēt kontserteerima (kontserti andma)
koncertmeistars kontsertmeister
koncerts kontsert
koncertzāle kontserdisaal
kondensēt kondenseerima
konditoreja kondiitritoodete kauplus
konfekte kompvekk
konference konverents
kongress kongress
konisks kooniline, koonusekujuline
konjugācija *gramm.* pööramine, pöördkond
konkretizēt konkretiseerima
konkrēts konkreetne
konkurence konkurents
konkurēt konkureerima
konkurss konkurss, võistlus
konsekvence järjekindlus
konsekvents järjekindel
konservēt konserveerima
konservi konservid, hoidised
konspektēt konspekteerima
konstatēt konstateerima, nentima
konstitūcija konstitutsioon, põhiseadus
konstitucionāls konstitutsiooniline, konstitutsioonikonstruēt konstrueerima, ehitama, kokku seadma
konstrukcija konstruktsioon
konsulāts konsulaat
konsultācija konsultatsioon
konsultēties konsulteerima, nõu pidama, nõu andma
kontinentāls kontinentaal-, kontinentaalne, mandri-
kontinents kontinent, manner
kontrakts kontraht, leping
kontroldarbs kontrolltöö
kontrole kontroll
kontrolēt kontrollima
kontroliere kontrolör (naine)
kontrolieris kontrolör
konts konto, arve
kontūra kontuur, piirjoon
kontuzēt põrutama
konuss koonus, kuhik
konveijers konveier
konvojs konvoi, saatekomando
kooperatīvs[a] kooperatiiv, ühistu
kooperatīv|**s**[b] kooperatiivne, kooperatiiv-; **~ā tirdzniecība** kooperatiivkaubandus
koordinēt koordineerima
kopa ühing, kollektiiv, ühend; **vārdu k.** sõnaühend
kopā üheskoos, koos, kokku
kopaina üldvaade
kopdarbība ühistöö, koostöö
kopdzīve kooselamine, kooselu
kopēja (haige)talitaja, põetaja
kopējs ühine, ühis
kopēt kopeerima, jäljendama, matkima
kopgalds ühislaud
kopība ühtsus, terviklus
kopiena kogukond
kopiespaids üldmulje
kopīgs ühine
kopiņa kääbas; **kapa k.** hauakääbas
kopīpašums ühisvara, ühisvarandus
kopjauda ühisvõimsus, ühisjõulisus, ühisvõime
kopmītne ühiselamu
kopoti raksti kogutud teosed
kopplatība üldpindala
kopprodukcija üldproduktsioon, üldtoodang
kopsakars vastastikune seos

kopsapulce üldkoosolek
kopsavilkums kokkuvõte
kopskait|s üldine arv; ~ā kokku võttes
kopsolī: iet k. ühtsammu käima
kopsuma üldsumma
kopsvars üldkaal
kopš alates; **es gaidu tevi k. paša rīta** ma ootan sind hommikust alates
kopt 1. (maad) harima, viljelema; 2. hoolitsema, talitama, põetama
kopums kogus, tervik, kogum
kopvērtība koguväärtus
koralis korall
kore vareslauad, puunikerdus katuseharja otsas
koreferāts kaasettekanne, kaasreferaat
koreferents kaasreferent, kaasaruandja
korejiete korealanna
korejietis korealane
korespondējošais loceklis kirjavahetaja e. korrespondeeriv liige
korespondence korrespondents, korrespondeerimine, kirjavahetus
korespondents korrespondent, kirjasaatja, kirjavahetaja
korifejs korüfee
koriģēt korrigeerima
koris koor; **vīru k.** meeskoor
koriste koorilaulja (naine)
korists koorilaulja
korķis kork
kost hammustama, purema, salvama
kosties purelema, purema, hammustama
kostīms ülikond, kostüüm
košļāt mäletsema, mäluma, närima, näsima
košs ere, hele, kirgas; hiilgav, väljapaistev
košums eredus, helendus, ilu, toredus
kotlete kotlet
kovārnis hakk (lind)
krāce kärestik
krācains kärestikuline
krājējs korjaja, koguja, kollektsionäär
krājkase hoiukassa
krājums 1. tagavara, varu; 2. kogumik
krakšķēt pragisema, ragisema, raksuma, praksuma
krākt 1. norskama; (hobuse kohta) turnama; 2. kohisema, mühisema
krakis (hobuse)kronu, setukas
krampji krambid (haigus)
krams ränikivi, tulekivi
krāns 1. kraan, veevärgikraan; 2. kraana
krāpnieks pettur, petis
krāpt petma, tüssama
krāsa värv, värvus
krāsains värviline
krāsmata tulease, tuha-ase
krāsnkuris ahjukütja
krāsns ahi
krāsot värvima
krāsotājs värvimistööline, värvija, maaler
krāsotava värvimistöökoda, värvikoda
krass järsk, terav
krastmala kai, kaldapealne
krasts kallas, rand
krāsviela värvaine
krāšņs tore, hiilgav, väga ilus
krāšņumaugs dekoratiivtaim

krāšņums toredus, hiilgus
krāt koguma, korjama
krāteris kraater
krāties kogunema, korjuma
krātiņš puur (loomade jaoks)
kratīt 1. raputama, vangutama, saputama, väristama; 2. läbi otsima
kratīties rappuma, värisema, tudisema, vappuma
krātuve hoiukoht, hoidla
krauja järsak
kraujš jäärjas, järsk
krauklis ronk, kaaren
krauķis künnivares
kraut laadima, lastima
krava raskus, laadung, last, veos
kravāt laadima, lastima
kravējs laadija, lastija
kreile vasakukäeline (naine)
kreilis vasakukäeline
kreimene piibeleht, maikelluke
kreiseris ristleja
kreiss vasak, vasakpoolne, pahem, pahempoolne
krējums (rõõsk)koor, vahukoor
krekls särk
krekšķēt, krekšķēt, krekšķināt rögisema, ähkima, ägisema
krelles helmed
kremlis kreml, linnus
krēpes *ainult mitm.* lakk (hobusel, lõvil)
krese kress
krēsla hämarus, hämarik, videvik
krēsloties hämarduma, pimedaks minema
krēsls tool
krietns korralik, aus, tubli
krietnums ausus, tublidus
krieviete venelanna
krieviski vene keeles
krievs venelane
krija niin, puukoor
kriminālis kriminaalne
krimslis, krimstala kõhr(luu), krõmpsluu
krimst närima, purema, järama
kripata raas, paluke, raasuke
krist langema, kukkuma, varisema
kristalisks, kristālisks kristalne
kristals, kristāls kristall
kristies alanema, langema
krītamā kaite langetõbi, epilepsia
krītiens kukkumine, langemine, langus
kritika kriitika, arvustus
kritiķis kriitik
kritisks kriitiline
kritizēt kritiseerima, arvustama
krīts kriit
krītums kukkumine, langemine, langus, alanemine
krizantēma krüsanteem
krize, krīze kriis
kroatiete kroaatlanna
kroats kroaat
krogs kõrts
kroka volt, kurd, korts
krokains voldiline
krokots volditud, voldiline
kronika kroonika, ajaraamat
kronis puukroon, võra; pärg, kroon
kronisks krooniline
kronists kroonikapidaja, kroonik, kroonikakirjutaja
kronlukturis kroonlühter
krople vigane, sant, äbarik (naine)
kroplība vigastus, inetus

kroplis vigane, sant, äbarik
kropls vigastatud, värdjas
kropļot vigaseks v. sandiks tegema, vigastama, moonutama, inetuks tegema
kruķis kark
krūmains põõsastega kinni kasvanud
krūmājs põõsastik, võsa, võsastik
krūms põõsas
krunka korts, krimps
krunkains kortsus, kortsuline, kipras
krunkot kortsutama, kurrutama, kibrutama
krupis kärnkonn
krusa rahe, kuulirahe
krusta karš ristisõda
krustām risti, ristamisi, ristakuti
krustceles, krustceļi risttee, teerist
krusteniski ristakuti, ristamisi
krusti ristluud
krustiski ristakuti, ristamisi, risti
krustmāte ristiema; tädi
krustojums: ielu k. tänavarist; **ceļu k.** teerist, risttee; 2. *biol.* hübriid
krustošanās ristumine, ristlemine, ristlus
krustot ristama; *biol.* ristsugutama
krustoties ristuma, ristlema; *mat.* lõikuma
krusts rist
krusttēvs ristiisa; onu
krustuguns risttuli
krustvārdu mīkla ristsõnamõistatus
krustveidīgs ristikujuline
krūšu tēls büst, rinnakuju
krūts rind
krūze kruus, kann
kubikmetrs kuupmeeter, kantmeeter
kubls tõrs, tünn
kub|s kuup; **divi ~ā** kaks kuubis
kuce emakoer, lita
kucēns kutsikas
kučieris kutsar
kūdīt ässitama, õhutama, (üles) kihutama
kūdītājs ässitaja, õhutaja, kihutaja
kūdra turvas
kūdrājs turbasoo, -raba
kuģis laev
kuģniecība laevandus; meresõit, laevasõit
kuģojams laevatatav, laevasõidukõlblik
kuģot sõitma (laevaga)
kuilis kult
kūja kepp, malakas, kaigas
kūka (kondiitri)kook
kukainis putukas
kūkot kukkuma (käo kohta)
kukulis 1. vormileib, leivapäts; 2. külakost, kink, kingitus; 3. altkäemaks
kūkumains kühmakas, vimmas, küürakas
kūkums küür
kūla kulu (mullune rohi)
kulaks rusikas
kule paun, kott, teemoonakott
kūlējs viljapeksumasin, rehepeksumasin
kūlenis kukerpall; **mest kūleņus** kukerpallitama
kūleniski kukerpalli, uperkuuti, ülepeakaela
kūleņot kukerpalli laskma, kukerpallitama
kūlis (vilja)vihk

kulises kulissid, näiteseinad
kūlīšsējējs vihusidumismasin, vihusiduja
kulstīšana ropsimine (linade kohta)
kulstīt (linu) ropsima, lõugutama
kulstītāja linaropsija (naine)
kulstītājs linaropsija
kult vilja peksma
kulties keerlema, pöörlema, tolknema, jalus olema
kultivēt kultiveerima, viljelema
kultūra kultuur
kulturāls kultuuriline, kultuurne, kultuuri-, kultuur-
kultūraugs kultuurtaim
kultūrvēsturisks kultuurilooline
kūlums, izkūlums väljapeks, pekstud vilja kogus
kuļmašīna viljapeksumasin, rehepeksumasin
kumelītes kummel, kummelitee
kumeļš varss, sälg
kūmiņš reinuvader, rebane
kumode kummut
kumoss tükk, pala, suupala
kundze proua, emand
kundzība ülemvalitsus, domineerimine
kundzisks härraslik, härrasmehelik, uhke
kungs härra, isand
kunkstēt luksuma, oigama, ägama
kuņģis magu
kupeja kupee
kupena lumehang
kūpēt suitsema, aurama
kūpināt suitsutama, nõetama, tahma ajama, suitsu ajama
kuplināt rikastama; mitmekesistama
kupls kahar, oksaline, haruline, lopsakas; tore, hiilgav
kuprains küürakas, vimmas
kupris küürakas inimene
kuprs küür
kur kus; kuhu; **kur viņš dzīvo?** kus ta elab?; **kur tu ej?** kuhu sa lähed?
kurēties küdema
kurien|e: **no ~es** kust; **uz ~i** kuhu
kurināmais kütteaine, kütus
kurināt kütma
kurinātājs ahjukütja, kütja; **kara k.** sõjaõhutaja
kurkstēt krooksuma
kurkulēns konnapoeg, kulles
kurlmēms kurttumm
kurls kurt
kurlums kurtus
kurmis mutt
kurnēt nurisema, kurtma
kurp kuhu
kurpe king
kurpnieks kingsepp
kurss kursus
kurš kes
kurt küdema panema, kütma
kurts hurt, hurdakoer
kurtuve (kütte)kolle, pliidialune
kūrvieta kuurort
kurvis korv
kūsāt pulbitsema, kobrutama, mulinal keema
kusls abitu, saamatu, nõrk, hädine
kust 1. sulama; 2. kustuma, hääbuma
kustams liikuv, vallas-; k. **īpašums** vallasvara
kustēt, kustēties liikuma, nihkuma

kustība liikumine, liiklemine, liiklus
kustīgs liikuv, elav, kärmas, reibas
kustināt liigutama, nihutama
kustonis loom, elajas, koduloom
kušete kušett
kušķis tutt, salk, tuust, tort
kutelīgs kõdikartlik, hell, delikaatne
kuteris kaater; **zvejas k.** kalastamiskaater
kutēt: man kut mul on kõdi
kutināt kõditama
kūtrība laiskus
kūtrs laisk, loid, inertne
kūtrums laiskus
kūts laut
kūtsmēsli *ainult mitm.* sõnnik, laudasõnnik
kvadrātmetrs ruutmeeter
kvadrātsakne *mat.* ruutjuur
kvadrāts ruut, kvadraat
kvadrātveida-, kvadrātveidīgs ruudukujuline
kvalificēts kvalifitseeritud
kvalitāte omadus, kvaliteet
kvekšķēt klähvima, kiunuvalt haukuma
kveldēt, kveldināt tuliseks ajama; ergama v. hõõgvele ajama; karastama
kvēle kuumus, lõõm, hõõgutamine
kvēlot lõõmama, leekima, õhetama, lõkendama
kvēls lõõmav, leekiv, leegitsev, tuline, äge
kvēlspuldze hõõglamp
kvēpi nõgi, tahm
kvēpināt suitsutama, nõetama, tahma ajama
kvēpt suitsu ajama, nõetuma, nõgiseks saama
kvernēt tolgendama, konutama
kviekt kiunuma, vinguma, kiljuma, niutsuma
kvieši nisu
kvītēt kviteerima, allkirja andma
kvīts kviitung, tähik

Ķ

ķeblis, ķeblītis taburett
ķēde ahel, kett
ķeizariene keisrinna
ķeizars keiser
ķekars kobar; **vīnogu ķ.** viinamarjakobar
ķeksis pootshaak
ķemme kamm
ķemmēt juukseid kammima v. sugema
ķemmēties endal juukseid kammima v. sugema
ķēmoties lollusi tegema, vigurdama, tembutama
ķēms 1. viirastus, kummitus; 2. *kõnek.* veidrik
ķengāt laimama, teotama
ķengurs *zool.* känguru
ķēniņiene kuninganna (muinasjuttudes)
ķēniņš kuningas (muinasjuttudes)
ķepa käpp
ķēpāties 1. end ära määrima; 2. jändama, askeldama, pusima
ķepīgs kleepuv

ķept külge hakkama v. kleepuma; liibuma
ķepuroties rabelema, siplema
ķērājs püüdja; **putnu ķ.** linnupüüdja
ķēriens 1. püük, saak; 2. *kõnek.* oskus, vilumus; osavus
ķērkt kraaksuma, vaakuma
ķermenis keha; ihu
ķērn|e: sviesta ķ. võimasin; **-es piens** võipiim
ķērpis puusammal
ķerra (käsi)käru
ķerstīt haarama, püüdma
ķert püüdma, haarama; **ķ. putnus** linde püüdma
ķerties 1. kinni haarama; 2. **:ķ. pie darba** töö kallale asuma
ķetna käpp
ķēve mära
ķeza häda, ebameeldivus
ķezbere *bot.* murel
ķibele *kõnek.* äpardus, häda, ebameeldivus
ķidas *ainult mitm.* sisikond; **zosu ķ.** hanesisikond
ķieģelis telliskivi, tellis
ķieģelceplis, ķieģelnīca tellisetehas
ķikuts *zool.* rohukurvits
ķīļ|a 1. pant, pantimine; **likt galvu ~ā** pead pandiks andma
ķilav|a kilu; **~u maizīte** kiluvõileib
ķilda tüli, riid
ķildīgs riiakas, toriseja
ķildoties tülitsema, riidlema
ķilis 1. kiil, talb; 2. *mer.* kiil
ķīlniece pantvang (naine)
ķīlnieks pantvang
ķilkens klimp, käkk
ķimenes *ainult mitm.* köömen, köömned
ķīmija keemia
ķimikālijas *ainult mitm.* kemikaalid
ķīmiķe keemik (naine)
ķīmiķis keemik
ķīmisks keemiline
kīniete hiinlanna
ķīnietis hiinlane; **ķīniešu valoda** hiina keel
ķīpa pall, hunnik, kuhi; **linu ķ.** linahunnik
ķipis kapp, kibu; **pirts ķ.** saunakibu
ķiploks küüslauk
ķirb|is kõrvits; **~ju salati** kõrvitsasalat, **~ju sēklas** kõrvitsaseemned
ķirbjaugi kõrvitsalised (kõrvits, arbuus, kurk jt.)
ķircināt narrima, õrritama, kiusama
ķirsis kirss, kirsipuu; **ķiršu dārzs** kirsiaed
ķirurgs kirurg
ķirurģija kirurgia
ķirurģisks kirurgiline
ķirzaka sisalik
ķīselis kisell
ķīsis kiisk
ķite kitt
ķitelis kittel
ķivere kiiver
ķīvīte kiivitaja
ķivulis siisike, pajulind

L

labā kasuks, heaks; hüveks; **dzimtenes l.** kodumaa hüveks; **tavā l.** sinu heaks
labad jaoks, nimel, pärast; **bērnu l.** laste pärast
lab|ais hea; parem (pool);

~ā roka parem käsi; upes ~ajā krastā jõe paremal kaldal; pa ~ai rokai paremat kätt; no ~ās puses paremalt poolt

labdare heategija (naine)

labdarība heategu

labdaris heategija

labdien! tere! tere päevast!

labdien|a tervitus; **dot (teikt) ~u** tervitama; **atņemt ~u** tervitusele vastama; **sūtīt ~as** tervitusi saatma

labējs *pol.* parempoolne

labi 1. hästi; **ļoti l.** väga hästi; 2. **pa l.** paremale; **viņš jau l. gados** ta on juba aastates

labīb|a vili; **~as novākšana** viljakoristamine; **~as sagāde** viljavarumine; **~as pļaujmašīna** (vilja)niidumasin

labierīcība korrastus, heakord

labierīkošana korrastamine, heakorrastamine

labināt juurde meelitama, meelehead andma

labināties hellitlema, hellitustega end armsaks teha püüdma; libitsema, meeldida püüdma

labklājība heaolu, hüvang

labojums parandamine; parandus; **kļūdu l.** vigade parandus

labošana parandamine, parandus; nõelumine

labot parandama; nõeluma; **l. kļūdas** vigu parandama

laboties end parandama, paranema

labpatika heameel; lõbu, mõnu

labprāt meeleldi, heameelega; **ļoti l.** suure heameelega, väga meelsasti

labprātīgs vabatahtlik

labrīt! tere hommikust! tervist!

lab|s hea; **l. laiks** ilus ilm; **esiet tik l.** olge nii hea; **ar ~u nodomu** heade kavatsustega; **tas runā viņam par ~u** see räägib tema kasuks; **vēlēt kādam ~u** kellelegi head soovima

labsajūta meeldiv tunne; hea enesetunne; hea tuju

labsirdība heasüdamlikkus; headus, lahkus

labsirdīgs heasüdamlik; leebe; lihtsameelne, naiivne

labskanīgs kaunikõlaline, kõlav

labum|s 1. kasu; headus; **atnest ~u** kasu tooma; 2. hüve; tulu; **gūt ~u** tulu saama; 3. kvaliteet, omadus; **augstākā ~a prece** kõrgema kvaliteediga kaup

labvākar! tere õhtust! tere!

labvēlība heasoovlikkus, heatahtlikkus; poolehoid

labvēlīgs heasoovlik, heatahtlik

labvēlis soosija, kaitsja

lācēns karupoeg

lāciene emakaru

lācīgs kohmakas, saamatu

lācis karu; **lāča pakalpojums** karuteene

lāčāda karunahk

lāde kirst, kohver

lādēt 1. püssi laadima; 2. (āra) needma, kiruma, manama

lādiņš laeng

lādzīgs korralik, hea (inimene)
lāga: l. cilvēks korralik, tubli inimene
lāgā täiesti, hästi; **es l. nezinu** ma ei tea hästi
lāgam: pa otram l. teistkordselt, korduvalt
lāgiem, lāgu lāgiem aeg-ajalt, mõnikord, vahel
lai 1. las, olgu; **l. dzīvo!** elagu! olgu tervitatud!; 2. *sides.* et; **es esmu atnācis, lai ar jums parunātu** ma tulin, et teiega rääkida; 3. **:l. gan (l. arī)** ehkki, kuigi, vaatamata sellele et
laidā : viena l. järgemööda, järjest, üksteise järel(e); ühtelugu
laidars karjaõu
laide püssipära, -laad
laikā õigel ajal, õigeaegselt
laikabiedrs kaasaeg(la)ne
laikam vististi, arvatavasti tõenäoliselt
laikmetīgs ajakohane; kaasaegne, nüüdisaegne
laikmets epohh; periood; **ledus l.** jääaeg; **akmens l.** kiviaeg
laikrakst|s ajakiri; **republikaniskie ~i** vabariiklikud ajakirjad
laik|s 1. aeg; **man nav ~a** mul ei ole aega; **~a sprīdis** vaheaeg, periood; **gada ~i** aastaajad; **uz ~u** ajutiselt; **ar ~u aja jooksul; ~u pa ~am** aeg-ajalt; **savā ~ā** omal ajal; **katrā ~ā** igal ajal; 2. tähtaeg; **~ā** õigeks ajaks, tähtajaks; **divu gadu ~ā** kahe aasta jooksul; 3. ilm; **jauks l.** ilus ilm
laikus õigel ajal, aegsasti, varakult
laim|e õnn; **par ~i** õnneks; **~es vēlējums** õnnitlus, õnnesoov
laimests (riigilaenu, loterii) võit
laimēt võitma (loosiga, loteriiga)
laim|ēties vedama, õnne olema; **viņam ~ējās** tal vedas
laimīgs õnnelik; edukas; õnnestunud
laipa purre
laipnība lahkus, viisakus, armastusväärsus
laipns lahke, viisakas, armastusväärne; **esiet tik l.** olge nii lahke
laipot 1. üle minema, üle astuma; 2. laveerima
laisks laisk, lõtv, loid
laiskums laiskus, lõtvus
laist laskma; **l. saknes** juuri ajama, juurduma; **l. vaļā** lahti laskma, vabastama; **l. cauri** läbi laskma
laisties 1. lendama; **l. pāri** üle lendama; 2. laskuma; **l. no kalna lejup** mäelt alla laskuma
laistīt valama, kastma
laistīties 1. end üle valama; 2. sillerdama
laiva paat, lootsik; **glābšanas laiva** päästepaat
laivinieks paadimees
laizīt lakkuma, noolima
laizīties oma huuli lakkuma, (loomade kohta) end puhtaks lakkuma
laka 1. lakk (om. laki); 2. kirjalakk

lakād|a lakknahk; **~as kurpes** lakk-kingad
lakats rätik, rätt
lakojums lakeerimine, lakkimine
lakonisks lakooniline
lakot lakeerima, lakiga katma
laksti *ainult mitm.* juurviljapealsed
lakstīgala ööbik
lakt lakkuma
lakta 1. kanaõrs, penn; 2. alasi
lamas *ainult mitm.* sõim, sõimusõnad
lamāt sõimama
lamatas *ainult mitm.* püünis, võrk, lõks
lamāties riidlema, tülitsema, sõimlema
lampa lamp; **galda l.** laualamp
lap|a leht; **papīra l.** paberileht; **~u koks** lehtpuu
lāpa tõrvik
lapains lehtedega kaetud
lāpāmdiegs nõelumislõng, nõelelõng
lapegle lehtmänd
lapene lehtla, aiamajake
lāpīt nõeluma, parandama
lapkritis lehelangemine, lehesadu
lapojums lehestik
lapot lehtedega kattuma
lapotne lehestik
lapots lehtedega kaetud
lappuse lehekülg
lapsa rebane
lapsāda rebasenahk
lapsene herilane
lāpsta labidas
lāpstiņa 1. labidake; 2. labaluu
lāsains täpiline, tähniline; laiguline, kirju
lasāmā grāmata, lasāmgrāmata lugemisraamat, lugemik
lāse 1. tilk; 2. täpike, tähn
lasis lõhe, lõhekala
lasīšana 1. lugemine; 2. korjamine (seente, marjade jne.)
lasīt 1. lugema; 2. korjama
lasītāja 1. lugeja; 2. korjaja (naine)
lasītājs 1. lugeja; 2. korjaja
lasītava lugemissaal
lasītnepratējs kirjaoskamatu
lasītpratējs kirjaoskaja
lāsma sära, helk; läige
lāsmains lõõmav, särav, läikiv, helkiv
lāsmenis kinnikülmumata v. sulanud jääauk
lāsmoties sädelema, sätendama, särama, hiilgama
lāsteka (jää)purikas
lāsts needmine, needus
lāsums täpike, tähn
lata liist, latt
laterna latern
latiniski ladina keeles, ladina keeli
latiņu- ladina; **l. alfabets** ladina tähestik
latviete lätlanna
latvietis lätlane; **latviešu padomju literatūra** läti nõukogude kirjandus
latviski läti keeli; **runāt l.** läti keeli kõnelema
latvisks läti
laucinieks maaelanik
laukā väljas; õues; välja; **iet l.** väljuma; **viņš ir l.** ta on väljas

lauk|i *ainult mitm.* maa, küla; **uz ~iem** maal
laukkopība põlluharimine, põllundus
laukkopis põlluharija, põllupidaja
lauk|s põld; **uzarts l.** küntud maa, nurm; **kaujas l.** lahinguväli; **kolhozu lauki** kolhoosipõllud; **klajā ~ā** lageda taeva all; **~u darbi** põllutööd
lauksaimniecīb|a põllumajandus; **~as artelis** põllumajandusartell; **Lauksaimniecības ministrija** Põllumajandusministeerium
lauksaimniecisks põllumajanduslik, põllumajandus-
laukstrādnieks põllutööline
lauku- 1. küla-, maa-; **l. dzīve** küla-, maaelu; 2. põllu-; **l. darbi** põllutööd; **l. puķes** põllulilled
laukums väljak; **Sarkanais l.** Punane väljak; **tirgus l.** turuplats; **sporta l.** spordiväljak
laulāt laulatama
laulīb|a abielu; **~as apliecība** abielutunnistus
lauma naishaldjas, võlur (rahvaluules)
launags õhtuoode
laupījums saak; **kara l.** sõjasaak, trofee
laupīšana 1. röövimine, rööv; 2. äravõtmine
laupīt 1. röövima, riisuma; 2. ära võtma, ilma jätma
laupītājs röövija, riisuja
laureāts laureaat
laur|s loorber; **~u lapas** loorberilehed
lauska pookoks, pistik
lausks pakane; **l. sper** pakane paugub
lauv|a lõvi; **~u māte** emalõvi
lauvēns lõvipoeg
lauviene emalõvi
lauzīt murdma; **l. galvu** pead murdma
lauznis kang
lauzt murdma; **l. kāju** jalga murdma; **prizma lauž starus** prisma murrab kiiri
lauzties 1. maadlema; 2. sisse murdma
laužņi *ainult mitm.* suurauad
lāva 1. saunalava; 2. nari
lavīties juurde hiilima v. roomama
lazda pähklipõõsas, sarapuu
lazdaine, lazdājs pähkli- v. sarapuumets, pähkli- v. sarapuuvõsa
lēca 1. *bot.* lääts; 2. läätsklaas; 3. silmalääts
lecamaukla hüppenöör
lecekšaugi lavataimed
lecekts (taime)lava
lēcienveidīgs hüppeline
lēciens hüpe
ledain|s jäine, jääkülm; **l. ūdens** jääkülm vesi; **~as rokas** jääkülmad käed
ledājs jääkate
ledlauzis jäälõhkuja
led|us jää; **~us iešana** jääminek; **~us pagrabs** jääkelder; **~us skapis** külmutuskapp; **~us kalns** jäämägi; **~us laikmets** jääaeg
leduslācis jääkaru
lefkoja levkoi
legāls legaalne
leģenda legend
leģendārs legendaarne; **l. va-**

ronis legendaarne kangelane
leitnants leitnant
lej|a org; **uz ~u** alla
lejā all, alla; **l. pa kāpnēm** mööda treppi alla
lejam|s valamis-, valu-; **~ā forma** valamisvorm
lējējs valaja; **tērauda l. (tēraudlējējs)** terasevalaja
leļkanna kastekann
lejpus allpool, madalamal
lēkāt hüplema, karglema
lekcij|a loeng; **noklausīties ~u** loengut kuulama
lēkme (haigus)hoog, sööst, atakk
lēkšus galoppi sõites, nelja joostes
lēkt 1. hüppama, kargama; 2. (üles) tõusma (päike, tähed); **saulei lecot** päikesetõusu ajal
lēkts: saules l. päikesetõus
lell|e nukk; **rotaļāties ar ~i** nukuga mängima; **leļļu teatris** nukuteater
lemesis sahatiib, adraraud
lempīgs kohmakas, saamatu; paindumatu
lemt otsustama
lēmums otsus
lēnām aeglaselt, vaikselt
lēni aeglaselt, vaikselt
lēnīgs vagane, tasane, mahe, pehmeloomuline
lēnītēm, lēnītiņām tasa, vaikselt, aeglaselt
lēnprātība mahedus, leebus, tasasus
lēnprātīgs mahe, leebe, tasane, pehmeloomuline
lēn|s aeglane, vaikne; **~a vēsmiņa** vaikne tuul; **~a daba** vaikne iseloom
lenta, lente lint
lentenis laiuss, paeluss
leņķ|is nurk; **taisns l.** täisnurk; **~a grads** nurgakraad
leņķmērs nurgamõõtja, mall
lepnība uhkus, kõrkus
lepns 1. uhke; 2. tore, luksuslik
lepnums uhkus
lepoties uhkustama, uhkeldama; hooplema
lete lett
lēts odav
lētticība kergeusklikkus, liigne usaldavus
lētticīgs kergeusklik, kergesti v. pimedalt usaldav
lētums odavus
lēzens 1. madal, lausik (nõude kohta); **l. šķīvis** madal taldrik; 2. kallakas, kaldlik, liusk, lauge; **l. krasts** lauge kallas
lezgīniete lesgiinlanna
lezgīns lesgiin
lībieš|i liivlased; **~u valoda** liivi keel
lībietis liivlane
līcis laht, käär; **juras l.** merelaht; **upes l.** jõekäär
līču loču looklev, käänuline, kurviline
līdaka haug
līdējs pugeja, lipitseja
lidināties lendlema, heljuma, liueldes lendama
lidlauks lennuväli
lidmašīna lennuk
lidojums lend
lidonis lendur

lidosta lennujaam
lidošana lendamine
lidot lendama
lidotāj|s lendur, lendaja; ~a **tērps** lenduriülikond
līdums alemaa; sõõrd, kütis
līdz 1. kuni; **1. šai vietai** (kuni) selle kohani; 2. ühes, koos, kaasa; **nāc man 1.** tule minuga kaasa; **līdz ar to** koos sellega, selle kõrval
līdzās kõrvuti
līdzcietība kaastundmus
līdzcietīgs kaastundlik, halastav, härdameelne
līdzdalība osavõtmine, osavõtt, osasaamine
līdzdalībnieks osavõtja, osaline
līdzdarbība kaastöö; koostöö
līdzeklis vahend; **ražošanas līdzekļi** tootmisvahendid
līdzens tasane, sile
līdzenums tasandik, lausikmaa, lagendik
līdzēt aitama, avitama, abistama
līdzgaitnieks võitluskaaslane, kaasvõitleja
līdzība 1. sarnasus; 2. mõistujutt, parabool
līdzīgs sarnane
līdzināties 1. sarnanema; 2. joonduma
līdzinieks teisik
līdzjūtība kaastunne, kaastundmus
līdzjūtīgs kaastundlik, kaasatundev
līdzko niipea kui; **1. viņš bija aizbraucis** niipea kui ta oli ära sõitnud
līdzskanis *gramm.* kaashäälik, konsonant
līdzstrādnieks kaastööline; **zinātniskais l.** teaduslik kaastöötaja
līdzstrāva alalisvool
līdzsvarot tasakaalustama
līdzsvars tasakaal
līdzšinējs senine, endine
līdztekas *ainult mitm.* rõõbaspuud
līdztekus paralleelselt, rõõbiti
līdztiesība üheõiguslikkus, võrdõiguslikkus
līdztiesīgs üheõiguslik, võrdõiguslik
līdzvērtīgs võrdväärne, samaväärne, ekvivalentne
līdzzinātājs kaasteadja
liecība tunnistus; tunnistamine
liecināt tunnistama
liecinieks tunnistaja
liegs õrn, mahe
liegšanās salgamine, eitamine
liegt keelama, ära ütlema
liegties salgama, eitama
liekēdis teiste kulul elaja; nugiline; päevavaras
liekņa tüma, mäda koht
lieks ülearune, (üle)liigne
liekt painutama, koolutama
liekties painduma, koolduma
liekule silmakirjateener, silmakirjatseja (naine)
liekulība silmakirjalikkus
liekulīgs silmakirjalik
liekulis silmakirjateener, silmakirjatseja
liekuļot silmakirjatsema, teesklema
liekvārdība sõnaohtrus, sõnamulin, lora
lielceļš maantee
lielgabals suurtükk, kahur

lielība uhkeldamine, hoopleminе, kiitlemine
lielībnieks kiitleja, hoopleja, praalija
lielīgs kiitlev, hooplev, suureline
lielisks suurepärane, tore
lielīt kiitma, ülistama
lielīties kiitlema hooplema, suurustlema
liellaiva lodi
liellop|i *ainult mitm.* veised; **~u gaļa** veiseliha, loomaliha
lielmeistars suurmeister
lielpilsēta suurlinn
lielrūpniecība suurtööstus
lielrūpnieks suurtööstur
liels suur
lielsaimniecība suurmajapidamine
lielums suurus; **nezināms 1.** tundmatu suurus
lielvalsts suurriik
liep|a pärn; **~u tēja** pärnatee
liesa põrn
liesma leek
liesmains leegitsev, leekiv; tuline
liesmot leegitsema
lies|s lahja, kõhn, kõhetu; tai; **~a gaļa** tailiha
lieste liist
liet kallama, valama
lieta 1. ese, asi; 2. toimik, akt; **goda 1.** auasi
lietains vihmane; **1. laiks** vihmane ilm
lietaskoks tarbepuu
lietderība otstarbekohasus
lietderīgs otstarbekohane
lietderīgums otstarbekohasus
lietisks esemeline, asjaline; asi-; **1. pierādījums** asitõend
lietišķība asjalikkus, toimekus
lietišķīgs asjalik, tõsine, tubli
lietišķ|s 1. asjalik, tõsine, tubli; 2.: **~a māksla** rakenduskunst, tarbekunst
lietojams kasutatav
lietot kasutama, tarvitama
lietots pruugitud, tarvitatud; kantud
lietpratējs asjatundja
lietpratība asjatundlikkus
lietpratīgs asjatundlik, oskuslik, vilunud
lietus vihm; **(l.) līst** sajab vihma; **1. mētelis** vihmamantel
lietussargs vihmavari
lietutiņš (väike) vihm
lietuve valukoda
lietuvēns painaja
lietuviete leedulanna
lietuvietis leedulane
lietvārds nimisõna
lietvedība asjaajamine
lietvedis asjaajaja
lievenis välistrepp
līgans kõikuv, võnkuv
līgava mõrsja, pruut
līgavainis peigmees
līgot 1. kiigutama, kõigutama; 2. kiikuma, kõikuma; 3. jaanipäevalaule laulma, liigotama
līgoties kiikuma, kõikuma
līgt 1. tööle võtma, palkama; 2.: **1. mieru** rahu sõlmima
līgum|s leping; **noslēgt ~u** lepingut sõlmima
līgumslēdzēj|s: **~as puses** lepinguosalised
līgzda pesa
lija loorkull

līkloču looklev, käänuline, kurviline
līkme määr; palgamäär
līkne kõver (joon)
līk|s kõver; ~a līnija kõverjoon
līksme lõbu, rõõm, lust
līksmot, līksmoties lõbutsema, rõõmutsema
līksms lõbus, rõõmus
līksta hääda, viletsus, õnnetus
līkste painduv latt, vibu (hälli jaoks)
līkt 1. panema, asetama;. 2. käskima
līkt painduma, koolduma, kõverduma
līktenīgs saatuslik
līktenis saatus
līkties 1. näima, paistma, tunduma; **man liekas** mulle näib; 2. heitma; **1. gulēt** magama heitma
līku līkām külluses
līku ļoču looklevalt, siksaki-kujuliselt
līkumains looklev; **1. ceļš** looklev tee
līkumdevējs seaduseandja; **1. organs** seadusandlik organ
līkumdošana seadusandlus
līkumība 1. seadusandlikkus; 2. seaduspärasus
līkumīgs seaduspärane
līkumprojekts seaduseelnõu
līkum|s 1. seadus; **padomju ~i** nõukogude seadused; 2. reegel, juhis; **pareizrakstības ~i** ortograafiareeglid
līkums kõverus, käänd, käär; ring (tee kohta)
līkumsakarīgs seaduspärane
likvidācija likvideerimine
likvidēt likvideerima
liķis laip, surnukeha
līme liim
līmenis tase, nivoo; **kulturas 1.** kultuuritase
līmenisks horisontaalne, rõhtne, vesiloodis
līmeņrādis vesilood, vaaderpass
līmēt liimima, kleepima
limf|a lümf; **~as dziedzeris** lümfinääre
limonāde limonaad
lincot lintšima
lineāls joonlaud
line|ļa linaseemneõli
linga ling
lini *ainult mitm.* lina (põllul)
līnija 1. joon; 2. rivi; **pionieru 1.** pioneeride rivi (laagris)
līnijkuģis liinilaev
līnis linask (kala)
linkope linakasvataja (naine)
linkopība linakasvatus
linkopis linakasvataja
linsēklas *ainult mitm.* linaseemned
liņ|āt tibutama, tibama; **visu dienu ~āja** kogu päev tibas (vihma)
lipīg|s 1. nakkav; **~a slimība** nakkushaigus; 2. kleepuv
lipināt kleepima
lipt kleepuma
liriķis lüürik
lirisks lüüriline
līst[a] pugema, ronima; *fras.* **viņš aiz kauna bija gatavs vai zemē 1.** ta oli valmis häbist kas või maa alla vajuma
līst[b]: **1. līdumu** kütist, alet põletama
līste liist, latt
lišķēt meelitama, pugema, libitsema

lišķība meelitus; orjameelsus; libitsemine
lišķīgs meelitav, meelitlev; libitsev; pugev; libekeelne
lišķis meelitaja, meelitleja; libitseja
līt 1. voolama, kallama; **ūdens līst** vesi voolab; 2. **(lietus) līst** sajab vihma; **sāka 1.** hakkas sadama
literār|s kirjanduslik, kirja-; **~a valoda** kirjaduslik keel
literāts literaat
literatūr|a kirjandus; **~as kritika** kirjanduskriitika
literatūrvēsturisks kirjandusajalooline
literatūrvēsturnieks kirjandusajaloolane
literatūrzinātnieks kirjandusteadlane
litrs liiter
lobīt koorima, lüdima; **1. zirņus** herneid lüdima
lobīties kestama, kesta ajama, kestendama
locekļis 1. liige; **ķermeņa locekļi** ihuliikmed; **teikuma locekļi** lauseliikmed; 2. lüli
locījum|s 1. painutus; 2. *gramm.* kääne; **~u galotnes** käändelõpud
lociņš viiulipoogen
locis loots
locīt 1. painutama; 2. käänama; pöörama
locītava liiges
locīties painduma, kõverduma, väänlema
lodāt ronima, roomama
lode 1. kera, pall; **zemes 1.** maakera; 2. *sport.* kuul; 3. püssikuul
lodēt jootma, tinutama
lodētājs tinutaja, jootja
lodīšu gultnis kuullaager
logaritms logaritm
logs aken
loģika loogika
loģisks loogiline
lokāms 1. painutatav; 2. käänatav; pööratav
lokanība painduvus; nõtkus; paindlikkus
lokans painduv
lokatīvs lokatiiv, (koha-) kääne
loki *ainult mitm.* sibulapealsed
lokomotive vedur
loks 1. look; kaar; 2. vibu (püss); amb; 3. ring, sõõr; **burvju 1.** nõiaring
loksne poogen; **papīra 1.** paberipoogen
lokveida-, lokveidīgs kaarekujuline, kaarjas; loogakujuline, lookjas
lolojums lemmik, pailaps
lolot hellitama; **1. cerības** lootust hellitama
lom|a osa; **tēlot ~u** osa mängima (laval)
loms loomus, noodatäis kalu, püük, saak
lopbarība loomatoit, sööt
lopkautuve tapamaja
lopkopība karjakasvatus, karjandus
lopkopis karjakasvataja
lop|s loom; tõbras; **šķirnes ~i** tõuloomad
loterija loterii
loze 1. loos; 2. loteriipilet
lozēšana loosimine
lozēt loosima; loosi tõmbama
lozungs loosung
ložmetējnieks kuulipildur
ložmetējs kuulipilduja; **rokas 1.** käsikuulipilduja

ložņāt nuhkima; ronima
lub|as *ainult mitm.* katuselaastud; ~**u jumts** laastukatus
lubiņ|a lahas; **ielikt roku** ~**ās** kätt lahasse panema
lūdzu palun, olge nii hea; **sakiet, 1., cik pulkstenis** ütelge, palun, mis kell on
luga näidend
lūgt paluma
lūgties paluma, anuma; endale paluma
lūgumraksts palvekiri
lūgums palve
lūk näe, vaat
lūka luuk
lūki *taval. mitm.* niin, niinekoor
lūkot katsuma, katset tegema, proovima
lūkoties vaatama, vaatlema
lūksne niin, puukoor
lūkšas *ainult mitm.* tangid, pihid
lukturis lühter
luncināt liputama; **1. asti** saba liputama
luncināties kellegi v. millegi ümber keerlema, libitsema
lunkanība painduvus, nõtkus
lunkans painduv, nõtke
lunkanums painduvus, nõtkus
lūpa huul
lupata narts, kalts
lūpenis huulhäälik, labiaal
lupināt koorima, kesta ära võtma
lupt kestendama, välja kooruma
lūpzieži *ainult mitm.* huulõielised (taimed)
lūsis ilves
luteklis hellitatud laps, pailaps
lutināt hellitama
lūzt murduma
lūzum|s 1. murre; **kaula l.** luumurre; 2. murrang; **lielā** ~**a gads** suure murrangu aasta
lūžņi *ainult mitm.* vanaraud

Ļ

ļaudis *ainult mitm.* inimesed, rahvas
ļaundarība kuritegu, kuritöö, roim
ļaundarīgs kuritegelik, roimarlik
ļaundaris kurjategija, roimar
ļaunoties vihastuma, pahaseks saama
ļaunprātība kuritegelikkus
ļaunprātīgs kuritahtlik
ļaunprātīgums kuritahtlikkus
ļaunprātis kurjategija, kurjasepitseja
ļaun|s kuri, tige; halb; palia; ~**i priecīgs** kahjurõõmus; **neņem** ~**ā** ära pane pahaks
ļaunums kurjus; halbus
ļaut 1. lubama; 2. voli andma
ļauties võimaldama; anduma
ļengans loid, lõtv, närtsinud
ļeņinietis leninlane
ļeņinisk|s leninlik; ~**ais darba stils** leninlik tööstiil

ļeņinisms leninism
ļodzīgs vankuv, kōikuv, ebakindel
ļodzīt vangutama, kōigutama
ļodzīties vankuma, kōikuma, vaaruma
ļoti väga; **1. labi** väga hästi; **1. iespējams** väga võimalik

M

māceklis 1. õpilane (tootmises); 2. järelkäija
mācēt 1. oskama; **bērns jau māk lasīt** laps oskab juba lugeda; 2. suutma, võimeline olema
mācīb|a 1. õpetus; **Ļeņina m. par proletarisko revolūciju** Lenini õpetus proletaarsest revolutsioonist; 2. õppe-; **~as grāmata** õpperaamat; **~u gads** õppeaasta
mācīšanās õppimine, õping
mācīt õpetama
mācīties õppima
mačs matš; **futbola m.** jalgpallimatš
magistrāle magistraal
magnētisks magneetiline, magneti-
magnetizēt magnetiseerima
magnēts *füüs.* magnet
magone *bot.* magun, moon
maigles *taval. mitm.* 1. kärbis; teevaldas; 2. vähisõrg
maig|s mahe, leebe, õrn; **~a āda** õrn nahk
maigums mahedus, leebus, õrnus
maijs mai; **Pirmais Maijs** Esimene Mai
mainīgs muutlik
mainīt vahetama; muutma
mainīties 1. vahetust tegema; vastamisi vahetama; 2. muutuma
maiņ|a vahetus, vahetamine **strādāt divās ~ās** kahes vahetuses töötama
maiņstrāva vahelduvvool
maisījums segu
maisīt segama
maisīties end vahele segama, vahele astuma; *fras.* **m. pa kājām** jalus vedelema
maiss kott
maita raibe
maitāt rikkuma
maitāties riknema
maize leib; **rudzu m.** rukkileib
maiznīca leivakauplus
maiznieks pagar, leivategija
māj|a maja; kodu; **tēva m.** isamaja; **~ās** kodus; **no ~ām** kodust; **uz ~ām** koju; **lauku ~as** talu
mājamatniecība kodutööndus
mājamatnieks kodukäsitööline
majestātisks majesteetlik, ülev
mājiens viibe, käeliigutus, žest; vihje, mõistaandmine
mājīgs kodune, mugav, hubane
mājīgums kodusus, mugavus, hubasus
mājinieki *taval. mitm.* kodused
mājlops koduloom
mājoklis elamu, eluase

majors major
mājot elunema, asuma
mājputns kodulind
mājrūpniecība kodutööndus
mājsaimniecība kodumajandus
mājskolotājs kodukooliõpetaja
mājturība majapidamine
mājup koju
māka oskus
makaroni *ainult mitm.* makaronid
mākonis pilv
mākoņains pilvine, pilves
maks rahakott; **tabakas m.** tubakakott
maksa maks, tasu; **īres m.** üürimaks
maksājums maksmine, makse
maks|āt maksma; **cik ~ā** kui palju maksab? mis maksab?
maksātājs maksja
maksimāl|s maksimaalne; **~a slodze** maksimaalne koormus
māksla kunst; **tēlotāja (tēlojoša) m.** kujutav kunst
mākslas darbs kunstitöö, kunstiteos
mākslīgs kunstlik
mākslinieciska kunstiline
mākslinieks kunstnik; artist; **tautas m.** rahvakunstnik
mākslots tehtud, võlts, kunstlik
maksts tupp, karp, toos; kobuur, -püstoli- v. revolvritasku
makšķer|e õng; **~es āķis** õngekonks
makšķerēt õngitsema
makšķerētājs, makšķernieks õngitseja
mākt rusuma, rõhuma, masendama, painama
mākties 1. **:m. virsū** peale tikkuma, tüli norima; 2. pilve tõmbuma, pilvedega kattuma
mal|a 1. äär; **pieliet līdz ~ām** ääreni täis kallama; 2. serv; **trīsstūra ~as** kolmnurga servad; 3. kallas
mālaine, mālājs savine maa
mālains savine
maldīgs ekslik; **m. uzskats** ekslik vaade, ekslik arvamus
maldināt eksiteele, eksiarvamusele viima
maldīšanās eksimine; eksitus
maldīties eksima, ekslema
malds eksitus, eksimus
malduguns virva- e. pettetuli
malējs[a] äärmine
malējs[b] jahvataja
maliene kolgas
malk|a küttepuud; **~as grēda** puuriit; **~as cirtējs** puuraiuja
malks lonks
māl|s savi; **~a pods** savipott
malt jahvatama
maltīte eine; **rīta m.** hommikueine
maltuve jahuveski, veskikoda
malums jahvatamine, jahvatus
mālzeme savine maa, savimaa
māmiņa, māmuliņa, māmuļa emake, emme, memmeke
mamuts mammut
mandžūriete mandžuurlanna
mandžūrs mandžuurlane
mandāts mandaat; **deputata m.** saadikumandaat
mandele 1. mandlitera; **man-**

deļu eļļa mandliōli; 2. (kurgu) mandel
manējs minu oma
manevrēt manööverdama
manevrs manööver
maniere maneer, komme, viis
manīgs osav, taiplik, kärme
mānīgs petlik, ekslik, võlts
manīt märkama, tundma
mānīt petma
mans minu (oma)
manta varandus, vara; **valsts m.** riigivara; **nekustama m.** kinnisvara
mantīgs varakas; jõukas
mantinieks pärija
mantkārība varaahnus, kasuhimu, kasupüüdlikkus
mantkārīgs kasupüüdlik, kasuahne
mantojums pärand, pärus
mantot pärima
mantrausība ahnus, varaahnus
mantrausis kasuahne isik
manuprāt minu arvates
manuskripts käsikiri
māņi *taval. mitm.* 1. ebausk; 2. pettus; viirastus
maņticība ebausk
māņticīgs ebausklik
maņu organi meeleorganid
mape mapp
mārciņa nael (mõõt)
margas *ainult mitm.* käsipuu
margot särama, sädelema, vilkuma
marinēt marineerima; **m. sēnes** seeni marineerima
mārīte *zool.* lepatriinu
mārks lomp, linaligu
marksistisk|s marksistlik; **~ais pasaules uzskats** marksistlik maailmavaade
marksists marksist
marle marli
marmelāde marmelaad
marmor|s marmor; **~a tēls** marmorkuju
mārrutks mädarõigas
maršs marss; **sēru m.** leinamarss
martenkrāsns martäänahi
marts märts
masa mass; **šķidra m.** vedel mass
māsa õde; **mediciniskā m.** meditsiiniõde
masalas *ainult mitm.* leetrid
masaliņas punetised (haigus)
masas *ainult mitm.* massid, hulgad; **plašas darbaļaužu m.** laiad töörahva hulgad
māsasdēls õepoeg
māsasmeita õetütar
māsasvīrs õemees
masāža massaaž
masēt masseerima
māsīca täditütar, onutütar, nõbu
masiere masseerija (naine)
masieris masseerija
masīvs[a] massiiv
masīvs[b] massiivne
mask|a mask; **~u kostīms** maskiülikond
maskēt maskeerima
maskēties end maskeerima
maskot maskeerima
maskoties end maskeerima
masts mast
maša rogusk
mašīna masin; **tvaika m.** aurumasin
mašīnrakstītāja masinakirjutaja (naine)
mašīnrakstītājs masinakirjutaja
māt 1. noogutama; **m. ar galvu** pead noogutama;

2. viibutama, lehvitama, liputama
matadata juuksenõel
matains karvane
māt|e ema; **~es medaļa** emamedal
matemātika matemaatika
matemātiķis matemaatik
matemātisks matemaatiline
materiālisms materialism
materiālistisks materialistlik
materiāls[a] materjal
materiāls[b] materiaalne, aineline
mātīte emane, emaloom
matracis madrats
matrozis madrus
mat|s juus; **sirmi ~i** hallid juuksed; *fras.* **~i ceļas stāvus** juuksed tõusevad püsti
maukt 1. **:m. virsū** peale tõmbama; **m. zābakus kājās** saapaid jalga tõmbama; **m. nost** maha tõmbama
maurot möirgama
maurs muru
maut ammuma
mauzolejs mausoleum
maz 1. vähe, veidi, pisut; **par m.** liiga vähe; 2. üldse; **vai vinš m. nāks** kas ta üldse tuleb
mazākais vähemalt
mazākums vähemus; **balsu m.** häälte vähemus
mazapdzīvots väheasustatud
mazasiņība verevaesus, kehvveresus
mazasiņīgs verevaene, kehvverene
mazatne lapsepõlv, alaea(li)sus
mazbērn|s väike laps, imik; **~u novietne** lastesõim
mazdēls tütrepoeg, pojapoeg
mazdrusciņ veidi, vähe, pisut
mazdūšība argus, meelekindlusetus
mazdūšīgs arg, meelekindlusetu
mazgājamā bloda pesukauss; liud
mazgāt pesema; **m. rokas** käsi pesema; **m. veļu** pesu pesema
mazgātāja: veļas m. pesupesija, pesunaine
mazgātava pesukoda
mazgāties end pesema
mazināmais *mat.* vähendatav
mazināt vähendama, kahandama
mazinātājs *mat.* lahutatav, mahaarvatav
mazināties vähenema, kahanema
mazisks alatu, autu; väiklane
mazliet veidi, vähe, pisut
mazmeita pojatütar, tütretütar
mazotne lapsepõlv, alaealisus
mazrunīgs sõnakehv, sõnaaher
mazs väike
mazturīgs vähejõukas, kehv, vaene
mazulis lapsuke, maimuke, mudilane; linnu-, loomapoeg
mazum|s vähesus; **iet ~ā** vähenema, kahanema
mazumtirdzniecība jäekaubandus
mēbeles *taval. mitm.* mööbel; **mikstas m.** pehme mööbel
medaļa medal
medības *ainult mitm.* jaht; **zaķu m.** jänesejaht
medicīn|a meditsiin; **~as ins-**

titūts meditsiiniline instituut
medicīnisk|s meditsiiniline; **~a palīdzība** arstiabi
medījums jahisaak
medīt jahti pidama
mēdīt hooplema, (pilgates) matkima, järele ahvima
mēdīties järele ahvima, hooplema
medniecība jahindus, jaht
medniek|s kütt, jahimees; **~u stāsti** jahimehejutud
mednis mõtus
medus mesi; **liepu m.** pärnamesi; **salds kā m.** magus kui mesi
mēģt kombeks olema; **es mēdzu lasīt vakaros** mul on kombeks õhtuti lugeda
mēģinājums 1. katse; **jaunā rakstnieka pirmais m.** noore kirjaniku esimene katse; 2. (näidendi)proov
mēģināt 1. katsuma; katset tegema; 2. (näidendi)proovi tegema
mehāniķis mehaanik
mehānisks mehaaniline
mehanizēt mehhaniseerima
meija raiutud kask (ilustamiseks)
meistardarbs meistritöö, meistriteos
meistarība meisterlikkus
meistarisks meisterlik, väga hea
meistars meister
meita 1. tütar; 2. tüdruk; 3. teenijatüdruk
meitasdēls tütrepoeg
meitasmeita tütretütar
meitasvīrs tütremees, väimees
meitene tütarlaps
meklēt otsima
meklētājs otsija
meldija meloodia, lauluviis
meldri *ainult mitm.* kõrkjas
mēle *anat.* keel; **viņam asa m.** tal on terav keel
meli *ainult mitm.* vale, valetamine
melīgs valelik
meligums valelikkus
meliorēt maaparandust, melioratsiooni teostama
melis petis, valetaja
mēlīte 1. kella tilake; 2. (kaalu)keel
melkulis petis, valetaja
mellenājs mustikaväli
mellenes mustikad
melnalksnis sanglepp
mēlnesīgs laimu-
mēlnesis laimaja, keelepeksja
melnēt mustama
melnīgsnējs tõmmu
melnis süsimust hobune
melnmatains mustajuukseline
melnraksts mustand
meln|s 1. must; **~ais strazds** musträstas; 2. ebapuhas, määrdunud; **~as rokas** mustad käed
melnums mustus
melnzem|e mustmullamaa; **~es josla** mustmullamaa vöönd
melodija meloodia, lauluviis
melodisks viisirikas, laulev
melone melon
melot valetama
melst lobisema, latrama
melša lobasuu, lobiseja
mē|lot lobisema, tühja rääkima
mē|š violett
mēms tumm; **m. kā zivs** tumm nagu kala
mēmums tummus

menca *zool.* tursk, tursakala
mēnes|is (kalendri)kuu; **šinī ~ī** sellel kuul
mēnesnīca kuupaiste, kuuvalgus
mēnes|s kuu; **jauns m.** noor kuu; **~s fazes** kuu faasid
mēnessērdzība kuutõbi
mēnessērdzīgais kuutõbine
mēnessgrieži *ainult mitm.* kuu faasid
mēnešalga kuutasu, kuupalk
mēnešraksts kuukiri, žurnaal
mēraukla mõõdupuu, kriteerium
mērce kaste, sõust
mērcēt kastma, leotama; **m. linus** linu leotama
mērdēt näljutama, näljas hoidma
mērenība mõõdukus
mērens mõõdukas, paras
mēris katk
mērīt mõõtma
mērķa|kis ahv, määrkass
mērkt kastma, leotama
mērķēt sihtima
mērķis 1. eesmärk, otstarve; 2. märklaud
mērķtiecība sihikindlus, sihiteadlikkus
mērķtiecīgs sihikindel, sihiteadlik
mērniecīb|a maamõõtmine; **~as instrumenti** maamõõtmise vahendid
mērnieks maamõõtja
mērogs ulatus, mastaap
mērot: m. ce|u teed käima
mēroties: m. spēkiem jõudu katsuma
mēr|s mõõt, määr; **garuma m.** pikkusemõõt; **augstākā ~ā** ülimal määral
mēs meie
mesli *ainult mitm. ajal.* andam, tribuut
mēsl|i *ainult mitm.* 1. sõnnik, väetis; **māksl.gie m.** kunstväetis; 2. risu, prügi; **~u bedre** prügiauk
mēslojums väetamine
mēslot väetama
mest heitma, viskama; **m. šķēpu** oda heitma
mesties 1. viskuma, sööstma, tormama; 2. hakkama; **man metas bail** mul hakkab hirm
mešana heitmine, viskamine
mēt määgima, mõkitama
metalnauda metallraha
metalrūpniecība metallitööstus
metals metall
metalurģija metallurgia
mētāt viskama, heitma, pilduma
mētāties 1. visklema, pilduma; 2. vedelema
mētelis mantel, palitu
metiens 1. vise; 2. tiraaž
metināšana keevitamine
metinātājs keevitaja
metode meetod, võte, viis; **dialektiskā m.** dialektiline meetod
mētra piparmünt
metrisk|s meetriline, meetri-; **~ā mēru sistema** meetrisüsteem
metro, metropolitēns metroo
metrs meeter
mets visand, eskiis
mezglains sõlmiline, pahklik
mezgl|s sõlm; **sasiet ~ā** sõlme siduma
mežābele metsõunapuu
mežaine metsarikas maakoht
mežains metsane, metsarikas

mežģines *taval. mitm.* pits; **mežģiņu apkaklīte** pitskrae
mežģīties sassi minema
mežkopība metsateadus, metsakasvatus
mežkopis metsakasvataja
mežmala, mežmale metsaserv, metsaäär
mežniecība metskond
mežonība metsikus
mežonīg|s metsik, toores ürgne; **~a daba** ürgne loodus
mežonis metslane
mežrūpniecība metsatööstus
mež|s mets; **~a cūka** metssiga; **~a pīle** metspart; **~a darbi** metsatööd, raietööd
mežsaimniecība metsamajandus
mežsargs metsavaht
mežstrādnieks metsatööline
mežzinis metsnik
mīcīt sõtkuma; **m. mīklu** tainast sõtkuma
mīdīt tallama, sõtkuma; **m. zāli** rohtu tallama
mīdīties tallama, tammuma; **m. uz vietas** kohal tammuma
midzenis urgas, koobas; **lāča m.** karukoobas
miecēt parkima
miegainība unisus, unine olek
miegain|s unine; **~as acis** unised silmad
miegs uni
miegt: m. acis silmi pilutama; vidutama
mielasts sööming
mielot kostitama, võõrustama
mieloties maiustama
mierīgs rahulik, vaikne
mierinājums rahustamine, vaigistamine, lohutamine, tröösti mine
mierināt rahustama, vaigistama, lohutama, tröösti ma
miermīlība rahuarmastus
miermīlīgs rahuarmastav
mier|s 1. rahu; **visas mieru mīlošas tautas cīnās par ~u** kõik rahuarmastavad rahvad võitlevad rahu eest; **~a ceļā** rahulikul teel; 2. vaikus; rahulikkus; **traucēt mieru** rahu rikkuma
mies|a ihu, keha; **~as uzbūve** kehaehitus
miesīgs lihane; **m. brālis** lihane vend
miesnieks lihunik
miests alev
mietpilsonība väikekodanlus
mietpilsonis väikekodanlane
mietpilsonisk|s väikekodanlik; **~a ideoloģija** väikekodanlik ideoloogia
miets teivas, vai
miežgrauds odraiva (silmahaigus)
mieži *ainult mitm.* oder
miga koobas, urgas
migla udu
miglains udune; **m. rīts** udune hommik
miglājs udusus
mija 1. vahetus; 2. vaheldus, vaheldumine
mijkrēslis hämarus, videvik
mīkla[a] tainas
mīkl|a[b] mõistatus; **uzdot ~u** mõistatusi andma
mīklains salapärane, mõistatuslik
mikls rõske, niiske
miklums rõskus, niiskus

mīkstčaulība iseloomutus, pehmeloomulisus
mīkstčaulīgs iseloomutu, pehmeloomuline
mīkstčaulis iseloomuta, pehmeloomuline inimene, hellitatud memmepoeg
mīkstinājums pehmendamine; peenendamine, palataliseerimine; **līdzskaņu m.** kaashäälikute palataliseerimine
mīkstināt pehmendama, leevendama; peenendama, palataliseerima; **m. spriedumu** kohtuotsust pehmendama
mīksts pehme; **m. krēsls** pehme tool
mīkstums 1. pehmus; 2. leiva sisu
mīla armastus, lemb
mīlestība armastus; **dzimtenes m.** isamaa-armastus
mīlēt armastama
milicis miilits
mīlīgs meeldiv, lahke, armas, kena, kallis
militār|s sõjaväelane; sõja-, sõjavä-; **~ā apmācība** sõjaväeõppus
miljards miljard
miljonārs miljonär
miljons miljon
miltain|s jahune; **~i kartupeļi** jahused kartulid
milti *ainult mitm.* jahu; **rudzu m.** rukkijahu
mīlulis lemmik, pailaps
milzenis hiiglane, suur ese, suur ehitus, gigant, titaan
milzīg|s tohutu, hiigelsuur, hiiglaslik, gigantne, kolossaalne; **~a auguma** hiiglasliku kasvuga
milzis hiiglane, hiid
milzums suur hulk
mīļot armastama
mīļotājs armastaja, harrastaja; **muzikas m.** muusikaharrastaja
mīļš armas, kena kallis; **~ais draugs!** armas sõber!
mīņa miin; **~u kuģis** miinilaev
minējums mõistatamine, oletus
minerālavots mineraalallikas
minerāleļļa mineraalõli
minerālmēsli *ainult mitm.* mineraalväetis
minerālūdens mineraalvesi
minēt 1. nimetama, mainima, meelde tuletama; **m. savā rakstā** oma kirjutuses nimetama; 2. mõistatama; **m. mīklu** mõistatust mõistatama
mīnēt mineerima
minimāls minimaalne
minimums miinimum
ministrija ministeerium; **Izglītības m.** haridusministeerium
ministrs minister; **Ministru Padome** Ministrite Nõukogu
mīnmetējs miinipilduja
mīnus miinus; **pieci mīnus trīs** viis miinus kolm
mīnuss 1. miinus (*märk matemaatikas*); 2. puudus, puue
minūte minut
miņa: **pazust bez ~as** jäljetult kaduma
mīņāties tammuma; **m. uz vietas** kohal tammuma
mirdzēt särama, sätendama, sädelema, kiiskama, vilkuma

mirdzošs särav, sätendav, sädelev, kiiskav, vilkuv
mirdzums sära, hiilgus
mirējs surija
mirgot sätendama, vilkuma
mirklis hetk, silmapilk
mirkšķināt pilgutama; **m. acis** silmi pilgutama
mirkt märjaks saama, ligunema; **m. lietū** vihma käes ligunema
mironis surnu, korjus, laip
mirstība surelikkus; surevus
mirstīgs surelik
mirt surema
misēklis *kõnek.* eksitus, viga, arusaamatus
misēties *kõnek.* eksima, eksisammu tegema
misiņš valgevask, messing
mist asuma, viibima; **kur viņš tagad mīt?** kus ta praegu asub?
mīstiklas *ainult mitm.* linalõugutamismasin
mīstīt (linu) lõugutama
mistrojums segu
mistrs segavili
mīt[a] tallama, sõtkuma; **m. zāli** rohtu tallama; **m. mālus** savi sõtkuma
mīt[b] (= **mainīt**) *van.* vahetama
mīt|a: **bez ~as** lakkamatult, vahetpidamata
miteklis ulualune, peavari, asukoht
mītēties lakkama, järele jätma; järele jääma
mīties vahetuma, vahelduma
mitināties uluall olema, viibima
mītiņš miiting
mītisks müütiline, legendaarne, muinasjutuline
mītne elamu, eluase; **nakts m.** öömaja, ööbimiskoht
mitoloģija mütoloogia
mitoloģisks mütoloogiline
mitrs niiske, rõske; **m. klimats** niiske kliima
mitrums niiskus, rõskus
miza koor, kest; **koka m.** puukoor; **kartupeļu m.** kartulikoor
mizot koorima, puhastama; **m. kartupeļus** kartuleid koorima
mobilizēt mobiliseerima
moceklis märter, kannataja
mocība piin, vaev; piinamine
mocīt piinama, vaevama
mocītājs piinaja
mocīties piinlema, vaevlema
mod|e mood; **~es žurnāls** moežurnaal
modelis modell
modernizēt moderniseerima, uuendama
moderns 1. moodne; **m. apģērbs** moodne rõivastus; 2. ajakohane
modināt äratama; **m. interesi** huvi äratama
modinātājs ärataja; äratuskell
modrība ärkvelolek, valvsus
modrs valvas, ärkvel
mokas *ainult mitm.* piin, vaev
moldāviete moldaavlanna
moldāvietis moldaavlane; **moldāviešu valoda** moldaavia keel
moments hetk, silmapilk, moment
mongoliete mongoollanna
mongolis mongoollane
monopolistisks monopolistlik
monopols monopol

monotons monotoonne, üksluine
montāža montaaž
montēt monteerima, kokku panema
montieris monteerija, montöör
monumentāls monumentaalne
morāle moraal; **komunistiskā m.** kommunistlik moraal
morālisks, morāls moraalne, kõlblas; **m. atbalsts** moraalne tugi
morfoloģija morfoloogia, vormiõpetus
mosties ärkama
mošķi *taval. mitm.* paharet, vanakuri, vanatühi
motivējums motiveering
motivēt motiveerima
motoreļļa mootoriõli
motorlaiva mootorpaat
motors mootor
možs erk, reibas, elav
MTS (mašīnu un traktoru stacija) MTJ (masina-traktorijaam)
muca vaat, tünn
mucinieks püttsepp
mudīgs kärme, vilgas, virk
mudīgums kärmus, vilkus, virkus
mudināt ergutama, õhutama; kiirustama
mudžeklis 1. tunglēmine, rahvatung; 2. pundar, tomp
mudžēt kubisema, kihisema, kubinal täis olema
mugura selg
mugurkaulnieki *taval. mitm.* selgroolised
mugurkauls selgroog
mugurpuse seljatagune
mugursoma seljakott
muhamedānis muhameedlane
muita toll, tollimaks
muitnīca tolliamet
muiža mõis
muižnieks mõisnik
muklājs mäda koht; mädasoo, raba
mukls soine, rabane, tüma, mäda
mukt ära põgenema, minema lippama
muldēt lobisema, tühja rääkima
mūlis muul (om. muula)
mulsa kohmetus, hämmeldus
mulsināt hämmeldama, segadusse viima
mulst segadusse sattuma, hämmelduma
mulsums kohmetus, hämmeldus
muļķība rumalus, lollus
muļķīgs rumal, loll, mõttetu
muļķis tola, loll (inimene)
muļķot ninapidi vedama, narritama
muļķoties kemplema, vigurdama, lollusi tegema
mundrs erk, reibas, elav, kõbus
murds mõrd
mūrēt müürima
murgi *ainult mitm.* sonimine, jampsimine
murgot sonima, jampsima
mūris müür
mūrītis truup, lamaahi
murkšķēt pomisema, torisema
murmināt pomisema
mūrnieks müürissepp
mūsējs meie oma
musināt ässitama, (üles) kihutama

musinātājs ässitaja, õhutaja, kihutaja
muskulains muskliline, tugevate lihastega
mūslaiku- kaasaegne, nüüdisaegne, tänapäeva-; **m. tehnika** kaasaegne tehnika
muša kärbes
mušmire kärbseseen
mušpapīrs kärbsepaber
mutautiņš, mutauts ninarätik, taskurätik
mute suu; nägu
mutisks suuline
mutulis kera, hulk; **dūmu m.** suitsupilv
mutuļot mulisema, pulbitsema; mulinal keema
muzejs muuseum
muzika, mūzika muusika
muzikāls musikaalne
muzikants, muziķis muusik, muusikant
mūžam igaveseks, igavesti; **m. žaļš koks** igihaljas puu
mūžība igavik
mūžīg|s igavene; **~a slava varoņiem** igavene au kangelastele
mūž|s iga, eluiga; **uz ~u** igaveseks, eluajaks

N

nabadzība vaesus
nabadzīgs vaene, kerjuslik
nabags 1. kerjus, sant; 2. vaene, kerjuslik; 3. vaeseke, õnnetu(ke)
nacionalitāte rahvus, rahvuslikkus
nacionalizēt natsionaliseerima
nacionāls rahvuslik
nadzene nokkmüts
nadzīgs kärmas, osav, agar, terane
nagla nael
nags 1. küüs; 2. kabi, sõrg; 3. mütsisirm, mütsinokk
naidīgs vaenulik
naidoties tülitsema, vaenu pidama, vaenujalal olema
naids vaen, tüli
naigi nobedasti, elavalt
naivitāte naiivsus, lapsikus
naivs, naīvs naiivne
nākamais tulev, järgmine
nākamgad tuleval aastal
nākošais järgmine
nākotne tulevik; **n. pieder komunismam** tulevik kuulub kommunismile
nākt 1. tulema, saabuma; 2. muutuma; **dienas nāk garākas** päevad muutuvad pikemaks
nakts öö; **n. vidus** kesköö; **n. maiņa** öine vahetus
naktsgaldiņš öölaud
naktsguļa ööbimine, öömaja
naktskrekls öösärk
naktslampa öölamp
naktsmājas öömaja
naktssargs öövalvur
namamāte pereema, perenaine
namatēvs pereisa, peremees,
namdaris puusepp
nam|s hoone, maja; **atpūtas n.** puhkekodu; **~u pārvalde** majavalitsus
nāra näkineid
narcise nartsiss
narkoze narkoos

nārstot kudema
nāsenis ninahäälik
nasks väle, vilgas, nobe
nāss ninasõõre
nasta koorem, raskus, kandam
nātns linane; **n. krekls** linane särk
nātre nõges
naud|a raha; **~as maks** rahakott; **~as sods** rahatrahv
nav ei ole, pole; **brā|a tur n.** venda pole seal
nāve surm
nāvejošs surmav, surmatoov; **n. trieciens** surmav hoop
nāvīgs surmav; **n. ievainojums** surmav haav
nazis nuga
ne 1. ei, mitte; **ne vāirak** mitte rohkem; **kad ne, —** ne kui ei, siis ei; 2. **ne... ne** ei... ega; **ne šā, ne tā** ei nii ega teisiti
nē ei
neaizmirstams unustamatu
neaizmirstule meelespea (lill)
neaizsalstošs kinnikülmumatu
neaizskaramība puutumatus
neaizskarams puutumatu
neaizsniedzams kättesaamatu, saavutamatu
neaizstājams, neaizvietojams asendamatu
neapbruņot|s relvastumatu; **ar ~u aci** palja silmaga
neapdomība järelemõtlematus; kaalumatus
neapdomīgs (järele)mõtlematu, kaalumatu
neapdzīvots asustamata
neapgāžams kummutamatu, ümberlükkamatu
neapmierinātība rahuldamatus
neapmierināts rahuldamatu
neaprakstams kirjeldamatu; **n. prieks** kirjeldamatu rõõm
neaprobežots piiramatu
neapstrīdams vaieldamatu, vastuvaidlematu
neapšaubams kahtlematu
neapturams tagasihoidmatu, kinnipidamatu
neapzināts ebateadlik, tahtetu
neass mitteterav, nüri
neatkarība sõltumatus
neatkarīgs sõltumatu
neatlaidība visadus, järeleandmatus
neatlaidīgs visa, järeleandmatu
neatliekams edasilükkamatu, pakiline
neatļauts lubamatu, keelatud
neatminams mäletamatu, ammune, iidne
neatsverams hüvitamatu, asendamatu
neatturams tagasihoidmatu, kinnipidamatu
neatvairāms vastupandamatu
neatvietojams asendamatu
neauglīgs viljatu, viljakandmatu, mitteviljakandev
nebalsīgs hääletu, helitu
nebalt|s: ~ām dienām mustade päevade jaoks
nebēdnieks võrukael, vallatleja, tembutaja
nebeidzams lõpmatu, otsatu, ülipikk
nebrīvība vangistus, vangipõlv, orjus

nebūt mitte olema; **es nebiju tur** ma ei olnud seal

nebūt: n. **ne** sugugi mitte

necaurlaidīgs läbitungimatu, mitteläbilaskev

necaurredzams läbipaistmatu, läbinägematu

necelt: n. iebildumus mitte vastu vaidlema

neceļ|š: **nokļūt uz ~iem** eksima, teelt kõrvale kalduma, halvale teele sattuma

necerēts ootamatu

necienība lugupidamatus

necienīgs vääritu, ebaväärikas

neciešams talumatu, väljakannatamatu

necīk[a] mitte põrmugi, mitte sugugi

nécik[b]: **n. sen** mitte ammu, hiljuti

necilvēcība ebainimlikkus, julmus

necilvēcīgs, necilvēcisks ebainimlik, julm

necilvēks julmur, koletis

nedabisks ebaloomulik

nedalāms jagamatu, mittejaotatav

nedarbs üleannetus, temp, vigur

nedaudz veidi, vähe

nedaudzi vähesed

nedēļa nädal

nederīgs kõlbmatu

nedienas *taval. mitm.* häda, õnnetus, viletsus

nedrīkstēt mitte tohtima

nedrošs ebakindel; mitteusaldatav, kahtlane

nedz ega; **n... n...** ei... ega; **to nav redzejis n. viņš, n. es** seda pole näinud ei tema ega mina

nedziedināms parandamatu, ravimatu

nedzirdēts (enne)kuulmatu

nedzīvs elutu, surnud

neērtība ebamugavus

neērts ebamugav

negaidīts ootamatu; **n. viesis** ootamatu külaline

negaiss raju, halb ilm, maru ilm; **pērkoņa n.** äike

negals häda, õnnetus

negants hirmus, vali, julm

negatīv|s[a] eitav; **~a atbilde** eitav vastus

negatīvs[b] negatiiv

neglīts inetu, näotu

negodīgs autu, ebaaus

negodīgums autus, ebaausus

negods häbi, häbistus, häbiplekk; autus, alatus

neģēlība alatus, autus, nurjatus

neģēlīgs alatu, autu, nurjatu

neģēlis lurjus, nurjatu isik, kaabakas

nēģeriete neegritar

nēģeris neeger

nēģis *zool.* silm (kala)

neiecietība sallimatus

neiecietīgs sallimatu, lubamatu

neiedomājams kujuteldamatu

neienācies ebaküps, toores

neienesīgs tulutu

neieņemams ligipääsmatu, vallutamatu; **n. cietoksnis** vallutamatu kindlus

neierašanās mitteilmumine

neieredzēt põlgama, vihkama

neierobežots piiramatu

neievērojams tähelepandamatu, tähtsusetu, tühine

neievērot mitte tähele panema, mitte märkama
neievērots märkamatu
neilgs lühiajaline
neīsts võlts, ebaeht
neitralitāte neutraalsus
neitrāls neutraalne, erapooletu
neizbēgam|s vältimatu; **kapitalisms iet pretī ~ai bojā ejai** kapitalism läheb vastu vältimatule hukkumisele
neizdibināms tunnetamatu, arusaamatu, mittemõistetav
neizdoties ebaõnnestuma
neizdzēšams kustutamatu, jäädav
neizmērojams mõõtmatu; määratu, ääretu
neizpaužams väljendamatu, avalikkusele mittekuuluv
neizpratne mittearusaamine
neizprotams arusaamatu, mõistmatu
neizsakams väljendamatu, kirjeldamatu; **n. prieks** kirjeldamatu rõõm
neizsīkstošs ammendamatu, tühjendamatu
neizskaidrojams seletamatu
neizskatīgs ilmetu, hall, näotu
neizsmeļams ammendamatu, tühjendamatu
neizšķirti viiki; **spēle beidzās n.** mäng lõppes viigiga
neizturams väljakannatamatu, talumatu
neizveidots kujundamatu, töötlematu
nejauks näotu, inetu, vastik
nejauši kogemata, juhuslikult
nejaušība juhus
nejaušs juhuslik
nejēdzība totrus, mõttetus, rumalus, lollus
nejēdzīgs totter, mõttetu, rumal
nejēga harimatu, ebaviisakas isik
nejēgt mitte taipama, mitte aru saama
nekā[a] kui; **brālis ir vecāks n. māsa** vend on vanem kui õde
nekā[b] mitte midagi; **n. neredzu** mitte midagi ei näe
nekád mitte kunagi, ei kunagi, ei iganes
nekā̀di mitte kuidagi
nekād|s ei mingi, mitte ükski; **~ā veidā** mitte mingil viisil; **~ā gadījumā** mitte mingil juhul
nekaitīgs kahjutu
nekārtība korratus
nekārtīgs korratu, lohakas, süsteemitu
nekás ei miski, ei midagi
nekatr|s: ~a dzimte kesksugu
nekaunīgs häbematu, jõhker, jultunud
nekauņa häbitu, häbematu isik
nekautrība häbematus
nekautrīgs häbematu, jõhker, jultunud
nekavējoties viivitamatult, otsekohe, jalamaid
neklātien|e kaugõpe; **~es nodaļa** kaugõppeosakond
neklātnieks kaugõppija, mittestatsionaarselt õppija
nekrietnība nurjatus, alatus
nekrietns alatu, nurjatu
nekúr ei kuskil, mitte kusa-

gil; mitte kuhugi; **es n. neiešu** ma ei lähe kuhugi
nekustam|s 1. liikumatu; kinnis-; **~a manta** kinnisvara
nekustīgs liikumatu
nelabais paharet, vanatühi, vanakuri
nelabojams parandamatu
nelabs halb, paha
nelāgs halb, paha
nelaikā ebasobival ajal
nelaiķe kadunu (naine), surnu
nelaiķis kadunu, surnu
nelaim|e õnnetus, häda; **par ~i** õnnetuseks
nelaimīgs õnnetu
nelga tola, tobu, lollpea
nelieku|ots teesklematu, siiras
nelietderīgs ebaotstarbekohane
nelietība kaabaklus, alatus, nurjatus
nelietīgs alatu, nurjatu
nelietis kaabakas
nelietojams kõlbmatu, mittekasutatav
nelikties 1. mitte näima; 2.: **viņš neliekas ne zinis** ta teeb, nagu poleks tal sellest aimugi
nelikumība seadusevastasus
nelikumīgs seadusevastane, mitteseaduslik
nelokamība kõigutamatus, kindlus
nelokams kõigutamatu, kindel
nelūgts palumatu, kutsumatu
ne|laut mitte lubama
ne|ķe nelk
nemainīgs muutumatu, püsiv
nemākslots ehtne, võltsimatu
nemākulība oskamatus
nemākulīgs oskamatu
nemākulis võhik, harimatu isik
nemaldīgs eksimatu
nemanāms märkamatu
nemanot märkamatult
nemantīgs varatu, vaene
nemāz mitte sugugi, sugugi
nemieri *taval. mitm.* rahutused
nemierīgs rahutu, ärev
nemiernieks ülestõusnu
nemiers rahutus, ärevus
nemīlīgs ebameeldiv
nemirstība surematus
nemirstīgs surematu
nemītīgs lakkamatu
nemūžam mitte kunagi, mitte iialgi
nenogurdināms väsimatu, tüdimatu
nenogurstošs väsimatu, raugematu
nenoliedzams vaieldamatu, vastuvaidlematu
nenoteiksme *gramm.* infinitiiv, tegevusnimi
nenoteikts ebamäärane, määramatu
nenotverams tabamatu, kättesaamatu
nenovēlība pahatahtlikkus, vaenulikkus
nenovēlīgs pahatahtlik, vaenulik
nenovēršams vältimatu, paratamatu, möödapääsmatu
nenovīdība kadedus, kade meel
nenovīdīgs kade, pahatahtlik
nenozīmīgs tähtsusetu
neorganisk|s anorgaaniline;

~ā ķīmija anorgaaniline keemia
nepabeigts lõpetamata
nepacietība kannatamatus
nepacietīgs kannatamatu
nepadevīgs alistumatu, kangekaelne
nepadoties 1. mitte järele andma, mitte alistuma; 2. ebaõnnestuma
nepaklausība sõnakuulmatus
nepaklausīgs sõnakuulmatu
nepamatots põhjendamatu; **n. pārmetums** põhjendamatu etteheide
nepanesams talumatu, väljakannatamatu; **n. karstums** talumatu kuumus
nepaplašināts teikums laiendamata lause
neparasts harjumatu, ebatavaline, haruldane
neparedzēts ettenägematu
nepareizība ekslikkus, ebaõigsus
nepareizs ebaõige, ekslik; **n. aprēķins** ebaõige arvestus
nepārejams läbipääsmatu, ülepääsmatu, ületamatu
neparko ei mingi hinna eest
nepārprotams mittekahemõtteline, selge
nepārredzams ääretu, piiritu
nepārspēts ületamatu
nepārtraukts lakkamatu, pidev
nepārvarams võitmatu
nepastāvīgs mitteealatine; ebakindel, muutlik; **n. laiks** muutlik ilm
nepateicīgs tänamatu
nepatiesība vale, ebatõde
nepatiesīgs valelik, ebaõige, võlts, väär
nepatiesļs valelik, ebaõige, võlts, väär; **~a liecība** valetunnistus
nepatika ebameeldivus, meelepaha
nepatīkams ebameeldiv
nepatikšanas *ainult mitm.* ebameeldivus, pahandus, tüli
nepavisam mitte sugugi, mitte põrmugi
nepazīstams tundmatu
nepieciešamība hädavajalikkus, tungiv tarvidus
nepieciešams hädavajalik
nepiedodamļs andestamatu; **~a vieglprātība** andestamatu kergemeelsus
nepiedzīvojis kogenematu, vilumatu
nepieejams kättesaamatu, ligipääsmatu
nepielūdzams halastamatu, kalk
nepiełaujams lubamatu
nepieņemams vastuvõtmatu
nepiepildams teostamatu, mitteteostatav
nepierasts harjumatu; ebatavaline, ebaharilik
nepieredzēts ennenägematu, enneolematu
nepietīcīgs rahulolematu, täitmatu, küllastumatu
nepietiekams, nepietiekošs puudulik, mittepiisav
nepilngadība alaealisus
nepilngadīgs alaealine
nepilnība ebatäius
nepilnīgs ebatäiuslik; mittetäielik, poolik
nepilnvērtīgs mittetäisväärtuslik
nepraša võhik
neprātība mõttetus, meeletus, järelemõtlematus

neprāts hullumeelsus
neprecējies vallaline
nerātnība vallatus, üleannetus
nerātnis üleannetu laps, võrukael
nerātns vallatu, üleannetu
neraugoties hoolimata, vaatamata; **n. uz grūtībām** vaatamata raskustele
neraž|a ikaldus; **~as gads** ikaldusaasta
neražīgs 1. ikaldus-; 2. mittetootlik, ebaproduktiivne; **n. darbs** mittetootlik töö
neredzēts ennenägematu; enneolematu
neredzīg|s pime; **~o skola** pimedate kool
neremdināms vaigistamatu, kustutamatu, lohutamatu
nereti mitte harva
nerimstoš|s lakkamatu, vaikimatu, vaibumatu; **~i aplausi** lakkamatu aplaus
nerunīgs sõnakehv, jutukehv
nerūsošs mitteroostetav, roostevaba; **n. tērauds** roostevaba teras
nervozēt närveerima
nervozitāte närvilisus
nervozs närviline
nerv|s närv; **~u ārsts** närviarst
nesagraujams kaljukindel, kõigutamatu
nesaistīt|s: **~a valoda** sidumata kõne, proosa
nesakarīg|s segane, seosetu; **~a runa** segane kõne
nesalasāms ebaselge, mitteloetav; **n. rokraksts** mitteloetav käekiri
nesalīdzināms 1. võrreldamatu; 2. võrratu
nesamaksājams hindamatu, võrratu
nesamaņa meelemärkuseta olek, minestus
nesamierinām|s lepitamatu; **~i ienaidnieki** lepitamatud vaenlased
nesaraujams lahutamatu, katkematu
nesaskaņa ebakõla, vastuolu, lahkuminek
nesasniedzams kättesaamatu, saavutamatu
nēsāt kandma
nesaticīgs sobimatu, riiakas
nesatricināms kõigutamatu, kaljukindel
nesaudzība halastamatus
nesaudzīg|s halastamatu, armutu; **~a cīņa** halastamatu võitlus
nesavaldām|s taltsutamatu, ohjeldamatu; **~as dusmas** taltsutamatu viha
nesavaldīgs tagasihoidmatu, pidurdamatu
nesavienojums kokkusobimatu, mitteühendatav
nesavtība omakasupüüdmatus
nesavtīgs omakasupüüdmatu
nesējs 1. pakikandja; 2. kandja
nesekmība ebaedukus, ebaedu
nesekmīgs ebaedukas
nesen äsja, hiljuti
neskaidrība ebaselgus, selgusetus
neskaidrs ebaselge, tume
neskaitāms loendamatu, arvutu; **n. daudzums** arvutu hulk
neskatoties vaatamata, hoo-

limata; **n. uz to** sellele vaatamata
neslava halb kuulsus
nesodīts karistamatu
nespēcīgs jõuetu
nespēja võimetus
nespējīgs võimetu; **darba n.** töövõimetu
nespējnieks töövõimetu, invaliid
nespēks jõuetus
nest kandma, viima; **n. augļus** vilja kandma
nesties tormama, kihutama; ruttama
nestuves *ainult mitm.* kanderaam
nēši *ainult mitm.* kaelkoogud
nešķiram|s lahutamatu; **~i draugi** lahutamatud sõbrad
netaisnība ülekohus
netaisnīgs, netaisns ülekohtune, ebaõiglane
netālu lähedal
neticams uskumatu
netieš|s kaudne; **~a runa** kaudne kõne
ne tik mitte niigi võrd
netikumīgs kõlvatu, ebamoraalne
netikums pahe
netīrs ebapuhas, must
netīrumi *ainult mitm.* mustus, prügi
netīšam kogemata, tahtmatult
netīšs mittetahtlik, ettekavatsematu
netrāpīt mitte tabama
netraucēts häirimatu, rahulik; **n. darbs** häirimatu töö
neuzmanība 1. tähelepanematus; 2. ettevaatamatus
neuzmanīgs 1. tähelepanematu; 2. ettevaatamatu
neuzsvērts rõhutu; **n. balsiens** rõhutu silp
neuzticams ebaustav, ebakindel, mitteusaldatav
neuzticība umbusaldus, uskumatus
neuzticīgs 1. truudusetu; reetlik; 2. umbusklik
neuzvarams võitmatu
nevainīgs süütu
nevainojam|s laitmatu; **~a uzvešanās** laitmatu käitumine
nevajadzīgs ülearune, tarbetu
nevajag pole vaja
nevaldams taltsutamatu, metsik
nevaļa ajapuudus
nevaļīgs tegevuses kinni, töös kinni
nevar ei või, pole võimalik
nevarība abitus, jõuetus
nevarīgs abitu, jõuetu
neveikls kohmakas, osavuseta
neveiksme ebaedu
neveiksmīgs ebaedukas, äpardunud, nurjunud, ebaõnnestunud
neveikties ebaõnnestuma; mitte edenema; **šis darbs man neveicas** see töö mul ei edene
nevēlams ebasoovitav
nevērība tähelepanematus, hoolimatus
nevērīgs tähelepanematu, hoolimatu
neveselīgs ebatervislik
nevesels haige; **es jūtos n.** ma tunnen end haigena

ne vien mitte ainult; **ne v. tu, bet arī es** mitte ainult sina, vaid ka mina
nevienāds ebaühtlane, erinev, ebatasane
nevienmērīg|s ebaühtlane; **~a attīstība** ebaühtlane arenemine
nevienprātība lahkheli; lahkuminek, ebakõla
nevienprātīgs kooskõlatu, lahkheliline
neviens mitte ükski, mitte keegi
nevietā ebakohane
nevilšs kogematu, tahtmatu
nevilšus kogemata, tahtmatult
neviltots eht, võltsimatu, tõeline; **n. prieks** võltsimatu rõõm
nevi|jus kogemata, tahtmatult
nevīstošs närtsimatu, igavene
nevīžība laiskus, hooletus
nevīžīgs laisk, hooletu, mittepüüdlik, lohakas; **n. rokraksts** lohakas käekiri
nevīžot põlgama, mitte viitsima
nez mine tea; vaevalt; **n. vai viņš atnāks** mine tea, kas ta tuleb
nezāle umbrohi
nezināms teadmatu, tundmatu; **n. lielums** tundmatu suurus
nezi|ņa teadmatus
nezkā tea kuidas; **n. tas noticis** tea kuidas see on juhtunud
nezkāds ei tea missugune
nezkas ei tea kes
nezkur ei tea kus
nezūdamīb|a alalhoid, säilimine; **vielas ~as likums** aine alalhoiu seadus
nezvērs koletis
nežēlīgs halastamatu, julm
nianse nüanss, varjund
nicība põlgus
nicīgs põlastav, põlglik
nicinājums põlgamine, põlgus
nicināms põlatud, põlatav
nicināt põlgama
nicinošs põlastav, põlglik
niecīgs tühine, tähtsusetu
niedre pilliroog
niekoties tembutama, komplema, vigurdama
nieks tühine asi, pisiasi
niere neer
nievāt põlgama
niezēt sügelema
nikns vihane, tige, äge, kuri; **n. suns** kuri koer
niknums viha, tigedus, ägedus
nīkt virelema
nīkuļot virelema, otsa jääma
niķelis nikkel
niķīgs 1. kapriisne, jonnakas; 2. peru, riugastega; **n. zirgs** peru hobune
niķis 1. kapriis; 2. riugas
niķoties tembutama, jonnima, tõrkuma
nirt sukelduma
nīst vihkama, põlgama
no *prep.* 1. **:vēstule no māsas** kiri õelt; 2. **:no Maskavas līdz Rīgai** Moskvast Riiani; 3. **:no galda** laualt
noadīt kuduma
noapa|ļot ümardama, ümarikuks tegema
noārdīt lammutama; **n. māju** maja lammutama

noasiņot verest tühjaks jooksma, veritsema
noaugt üles kasvama, suureks kasvama
noaust kuduma, valmis kuduma
noaut jalgu lahti võtma, jalatseid jalast võtma
nobaidīt ehmatama, kohutama
nobalē|t pleekima, luituma; **~jusi drāna** pleekinud riie
nobālēt kahvatama
nobalsot hääletama
nobārot nuumama; **n. cūku** siga nuumama
nobeigt lõpetama, ära lõpetama
nobeigties lõppema, kärvama
noberzt 1. maha v. ära pühkima v. nühkima; 2. **:n baltu** valgeks v. puhtaks nühkima v. pesema
noberzties end hõõruma
nobiedēt ehmatama, kohutama
nobir|t langema, pudenema; **kokiem ~a lapas** puudelt langesid lehed
nobīties ehmuma, kohkuma
nobraukt 1. alla sõitma; **n. no kalna** mäest alla sõitma; 2. ära sõitma; maha sõitma; **n. piecus kilometrus** viis kilomeetrit ära sõitma; 3. ära vaevama, väsinuks kihutama; **n. zirgu putās** hobust vahule ajama
nobrāzt marraskile hõõruma; kriimustama
nobriest küpsema, valmima
nobrīnīties imestama
nobrukt 1. varisema; 2. maha libisema
nobrukums kokkuvarisemine, sisselangemine
nobružāt narmendama hõõruma, narmaseks kandma
nocelt ära tõstma
nociesties millestki tagasi hoiduma, end talitsema, ära kannatama
nocietinājums kindlustamine, tugevdamine
nocietināt kindlustama; kinnitama
nocietināties kindlustuma
nocirst ära v. maha raiuma
nodalījums jaotamine, jaotus
nodalīt eraldama, lahutama
nodalīties eralduma
noda|ļa 1. osakond, jaoskond; **tautas izglītības n.** rahvahariduse osakond; 2. peatükk (raamatus)
nodarbība tegevus
nodarbošanās tegevus, tegelemine
nodarboties tegelema; **n. ar muziku** muusikaga tegelema
nodarījums üleastumine, väärtegu, vääratus
nodedzināt maha põletama, ära põletama
nodegt ära põlema, maha põlema
noderēt kõlbama
noderība kõlvulisus, sobilikkus
noderīgs kõlvuline, sobiv
nodevas *taval. mitm.* andam, lõiv
nodevējs reetur, äraandja
nodevība reetmine
nodevīgs reetlik, äraandlik
nodibināt rajama, asutama; **n. skolu** kooli asutama

nodibināties rajanema, põhinema
nodilt ära kuluma
nodoklis maks; riigimaks; **ienākuma n.** tulumaks
nodomāt kavatsema
nodom|s kavatsus, nõu; **ar ~u** meelega, teadlikult, ettekavatsetult
nodot 1. ära andma, üle andma; 2. reetma
nodoties anduma; **n. mācībām** õpingutele pühenduma
nodrāzt 1. tahuma, servama; 2. teritama; **n. zīmuli** pliiatsit teritama
nodrebēt võpatama, värahtama
nodriskāts räbaldunud, ära kantud
nodrošinājums kindlustamine, tagamine; varustamine
nodrošināt kindlustama
nodrupt varisema, küljest langema, pudenema
nodurt läbi torkama; *fras.* **n. acis** silmi maha lööma
nodzēst kustutama
nodzist kustuma
nodzīt 1. ära ajama; 2. väsinuks ajama, ära kurnama; 3. **:n. bārdu** habet ajama
nodzīvot elunema, viibima
noenkurot ankrusse heitma
noēst ära sööma
noformēt vormistama
nogādāt pärale v. kohale toimetama
nogaidīt ära ootama
nogalināt hukkama, surmama
nogaršot maitsema
nogatavoties valmima, küpsema
nogāze nõlvak, kallak, veer
nogāzt maha paiskama
nogāzties ümber minema, maha, alla kukkuma
noglabāt ära peitma
nogremdēt vette kastma v. vajutama; põhja laskma, uputama; **n. karakuģi** sõjalaeva põhja laskma
nogriezt ära lõikama, otsast lõikama
nogriezties pöörduma, keerama; **n. pa kreisi** vasakule pöörduma
nogrimt 1. põhja vajuma; 2. **:n. domās** mõtteisse vajuma
noguldījums hoius, hoiusumma
noguldīt 1. magama panema; 2. hoiule panema (raha)
nogulēt teatud aeg lamama (näit. haigena)
nogulsnes *ainult mitm.* sadestus, sete
nogulties pikali heitma, magama minema
nogurdināt väsitama
nogurt väsima
nogurums väsimus, väsimine
noģērbt rõivaist lahti võtma
noģērbties lahti rõivastuma
noģībt minestama
noiet kuhugi minema, alla minema
noiets (kauba) turustus
noīrēt üürima
nojaukt lammutama, purustama
nojaust aimama, taipama
nojauta aimus, eelaimus
nojūgt lahti rakendama
nojume varjualune, katusealune
nokaitēt hõõgutama, hõõgvele ajama

nokalpot teenima, teatud aeg teenima
nokalst ära kuivama
nokāpt alla tulema, laskuma
nokarāties ripnema, üle ääre rippuma
nokārtot korraldama, reguleerima, õiendama; **n. miera ceļā** regulēerima rahulikul teel; **n. eksamenus** õiendama eksameid
nokaunēties häbenema
nokaut tapma; **n. cūku** siga tapma
nokavējums 1. hilinemine; 2. viivitus
nokavēt 1. hilinema; **n. vilcienu** rongile hilinema; 2. tähtpäeva mööda laskma
nokavēties hilinema, hiljaks jääma
noklāt katma, laotama
noklausīties 1. läbi kuulama; algusest lõpuni kuulama; 2. salaja pealt kuulama
noklīst eksima (teelt)
noklusēt maha vaikima
nokļūt sattuma, jõudma kuhugi
nokniebt ära näpistama
nokopt koristama, harima; **n. galdu** lauda koristama
nokost maha hammustama, tükki küljest hammustama
nokrāsa varjund
nokrāsot värvima
nokratīt maha raputama, maha paiskama; kukutama
nokrejot koort piima pealt ära võtma
nokrist kukkuma, maha kukkuma
nokrišņi *ainult mitm.* sademed
nokūpēt tahmuma, suitsuma
nokust[a] ära sulama (lume ja jää kohta)
nokust[b] ära väsima
noķert kinni püüdma, tabama
nolādēt needma
nolaidība lohakus, hoolimatus
nolaidīgs lohakas, hooletu
nolaist 1. alla laskma; **n. rokas** käsi alla laskma; 2. hooletusse jätma, lohakile jätma
nolaisties 1. alla lendama; 2. laskuma; 3. maanduma
nolaišanās laskumine, maandumine
nolasīt 1. läbi lugema; ette lugema; 2. kokku korjama, noppima
nolaupīt röövima, riisuma
nolauzt ära murdma, maha murdma
nolēkt maha hüppama, alla hüppama
nolemt otsustama
nolīdzināt tasandama
noliegt 1. salgama; 2. ära keelama
noliegums 1. salgamine; 2. keeld
noliekt painutama
noliekties kummarduma
noliesēt kõhnuma, lahjaks muutuma
noliet ära kallama
nolietot ära kandma, läbi kulutama
nolietoties ära kuluma, vananema
nolīgums kokkulepe, lepe
nolikt 1. panema, asetama; 2. määrama; **n. sēdi uz rītdienu** istungit homsele päevale määrama
noliktava ladu

nolikties pikali heitma; **n. gulēt** magama heitma
nolikums määrus; **n. par vēlēšanām** valimismäärus
nolobīt puhastama (kestast)
nolūgties andestust paluma
nolūks kavatsus; eesmärk
nolūzt murduma
nom|a rent; **~as līgums** rendileping
nomainīt ära vahetama
nomaksa maksmine, maks; järelmaks; **pirkt uz nomaksu** ostma järelmaksu peale
nomaksāt tasuma, maksu õiendama
nomākt 1. rõhuma, masendama; 2. summutama, lämmatama
nomaldīties eksima
nomal|e 1. ääremaa, piirimaa; **pilsētas ~ē** äärelinnas; 2. kolgas, kõrvaline maakoht
nomaļus kõrval, eemal
nomaskēt maskeerima
nomāt rentima
nomaukt maha tõmbama; **n. zābaku** saabast jalast tõmbama
nomazgāt puhtaks pesema
nomazgāties end puhtaks pesema
nomedīt jahisaagiks saama
nomērdēt: n. badā nälga suretama, laskma nälga surra
nomērīt mõõtma, (välja) mõõtma
nomest ära v. maha viskama
nomesties: n. ceļos põlvili laskuma
nometināt elama paigutama
nometne laager; **pionieru n.** pioneerilaager
nomierināt vaigistama, rahustama
nomierināties rahunema
nominatīvs nominatiiv, nimetav kääne
nomirt surema
nomizot koorima; **n. kartupeļus** kartuleid koorima
nomocīt (ära) vaevama
nomodā ärkvel; **būt n.** ärkvel olema
nonākt 1. jõudma, saabuma (kuhugi); 2. sattuma; **n. nelaimē** sattuma õnnetusse
nonāvēt surmama
noniecināt alandama, kahandama
noņēmējs tarbija
noņemt ära võtma
noņemties askeldama
noorganizēt organiseerima
noorganizēties organiseeruma
nopakaļ, nopakaļus taga, tagapool
nopelnīt teenima
nopelns teene; **Nopelniem bagāts mākslinieks** teeneline kunstnik
nopērt 1. läbi peksma; 2. vihtlema
nopērties vihtlema
nopietnība tõsidus
nopietns tõsine
nopirkt ostma
nopīt punuma, palmima
noplātīt: n. rokas käsi laiutama
noplaucēt kõrvetama
noplaucēties end kõrvetama (tulise vedelikuga)
noplēst 1. maha rebima, maha tõmbama; 2. ära kandma
noplīsis katkine, räbaldunud
noplukt pleekima, kuletuma

noplūkt kitkuma, noppima; **n. ziedu** lilleõit noppima
nopļaut maha niitma; (vilja) koristama
nopostīt hävitama, lammutama
noprasīt küsima, pärima
noprast taipama, aimama
nopratināt üle kuulama, küsitlema
nopriecāties rõõmustama, rõõmu tundma
nopūlēties vaevuma, vaeva nägema
nopūst ära puhuma; kustutama
nopūsties ohkama
nopūta ohe
noputēt tolmuma
nora sõõt (om. sõõdi)
norādāmais: n. vietniekvārds näitav asesõna
norādījums näpunäide
norādīt kätte juhatama
noraidījums keeldumine, tagasilükkamine, äraütlemine
noraidīt tagasi lükkama
noraizēties mures olema
norakstīt ära kirjutama
noraksts ärakiri
noraudājies nutetud, nutune
noraut ära v. maha rebima
noreib|t 1. uimastuma, purju jääma; 2. pööritama; **viņam ~a galva** tal hakkas pea pööritama
norēķināties arvet õiendama
norēķins arve; aruanne
norībēt korraks mürisema
norietēt loojuma
norīkojums korraldus
norīkot korraldust andma
norimt vaibuma, vaikseks muutuma
norimties rahunema, vaikseks jääma
norise areng; **notikumu n.** sündmuste areng
norisināties arenema, kulgema
norīt alla neelama
noritēt toimuma, kulgema, arenema
norm|a norm; **pārsniegt ~u** normi ületama
normāls normaalne
norobežot piirama
norobežoties piirduma
norūdīt karastama
norūdīties end karastama, karastuma
noruna kokkulepe; **savstarpēja n.** omavaheline kokkulepe
norunāt kokku leppima
norūpējies mures, täis muresid
norveģiete norralane (naine)
norveģis norralane
nosacījum|s tingimus; **ar ~u** tingimusel
nosacīt tingimuseks seadma
nosaldēt ära külmetama
nosalt ära külmama
nosargāt ära hoidma, kaitsma
nosarkt punastuma
nosarmo|t härmatuma; **koki ~juši** puud on härmatunud
nosaukt nimetama
nosaukums nimetus
nosebot hiljaks jääma
nosēdēt (teatud aeg) istuma, istuma
nosēdināt istuma panema
nosēsties 1. istet võtma; 2. sadestuma, settima
nosirmot halliks minema
nosist maha lööma, tapma

nosisties end ära lööma, surnuks kukkuma
noskaidrot selgitama, selgeks tegema
noskaidroties selginema
noskaisties vihastuma
noskaitīt maha arvama, maha arvestama
noskalot loputama
noskanēt kõlama, kostma
noskaņojums meeleolu
noskaņot häälestama
noskatīties vaatama, pealt vaatama
noskriet 1. ära jooksma, maha jooksma; 2. ette jooksma, ennetama
noskrieties küllalt jooksma, jooksmisest väsima
noskrūvēt lahti kruvima, ära keerama
noskumt murelikuks muutuma
noskūpstīt suudlema
noskūt habet ajama
noskūties endal habet ajama
noslāpēt lämmatama, summutama
noslāpt lämbuma
noslaucīt ära pühkima
noslēgt 1. lukku panema, lukustama; **n. durvis** ust lukku panema; 2. **:n līgumu** lepingut sõlmima
noslēgums lõpetamine, lõpuleviimine
noslēpt ära peitma
noslēpties end peitma
noslēpumains salapärane
noslēpums saladus
noslīcināt uputama
noslīdēt alla libisema
noslīkt uppuma
noslimot mõnda aega haige olema, põdema
noslogojums koormus
noslogot koormama
nosmakt lämbuma
nosnausties veidi suigatama, pisut tukkuma
nosodīt hukka mõistma
nosolīties lubama, tõotama
nospēlēt mängima, maha mängima
nospiedum|s äratõmme, tõmmis; jäljend; **pirkstu ~i** sõrmejäljendid
nospiest 1. alla suruma; 2. rusuma
nospiestība rusutus, rõhutus, surutus
nospiests rusutud, rõhutud; **n. garastāvoklis** rusutud meeleolu
nospodrināt puhtaks tegema, (ära) puhastama
nosprāgt lõppema, kärvama
nospraust püstitama, üles seadma, tähistama
nospriest otsustama
nost 1. eemale! **rokas n.!** käed eemale! 2. maha; **n. kara kurinātājus!** maha sõjaõhutajad!
nostādījums ülesseadmine, püstitamine; (hääle-) seade
nostādīt 1. panema, asetama; **n. grūtā stāvoklī** asetada raskesse olukorda; 2. üles seadma, rivistama; **n. rotu** roodu rivistama
nostādne ülesseadmine, püstitamine
nostaigāt ära käima
nostāja vaatekoht, seisukoht, suhtumine
nostāsts jutustus; muistend, legend
nostā|ties 1. seisma; **~jies te!**

seisa siin! 2. seistes selgima, selginema, settima
nostāvēt seisma (mõnda aega)
nostiprināt kindlustama, kinnitama
nostiprināties end kindlustama, tugevdama
nostrādāt töötama (teatud aja jooksul) **n. līdz vakaram** töötama õhtuni
nostumt eemale lükkama, nihutama
nosūnojis sammaldunud
nosūnot sammalduma, sambla ga kattuma
nosusināt kuivendama, kuivatama
nosūtīt ära saatma
nosūtītājs saatja
nosvērt kaaluma, ära kaaluma
nosvērties 1. end kaaluma; 2. viltu vajuma, külili kalduma
nosvērts tasakaalukas
nosvīdis higine, higistunud
nosviest ära viskama
nosvinēt pühitsema
nosvīst higistama, higiseks muutuma
nosvītrot maha kriipsutama
nošaut maha laskma
nošķaudīties aevastama, turtsuma
nošķelt lahti raiuma, küljest raiuma
nošķiebt viltu tallama; **n. papēžus** kontsi viltu tallama
nošķiebties viltu vajuma
nošķirt eraldama, lahutama
nošķirties eralduma
nošļukt alla libisema, alla vajuma
nota noot, märgukiri (diplomaatias)
notašķīt ära määrima, mustama
notaškīties end ära määrima
notecēt 1. ära voolama; 2. mööduma, lõppema (tähtaja kohta)
noteikt 1. kindlaks määrama; 2. ütlema, kinnitama
noteikti kindlasti, tingimata
noteiktība kindlus, täpsus, otsustavus
noteikts kindel, kategooriline, resoluutne
noteikum|s 1. tingimus; **ar ~u** tingimusel; 2. reegel, juhis
noteka renn, rentsel
notekcaurule vee äravoolu toru
notekūdeni äravooluveed
notēmēt sihtima
noticēt uskuma jääma, uskuma
notiesāt hukka mõistma, süüdi mõistma
notik|t 1. sündima, juhtuma; **~usi nelaime** on juhtunud õnnetus; 2. toimuma; **mītiņš ~s rīt** miiting toimub homme
notikums sündmus
notirpt tuimenema, tuimaks jääma
notīt 1. kerima, peale kerima; 2. ümber mässima
notriekt maha paiskama; alla tulistama; **n. ienaidnieka lidmašīnu** vaenlase lennukit alla tulistama
notrūkt katkema
notrulināt nüristama, nüriks e. tõntsiks tegema
notrulināties nürinema, tuimaks muutuma

nots *muus.* noot; **nošu burtnīca** noodivihik
notupties maha kükitama
noturēt 1. kinni pidama; 2. läbi viima; **n. apspriedi** nõupidamist läbi viima; 3. (kellekski) pidama
noturēties püsima, püsima jääma
notvert tabama, kinni püüdma
notvīkt punastama, õhetama hakkama
novadgrāvis äravoolukraav
novadīt ära juhtima; **n. ūdeņus upē** vett jõkke juhtima
novadpētniecība kodukoha uurimine
novads krai; **Krasnodaras n.** Krasnodari krai
novājēt kõhnuma
novājināt nõrgendama, nõrgestama
novakarē õhtu eel
novākt koristama; **n. ražu** saaki koristama
novalkāt ära kandma; **n. drēbes** riideid ära kandma
novalkāties kandmisega ära v. läbi kuluma
novārdzināt kurnama, väsitama, roiutama
novārgt ära väsima, roiduma, jõuetuks jääma
novārīt (ära) keetma
novārtā: atstāt n. hooletusse jätma
novārtīties end mustaks püherdama
novecot vananema, vanaks jääma
novecoties vananema, vanaks jääma, raugastuma
novele novell
novēlējums 1. soov, soovimine; 2. viimne soov; testament
novēlēt soovima; **n. laimi** õnne soovima
novēlojums hilinemine
novēlot hilinema, hiljaks jääma
novēloties hilinema, hiljaks jääma
novelt ära veeretama
novelties maha e. alla veerema; *fras.* **man novēlās kā akmens no sirds** mul langes nagu kivi südamelt
novembris november
novērojums tähelepanek
novērot vaatlema, tähele panema; jälgima
novērotājs vaatleja
novērst 1. kõrvaldama **n. trūkumus darbā** puudusi töös kõrvaldama; 2. ära hoidma, vältima; **n. briesmas** ohtu vältima; 3. kõrvale juhtima; **n. uzmanību** tähelepanu kõrvale juhtima
novērsties kõrvale pöörduma
novērtējums hindamine, hinnang
novērtēt hindama
novest 1. alla v. ära viima; 2. alla v. ära vedama; 3. viima; **n. līdz galam** lõpule viima
novietne: mazbērnu n. lastesõim
novietot paigutama, asetama, panema
novietoties mahtuma, asetuma
novilcināt venitama, viivitama; **n. atbildi** viivitama vastusega
novilkt 1. maha võtma; **n. mēteli** palitut seljast võt-

ma; 2. tõmbama; **n. liniju** joont tõmbama
novilkums äratõmme, tõmmis
novirziens kõrvalekaldumine, hälbimine, hälve; kallak
novirzīt kõrvale juhtima, kõrvale kallutama; **n. uzmanību** tähelepanu kõrvale juhtima
novirzīties kõrvale kalduma; **n. no temata** teemast kõrvale kalduma
novīst närtsima, närbuma
nozagt (ära) varastama
nozāģēt maha saagima, küljest ära saagima
nozar|e ala; **strādāt tautas izglītības ~ē** töötama rahvahariduse alal
noziedēt ära õitsema
noziedzība roim, kuritegu
noziedzīgs kuritegelik
noziedznieks kurjategija, roimar
noziegties süüdlaseks osutuma, süüdi olema, eksima
noziegums kuritegu, roim
nozīm|e[a] tähendus, mõte; **tam nav ~es** sellel pole mõtet
nozīme[b] märk, (rinna-) märk; **krūšu n.** rinnamärk
nozīm|ēt[a] tähendama; **ko tas ~ē?** mida see tähendab?
nozīmēt[b] maha v. ära joonistama
nozīmēt[c] määrama, nimetama; **n. darbā** tööle määrama
nozīmīgs tähendusrikas, tähtis; paljutähendav
nozust kaduma, kaotsi minema
nožāvāties haigutama
nožēla kahetsus, kahetsemine
nožēlot kahetsema, kahju tundma; halastama, kaasa tundma; **neviens to nenožēlos** ükski ei halasta tema peale
nožņaugt kägistama
nožogot taraga piirama v. eraldama
nožūt (ära) kuivama
nūdeles *ainult mitm.* nuudlid
nudien tõesti; tõepoolest; **es, n. nezinu** ma tõesti ei tea
nūja nui, malakas, kaigas
nule nüüdsama, äsja, hiljuti; **viņš te nule bija** ta oli nüüdsama siin
nulle null
numerēt nummerdama
numurs number
nupát nüüdsama, äsja, hiljuti

Ņ

ņaudēt näuguma
ņem|t 1. võtma; **ņ. līdzi** kaasa võtma; **~iet par labu** võtke heaks; **ņ. dalību** osa võtma; 2. **:ņ. vērā** arvestama
ņemties jändama, hullama; askeldama, õiendama, tegelema
ņenc|s neenets; **~u valoda** neenetsi keel
ņiprs kärmas, agar, terane
ņirbēt vilkuma, välkuma, virvendama

ņirgāties, ņirgt irvitama, mõnitama, tõgama
ņudzeklis tunglemine, rahvatung, rüsin
ņudzēt kubisema, kubinal täis olema, kihisema
ņurcīt kägardama, kortsutama
ņurdēt urisema, torisema
ņurdoņa urin, torin
ņurdzīt kägardama, kortsutama

O

oāze oaas (kõrvesaar)
objektivitāte objektiivsus
objektīvs[a] *füüs.* objektiiv
objektīvs[b] objektiivne, erapooletu
objekts objekt
obligāt|s kohustuslik, obligatoorne; **vispārējā ~ā izglītība** üldine koolikohustus
oboja oboe (muusikariist)
oder|e vooder; **~es drāna** voodririie
ods sääsk
odze rästik
oficiāls ametlik, ofitsiaalne; **o. dokuments** ametlik dokument
oga mari; **ogu sula** marjamahl
ogleklis süsinik
ogle, ogles süsi; **ogļu baseins** kivisõebassein; *fras.* **sēdēt kā uz karstām ogļēm** istuma nagu tuliste süte peal
ogļhidrāts süsivesik
ogļracis söekaevur
ogļraktuves *ainult mitm.* kivisõekaevandus
ogļrūpniecība söetööstus
ogļskāb|e süsihape; **~es gāze** süsihappegaas
ogļūdenradis süsivesinik
ogot marju noppima, marjul käima
ogulājs marjapõõsas
okeāns ookean
oksīds hapend, oksüüd
oktobris oktoober; **Lielā Oktobra socialistiskā revolūcija** Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon
okupācija okupatsioon
okupēt okupeerima
ola muna
olbaltumviela valkaine, valk
olīve|ļa oliiviõli, provanksõli
olīvkoks õlipuu, oliiv
oļi *ainult mitm.* veer- e. rannakivi
oma meeleolu; **viņš ir labā omā** ta on heas tujus
omulīgs mugav, kodune; hubane, õdus
oper|a ooper; **~u muzika** ooperimuusika
operācij|a operatsioon; **kaujas o.** lahinguoperatsioon; **~u galds** operatsioonilaud
operdziedātājs ooperilaulja
opijs oopium; **«Reliģija ir o. tautai»** «Religioon on oopium rahvale» (Marx)
oranžs oranž, oranži värvi
ordenis orden, aumärk; **Ļeņina o.** Lenini orden; **Darba Sarkanā Karoga o.** Tööpunalipu orden
ordenis *ajal.* ordu (organisatsioon); **Livonijas o.** Liivi ordu

ore veotõld, veovanker
organisk|s, orgānisks orgaaniline; **~ā ķīmija** orgaaniline keemia
organizatorisk|s organisatsiooniline; organiseeriv, organiseerimis-; **cilvēks ar lielām ~ām spējām** inimene suurte organiseerimisvõimetega
organizators organisaator, organiseerija
organizēt organiseerima
organizētājs organiseerija
organizētība organiseeritus
organ|s organ, elund; **runas ~i** kõneorganid; **varas ~i** võimuorganid
orientēties orienteeruma
oriģināls[a] originaal, algupärand
oriģināls[b] originaalne, algupärane
orķestris orkester; **pūtēju o.** puhkpilliorkester
ormanis voorimees
osa kõrv (tassil)
osetīniete osseetlanna
osetīns osseet
osis saar, saarepuu
ost 1. nuusutama; haistma; 2. lõhnama, haisema
ost|a sadam; **~as strādnieki** sadamatöölised
ostīt nuusutama, haistma
ošņāt nuusutama, haistma, nuuskima (loomade kohta)
ota pintsel
otrādi vastupidi, vastuoksa
otrais teine
otrdien teisipäeval
otrdiena teisipäev
otrgadnieks klassikursuse kordaja, teist aastat samasse klassi istuma jäetud õpilane
otrkārt teiseks
otrpus teisel pool
otrreiz teist korda, teistkordselt
otrreizējs teistkordne
otrs teine
ovāls[a] ovaal
ovāls[b] ovaalne; **o. galds** ovaalne laud
ozols tamm (puu)
ozolzīle tammetõru
ozons osoon
oža haistmine, haistmismeel
ožamais spirts nuuskpiiritus

P

pa mööda, piki; läbi, kaudu; **iet pa ielu** tänavat mööda käima; **runāt pa tālruni** läbi telefoni rääkima; **sūtīt pa pastu** posti kaudu saatma
paasināties teravnema, terituma, *med.* ägenema
paātrināt kiirendama, kiirustama; **p. soļus** sammu kiirendama
paaudze sugupõlv, põlvkond, generatsioon; **topošā p.** kasvav põlvkond, kasvav sugupõlv
paaugstinājums kõrgend; kõrgendamine; edutamine
paaugstināt kõrgendama, tõstma, suurendama
paaugstināties kõrgenema, kõrguma, tõusma; kerkima
pabalstīt toetama, abistama

pabalsts (rahaline) toetus
pabarot toitma
pabāzt alla lükkama v. pistma
pabeigt lõpetama
pabērns kasulaps
pabraukt (pisut) sõitma
pabraukties (pisut) sõitma
pabrīnīties imestuma, hämmastuma, imeks panema
pacelt (üles v. püsti) tõstma; kergitama, upitama
pacelties (üles v. püsti) tõusma; kerkima
pacensties püüdma, jõudu pingutama, katsuma
paciemoties (veidi) külastama
pacienājums kostitus
pacienāt kostitama
paciest kannatama, taluma
paciesties kannatama
pacietība kannatus
pacietīgs kannatlik
paciets kõvavõitu
pacilātība vaimustus, innustus, ind
pacilāts ülev, vaimustatud, innustatud
padarīt tegema
padebesis pilv
padēls võõraspoeg
padevība alandlikkus, alistuvus
padevīgs alandlik, alistuv
padibenes põhjapära, sete
padomdevējs nõuandja, nõunik
padome nõukogu; **PSRS Augstākā Padome** NSVL Ülemnõukogu
padomju saimniecība sovhoos, nõukogude majand
padoms nõu
padot ulatama, andma
padoties end alla andma, alistuma; järele andma, nõustuma
padus|e kaenlaalune; **ielikt termometru ~ē** termomeetrit kaenla alla panema
padzerties jooma
padziļinājums süvend; nõgu, lohk
padziļināt süvendama
padzirdīt jootma
padzīšana minemakihutamine
padzīt minema ajama; edasi ajama
padzīvojis elatanud, eakas
padzīvot (mõnda aega) elama
paēdināt söötma
paeglis kadakas
paēna vari, vilu
paēst sööma
pagaidām ajutiselt, esialgu
pagaidīt ootama
pagaidu- ajutine; **p. tilts** ajutine sild
pagājušais endine, möödunud; mullune
pagālam 1. otsas; **viss p.** kõik on otsas; 2. täiesti, lõplikult; **viņš p. noguris** ta on täiesti väsinud
pagalde lauaalune
pagale puuhalg; tuletukk
pagalms õu
pagalvis päits, peaalune
pagāns pagan, paganausuline
pagarinājums pikendus
pagarināt pikendama
pagasts vald
pagatavot valmistama, valmis tegema
pagātne minevik
paglabāt 1. säilitama, alles hoidma; 2. peitma
paglābt päästma

pagodinājums au; austamine
pagodināt austama; au osutama
pagrabs kelder
pagrīde põrandaalune
pagrīdnieks põrandaalune (poliitiline tegelane)
pagrieziens pööre
pagriezt[a] (ümber) keerama
pagriezt[b] veidi lõikama (noaga)
pagriezties (ümber) pöörduma
pagrimt langema
pagrimums langus
pagrūst tõukama, lükkama
pagulēt veidi magama
pagulte voodialune
pagurt väsima
pagurums väsimus
pagūt jõudma, suutma (õigeks ajaks)
pagībt minestama
palet minema; **p. garām** mööda minema
paija mänguasi, mängukann
paijāt silitama, paitama
paildzināt pikendama
paipala põldvutt
paisīt linu lõugutama
paisums tõus; **p. un bēgums** tõus ja mõõn
pajauns noorepoolne
pajautāt küsima, pärima
pajokot naljatama, nalja tegema
pajūgs küüdivanker, rakend
pajumte katusealune, varjualune
paka pakk
pakaisi *ainult mitm.* allapanu, aluspõhk (loomadele)
pakāje mäejalam
pakalne nõlvak, kallak
pakalns küngas
pakalpīgs teenistusvalmis
pakalpojums teene
pakalpot teenima, teenindama
paka| järel(e); **iet kādam p.** kellegi järel minema
paka|a tagumik
paka|da|a tagumine osa
paka|dzišanās jälitamine
paka|ējs tagumine
paka|kāja tagajalg
pakampt (kinni) haarama, kahmama
pakāpe aste, järk; **augstākā p.** kõrgem aste, järk
pakāpenisks järkjärguline
pakāpiens aste, järk
pakaramais varn, nagi
pakārt (üles) riputama
pakārties (end) üles pooma
pakārtojums allumine, alistumine
pakārtot allutama, alistama
pakausis kukal
pakavēties 1. viibima; 2. peatuma, seisatama, seisma jääma
pakavs hobuseraud
pakavveidīgs hobuseraua-kujuline
paklājs vaip; allapanu, põhk
paklanīties kummarduma
paklāt alla laotama, alla panema
paklausība kuulekus, sõnakuulmine
paklausīgs kuulekas, sõnakuulelik
paklausīt sõna kuulama, kuulama, kuulda võtma
paklauvēt koputama; **p. pie durvīm** uksele koputama
paklibs veidi lonkav
paklīst langema (kõlblalt); eksima

paklupt komistama
paklusam tasakesi, tasapisi
pakļaut allutama, alistama
pakļauties alluma, kellegi alla kuuluma
pakļāvīgs järeleandlik
pakot pakkima
pakrāsne ahjualune
pakrēsla hämarus, hämarik, videvik
pakrēslī|is vari; **sēdēt ~i** istuma varjus
pakrist komistama
pakrūte rinnaalune
pāksts kaun
pākšaugi kaunviljad
pakts *pol.* pakt, leping; **neuzbrukšanas p.** mittekallaletungi pakt
pakulas takud
pakurls kehva kuulmisega, kurdivõitu
pakustināt liigutama
pakutināt kõditama
paķert (kinni) haarama, kahmama, tabama
palags voodilina
palaidne vallatu (tütarlaps)
palaidnība vallatus, koerus
palaidnīgs vallatu (*om. sõna*)
palaidnis vallatu (*nimis.*)
palaidņoties vallatust tegema
palaikam mõnikord, vahel
palaimēties õnnestuma
palaist laskma, lahti laskma, mööda laskma, kasutamata jätma
palaisties[a] ülekäte minema
palaisties[b] (veidi) lendama
palama sõimunimi
palāses *taval. mitm.* rääsatalt tilkuv vesi, sulavesi
palaunags lõunaoode, õhtuoode
paldies tänan
palēkāt hüplema
palēkties (juurde v. üles) hüppama v. kargama
palēnām tasakesi, tasapisi, pikkamisi
palēninât aeglustama; **p. gaitu** käiku aeglustama
palepoties (veidi) uhkustama
palete palett
palētināt odavamaks muutma, odavdama
palētināties odavnema, odava(ma)ks minema
pali *ainult mitm.* suurvesi, kõrgvesi, tulv
palīdzēt abistama, aitama
palīdzība abi
palīdzīgs teenistusvalmis, abivalmis
paliekams püsiv, jäädav
paliekas jäätmed
paliekošs püsiv
palielinājums suurendus
palielināmais stiklis luup (suurendusklaas)
palielināt suurendama
palielināties suurenema
palievenis katusealune, ...jualune (rehe ees)
palīgā: saukt p. ap... ...üdma
palīglīdzeklis abiv... ...d
palīgs abi, abilin...
palīgsaimniecība ...bimajand
palīgspēki abiväg..., abijõud
palīgteikums *gramm.* kõrvallause
palikt[a] jääma; **p. dzīvam** ellu jääma
palikt[b] alla panema, alla asetama
pālis vai; **pāļu būves** vaiehitused

palma palm
palocīt painutama, koolutama
palocīties painduma
paloda akna-, uksepealis, sillus
palodze aknalaud
palsens, palss võik, võikjas (hobune)
palts veelomp, loik
palūgt paluma
palūkot, palūkoties silmitsema, vahtima
paļauties usaldama, kellegi peale lootma jääma
paļāvība usaldus
paļāvīgs usaldav
paļodzīties kõikuma, võnkuma
pamācība õpetus, juhatus
pamācīt õpetama
pamācošs õpetlik
pamale äär, serv; **debess p.** taevaserv
pamanīt märkama, tähele panema
pamāt viipama
pamatakmens nurgakivi
pamatalga põhipalk
pamatdoma põhimõte, peamine mõte
pamāte võõrasema
pamatiedzīvotājs päriselanik
pamatīgs põhjalik, täielik
pamatīgums põhjalikkus
pamatjautājums põhiküsimus
pamatlicējs alusepanija, rajaja
pamatlikums põhimäärus
pamatne alus, baas
pamatnosacījums, pamatnoteikums põhimäärus, põhitingimus
pamatojums põhjendus, põhjendamine
pamatot põhjendama, motiveerima
pamatoties põhjenema
pamatots põhjendatud
pamats 1. vundament; 2. alus, baas
pamatskola algkool
pamattēze põhitees
pamatvaloda aluskeel
pamatvilciens põhijoon
pamazām vähehaaval
pamazinājums vähendamine, vähendus
pamazināmais vähendatav
pamazināt vähendama, kahandama
pamēģināt proovima, (järele) katsuma
pameita võõrastütar
pamest hülgama, maha jätma, ära põlgama
pamests mahajäetud, hüljatud
pamiers vaherahu
pamirdzēt läigatama
pamirkšķināt silmi pilgutama
pamirt tarduma; minestama
pamirums tardumus; minestus
pamīšam, pamīšu, pamīšus vaheldumisi, vahelduvalt
pamodināt äratama
pamosties ärkama
pamošanās ärkamine
pampt tursuma
pampums turse
pamudinājums õhutamine, ergutus
pamudināt õhutama, ergutama
pamudinošs õhutav, ergutav
panāksnieki pruudipoolsed pulmalised
panākta järele jõudma

panāktb: **panāc šurp!** tule siia!
panākums saavutus, edu
panesams talutav, kannatatav
panest 1. kandma; 2. taluma
panīkt jõuetuks v. otsa jääma, kiduma, virelema
panīkums virelemine, langus
paniņas võipiim, petipiim
panisks paaniline
pankūka pannkook
panna pann
panteris panter
pantmērs värsimõõt
pants 1. värss; 2. (seaduse) paragrahv
paņēmiens võte, viis, (tegu) mood
paņemt võtma
papagailis papagoi
paparde sõnajalg
pape papp, kartong
papēdis (jala)kand
papele pappel
papildinājums täiendus; täiendamine
papildināt täiendama
papildinātājs *gramm.* sihitis
papildināties end täiendama
papildspēks abivägi, abijõud
papildus täiendavalt
papildvilciens lisarong
papīlnam külluses
papīrkurvis paberikorv
papīrnauda paberraha
papiross pabeross
papīrs paber
paplašinājums laiendamine, avardamine
paplašināšanās laienemine, levimine
paplašināt laiendama, avardama
paplašināties laienema, avarduma
paplašināts laiendatud, avardatud
paplāte kandmik, kandik
paprasīt küsima, pärima
papriekšu enne, esiti, esialgu
papuve kesa
par: 1. **p. ko tu runa?** kellest (millest) sa räägid? 2. eest; **cīnīties p. mieru** rahu eest võitlema; 3. : **strādāt p. skolotaju** töötama õpetajana
pār 1. üle; **tilts p. Daugavu** sild üle Daugava; 2. kohal; **lidmašina lido p. pilsētu** lennuk lendab linna kohal
parāde paraad
parādība nähtus
parādīt näitama
parādīties ilmuma, nähtavale tulema; näima
parādnieks võlglane, võlgnik
paradums harjumus
pāragri liiga vara, enneaegselt
pāragris enneaegne
pārāk liiga, üleliia
pārakmeņoties kivistuma
pārāks ülekaalukas
parakstīšanās allakirjutamine
parakstīt alla kirjutama
parakstīties alla kirjutama
paraksts allkiri
pārākums üleolek, ülekaal
paralēle paralleel, rööpjoon
paralēls paralleelne
paralēlskaldnis rööptahukas
paralize, paralīze paralüüs, halvatus

paralizēt paralūseerima, halvama
parasti tavaliselt, harilikult
parasts tavaline, harilik
pāraudzināt ümber kasvatama
paraugs näidis, muster
paraugstunda näidistund
pāraugšana ümberkasvamine
pāraugt ümber kasvama
paraut tõmbama, rebima; **velns lai parauj** kurat võtaks
paraža komme, pruuk
pārbagāts külluslik
pārbaude kontrollimine, kontroll, katsumine
pārbaudījums eksam, katse
pārbaudīt kontrollima, (järele) proovima
pārbaudīts läbiproovitud
pārbēgt üle jooksma
pārbērt ümber puistama
pārbīdīt ümber paigutama, ümber nihutama
pārbiedēt ehmatama
pārbīties ehmuma, kohkuma
pārbraukt 1. saabuma, koju sõitma, tagasi tulema; 2. üle sõitma; **p. pār upi** üle jõe sõitma
pārbrauktuve ülesõidukoht
pārbrist jõest jalgsi koolme kohal üle minema
pārbruņošana ümberrelvastamine
pārbūve ümberehitus
pārbūvēt ümber ehitama
pārcēlājs parvemees, ülevedaja
pārcelšanās 1. ülesõit (üle jõe); 2. teisale elama asumine
pārcelt üle vedama, üle viima
pārcelties üle sõitma, üle minema
pārceltuve ülesõidukoht
pārciest kannatama, läbi elama
pārcilāt läbi katsuma, läbi vaatama, kergitama
pārcilvēcisks üliinimlik
pārcilvēks üliinimene
pārcirst katki raiuma
pārdabīgs, pārdabisks üleloomulik, ebatavaline
pārdegt läbi põlema
pārdesmit paarkümmend
pārdēstīšana ümberistutamine
pārdēstīt ümber istutama
pārdevēja müüjanna
pārdevējs müüja
pārdēvēt ümber nimetama
pārdienām ülepäeviti
pārdomas mõtisklus, mõttesolek
pārdomāt ümber mõtlema, järele mõtlema, meelt muutma
pārdošana müümine
pārdot müüma
pārdrošība hulljulgus
pārdrošnieks hulljulge mees, uljaspea
pārdrošs *omaduss.* hulljulge
pārdzimšana taassündimine
pārdzimt taassündima
pārdzīvojums elamus, üleelamine
pārdzīvot üle elama, läbi elama
paredzams oletatav, arvatav
paredzēt ette nägema, aimama
pareģis ennustaja, prohvet
pareģojums ennustus, ennustamine
pareģotājs ennustaja

pareizi õige, tõsi; **tas nav p.** see ei ole õige
pareizība õigsus
pareizrakstība õigekirjutus
pareizs õige; **p. laiks** õige aeg
pāreja ülekäik
pārējais ülejäänu, muu
pārejošs üleminev, mööduv
pārestība ülekohus, solvang, haavumus
pārēsties liiga palju sööma
paretam harva, mõnikord
pārgājiens üleminek, siirdumine
pārgalvība üleannetus
pārgalvīgs üleannetu
pārgriezt[a] katki lõikama
pārgriezt[b] ümber pöörama v. keerama
pārgrozība muutus, muudatus
pārgrupēt ümber grupeerima
pārgudrs ninatark, ninakas
pārgulēt ööbima
pārguris üliväsinud
pārģērbt ümber riietama
pārģērbties ümber riietuma
pāri 1. üle; **iet p. tiltam** üle silla minema; 2. mööda; **tas viss jau p.** kõik see on juba mööda
pāriet üle minema
pāris[a] paar; **zābaku p.** paar saapaid
pāris[b] mõned; **viņš nodzīvoja p. gadu uz laukiem** ta elas mõned aastad maal
parīt ülehomme
pārkāpt üle astuma
pārkāpums eksimus, vääratus
pārkarsēt üle kuumendama
pārkārtot ümber korraldama
pārkausēt ümber sulatama
pārklāt üleni katma
pārklāties üleni kattuma
pārklausīties valesti kuulma
pārkost katki hammustama, katki purema
pārkrāsot üle värvima, ümber värvima
pārkraut ümber laadima
pārkravāties üle kolima
parks park
parķis parh (riie)
pārlaist pilku (ringi) heitma, üle vaatama
pārlasīt üle lugema
pārlauzt katki murdma
pārlēkt üle hüppama
pārlidojums ülelend
pārlidot üle lendama
pārliecība veendumus
pārliecināt veenma, uskuma panema
pārliecināties veenduma
pārliecinošs veenev
pārlieku üleliia, liialt, liiga; **p. daudz** liialt palju
pārliet üle valama, ümber kallama
pārlūzt katki murdma
pārmācība karistus
pārmācīt karistama (õpetuseks)
pārmaiņa muudatus
pārmaiņus vaheldumisi, kordamööda
pārmeklēt läbi otsima
pārmērība liialdus
pārmērīgs (üle)liigne
pārmest ette heitma
pārmetošs etteheitev
pārmetums etteheide
pārmijnieks pöörmeseadja, rööpaseadja
pārmijus, pārmīšus vaheldumisi
pārnadzi paarissõralised

pārnakšņot ööbima, ööseks jääma
pārnākt 1. tagasi tulema, tagasi pöörduma; saabuma 2. üle tulema
pārnedēļām ülenädalati
pārnest üle kandma, üle viima
pārnesums ülekanne
pārņemt üle võtma
parocīgs käepärane, hõlpus
pārogļoties söestuma
pāroties paarituma
pārpalicis (üle)liigne, ülejäänu
pārpalikums ülejääk
pārpeldēt üle ujuma
pārpildīts liiga täis, ületäitunud; täiskiilutud, tulvil, tungil täis
pārpilnam ülikülluses
pārpilnība ülikküllus, ohtrus
pārplēst katki kiskuma, katki rebima
pārplīst lõhestuma, lõhkema, katki minema
pārplūdināt üle ujutama
pārplūdums üleujutus
pārplūst kallastest välja tulema, üle ujutama
pārprast valesti aru saama
pārpratums arusaamatus
pārpūlēšanās üliväsimus
pārpūlēties liialt ära väsima, üleväsima
pārraide ülekanne
pārraidīt üle kandma (raadios)
pārraidīšana ülekanne
pārrakstīšana ümberkirjutamine
pārrakstīt ümber kirjutama, uuesti kirjutama
pārraudzība järelevalve
pārraudzīt kontrollima, järele valvama
pārrāvums läbimurre, läbimurde koht
pārredzams nähtav, ülevaatlik
pārredzēt ülevaadet saama
pārrēķināties arvestusega eksima
pārrunas vestlus, jutuajamine
pārrunāt läbi rääkima
pārsātināt küllastama
pārsātināts küllastatud
pārsējs side, mähis
pārsējums ümbersidumine, side
pārsēsties ümber istuma, istekohta vahetama
pārsiet ümber siduma
pārskābe ülihapend
pārskaisties vihastuma, ägestuma, vihale minema
pārskaitīt üle lugema
pārskaitīties ülelugemisega eksima
pārskatāms ülevaatlik, piltlik
pārskatīšanās eksimus, eksitus
pārskatīties äratundmisega eksima
pārskats 1. ülevaade; **p. par veikto darbu** ülevaade tehtud tööst; 2. aruanne; **gada p.** aasta-aruanne
pārskriet üle jooksma
pārsla lumehelves
pārslēdzējs, pārslēgs (ümber-) lülitaja
pārslēgt ümber lülitama
pārslēgties ümber lülituma
pārslogot üle koormama
pārsmieties naerust lõhkema
pārsniegt ületama, üle olema
pārspēks üleolek, ülekaal

pārspēt ületama, üle olema, üle käima
pārspīlējums liialdus, liialdamine
pārspīlēt liialdama
pārstāt järele jätma
pārstatīt ümber paigutama
pārstāvēt representeerima
pārstāvis esindaja
pārstāvniecība esindus
pārsteidzība läbematus, järelemõtlematus, tormakus
pārsteidzīgs läbematu, järelemõtlematu, tormakas, üllatav
pārsteidzošs läbematu, üllatav
pārsteigt üllatama, hämmastama
pārsteigties midagi väga kiiresti, uisapäisa, läbimõtlematult toimetama
pārsteigums ootamatus, üllatus
pārstrādāt ümber töötama
pārsūdzēt edasi kaebama
pārsūdzība edasikaebus
pārsūtīt edasi saatma
pārsvars ülekaal, jõu ülekaal
pārsviest üle viskama v. loopima
pārsvītrot läbi kriipsutama
pāršķelt lõhki lööma v. raiuma; lõhkuma
pāršķelties lõhkema, purunema
pāršķirstīt (läbi) lehitsema
pāršķirt 1. (lehte) pööramа; 2. :p. **matus** juukseid lahku kammima
pārtaisīt ümber tegema
pārteikšanās eksing sõnadega
pārteikties kõnes eksima, sõnadega eksima
partejiskums parteilisus, parteisse kuuluvus
partejisks parteiline
pārtērēšana ülekulutus
pārticība jõukus, küllus
pārticis jõukas
partija[a] partei; **Padomju Savienības Komunistiskā partija** Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei
partij[b] partii; **šaha p.** malepartii
pārtik|a toit, toidus; **~as krājumi** toidutagavarad
pārtikt elatuma, toituma
partizāne naispartisan
partizānis partisan
partorgs (partijas organizātors) partorg (parteiorganisaator)
pārtraukt katkestama
pārtraukum|s vaheaeg, katkestamine, katkestus; **pusdienas p.** lõunavaheaeg; **bez ~a** katkestamatult
pārtrūkt katkema
pārtulkot tõlkima
parūka parukas
paruna kõnekäänd
parunāt, parunāties (natuke) rääkima, vestlema
parūpēties hoolitsema
pārvadāt üle vedama
pārvākties (üle) kolima
pārvalde valitsus, haldus; **namu p.** majavalitsus
pārvaldīt 1. valitsema, juhtima; **p. valsti** riiki juhtima; 2. oskama, valdama; **p. latviešu valodu** läti keelt oskama
pārvaldnieks valitseja, juha-

taja; **namu p.** majavalitseja
pārvalks üleriie, kate, tupp
pārvarēt üle saama, võitu saama, ületama
pārvedums ülekanne
pārveidošana ümberkujundamine
pārveidošanās ümberkujunemine, teisenemine
pārveidot ümber kujundama
pārveidotājs ümberkujundaja
pārveidoties ümber kujunema, muutuma
pārvēlēšanas ümbervalimised
pārvēlēt ümber valima
pārvērst transformeerima
pārvērsties muunduma, muutuma
pārvērtēt ülehindama; ümber hindama
pārvērtība muudatus; ümbermuutmine; muundus
pārvest 1. üle kandma, üle viima; 2. kohale v. koju tooma
pārvietošana ümberasetamine, ümberasetus
pārvietot ümber paigutama, ümber asetama
pārvietoties ümber asetuma, mujale asuma
pārvilkt üle tõmbama; teisale tirima, paigutama
pārzāģēt pooleks v. katki saagima
pārziemošana talvitamine, talvitus
pārziemot talvituma, talve mööda saatma
pārzināt 1. juhatama, juhtima, valitsema; **p. saimniecību** majapidamist juhtima; 2. tundma, oskama; **viņš labi pārzina savu arodu** ta tunneb hästi oma eriala
pārzinis juhataja
pārziņa: manā ~ā minu juhtimisel, minu käsutuses, minu hoole all
pasacīt ütlema
pasaka muinasjutt
pasakains muinasjutuline
pasaknis (kviitungi) konts
pasākums algatus, üritus
pasāļš soolasevõitu
pasargāt millegi eest hoidma, kaitsma
pasaukt hüüdma, hõikama, kutsuma
pasaule maailm
pasaulslavens maailmakuulus
pasažieris reisija, sõitja
pase pass
paskaidrojums seletus, selgitus
paskaidrot selgitama, seletama
paskatīties vaatama, silmitsema, vahtima
paskubināt kiirustama, taga kihutama, hoogustama
paslēpt ära peitma
paslēpties peitu pugema, end peitma
paslēptuve peidukoht
paslīdēt libisema
pasliktināties halvenema, halvemaks muutuma
pasludināt kuulutama
pasmags raskevõitu
pasmaidīt naeratama, muhelema
pasmieties naerma
pasmīnēt muigama, muhelema
pasniedzējs õpetaja

pasniegt 1. ulatama, andma; 2. (tunde) andma, õpetama
paspārne 1. katusealune, räästaalune; 2. peavari
paspēlēt[a] (veidi) mängima
paspēlēt[b] mängus kaotama, kaotama
paspēt (õigeks ajaks) jõudma
pasprukt lahti pääsema
pastaiga, pastaigāšanās jalutuskäik, jalutamine
pastaigāt jalutama
pastaigāties jalutuskäiku tegema, jalutama
pastalas pastlad
pastardiena viimnepäev
pastariņš, pastarītis kõige noorem laps, pesamuna
pastāstīt jutustama
pastāvēt 1. (veidi) seisma; 2. püsima, eksisteerima
pastāvība püsivus
pastāvīgs alatine, püsiv
pastāvošs püsiv, jääv
pasteidzināt kiirustama (kedagi)
pasteigties (ise) kiirustama, tõttama
pastēte pasteet
pastiprinājums kõvendus, tugevdamine, kinnitamine
pastiprināt kõvendama, tugevdama, kinnitama
pastkarte postkaart
pastmarka postmark
pastnieks kirjakandja, postikandja
pasts post
pasuga *biol.* alaliik
pasūtījums tellimus
pasūtīt[a] tellima
pasūtīt[b] saatma
pasūtītājs tellija
pasveicināt tervitama
pasvītrot alla kriipsutama, rõhutama
pašaizliedzība enesesalgavus
pašaizliedzīgs ennastsalgav
pašaizsardzība enesekaitse
pašapgādāšanās isevarustamine, isevarustus
pašapkalpošanās iseteenindamine
pašapmierināts enesega rahulolev
pašapzinīgs iseteadlik, enesekindel
pašapziņa enesekindlus, iseteadvus
pašaudzēts kodukasvatatud
pašaudzināšana enesekasvatus
pašausts kodukootud
pašcieņa enesest lugupidamine, eneseaustamine
pašdarbība isetegevus
pašdarināts omatehtud
pašgājējs iseliikuv; **p. kombains** iseliikuv kombain
pašizglītība eneseharimine, iseõppimine
pašizmaksa omahind
paškritika enesekriitika
paškielēt viltu e. kõõrdi vaatama
paškirt laiali v. lahti lükkama v. tõmbama v. nihutama
pašlaik parajasti
pašlepnums eneseuhkus
pašmācība eneseharimine, iseõppimine
pašmērķis otstarve iseeneses
pašnāvība endatapp
pašnoteikšanās enesemääramine
pašpalīdzība omaabi; vastastikune abi v. abistamine

pašpaļāvība enesekindlus, eneseusaldus
pašpaļāvīgs enesekindel, ennast usaldav
pašpārvalde omavalitsus
pašplūsma isevool
pašportrets autoportree
pašreiz parajasti; praegu, nüüd
pašreizējs nüüdne, praegune
pašrocīgs oma käega tehtud, omakäeline
pašsajūta enesetunne
pašsavaldīšanās enesevalitsemine
pašūt õmblema
pašuzslava enesekiitus
pašuzupurēšanās eneseohverdamine
pašvaldība omavalitsus
pat isegi, koguni
pātaga piits
patapināt üle võtma, jäljendama; laenama
pataupīt kokku hoidma
pateicība tänu, tänulikkus
pateicīgs tänulik, tänuväärne
pateikt ütlema
pateikties tänama
patērēt kulutama, ära tarvitama, tarbima
patērētājs tarbija, kulutaja
patēriņš tarbimine, kulutamine
patēvs võõrasisa, isak
patiesi tõesti, tõepoolest
patiesība tõde, tõsi
patiesīgs õige, tõeline
patiesīgums tõelisus
patiess tõeline, õige, tõsine
patiešām tõesti, tõepoolest
patika heameel, mõnu, lõbu
patikams meeldiv, rõõmustav, mõnus
patikt meeldima
patlaban parajasti, praegu, nüüd
patmīlība endast lugupidamine, enesearmastus
patmīlīgs endast lugupidav, enesearmastaja
patriotisks patriootiline
patriotisms patriotism
pats 1. ise; **es p. to darīšu** ma ise teen seda, 2. kõige; **p. interesantākais** kõige huvitavam
pāts paatjas (hobune)
patskanis vokaal, täishäälik
patstāvība iseseisvus
patstāvīgs iseseisev
paturēt 1. pisut hoidma; 2. jätma, säilitama; **p. pirmo vietu** esikohta säilitama
patvaldība isevalitsus
patvaldnieciska isevalitsuslik
patvaldnieks isevalitseja
patvaļa omavoli
patvaļība omavoli
patvaļīgs omavoliline
patvarība omavoli
patvarīgs omavoliline
patvāris teemasin, samovar
patversme varjupaik, peavari
patverties ulualust leidma, end varjama, varjuma
patvertne peidukoht; varjupaik, *sõj.* varjend; **bumbu p.** pommivarjend
patvērums ulualune, varjukoht
paudējs kuulutaja, teadustaja
paugurs küngas, kink
paukot vehklema
paukotājs vehkleja
pauna komps
pauris pealagi
paust väljendama, avaldama
pauze paus

pavada ohelik
pavadīb|a saatmine; **tēva ~ā** isa saatel
pavadījums saade (muusikariistal)
pavadīt 1. saatma (kedagi koju); 2. *muus.* saatma (muusikariistal)
pavadītājs saatja
pavadonis saatja
pavadraksts saatekiri
pavadzīme saateleht
pavairot suurendama, rohkendama
pavairoties paljunema, rohkenema
pavaldonis regent
pavalgs maitseaine, vürts; (toidu)kõrvaline
pavalstniecība (riigi) alamlus
pavalstnieks alam
pavards kolle
pavarnīca kulp
pavārs kokk
pavārte väravaalune
pavasarīgs kevadine
pavasaris kevad
pavedējs meelitaja, hukutaja
pavedien|s niit, lõng; **pazaudēt sarunas ~u** jutulõnga kaotama
pavedināt (ära) meelitama, hukutama
paveikt lõpetama, lõpule viima
pavēle käsk, käskkiri
pavēlēt käsutama, käskima
pavēlnieks käskija, valitseja
pavēlošs käskiv
pavēn|is vari, vilu; **koka ~ī** puu varjus
pavērsiens pööre, pöörang
pavērt pisut avama, praotama
pavērties[a] pisut avanema, praotuma
pavērties[b] vaatama, pilku heitma
pavēste kutseleht
pāvests paavst
pavīdēt välgatama, vilksatama
paviegls kergevõitu; kergemeelne
pavīpsnāt naeratama, muigama, muhelema
paviršība pealiskaudsus
paviršs pealiskaudne
pavirzīt (edasi v. lähemale) nihutama; **p. darbu uz priekšu** tööd edasi viima
pavirzīties end edasi nihutama
pavisam üldse, kõigest, ainult; **mēs bijām p. trīs cilvēki** meid oli üldse kolm inimest
pavizināt veidi sõidutama
pavizināties veidi sõitma (kelguga, paadiga)
pāvs paabulind, vau
pazaudēt (ära) kaotama
pazeme maa-alune ruum või maailm
pazemība alandlikkus
pazemīgs alandlik
pazemināj|ums alandamine, madaldamine
pazemināt alandama, madaldama
pazemojošs alandav
pazemojums alandamine, alandus
pazemošana alandamine
pazemot alandama, madaldama
pazemoties end alandama
pazīdēt läigatama
pazīme tunnus, tundemärk

pazinējs asjatundja
paziņa tuttav (isik)
paziņojums teadaanne, kuulutus
paziņot teatama, kuulutama
pazīstams tuttav, tuntud
pazīšanās tutvus
pazīt tundma, tuttav olema
pazole pooltald
pazolēt pooltaldu alla lööma, tallutama
pazudināt hukutama, hukatusse saatma
pazust (ära) kaduma, kaotsi minema
pažēlot halastama, armu heitma
pažobele katusealune, ungas
pēc pärast; **atpūsties pēc darba** pärast tööd puhkama
pēcāk hiljem
pēceksamens järeleksam
pēcmaksa järelmaks
pēcnācējs järeltulija, võsu
pecnieks järeltulija
pēcpusdien|a pärastlõunane aeg; **~ā atnāca viesi** pärast lõunat tulid külalised
pēctecis järeltulija, võsu
pēcvārds järelsõna
pēd|a 1. jälg; **dzīt ~as** jälgi ajama; 2. jalalaba, jalapõid
pedālis pedaal
pēdējais viimane
pēdīgais viimane
pēdīgi viimaks
pēdiņas jutumärgid
peka käpp
pekle põrgu
pēkšņi järsku, äkki
pēkšņs järsk, ootamatu
pelašķi *bot.* raudrohi, verihein
pelavas aganad
peldbaseins ujumisbassein
peld|e suplus, kümblus; **gaisa ~es** õhuvannid
peldēt ujuma
peldētājs ujuja
peldētava ujula
peldēties suplema
peldināt ujutama
peldkostīms ujumiskostüüm
peldošs ujuv
peldus ujudes
peldvieta koht ujumiseks
pele hiir
pelējums hallitus
pelēks hall
pelēt hallituma
pēlis sulgmadrats, sulgedest aluskott
pelni *ainult mitm.* tuhk
pelnīt teenima, pälvima
pelnīti teenitult
pelnrušķe, pelnrušķīte tuhkatriinu
pelt laitma
peļams laiduväärne, hukkamõistetav
peļķe veelomp, loik
peļņa 1. tasu, palk; 2. kasu, kasum
penālis pinal
pensionārs pensionär
perēklis pesa
perēt hauduma
perētāja hauduja (kana)
pēriens peksmine; peks, nahatäis, ihunuhtlus
perināt välja hauduma
perināties pesitsema
pērkams ostetav, müüdav
pērkons äike, kõu; **p. rūc** müristab
pērle pärl
pērn mullu, möödunud aastal

pērnais mullune
pērngad mullu, möödunud aastal
pernica värnits
perons perroon
perpendikulārs perpendikulaarne
perpendikuls perpendikkel
persiete pärslanna
persietis pärslane
persona isik
personība isiksus
personīgi isiklikult
personīgs isiklik, isikuline
pēršana 1. peksmine, peks, ihunuhtlus; 2. vihtlemine (saunas)
pērt vitstega peksma, ihunuhtlust andma, rooskama
pērties vihtlema
pērtiķis ahv, pärdik
pētersīlis petersell
pētījums uurimine, uurimus
pētīšana uurimine
pētīt uurima
pētniecība uurimine, uurimus
pētniecisks uurimuslik, uurimis-
pētnieks uurija; **dabas p.** looduseuurija
petroleja petrooleum
pianino pianiino
pie juures, ääres, kõrval; **stāvēt pie loga** akna juures seisma
pieaicināt juurde kutsuma
pieaudzis täiskasvanud
pieaugt külge kasvama, juurde kasvama, suurenema
pieaugums juurdekasv
pieaugušais täiskasvanud
piebalsot nõus olema, toetama
piebāzt täis toppima
piebērt juurde puistama, täis puistama
piebiedroties ühinema, liituma, seltsima
piebikstīt ergutama, tagant tõukama
piebilst täiendama, lisama
pieblīvēt täis toppima
piebraukt juurde sõitma
piebūve juurdeehitis
piebūvēt juurde ehitama
piecdesmit viiskümmend
piecdesmitais viiekümnes
piecelt (üles v. püsti) tõstma; üles äratama
piecelties (üles v. püsti) tõusma
piecgad|e viisaastak; **~es plāns** viie aasta plaan
pieci viis
pieckārt viiekordselt
pieckārtīgs viiekordne
piecnieks hinne 5
piecpadsmit viisteist
piecpadsmitais viieteistkümnes
piecreiz viis korda
piecsimt viissada
piecskaldnis viistahukas, pentaeeder
piecstarains viieharuline
piecstāvu viiekorruseline; **p. ēka** viiekorruseline maja
piecstūris viisnurk
piedabūt kedagi mõjutama, veenma
piedalīšanās osavõtmine, osavõtt
piedalīties osa võtma
piedarbs rehala, rehealune
piedauzība taunitavus, laiduväärsus
piedauzīgs taunitav, laiduväärne, hukkamõistetav

piedāvājums ettepanek, esildus, pakkumine
piedāvāt pakkuma, ette panema, esildama
piededzināt kõrvetama
piedegt kõrbema
piedēklis *gramm.* sufiks, tuletusliide
piederēt kuuluma, kellegi päralt olema
piederība kuulumine, kuuluvus
piederīgie sugulased, omaksed
piederum|s 1. **~i** tarbed, tarbeasjad; **kancelejas ~i** kantseleitarbed; 2. **~i** manused (õmblemisel)
piedeva juurdeandmine, lisandamine, pealekauba
piedošana andestamine, vabandus
piedot 1. andestama, andeks andma, vabandama; 2. juurde andma
piedraudēt ähvardama
piedurkne käis, varrukas
piedurties puudutama, puutuma, riivama
piedzēries joobnud, purjus
piedzerties end purju jooma, end joobnuks jooma
piedziedājums kordusvärss, refrään
piedzimt sündima
piedzīt kätte nõudma, sisse nõudma (võlga)
piedzīvojis kogenud
piedzīvojums sündmus, seiklus; kogemus
piedzīvot 1. teatud ajani elama; 2. läbi elama, kogema; 3. elama kellegi juures manulisena
pieeja lähenemine, juurdepääs, juurdeasumine
pieejams kättesaadav
piecēsties end täis sööma
piegādāt kätte toimetama, kohale toimetama, kätte muretsema
piegāde kohaletoimetamine, kättetoimetamine, kätteviimine
piegarša kõrvalmaik
pieglausties end vastu v. ligi suruma, liibuma
piegriezējs juurdelõikaja
piegriezt[a] juurde lõikama
piegriezt[b] pöörama, suunama, juhtima; **p. vērību** tähelepanu pöörama
piegrieztne lõige (rõival)
piegulēt ligi hoiduma, liibuma (rõivaste kohta)
pieguļa õitsilolek
pieiet juurde v. ligemale astuma, juurde tulema, lähenema
piejaukt juurde segama
piejaukums lisasegu, lisand
piejume varjualune
piejūra mereäärne, mere-; **~as rajons** mererajoon
piekabināt (külge) haakima, külge kinnitama
piekāpība järeleandlikkus
piekāpīgs järeleandlik
piekāpties järele andma
piekaut läbi peksma, läbi kloppima
pieklājība viisakus
pieklājīgs viisakas, sünnis
pieklāties sobima, viisakas olema
pieklauvēt koputama
pieklīst külge tikkuma, külge kleepuma; norima

piekļauties end millegi vastu v. ligi suruma, liibuma
piekļāvība kiindumus
piekļāvīgs kiinduv, kiindlik
piekļūt juurde v. ligi pääsema, lähenema, liginema
piekodinājums hoiatus, käsund
piekodināt hoiatama, meelde tuletama
piekopt harima, koristama; **p. istabu** tuba koristama; harrastama (midagi)
piekrāpt petma, tüssama
piekraste rannik
piekraut laadima, lastima; koormama
piekrist nõustuma, nõusolekut andma, luba andma
piekritējs poolehoidja, pooldaja
piektais viies
piektdaļa üks viiendik
piektdien reedel
piektdiena reede
piektkārt viiendaks
piekusis väsinud
piekust (ära) väsima
piekusums väsimus
pieķēdēt aheldama, ketiga kinnitama
pieķept 1. kinni jääma, kleepuma; 2. prahti maha ajama, risustama
pieķeršanās kiindumus, meeldumus, poolehoid
pieķert kinni võtma, kinni püüdma, tabama
pielabināt juurde meelitama
pielabināties lipitsema, pugema
pielādēt laadima; **p. šauteni** püssi laadima
pielāgošanās kohandamine, kohanemine
pielāgot sobitama, kohandama
pielāgoties kohastuma, kohanema
pielaikot selga v. jalga proovima, passima
pielaist 1. lubama, luba andma; **p. pie eksamena** eksamile lubama; 2. juurde laskma
pielavīties juurde hiilima, vargsi juurde ronima v. roomama
pielīdzināt võrdsustama, võrdseks tegema
pieliekamais sahver, panipaik
pieliekt alla painutama
pieliekties painduma, kummarduma
pieliet juurde v. sekka valama
pielikt lisama, juurde panema, lisandama
pielikums lisand, lisa
pielīmēt külge e. peale liimima v. kleepima
pielipināt külge liimima v. kleepima
pielipt külge kleepuma
pielodēt külge tinutama e. jootma
pielūdzējs austaja; kummardaja
pielūgt kummardama, austama
pieļaut lubama, luba andma, sallima
pieļāvība järeleandlikkus
pieļāvīgs järeleandlik
pieļāvuma teikums mööndus-lause
piemaisījums lisasegu, lisand
piemaisīt juurde segama
piemaksa juurdemaks
piemaksāt juurde maksma

pašpaļāvība enesekindlus, eneseusaldus
pašpaļāvīgs enesekindel, ennast usaldav
pašpārvalde omavalitsus
pašplūsma isevool
pašportrets autoportree
pašreiz parajasti; praegu, nüüd
pašreizējs nüüdne, praegune
pašrocīgs oma käega tehtud, omakäeline
pašsajūta enesetunne
pašsavaldīšanās enesevalitsemine
pašūt õmblema
pašuzslava enesekiitus
pašuzupurēšanās eneseohverdamine
pašvaldība omavalitsus
pat isegi, koguni
pātaga piits
patapināt üle võtma, jäljendama; laenama
pataupīt kokku hoidma
pateicība tänu, tänulikkus
pateicīgs tänulik, tänuväärne
pateikt ütlema
pateikties tänama
patērēt kulutama, ära tarvitama, tarbima
patērētājs tarbija, kulutaja
patēriņš tarbimine, kulutamine
patēvs võõrasisa, isak
patiesi tõesti, tõepoolest
patiesība tõde, tõsi
patiesīgs õige, tõeline
patiesīgums tõelisus
patiess tõeline, õige, tõsine
patiešām tõesti, tõepoolest
patika heameel, mõnu, lõbu
patīkams meeldiv, rõõmustav, mõnus
patikt meeldima
patlaban parajasti, praegu, nüüd
patmīlība endast lugupidamine, enesearmastus
patmīlīgs endast lugupidav, enesearmastaja
patriotisks patriootiline
patriotisms patriotism
pats 1. ise; **es p.** to **darīšu** ma ise teen seda, 2. kõige; **p. interesantākais** kõige huvitavam
pāts paatjas (hobune)
patskanis vokaal, täishäälik
patstāvība iseseisvus
patstāvīgs iseseisev
paturēt 1. pisut hoidma; 2. jätma, säilitama; **p. pirmo vietu** esikohta säilitama
patvaldība isevalitsus
patvaldniecisks isevalitsuslik
patvaldnieks isevalitseja
patvaļa omavoli
patvaļība omavoli
patvaļīgs omavoliline
patvarība omavoli
patvarīgs omavoliline
patvāris teemasin, samovar
patversme varjupaik, peavari
patverties ulualust leidma, end varjama, varjuma
patvertne peidukoht; varjupaik, *sõj.* varjend; **bumbu p.** pommivarjend
patvērums ulualune, varjukoht
paudējs kuulutaja, teadustaja
paugurs küngas, kink
paukot vehklema
paukotājs vehkleja
pauna komps
pauris pealagi
paust väljendama, avaldama
pauze paus

pavada ohelik
pavadīb|a saatmine; **tēva ~ā** isa saatel
pavadījums saade (muusikariistal)
pavadīt 1. saatma (kedagi koju); 2. *muus.* saatma (muusikariistal)
pavadītājs saatja
pavadonis saatja
pavadraksts saatekiri
pavadzīme saateleht
pavairot suurendama, rohkendama
pavairoties paljunema, rohkenema
pavaldonis regent
pavalgs maitseaine, vürts; (toidu)kõrvaline
pavalstniecība (riigi) alamlus
pavalstnieks alam
pavards kolle
pavarnīca kulp
pavārs kokk
pavārte väravaalune
pavasarīgs kevadine
pavasaris kevad
pavedējs meelitaja, hukutaja
pavedien|s niit, lõng; **pazaudēt sarunas ~u** jutulõnga kaotama
pavedināt (ära) meelitama, hukutama
paveikt lõpetama, lõpule viima
pavēle käsk, käskkiri
pavēlēt käsutama, käskima
pavēlnieks käskija, valitseja
pavēlošs käskiv
pavēn|is vari, vilu; **koka ~ī** puu varjus
pavērsiens pööre, pöörang
pavērt pisut avama, praotama
pavērties[a] pisut avanema, praotuma
pavērties[b] vaatama, pilku heitma
pavēste kutseleht
pāvests paavst
pavīdēt välgatama, vilksatama
paviegls kergevõitu; kergemeelne
pavīpsnāt naeratama, muigama, muhelema
paviršība pealiskaudsus
paviršs pealiskaudne
pavirzīt (edasi v. lähemale) nihutama; **p. darbu uz priekšu** tööd edasi viima
pavirzīties end edasi nihutama
pavisam üldse, kõigest, ainult; **mēs bijām p. trīs cilvēki** meid oli üldse kolm inimest
pavizināt veidi sõidutama
pavizināties veidi sõitma (kelguga, paadiga)
pāvs paabulind, vau
pazaudēt (ära) kaotama
pazeme maa-alune ruum või maailm
pazemība alandlikkus
pazemīgs alandlik
pazemināj|ums alandamine, madaldamine
pazemināt alandama, madaldama
pazemojošs alandav
pazemojums alandamine, alandus
pazemošana alandamine
pazemot alandama, madaldama
pazemoties end alandama
pazibēt läigatama
pazīme tunnus, tundemärk

pazinējs asjatundja
paziņa tuttav (isik)
paziņojums teadaanne, kuulutus
paziņot teatama, kuulutama
pazīstams tuttav, tuntud
pazīšanās tutvus
pazīt tundma, tuttav olema
pazole pooltald
pazolēt pooltaldu alla lööma, tallutama
pazudināt hukutama, hukatusse saatma
pazust (ära) kaduma, kaotsi minema
pažēlot halastama, armu heitma
pažobele katusealune, ungas
pēc pärast; **atpūsties pēc darba** pärast tööd puhkama
pēcāk hiljem
pēceksamens järeleksam
pēcmaksa järelmaks
pēcnācējs järeltulija, võsu
pecnieks järeltulija
pēcpusdien|a pärastlõunane aeg; **~ā atnāca viesi** pärast lõunat tulid külalised
pēctecis järeltulija, võsu
pēcvārds järelsõna
pēd|a 1. jälg; **dzīt ~as** jälgi ajama; 2. jalalaba, jalapõid
pedālis pedaal
pēdējais viimane
pēdīgais viimane
pēdīgi viimaks
pēdiņas jutumärgid
peka käpp
pekle põrgu
pēkšņi järsku, äkki
pēkšņs järsk, ootamatu
pelašķi *bot.* raudrohi, verihein
pelavas aganad
peldbaseins ujumisbassein
peld|e suplus, kümblus; **gaisa ~es** õhuvannid
peldēt ujuma
peldētājs ujuja
peldētava ujula
peldēties suplema
peldināt ujutama
peldkostīms ujumiskostüüm
peldošs ujuv
peldus ujudes
peldvieta koht ujumiseks
pele hiir
pelējums hallitus
pelēks hall
pelēt hallituma
pēlis sulgmadrats, sulgedest aluskott
pelni *ainult mitm.* tuhk
pelnīt teenima, pälvima
pelnīti teenitult
pelnrušķe, pelnrušķīte tuhkatriinu
pelt laitma
peļams laiduväärne, hukkamõistetav
peļķe veelomp, loik
peļņa 1. tasu, palk; 2. kasu, kasum
penālis pinal
pensionārs pensionär
perēklis pesa
perēt hauduma
perētāja hauduja (kana)
pēriens peksmine; peks, nahatäis, ihunuhtlus
perināt välja hauduma
perināties pesitsema
pērkams ostetav, müüdav
pērkons äike, kõu; **p. rūc** müristab
pērle pärl
pērn mullu, möödunud aastal

pērnais mullune
pērngad mullu, möödunud aastal
pernica värnits
perons perroon
perpendikulārs perpendikulaarne
perpendikuls perpendikkel
persiete pärslanna
persietis pärslane
persona isik
personība isiksus
personīgi isiklikult
personīgs isiklik, isikuline
pēršana 1. peksmine, peks, ihunuhtlus; 2. vihtlemine (saunas)
pērt vitstega peksma, ihunuhtlust andma, rooskama
pērties vihtlema
pērtiķis ahv, pärdik
pētersīlis petersell
pētījums uurimine, uurimus
pētīšana uurimine
pētīt uurima
pētniecība uurimine, uurimus
pētniecisks uurimuslik, uurimis-
pētnieks uurija; **dabas p.** looduseuurija
petroleja petrooleum
pianino pianiino
pie juures, ääres, kõrval; **stāvēt pie loga** akna juures seisma
pieaicināt juurde kutsuma
pieaudzis täiskasvanud
pieaugt külge kasvama, juurde kasvama, suurenema
pieaugums juurdekasv
pieaugušais täiskasvanud
piebalsot nõus olema, toetama
piebāzt täis toppima
piebērt juurde puistama, täis puistama
piebiedroties ühinema, liituma, seltsima
piebikstīt ergutama, tagant tõukama
piebilst täiendama, lisama
pieblīvēt täis toppima
piebraukt juurde sõitma
piebūve juurdeehitis
piebūvēt juurde ehitama
piecdesmit viiskümmend
piecdesmitais viiekümnes
piecelt (üles v. püsti) tõstma; üles äratama
piecelties (üles v. püsti) tõusma
piecgad|e viisaastak; **~es plāns** viie aasta plaan
pieci viis
pieckārt viiekordselt
pieckārtīgs viiekordne
piecnieks hinne 5
piecpadsmit viisteist
piecpadsmitais viieteistkümnes
piecreiz viis korda
piecsimt viissada
piecskaldnis viistahukas, pentaeeder
piecstarains viieharuline
piecstāvu viiekorruseline; **p. ēka** viiekorruseline maja
piecstūris viisnurk
piedabūt kedagi mõjutama, veenma
piedalīšanās osavõtmine, osavõtt
piedalīties osa võtma
piedarbs rehala, rehealune
piedauzība taunitavus, laiduväärsus
piedauzīgs taunitav, laiduväärne, hukkamõistetav

piedāvājums ettepanek, esildus, pakkumine
piedāvāt pakkuma, ette panema, esildama
piededzināt kõrvetama
piedegt kõrbema
piedēklis *gramm.* sufiks, tuletusliide
piederēt kuuluma, kellegi päralt olema
piederība kuulumine, kuuluvus
piederīgie sugulased, omaksed
piederum|s 1. ~**i** tarbed, tarbeasjad; **kancelejas** ~**i** kantseleitarbed; 2. ~**i** manused (õmblemisel)
piedeva juurdeandmine, lisandamine, pealekauba
piedošana andestamine, vabandus
piedot 1. andestama, andeks andma, vabandama; 2. juurde andma
piedraudēt ähvardama
piedurkne käis, varrukas
piedurties puudutama, puutuma, riivama
piedzēries joobnud, purjus
piedzerties end purju jooma, end joobnuks jooma
piedziedājums kordusvärss, refrään
piedzimt sündima
piedzīt kätte nõudma, sisse nõudma (võlga)
piedzīvojis kogenud
piedzīvojums sündmus, seiklus; kogemus
piedzīvot 1. teatud ajani elama; 2. läbi elama, kogema; 3. elama kellegi juures manulisena
pieeja lähenemine, juurdepääs, juurdeasumine
pieejams kättesaadav
pieēsties end täis sööma
piegādāt kätte toimetama, kohale toimetama, kätte muretsema
piegāde kohaletoimetamine, kättetoimetamine, kätteviimine
piegarša kõrvalmaik
pieglausties end vastu v. ligi suruma, liibuma
piegriezējs juurdelõikaja
piegriezt[a] juurde lõikama
piegriezt[b] pöörama, suunama, juhtima; **p. vērību** tähelepanu pöörama
piegrieztne lõige (rõival)
piegulēt ligi hoiduma, liibuma (rõivaste kohta)
pieguļa õitsilolek
pieiet juurde v. ligemale astuma, juurde tulema, lähenema
piejaukt juurde segama
piejaukums lisasegu, lisand
piejume varjualune
piejūra mereäärne, mere-; ~**as rajons** mererajoon
piekabināt (külge) haakima, külge kinnitama
piekāpība järeleandlikkus
piekāpīgs järeleandlik
piekāpties järele andma
piekaut läbi peksma, läbi kloppima
piekļājība viisakus
piekļājīgs viisakas, sünnis
piekļāties sobima, viisakas olema
piekļauvēt koputama
pieklīst külge tikkuma, külge kleepuma; norima

piekļauties end millegi vastu v. ligi suruma, liibuma
piekļāvība kiindumus
piekļāvīgs kiinduv, kiindlik
piekļūt juurde v. ligi pääsema, lähenema, liginema
piekodinājums hoiatus, käsund
piekodināt hoiatama, meelde tuletama
piekopt harima, koristama; **p. istabu** tuba koristama; harrastama (midagi)
piekrāpt petma, tüssama
piekraste rannik
piekraut laadima, lastima; koormama
piekrist nõustuma, nõusolekut andma, luba andma
piekritējs poolehoidja, pooldaja
piektais viies
piektdaļa üks viiendik
piektdien reedel
piektdiena reede
piektkārt viiendaks
piekusis väsinud
piekust (ära) väsima
piekusums väsimus
pieķēdēt aheldama, ketiga kinnitama
pieķept 1. kinni jääma, kleepuma; 2. prahti maha ajama, risustama
pieķeršanās kiindumus, meeldumus, poolehoid
pieķert kinni võtma, kinni püüdma, tabama
pielabināt juurde meelitama
pielabināties lipitsema, pugema
pielādēt laadima; **p. šauteni** püssi laadima
pielāgošanās kohandamine, kohanemine
pielāgot sobitama, kohandama
pielāgoties kohastuma, kohanema
pielaikot selga v. jalga proovima, passima
pielaist 1. lubama, luba andma; **p. pie eksamena** eksamile lubama; 2. juurde laskma
pielavīties juurde hiilima, vargsi juurde ronima v. roomama
pielīdzināt võrdsustama, võrdseks tegema
pieliekamais sahver, panipaik
pieliekt alla painutama
pieliekties painduma, kummarduma
pieliet juurde v. sekka valama
pielikt lisama, juurde panema, lisandama
pielikums lisand, lisa
pielīmēt külge e. peale liimima v. kleepima
pielipināt külge liimima v. kleepima
pielipt külge kleepuma
pielodēt külge tinutama e. jootma
pielūdzējs austaja; kummardaja
pielūgt kummardama, austama
pieļaut lubama, luba andma, sallima
pieļāvība järeleandlikkus
pieļāvīgs järeleandlik
pieļāvuma teikums mööndus-lause
piemaisījums lisasegu, lisand
piemaisīt juurde segama
piemaksa juurdemaks
piemaksāt juurde maksma

piemānīt petma, tüssama
piemekl|ēt tabama; **viņu ~ēja bēdas** teda tabas mure
piemēram näiteks
piemērošanās kohandamine, kohanemine
piemērs näide, eeskuju
piemetināt (juurde) lisama, juurde panema, lisandama
piemīdīt (porijälgi) täis tallama, mustaks sõtkuma
piemiegt pilutama, vidutama; **p. acis** silmi pilutama e. vidutama
piemīlība armsus, kena välimus
piemīlīgs nägus, armas, kena välimusega
piemineklis mälestussammas
piminēt mainima, nimetama
piemiņa mälestus
piemirst unustama
piemirsties ununema
piemu|ļķot rumalaks tegema, narritama, naeruvääristama
pienācīgi korralikult, põhjalikult
pienācīgs vastav, kohane, vajalik, väärilise
pienākt 1. lähenema, kätte jõudma, liginema; **pienāca rudens** ligines sügis; 2. saabuma, kohale jõudma
pienāk|ties maksta v. saada olema; **no jums ~ās divi rubli** teilt on saada kaks rubla
pienākums kohustus
pienene võilill
pienest juurde tooma
pieninieks piimamees
pienkopība piimamajandus
pienotava piimatööstus, meierei
piens piim
piensaimniecība piimamajandus
pienskābe piimhape
pieņemams vastuvõetav
pieņēmējs vastuvõtja
pieņemšana vastuvõtmine, vastuvõtt
pieņemt vastu võtma, võtma
pieņem|ties suurenema, juurde kasvama, paisuma; **vējš ~ās** tuul suureneb
pieņēmums oletus
piepe tuletael, jänesekäsn
piepeši järsku, äkki, ootamatult
piepildīt täitma
piepildīties täide minema, täituma
piepilsētas- linnalähedane
pieplakt liibuma, end millegi ligi suruma
pieplūdums tõus, juurdevool
pieprasījums nõudmine
pieprasīt nõudma
piepūle (jõu)pingutus
piepūlēties väsima; roiduma, rammestuma
piepūst täis puhuma
pieputināt 1. täis tuiskama; 2. tolmutama
pierādījums tõend, tõendus, tõestus; **lietisks p.** asitõend
pieradināt harjutama, õpetama
pieradināties harjuma, õppima
pierādīt tõendama, tõestama
pierakstīt üles kirjutama, üles märkima, üles tähendama; juurde kirjutama
pierakstīties end (sisse) re-

gistreerima, end üles v. sisse kirjutama
pierast harjuma
pieražot tootma; suurel hulgal valmistama
piere otsaesine, otsmik, laup
pieredze kogemus, vilumus
pieredzēt läbi elama; (elus) kogema, üle elama
pierobež|a piirivöönd; ~as **josla** piiriäärne tsoon
pierunāt veenma, oma nõusse saama
piesaistīt kinnistama; juurde v. kaasa tõmbama
piesalt külge külmama
piesardzība ettevaatus, ettevaatusabinõu
piesardzīgs ettevaatlik
piesargāties hoiduma, end kellegi v. millegi eest hoidma
piesarkt punastama
piesātināt küllastama
piesātināts küllastatud
piesavināties (ilma loata) endale võtma, omastama
piesēdētājs kaasistuja
piesērēt ummistuma
piesēsties 1. istet võtma; 2. kellegi juurde istuma
piesiet külge siduma e. köitma
piesis kannus
piesist külge naelutama e. lööma
pieskaitīt juurde e. hulka arvama
pieskaņot sobitama, kooskõlastama
pieskāriens puudutus, külgepuutumine
pieskarties puudutama, puutuma, riivama; **p. rokai** kätt riivama
pieskatīt järele vaatama e. valvama
pieskriet juurde jooksma, kohale jooksma
pieslēgt lukku panema, lukustama, sulgema
piesliet najatama, naaldama, toetama
pieslieties najatuma, naaldama, toetuma
piesmacis kähisev, kähe; **piesmakusi balss** kähe hääl
piesnigt täis tuiskama, lumega ummistama, kinni matma
piesolīt lubama, tõotama; lootust andma
piespiest 1. ligi v. vastu suruma; 2. sundima
piespiesties 1. end kellegi või millegi vastu v. ligi suruma, liibuma; 2. end kokku võtma, kohustuma, end sundima
piespraude knopka, rõhknael
piespraust külge pistma e. torkama, kinnitama
piespriest (kohtuotsusega) mõistma; **p. premiju** preemiat määrama
piesta uhmer, müüser
piestāt peatuma
piestātne peatus, seisak; **autobusu p.** autobussipeatus
piestāvēt sobima, kohane olema, vastav olema
piesteigties juurde ruttama
piestiprināt (külge) kinnitama
piestrādāt (teatud aeg) töötama
piesūtīt kohale v. kätte saatma; **p. pa pastu** posti kaudu saatma
pieši kannused

piešķirt (kellelegi midagi) määrama, omaks andma
piešmaukt tüssama, petma
piešūt külge õmblema
pietāte pieteet
pieteikt avaldama, teatama, ette kandma
pieteikties end üles andma, meldima
pieteikums avaldus, teadaanne
pieteka harujõgi, lisajõgi
pieticība vähenõudlikkus
pieticīgs vähenõudlik, tagasihoidlik
pietiekams, pietiekošs küllaldane, piisav, jätkuv
pietikt[a] küllalt, piisavalt olema, jätkuma
pietikt[b] juurde pääsema
pietrūkt puuduma, puudu olema, mitte jätkuma
pietrūkties võpatama, ehmuma
pietūkt paistetama, punduma, tursuma
pietupiens kükakile laskumine, kükitamine
pietupties kükitama
pietura peatus
pieturēt peatama
pieturēties (millestki) kinni pidama e. hoidma, toetuma; püsima
pietvīkt punastama, õhetama
pievakare õhtueelne aeg
pievarēt võitu saama, jagu saama
pievārt|e: ~ē värava ees
pievedce|š juurdeveotee
pievedums juurdevedu
pieveikt võitu saama, jagu saama
pievērst pöörama; **p. uzmanību** tähelepanu pöörama
pievērsties pöörduma (kellegi poole)
pievērt koomale lükkama, (mitte täiesti) sulgema
pievienojums ühendamine, liitmine; liitumine
pievienot ühendama, liitma
pievienoties ühinema, liituma
pievilcība meeldivus
pievilcīgs veetlev, meeldiv
pievilkšana külgetõmme, tõmbumine
pievilkt juurde tõmbama, külge tõmbama
pievilt petma, tüssama
pievilties pettuma, petetud olema
pievirzīties end juurde v. lähemale nihutama; lähemale nihkuma
piezagties juurde hiilima, vargsi juurde ronima v. roomama
piezīm|e märkus; **ce|ojuma** ~es reisimärkmed
piezīmēt 1. märgistama, märkima, üles tähendama; 2. juurde lisama (kõneluses), tähendama
piezvanīt helistama
pika pall, tomp, kamakas; **sniega p.** lumepall
pikoties lumesõda pidama
pīkstēt piiksuma, pirisema, virisema
pikts vihane, kuri, pahane, turtsakas
piķis pigi
pīlādzis pihlakas, pihl
pildījum|s täidis; **pīradziņš ar gaļas ~u** pirukas lihatäidisega
pildīt täitma
pildīties täituma
pildspalva täitesulepea

pile tilk, piisk
pile part
pilēt tilkuma
piliens tilk, piisk
pilināt tilgutama
pilngadība täis-iga, täisealisus
pilngadīgs täisealine
pilnība täiuslikkus, täius; küllus
pilnīgi täiesti
pilnīgs 1. täiuslik, ideaalne; 2. täielik; **pilnīga brīvība** täielik vabadus
pilnpiens täispiim
pilns täis
pilnsapulce üldkoosolek
pilntiesīgs täisõiguslik
pilnvara volitus, volikiri
pilnvarot volitama, usaldama
pilnvarotais volitatud, volinik
pilnvērtīgs täisväärtuslik, täishinnaline
pils loss, palee; **Pionieru p.** Pioneeride palee
pilsdrupas lossivaremed
pilsēta linn
pilsētnieks linnaelanik, linlane
pilskalns linnus
pilsone kodanik (naine)
pilsonība kodakondsus
pilsonis kodanik
piltuve lehter
pīne: **matu p.** juuksepalmik, pats
pineklis kammits, kõidikud
pinkains sassis, karune, hatune
pinkas juuksesalgud, hatud
pinkšķēt virisema, nuuksuma
pinums punutis
pionieris pioneer
pipari pipar
piparkūka piparkook, prääник
piparmētra piparmünt
pīpe piip
pīpene *bot.* kummel
pīpēt suitsetama
pīrāgs pirukas
pircējs ostja
pirksts sõrm, näpp
pirkšana ostmine
pirkt ostma
pirkums ostmine, ost
pirmais esimene; **Pirmais Maijs** Esimene Mai
pirmatnējs ürgaegne, ürgne
pirmavots algallikas
pirmcēlonis algpõhjus
pirmdien esmaspäeval
pirmdiena esmaspäev
pirmdzimtais esiklaps
pirmiedzīvotājs päriselanik
pirmīt varem(ini), varemalt, enne
pirmizrāde esietendus
pirmkārt esiteks
pirmklasīgs esmaklassiline, esmajärguline
pirmoreiz esimene kord
pirmorganizācija algorganisatsioon
pirmrindniece eesrindlane (naine)
pirmrindnieks eesrindlane
pirms enne; **p. revolūcijas** enne revolutsiooni
pirmsākums algus, hakatus
pirmskaitlis *mat.* lihtarv
pirmskara- sõjaeelne
pirmšķirīgs esmaklassiline
pirmvaloda aluskeel
pirtnieks saunamees
pirts saun
pirtsslota (sauna)viht
pistole püstol
pīšļi *ainult mitm.* põrm; **pār-**

vērsties ~os pōrmuks muutuma
pīt punuma, palmitsema
pīties kellegagi tegelema, end millessegi segama
pīts punutud; **p. krēsls** punutud tool
plācenis kook, karask
plaisa pragu, mōra, lōhe, lahk
plaisāt lōhenema, pragunema, mōranema
plakaniski lapiti
plakans lapergune
plakāts plakat
plakne *mat.* tasapind
plāksne plaat, plaadike, tahvel; **goda p.** autahvel
plāksteris plaaster
plakstiņš, plaksts silmalaug
pland|īties lehvima; **karogs ~ās vējā** lipp lehvib tuule käes
planēta planeet
plankumains laiguline
plankums plekk, laik
plānošana planeerimine
plānot planeerima, plaanima, kavandama
plānotājs planeerija
plānsa plaan
plānsb ōhukene
plānveidīgs plaanikindel, plaanipärane
plašs lai, laialdane, avar; **p. pārskats** lai ülevaade
plašums avarus
plate plaat; **patafona p.** grammofoniplaat
platība pindala; **sējas p.** külvipind
platīns plaatina
plātīt laotama; **p. rokas** käsi laotama v. laiutama
plātīties kiitlema, hooplema
platleņķis *mat.* nürinurk
platmale kaabu
plātne *bot.* lehelaba
plats lai
platsliežu dzelzceļš laiarööpaline raudtee
platums laius
plaucēt kõrvetama
plaudis latikas
plauksta peopesa, pihk
plaukšķināt plaksutama, laksama
plaukt puhkema, õitsele minema, lahti lööma
plaukts riiul; **grāmatu p.** raamaturiiul
plaušas kopsud
plecīgs õlakas, laiaõlaline, laiade õlgadega, pihakas
plecs õlg
plekste lest, kammeljas
plenārsēde plenaaristung
plēsīg|s kiskja-, kiskjalik; **~ie putni** kiskjad linnud
plēsonis kiskja
plest laiali, sirgu ajama; **p. spārnus** tiibu laiali ajama; **p. muti** suud ammuli ajama
plēst rebima, kiskuma, kitkuma; **p. pušu** katki rebima; **p. sev matus** endal juukseid kitkuma
plesties laienema, avarduma
plēsties kisklema, kaklema
plēsums uudismaa
plēšanās kaklus, kisklemine
plēšas *ainult mitm.* lõõts; **kalēja p.** sepalõõts
plēve kelme, kile
pliekans 1. mage; 2. lame, banaalne
plikadīda näljavares, hulkur
pliks paljas, alasti
plikšķināt laksatades lööma, laksama (käega)

plikšķināt plaksutama (piitsaga)
pliķis kõrvakiil, kõrvalops
plīst rebenema, katkema
plīšs plüüš
plīties: p. virsū peale tikkuma, tüütama, norima
plīts pliit
pliukšķināt plaksutama; **p. pātagu** piitsa plaksutama
plivināt lehvitama
plivināties, plīvot lehvima
plīvurs loor
plosīšanās mässamine
plosīt rebima, lõhki kiskuma e. käristama
plosīties tormitsema, märatsema, möllama
plostnieks (palgi)parvetaja
plosts parv
plūdi *ainult mitm.* üleujutus, uputus
pludināšana parvetamine
pludināt parvetama
pludiņš õngekork, võrgukupp
pludmale plaaž, supelrand
plūkāt kiskuma, rebima
plukt pleekima
plūkt kiskuma, kitkuma
plūme ploom
plus pluss; **viens p. divi** üks pluss kaks
plūsma vool, voolus
pluss pluss (+)
plūst voolama
pļāpa lobiseja, lobasuu
pļāpāt lobisema
pļāpīgs lobiseja, jutukas, vadistaja
pļauja lõikus; **labības p.** (vilja)lõikus
pļaujmašīna niidumasin
pļauka kõrvakiil, kõrvalops
pļaušana niitmine
pļaut niitma
pļava niit, heinamaa
pļāvējs niitja
podiņš kahhel(kivi); **~u krāsns** kahhelkivist ahi
podnieks pottsepp
pods[a] (savi)pott
pods[b] puud; **puspods** pool puuda
poga nööp
pogāt nööpima
pogcaurums nööbiauk
pogot laksutama (ööbiku kohta)
pokāls pokaal, karikas
polārpētnieks polaaruurija
polārs polaarne, polaar-
poliete poolakas (naine)
polis poolakas
politika, politika poliitika
politisks, politisks poliitiline
pols poolus, naba
pontontilts pontoonsild
populārs populaarne
porains urbne, urbeline, poorne
portfelis portfell
portrets portree
portugāliete portugallanna
portugālis portugallane
posminiece lülivanem (naine)
posminieks lülivanem
posmkāji *zool.* lülijalgsed
posms 1. lüli; **pionieru p.** pioneerisalk; 2. **tilta p.** sillakaar
posmvedis lülivanem
postaža laostus, korralagedus, laos
postenis ametikoht, amet
postiesa kaunilt rõivastuma, end ehtima
postiesb (ette) valmistuma, ärasõiduks valmistuma
postījums purustamine, purustus

postīt purustama, hävitama, rikkuma
posts häda, õnnetus, viletsus
pote pookimine, pooge, pook
potēt pookima, kaitsesüstimist tegema
potīte pahkluu, jalakeder
potzars pookoks, pistik
pozitīvs jaatav, positiivne
prakse praktika
praktiķis praktik
praktisks praktiline
prasība nõudmine
prasīt küsima, nõudma
prasme oskus, osavus
prasmīgs osav, oskuslik, vilunud
prast oskama; **p. latviešu valodu** läti keelt oskama
prašņāt (järele) pärima, küsitlema
pratējs asjatundja
prātīgs mõistlik, arukas
pratināt üle kuulama, küsitlema
prātot arutama, arutlema, kaalutlema
prāt|s mõistus, aru; **~a cilvēks** mõistuseinimene
prāva protsess, tsiviilkohtuasi, hagi; **tiesas p.** kohtuprotsess
prāvs hea, tubli
prece kaup
precēt naist võtma, naima, naituma
precēties abielluma
precības naisevõtmine; kosjad
precinieks kosilane
precīzs täpne, täpipealne
premēt premeerima
prese ajakirjandus
pret vastu; **p. vēju** vastu tuult
pretdabisks loomuvastane, ebaloomulik
pretēj|s vastandlik, vastand-, vastas asuv; **ielas ~ā pusē** tänava vastaspoolel
pretestība vastupanemine, vastupanek
pretgaisa- :p. aizsardzība õhukaitse
pretī vastu; **viņš nāca man p.** ta tuli minule vastu
pretīgs vastumeelne, vastik
pretim vastu
pretimnākšana vastutulek, lahkus, viisakus, armastusväärsus
pretinde vastumürk
pretinieks vastane, vaenlane
pretkara- sōjavastane; p. propaganda sõjavastane propaganda
pretošanās vastupanemine
pretoties vastu panema, vastu hakkama
pretruna vastuolu, vasturääkivus
pretrunīgs vasturääkiv
pretsitiens vastulöök
pretspars vastulöök, vastupanu
pretstats vastandlikkus, vastand
pretuzbrukums vastupealetung, vasturünnak
prezidijs, prezīdijs presiidium
priecāties rõõmu tundma, rõõmustama
priecīgs rõõmus, rõõmustav
priede mänd
priedēklis *gramm.* eesliide, prefiks
priedulājs männik, männimets
prieks rõõm
priekš 1. enne, eel; **p. pusdie-**

nas enne lõunat; 2. jaoks; **p. manis** minu jaoks
priekš|a esipool, esine; **durvju p.** ukseesine; **virzīties uz ~u** edasi liikuma
priekšā ees, eespool, eesotsas; **p. redzams mežs** ees on näha mets
priekšauts põll
priekšdarbi eeltöö, ettevalmistustööd
priekšējs esi-, eesmine, esimene, eespoolne
priekšgājējs eelkäija
priekšgals esiots
priekšistaba eestuba
priekškars eesriie
priekšlaicīgs enneaegne
priekšlasījums loeng
priekšlikums ettepanek, esildis
priekšmets ese; aine; **mācību p.** õppeaine
priekšnams eestuba
priekšnesums ettekanne
priekšniecība ülemus
priekšnieks ülem, juhataja, **stacijas p.** jaamaülem
priekšnojauta eelaimus, etteaimus
priekšnosacījums, priekšnoteikums eeldus, eeltingimus
priekšpilsēta eeslinn
priekšpulks eelvägi, eesmine väesalk
priekšpusdiena ennelõunane aeg
priekšpuse esikülg
priekšraksts ettekirjutus, eeskiri
priekšrocība paremus, eelis
priekšroka eelistamine, eelistus
priekšsēdētājs esimees, juhataja, eesistuja
priekšspēle *muus.* avamäng
priekšstats ettekujutus
priekštecis eelkäija
priekšvakars eelõhtu
priekšvārds eessõna
priekšvēlēšanu- valimiseelne; **p. kampaņa** valimiseelne kampaania
priekšzīme eeskuju
priekšzīmīgs eeskujulik
prievārds *gramm.* prepositsioon, eessõna
prievīte kootud pael
principiāls printsipiaalne, põhimõtteline
privātīpašnieks eraomanik
privātīpašums eraomandus
privātpersona eraisik
privāts era-
privileģija eesõigus, privileeg
producēt produtseerima
produktīvs produktiivne, viljakas
programa programm, kava
progresēt edenema, progresseeruma
progresīvs progressiivne
projām ära, eemale; **braukt p.** ära sõitma
projektēšana projekteerimine
projektēt projekteerima
proklamēt proklameerima
proletariāts proletariaat
proletārietis proletaarlane
proletārisks proletaarne
prom ära, eemale
prombraukšana ärasõitmine, ärareisimine
prombūtn|e äraolek, puudumine; **manā ~ē** minu äraolekul
propagandēt propageerima
prosa hirs
protams muidugi, arusaadav

protestēt protesteerima
proti just, nimelt
prove proovimine, proov
proza proosa
prozaiķis proosakirjanik
prozaisks proosaline
psihisks psüühiline
PSRS (Padomju Socialistisko Republiku Savienība) NSVL (Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit)
publisks avalik
pūce öökull
pudele pudel
puika poiss, poisike
puisēns poiss, poisikene
puisis noormees, poiss
pūka udusulg, ebemeke
pūkains udusulgpehme, kahune, pehme
pukstēt tuksuma
puksts (südame)tukse
puķains, puķots lilleline, kirju, kirev
puķ|e lill; **~u dobe** lillepeenar
pūķis puuk, kratt
pulcēt (kokku) koguma
pulcēties (kokku) kogunema, kokku tulema
pulcināt (kokku) koguma, kokku kutsuma
pulciņš ring, õpiring
pūles *ainult mitm.* (jõu)pingutus
pūlēties püüdma, vaeva nägema
pūlis jõuk, (rahva)hulk, rahvamurd
pulk|s polk; **~a komandieris** polgukomandör
pulksten: p. divos dienā kell kaks päeval
pulkstenis kell; **rokas p.** käekell
pulkvedis polkovnik
pulss pulss
pulveris pulber; **zobu p.** hambapulber
pumpēt pumpama; **p. ūdeni** vett pumpama
pumpis pump
pumpurs õiepung, õienupp; lehepung
punkts punkt
puns muhk
pupas oad
pūpols urb
pūpolvītols urvapaju
purene konnakapsas
purināt raputama, tuuseldama
purns koon, kärss; **suņa p.** koera koon
pūrs[a] vakk (mõõt)
pūrs[b] veimevakk
purvains soine
purvājs soine koht
purvs soo
pusaklis poolpime
pusaudzis alaealine, nooruk
pusbalsī poole häälega
pusbrālis poolvend
pusceļš pool teed
pusčetri pool neli
pusdesmit pool kümme
pusdiena keskpäev, südapäev, lõuna
pusdienas lõuna, lõunasöök
pusdienot lõunat sööma, lõunastama
pusdivi pool kaks
pus|e pool; **mēneša pirmajā ~ē** kuu esimesel poolel
pusgads pool aastat, poolaastak
pusgatavs poolvalmis
puslīdz enam-vähem
pūslis põis

puslode poolkera; **ziemeļu p.** põhjapoolkera
pusmāsa poolõde
pusmēness poolkuu
pusmežonīgs poolmetsik
pusmežonis poolmetslane
pusmiegs pooluni
pusmūžs pool eluiga
pusnakts kesköö, südaöö
pusotra poolteist
pussala poolsaar
pusseši pool kuus
pusskriešus pooljoostes
pusstunda pool tundi
pūst puhuma; **vējš pūš** tuul puhub
pustukšs pooltühi
pustumšs poolpime (öö)
pusvārd|s: saprast no ~a poolest sõnast aru saama
pusvīru, pusvīrus poolavatud praokil
pūšamais instruments puhkpill
puškis bukett, lillekimp
puškot kaunistama, ehtima
pušu katki; **cirst p.** katki raiuma
pušums haav; auk
pūt mädanema, kõdunema, roiskuma
putas *ainult mitm.* vaht; **ziepju p.** seebivaht
pūtēj|s puhuja; **~u orķestris** puhkpilliorkester
puteklis tolm; **putekļu sūcējs** tolmuimeja
puteklītis tolmuköbe
putekļains tolmune
putenis tuisk
putēt tolmama
putin|āt tuiskama; **ārā ~a** väljas tuiskab
putnkopība linnukasvatus
putnkopis linnukasvataja
putns lind
putojošs vahutav; **p. alus** vahutav õlu
putot vahutama
putra puder
putraimi tangud
puvums mädanik
pūznis: skudru p. sipelgapesa
pūžņi *ainult mitm.* mäda, rähm
pūžņot mädanema

R

rabarbers rabarber
rācenis naeris
racionalizēt ratsionaliseerima
racionāls ratsionaalne
radība olevus, olend
rādijs *keem.* raadium
radījums olevus, olend
radikāls radikaalne
radināt harjutama
radiniece sugulane (naine)
radinieks sugulane
radio raadio
radiolekārta raadioseadeldis
radiokomiteja raadiokomitee
radiopārraide, radioraidījums raadioülekanne
radiosakari raadioside
radiotehniķis raadiotehnik
radiotornis raadiomast
radiouztvērējs raadiovastuvõtja
radiovilnis raadiolaine
radīt looma, moodustama; rajama; esile kutsuma, tekitama
rādīt näitama, osutama

radītājs looja
rādītājs 1. näitaja, osutaja; **ātruma r.** kiirusenäitaja; 2. osuti; **minušu r.** minutiosuti
rādīties 1. näima, paistma; 2. end näitama, end ilmutama
rādiuss *mat.* raadius
radniecība sugulus, hõimlus
radniecīgs sugulus-, sugulaslik
radošs loov; loomis-; loominguline; **r. darbs** loov töö
rads sugulane
radze (lubjakivi) kalju
radzene (silma) sarvkest
rafināde rafinaad, (puhastatud) tükksuhkur
rafinēt rafineerima
rafinēts rafineeritud
ragains sarviline
ragana nõid, nõiamoor
ragavas regi
ragaviņas, ragutiņas kelk
rags sarv
ragviela sarvaine
raibala kirjak (kirju lehm)
raibs kirju, kirev
raibums kirjusus, kirevus
raidījums (raadio)ülekanne
raidīt 1. :r. ārā välja ajama, välja kihutama; 2. heitma, lähetama, suunama
raidītājs edasiandja, ülekandja
raidstacija raadio(saate)jaam
raisīt harutama; **r. vaļā** lahti harutama
raisīties 1. hargnema; 2. puhkema
raits kärmas, terane, nobe
raizes *taval. mitm.* askeldused, mured
raizēties hoolitsema, hoolt kandma, muret tundma, muretsema
rājiens noomitus
rajons rajoon
rakāties sorima, nuhkima
rakete (tennise)reket
rakņāt uuristama, urgitsema, torkima
rakņāties tuhnima, songima
rakstāmgalds kirjutuslaud
rakstāmliet|as kirjutusabinõud, kirjutustarbed; **~u veikals** kirjutustarvete kauplus
rakstāmmašīna kirjutusmasin
rakstāmpapīrs kirjutuspaber
raksti *ainult mitm.* teosed; **kopoti r.** kogutud teosed
rakstība kirjutamine, kirjutamisviis
rakstisks kirjalik
rakstīt kirjutama
rakstīt|s 1. kirjutatud; 2. :~i **cimdi** mustriga ilustatud kindad
rakstniece naiskirjanik
rakstniecība kirjavara, kirjandus
rakstnieks kirjanik
raksts 1. kirjutis, artikkel; **avīzes r.** ajaleheartikkel; 2. kiri; **kīļu r.** kiilkiri; 3. muster, joonis
raksturīgs iseloomulik, karakteerne, iseloomustav
raksturojums karakteristika, iseloomustus
raksturot karakteriseerima, iseloomustama
raksturs karakter, iseloom, loomus

rakstvedis kirjatoimetaja, sekretär
rakstveida kirjalik, kirja-
rakt kaevama, songima, tuhnima
rakties sorima, tuhnima, urgitsema
raktuves *taval. mitm.* (maagi-)kaevandus
raķete rakett
rāmis raam
rāms rahulik, vaikne, tasane, vagane, vagur
rāpot roomama
rāpties ronima
rāpuļi *zool.* roomajad
rāpus roomates, roomamisi
rasa kaste
rasains kastene, kasterikas
rase rass, tõug
rasēšana joonestamine
rasēt joonestama
rasētājs joonestaja
rasētava joonestustöökoda
rasetne sirklikast
rasisms rassism
rasots kastene, kasterikas
rast 1. leidma; leiutama; 2. harjuma; **viņš radis agri celties** ta on harjunud vara tõusma
rasties tekkima, sugenema
rāt noomima, tõrelema, pahandama
rati vanker
rāties pahandama, riidlema, tõrelema, kärkima
ratiņš vokk
rātns kuulekas, sõnakuulelik
rats ratas
rātsnams raatus
rauda särg
raudas *ainult mitm.* nutmine, nutt, nuuksumine
raudāšana nutt, nutmine
raudāt nutma, töinama
raudule piripill, nuttur (naine)
raudulīgs nutune, hellik, piriseja
raudulis piripill, nuttur
raudzēt hapendama
raudzīt proovima, (järele) katsuma, (järele) vaatama
raudzīties silmitsema, vaatlema
raugs pärm
raukt kortsutama, kurrutama, kibrutama
raupjš kare, krobeline, konarlik
rausis pirukas
raust kraapima, riisuma
raustīt tõmbama, tirima, kiskuma
raustīties korduvalt kokku tõmbuma, tõmblema
raut kiskuma, tõmbama
rauties kokku tõmbuma, lühenema, kahanema
rava roostevesi
ravēšana rohimine, kitkumine
ravēt rohima, kitkuma
rāviens tõmme, rapsak, tugev nõksak
raža (vilja)saak; lõikus
ražens saagirikas
ražība viljakus, saagikus, saagirikkus
ražīgs saagirikas; **r. gads** viljarikas aasta
ražīgums: darba r. tööviljakus, töötootlikkus
ražojums toode, saadus
ražošana tootmine
ražot tootma, valmistama
reaģēt reageerima
reakcionārsa reaktsionäär, tagurlane

reakcionārs[b] reaktsiooniline, tagurlik
reālistisks realistlik
realizēšana realiseerimine, teostamine, elluviimine
realizēt realiseerima
reāls reaalne, reaal-, tõeline
receklis kämp, klomp; kalgend; **asiņu r.** verekalgend
recekļains hüübinud, hangunud
recepte retsept, rohutäht
redeles sõim (loomatoidu jaoks), redel
rediģēt redigeerima, parandama
rediss redis
redzamība nähtavus
redzams nähtav
redze nägemine; **laba r.** hea nägemine
redzēšanās: uz ~os! nägemiseni
redzēt nägema
redzēties teineteist nägema, kohtuma
redzīgs nägev, nägija
redzoklis silma-ava, silmatera, pupill
referāts referaat, ettekanne
referents ettekandja, referent, aruandja
referēt refereerima
rēgoties tolknema, paistma, nähtav olema; kummitama
rēgs nägemus, ilmutus, viirastus
regula määrus, seadus
regulēt reguleerima
regulētājs reguleerija
reģistrēt registreerima
reģistrēties end registreerima, registreeruma
reibināt purju ajama, joobnuks tegema
reibinošs joobnukstegev, joovastav, purjuajav; peadpööritav
reibonis peapööritus
reibt purju jääma, joobnuks muutuma; ringi käima, pöörlema, pööritama; **man reibst galva** mul käib pea ringi
reimatisms reuma, reumatism, jooksva
reiz kord, ükskord, kunagi
reizinājums *mat.* korrutis
reizināmais korrutatav
reizināšana korrutamine
reizināt korrutama
reizinātājs korrutaja
rekcija rektsioon, sõltumine
rekonstruēt rekonstrueerima
rēkoņa mõirgamine
rekords rekord
rēkt mõirgama, rõõkima; **lauva rēc** lõvi mõirgab
rēķināt rehkendama; lahendama (ülesandeid)
rēķināties arvestama, arvesse võtma
rēķins arve
rēķinvedība arvepidamine
rēķinvedis arvepidaja, arveametnik
relatīvs suhteline, relatiivne
reliģija religioon, usund, usk
remdens soojavõitu; leige
remdēt, remdināt pehmendama, leevendama
remontēt remont(eer)ima, parandama
remonts remont, parandus
rene renn
rentgens röntgen
reņģe räim, silk
reorganizēt reorganiseerima
repetēt repeteerima
reportāža reportaaž

republika vabariik
republikānisks vabariigi-; vabariiklik, vabariigiline
resns paks, jäme, lihav, tüse
resnums paksus, jämedus, tüsedus
resnvēderis paksmagu
resors ametkond
restaurēt restaureerima
restes *ainult mitm.* võre; rest; trellid
rēta arm
rētain|s armiline; ~a seja armiline nägu
retināt harvendama
rets harv, hõre
retumis harva
retums haruldus; hõredus
revidēšana revideerimine
revidēt revideerima
revolūcija revolutsioon
revolucionārs[a] revolutsionäär
revolucionārs[b] revolutsiooniline
rezerve reserv, tagavara, varu
rezervēt reserveerima
rezolūcija resolutsioon
rezultāts resultaat, tulemus, tagajärg
rezumējums resümee, kokkuvõte
režģis võre, rest
režisors režissöör, näitejuht
riba roie, ribi, küljeluu
rībēt müristama, mürisema
rībināt: **r. bungas** trummi lööma
rīboņa mürin, kolin, müristamine
rīcība toiming, tegu, tegevus, korraldus
ricine|ļa kastoorõli, riitsinusõli
rīča (käsi)käru
rīdīt peale v. kallale ässitama
rīdziniece riialanna
rīdzinieks riialane
riebeklis jälk, vastik inimene
riebīgs vastumeelne, vastik
riebtīes vastumeelne, vastik olema
riebums vastikus, jälestus
rieciens leivaviilukas, leivakäär
riekstkoks pähklipuu, sarapuu
riekstot pähkleid korjama
rieksts pähkel
riekšava kamal, kamalutäis
riepa rattarehv, rattakumm
riešana haukumine
riet haukuma
rietēt veerema, loojuma
rīets loojumine, loojang, loojak
rietumi *ainult mitm.* lääs, õhtu
rieva väike renn, õnar, korts, kurd, vagu
rievains kortsus, kurruline
rija rehi
rijējs õgard
rijība aplus, liigsöömine, õgimine
rijīgs ahne, ablas
rijiens lonks, neelang; sõõm
rīka leivaviilukas, leivakäär
rīkle kõri
rīkļurāvējs kõrilõikaja
rīkojums korraldamine, korraldus
rīkot korraldama, organiseerima
rīkotājs korraldaja, käsutaja
rīkoties 1. käsutama; korraldama, korraldusi tegema; 2. teotsema, toimima
rīks instrument, (töö)riist

rīkste vits, roosk
rikši *taval. mitm.* kerge traav, sõrk
rikšošana traavisõitmine
rikšot traavima, traavi sõitma
rikšotājs traavel
rima: bez rimas järelejätmatult, lakkamatult
rimt vaikseks jääma, lakkama, vaibuma; rahunema
rimties rahustuma, rahunema
rind|a 1. rida; **divās ~ās** kahes reas; 2. järjekord
rindkopa lõik
riņķis ring; sõõr, rõngas
riņķojums ringkäik, ringlemine
riņķot pöörlema, tiirlema, ringlema
ripa ketas
ripojošais sastāvs veerev koosseis
ripot rulluma, veerema
rīs|ī *ainult mitm.* riis, riisitangud; **~u zupa** riisisupp
risināt 1. harutama; 2. arutama; 3. lahendama
riskants riskantne, ohtlik
riskēt riskeerima, riskima
rīs|s riis; **~a lauks** riisiväli
rīstīties läkastama, lämbuma
rīt[a] neelama
rīt[b]**, rītdien** homme
rītdiena homme, homne päev
ritenis ratas; **kā piektais r.** nagu viies ratas
riteņbraucējs jalgrattur, jalgrattasõitja
riteņbraukšana jalgrattaga sõitmine
ritēt veerema; **asaras rit** pisarad veerevad
rīti *ainult mitm.* ida
ritināt veeretama
ritms rütm
ritošais sastāvs veerev koosseis
rīts hommik
rītvakar homme õhtul
rīve riiv, riivraud
rīvēt riivima
robeža piir, raja
robežapsardzība piirivalve
robežjosla piirivööde
robežlīnija piiriliin
robežsargs piirivalvur
robežstabs piiritulp
robs täke, tärge, sälk
roka käsi
rokasgrāmata teatmik, teatmeraamat, käsiraamat
rokdarbs näputöö
roklaiža pugeja, kintsukaapija
rokraksts 1. käekiri; 2. käsikiri
rokturis käepide, link
romantiķis romantik
romaņ|i romaanlased; **~u tauta** romaani rahvas
romietis roomlane
ronis hüljes
rosība elavnemine, elavus, aktiivsus
rosīgs elav, elev; tegev, aktiivne
rosīties tegutsema, tegevuses olema, askeldama
rosme: 1. **rīta r.** hommikvõimlemine; 2. teotsemine; elavnemine
rota[a] kaunistus; ilustus, ehe
rota[b] rood; **~as komandieris** roodukomandör
rotaļ|a mäng, mängimine;

kustību ~as liikumismängud
rota|āties mängima, mänglema
rota|dziesma ringmängulaul
rota|lieta mänguasi, mängukann, lelu
rotāt ehtima, ilustama, kaunistama
rotāties end ehtima v. kaunistama
rozea roos (lill)
rozeb *med.* roos (haigus)
rozīn|e rosinatera; ~es rosinad
rožains roosa
rubenis teder
rublis rubla
rūda maak
rudenīgs sügisene
rudens sügis
rūdījums karastus
rūdīties karastuma
rūdīts karastatud
ruds ruuge
rudzi rukis, rukkid, rukkiterad
rudzupuķe rukkilill
rugaine kõrrepõld, kõrrestik
rugāji kõrrepõld, kõrrestik
rugājs kõrrepõld, kõrrestik
rūgšana käärimine, hapendumine
rūgt käärima, kohuma
rūgts mõru
rūgtums mõru maitse, kibedus, mõrudus
rūgušpiens hapupiim
rūkt urisema; müristama
rūķis (kääbuslik) haldjas, kääbus; (väsimatu) töötaja
rūķītis kääbus, päkapikumees
rullēt rullima, veeretama
rullis rull, valts, veerik
rumāniete rumeenlanna
rumānis rumeenlane
rumpis kere
rum|s rumm; ~a **torte** rummitort
runa kõnelemine, kõne
runāt rääkima, kõnelema
runātājs kõneleja, kõnemees, oraator
runāties vestlema, keskustlema
runcis kõuts, isane kass
runga nui, kaigas, vemmal
runīgs jutukas, kõnekas
rūnīt kohitsema, kastreerima
rūpes *ainult mitm.* mure, hool, hoolitsus
rūpēt muret tegema, häirima
rūpēties hoolitsema, hoolt kandma, muret tundma, muretsema
rūpība hoolikus
rūpīgs hoolikas, hoolas
rupjība toorus, jõhkrus, jämedus
rupjmaize rukkileib
rupjš toores, jõhker, jäme
rūpnīca tehas, vabrik
rūpniecība tööstus
rūpnieks tööstur (kapitalistlikes maades)
rupucis padakonn, kärnkonn
rūsaa rooste
rūsab põuavälk, pälk
rūsēt roostetama
rūsgans punakaspruun
rušināt muldama; **r. kartupeļus** kartuleid muldama
rūtains ruuduline
rūtiņa ruut
rutks rõigas, naeris
rūts ruut; **loga r.** aknaruut

S

saasināšanās teravnemine
saasināt teritama, teravdama
saasināties teravnema, terituma
saaudzēt kokku kasvatama, kokku kasvada laskma
saaugt kokku, kinni kasvama
saaukstēšanās külmetus, külmetumine
saaukstēt külmetama
saaukstēties end ära külmetama, külmetusest haigestuma
sabaidīt hirmutama, ehmatama, kohutama; heidutama
sabaidīties ehmuma, kohkuma
sabārt läbi sõimama, sõitlema, tõrelema
sabārties tülli minema, tülli sattuma; sõimamishoogu sattuma
sabendēt: s. veselību tervist ära rikkuma
sabērt (sisse) puistama, täis puistama v. raputama
saberzt ära hõõruma, katki hõõruma, puruks hõõruma
sabīdīt kokku lükkama, kokku ajama
sabiedēt ehmatama
sabiedrība ühiskond; seltskond; ühing
sabiedrisks[a] ühiskondlik, ühiskonna-
sabiedrisks[b] seltsiv, seltskondlik
sabiedrotais liitlane
sabiedrot|s liiduline, liidu-, liitlas-; **~ās valstis** liiduriigid
sabiezēt tihenema, paksenema
sabiezināt tihendama, paksendama
sabirt 1. laiali v. koost pudenema, maha varisema; 2. ühtekokku pudenema
sabirzt laiali v. koost pudenema (heina, leiva kohta)
sabīties ehmuma, kohkuma
sabojāt ära rikkuma
sabojāties rikki v. raisku minema, riknema
sabotēšana saboteerimine
sabozties karvu püsti ajama; end turri ajama; vihastama
sabradāt ära tallama, ära sõtkuma
sabraukt 1. kokku sõitma, sõites kogunema; 2. kedagi alla ajama, kellestki üle sõitma
sabriest tursuma, paisuma, punduma
sabrukt kokku langema, varisema, sisse langema
sabrukums lagunemine, laostumine, kokkuvarisemine
sabulis *zool.* soobel
saburtot midagi veerides lugema; kirjutatust raskustega aru saama
saburzīt käkerdama, ära kortsutama, kägardama
sācējs algaja, alustaja
sacelšanās ülestõus; **bruņotā s.** relvastatud ülestõus
sacelt 1. (üles v. püsti) tõstma, kergitama, upitama; 2. täis ehitama
sacelties üles tõusma, kerkima; **sacēlās vējš** tõusis tuul

sacensība võistlemine, võistlus
sacensties võistlema
sacerējums (kirjanduslik) teos, pala
sacerēšana loomine, looming
sacerēt looma, kirjutama, luuletama
sacerētājs autor, looja
sacietējis kõvastunud, kõvaks muutunud
sacietējums kõvastumine
sacietēt kõvastuma, kõvaks tõmbuma
sacīkste võistlemine, võistlus
sacirst katki raiuma, läbi raiuma, tükkideks raiuma
sacīt ütlema, lausuma; **ko viņš saka?** mis ta ütleb?
sacukur|oties suhkrustuma; **medus ~ojies** mesi on suhkrustunud
sačukstēties omavahel sosistama, sosinal vestlema
sadabūt hankima, soetama, saama, muretsema
sadal|e, sadalījums jaotamine, jaotus, jagamine; **~es punkts** jaotuspunkt
sadalīšanās jagunemine; jaotamine
sadalīt jaotama, välja jagama; **s. darbu** tööd jagama
sadarbība koostöö
sadarboties (kellegagi koos) töötama
sadārdzināties kallinema, hinnas tõusma
sadauzīt 1. katki peksma, purustama; 2. osatama, ära lööma (näit. jalga)
sadauzīties end ära lööma (kukkudes); katki minema, purunema
sadedzināt ära põletama
sadegt ära põlema
saderēt 1. kihla vedama; 2. **:s. mieru** omavahel kokku leppima
saderīgs sobiv, kooskõlaline
sadēstīt täis istutama
sadiegt traageldama
sadīgt idanema, tärkama
sadomāt 1. välja mõtlema, luiskama; 2. kavatsema, nõuks võtma
sadot (küllaldaselt) andma; kere peale andma, läbi peksma
sadragāt hävitama, purustama, lammutama
sadraudzēties sõbraks saama, sõbrunema
sadraudzība vastastikune sõprus
sadrūmis tusane, sünge; pilves
sadrumstalot peenendama, pihustama, peeneks tükeldama
sadrumstalotība killustatus
sadrupināt peenendama, pihustama, peeneks tükeldama
sadrupt pudenema, murenema
sadrūzmēties murruna v. hulgana kogunema, tunglema
sadumpoties mässu tõstma, mässu alustama
sadursme kokkupõrge, konflikt
sadurt torkama, torkamisel vigastama
sadurties kokku põrkama
sadusmot vihale ajama, vihastama, ära pahandama
sadusmoties vihastuma, pahandama, pahaseks saama

sadūšot julgustama, vapraks muutma
sadūšoties julgust koguma, vapraks muutuma
sadzerties end täis jooma
sadziedāt kokku laulma
sadziedēt terveks ravima, terveks arstima
sadzirdēt kuulma
sadzīt[a] (ühte)kokku ajama
sadzīt[b] (armi kohta) kinni kasvama, kokku kasvama, paranema, tervenema
sadzīve olustik, elukond
sadzīv|ot kooseluks sobima, (omavahel) läbi saama, seltsima; **viņi labi ~o** nad saavad hästi läbi
sādža küla, asula
saēst läbi v. katki sööma (näit. rooste kohta), söövitama
saēsties kõhtu korralikult täis sööma
sagādāt muretsema, varuma, hankima
sagāde varumine, kokkuost; **labības s.** viljavarumine
sagadīšanās kokkusattumine, kokkulangemine, ühtelangemine
sagadīties kokku sattuma e. langema, ühte langema
sagaidīšana vastuvõtmine; **Jaungada s.** Uusaasta vastuvõtmine
sagaidīt ootama, lõpuni ootama; vastu tulema, vastu võtma
sagatavošana ettevalmistamine, ettevalmistus
sagatavošanās ettevalmistamine, ettevalmistus
sagatavot (ette) valmistama, valmis tegema, valmis panema
sagatavoties (ette) valmistuma
sagāzt ümber lükkama, ümber tõukama, kukutama
sagāzties kokku langema, varisema, sisse langema
saglabāt säilitama, alal hoidma
saglabāties säilima, alal hoiduma, püsima
saglaust siluma, siledaks kammima
sagrābstīt kokku kraapima
sagrābt 1. kokku riisuma e. rehitsema; 2. enda kätte haarama
sagraut lammutama, purustama, hävitama, lõhkuma
sagrauzt ära närima, läbi närima
sagrāve hävitamine, (täielik) purustamine
sagremot peeneks närima, mäluma
sagriezt läbi v. katki lõikama, lõhki v. tükkideks lõikama
sagrīļoties vankuma, taarduma
sagrozījums moonutamine, moondumine
sagrozīt moonutama
sagrupēt grupeerima, rühmitama
sagrūst ära v. maha v. kokku lükkama v. tõukama
sagrūt langema; kokku varisema
sagša suurrätt, sõba (rahvarõivastuses)
sagumt küüru tõmbuma, kummarduma

sagurt väsima, roiduma, rammestuma
sagurums väsimus, roidumus
sagūstīt kinni võtma, kinni püüdma, tabama
saģērbt rõivastama, riietama
saģērbties rõivastuma, riietuma, endale riideid selga panema
saīdzis tusane, sünge, mossis
saiešanās tutvus, läbikäimine
saiet 1. sisse minema; 2. mahtuma
saīgums meelepaha, meelehärm, tusk
saiklis *gramm.* sidesõna
saime perekond, pere
saimniece perenaine
saimniecība majandamine, majandus
saimniecisks majanduslik
saimniekot majapidamist juhtima, majandama; peremehetsema
saimnieks peremees
saindēšanās mürgitamine, mürgitus; **asins s.** veremürgitus
saindēt mürgitama
saindēties mürgituma, end mürgitama
sainis komps, pamp
saiņot pakkima
saiņotājs pakkija
sairt irduma, koost lagunema
sairums irdumine, lagunemine, laostumine
saīsinājums lühendamine, lühendus, lühend
saīsināt lühendama, kärpima, vähendama
saīsināties lühenema, vähenema
saistīb|a kohustus; **uzņemties socialistiskās ~as** enesele sotsialistlikke kohustusi võtma
saistīt ühendama, ühendust looma
saistīties end siduma, sidet v. ühendust looma
saistošs 1. kaasakiskuv, kütkestav, paeluv, huvitav; 2. kohustuslik, kohustav
saišķis kimp; **atslēgu s.** võtmekimp
saite side, seos; **kakla s.** kaelaside
sajaukt segama, segi ajama
sajaukties segunema, segi minema
sajaukums segu
sajēga taip, mõistmine, arusaamine
sajēgt aru saama, mõistma, taipama
sajozties end võõtama, vööd ümber panema
sājs mage, maitsetu; lääge
sajūgt ette rakendama
sajukt segunema; segi minema
sajukums segadus, möll; sagimine; kohmetus, hämmeldus
sajūsm|a vaimustus, ind; **ar ~u** vaimustusega
sajūsmināt vaimustama, kütkestama, võluma
sajūsmināties vaimustuma, vaimustuses olema
sajust tundma, tajuma, läbi elama
sajūta tunne, tundmus; **prieka s.** rõõmutunne

sakabināt kokku v. kinni haakima; seostama
sakaitināt vihastama, nokkima, ärritama
sakalst ära kuivama, kuivaks tõmbuma
sakampt (kinni) haarama, kahmama; kinni võtma
sakāmvārds vanasõna
sakapāt puruks raiuma, puruks peksma, hävitama
sakarība side, seos; ühendus
sakarīgs seotud, seostatud
sakarnieks sidetööline; sideväelane
sakars side, seos; ühendus
sakarsēt kuumendama, soojendama
sakarst kuumenema, soojenema
sakārtojums kord, korrastamine, asetamine, järjestus
sakārtot korrastama, korda seadma
sakārtoties end korda seadma, korrastama
sakas *ainult mitm.* rangid, taosed
sakasīt 1. kokku riisuma; 2. kratsima
sakaunēties häbenema
sakausējums (metallide) sulam
sakausēt sulandama; kokku e. ühte sulatama
sakaut 1. läbi peksma, läbi kolkima; 2. võitma, purustama (vaenlast)
sakāve lüüasaamine, purustamine
saklausīt õigesti v. selgesti kuulma
sakļaut sulgema, kinni panema (silmi); ühte liitma
sakne juur
saknes *ainult mitm.* juurvili
sakniebt kokku pigistama; s. **lūpas** huuli kokku pigistama
sakņāji köögiviljad
sakņaugi juurviljad
sakņkopis köögiviljaaednik
sakņkopība köögiviljakasvatamine, köögiviljakasvatus
sakņoties juurduma, pesitsema
sakņudārzs juurviljaaed
sakopot koguma, korjama, koondama
sakopt koristama, ära kraamima
sakopties (end) korda seadma, korrastama
sakost katki hammustama, katki purema
sakošļāt peeneks närima, mäluma
sākotnējs algne, ürgne, primaarne, esmane
sakrāt koguma, korjama
sakrāties kogunema, korjuma
sakratīt raputama, tuuseldama; loksutama
sakraut laadima, lastima; s. **pilnu vezumu** koormat täis laadima
sakrist kokku sattuma e. langema, ühte langema, ühtima
sakropļojums vigastus
sakropļot vigastama, sandiks tegema
sakrunkot kortsutama, kortsu tõmbama, krimpsutama
sakrustot risti asetama, ristama
sākļt algama, alustama; **kad jūs ~siet savu darbu** millal teie alustate oma tööd

sakta sõlg
sākties algama, (peale) hakkama
sakūdīt ässitama, õhutama, (üles) kihutama
sakult kloppima; **s. putās** vahule lööma
sakumi vigel, hang (-u)
sakumpis kühmas, vimmas, küüru tõmbunud
sākums algus, hakatus
sakurināt 1. soojaks kütma; 2. süütama (tuld, lõket)
sakustēties liikuma hakkama; end liigutama
saķeršanās sõjariistus kokkupõrge, lahing, taplus, lööming
saķert (kinni) haarama, kahmama, kinni võtma, tabama
saķildoties tülli e. riidu minema
sala saar
salabināt lepitama, lepet sobitama
salabot (āra) parandama, paikama, nõeluma
salabt leppima
salaka *zool.* meritint, norss
salāpīt parandama, paikama, nõeluma
salapot kattuma lehestikuga
salasīt[a] (kokku) koguma, korjama
salasīt[b] käekirjast aru saama, välja lugema
salasīties (kokku) kogunema, kokku tulema
salati *ainult mitm.* salat
salaulāt laulatama
salaulāties laulatamise teel abielluma
salauzt katki v. puruks murdma
saldējums jäätis
saldens magusavõitu; lääge, imal
saldēt külmutama, tugevasti jahutama
saldētava külmutushoone
saldināt magusaks tegema
saldkaisls, saldkārs ihar, himur
salds magus
saldskābmaize magushapu leib
saldskābs magushapu
saldūdens mage vesi
saldums magusus; maiustus
salīcis kõver, kühmas, kooldunud
salidojums kokkulend, kokkutulek
salīdzinājums võrdlus
salīdzināms võrreldav, võrdlev
salīdzināšana võrdlemine
salīdzināt võrdlema
saliedēt ühendama, kokku liitma; **~ēts kolektīvs** ühteliitunud kollektiiv
saliedētība 1. tihendatus, koondatus; 2. üksmeel, monoliitsus
saliekt painutama, kõverdama
saliekties painduma, kõverduma, küüru v. kerra tõmbuma
saliet kokku valama e. kallama
salīgoties vankuma
salīgt tööle võtma, palkama
salikt kokku panema v. asetama, kokku laduma
salikt küüru tõmbuma, küüru jääma
saliktenis *gramm.* liitsõna

salikts liit-, kokkupandud; **s. teikums** *gramm.* liitlause
salikums (trüki)ladu, ladumine
salīmēt kokku liimima v. kleepima
salinieks saarlane, saareelanik
salipināt kokku liimima v. kleepima
salipt kokku kleepuma
sālis *keem.* **sool**
sālīšana soolamine
salīt läbimärjaks saama, läbi ligunema
sālīt soolama; **s. gaļu** liha soolama
sālīts soolane; soolatud
salkans mesimagus; lääge, imal
salkt nälgima, nälga tundma
salmene[a] õlgkübar
salmene[b] *bot.* õlg- e. kuivlill
salmi õled
salmiņš õlekõrs
salna hall, kerged hommikukülmad (sügisel ja kevadel)
salnis tuhkur, hiirekarva (hobune)
salocīt kokku panema, kokku keerama
salodējums kokkujootmine
salodēt kokku jootma või tinutama
salpetris salpeeter
sals külm, pakane
sāls sool
sālsmaize sool-leib
sālsskābe soolhape
sālstrauks soolatoos
salt külma tundma, külmetama
salts külm, jahe
salutēt saluteerima
salūts saluut
salūzt katki v. puruks murduma
saļimt jõuetuks jääma, kokku varisema, jõuetuna maha kukkuma
sāļš soolane
samācīt veidi õpetama, (kätte) õpetama
samācīties selgeks õppima
samainīt 1. (raha) vahetama, lahti vahetama; 2. ära vahetama
samaisīt segama; segi ajama
samaitāt ära rikkuma, vigastama
samaitāties rikki v. raisku minema, riknema
samaksa tasumine; (ära-) maksmine, makse
samaksāt tasuma, (ära) tasuma, (kinni) maksma
samākslots kunstlik, kunst-, võlts
samalt peene(ma)ks jahvatama, pulbriks hõõruma
samaņ|a teadvus; **zaudēt ~u** teadvust kaotama
samazgas solk
samazināt vähendama, kahandama; kärpima
samazināties vähenema, kahanema
sameklēt üles otsima, üles leidma
samelot luiskama, (kokku) valetama
samērā võrdlemisi, suhteliselt
samērcēt märjaks tegema, niisutama
samērs (mõõdu) vastavus, parajus
samest kokku viskama v. heitma; kokku panema

samīdīt ära tallama, ära sõtkuma, mustaks tallama
samiegojies unine
samiegoties uniseks jääma
samiegt (silmi) pilutama, vidutama
samierināt lepitama, rahustama
samierināties leppima, kokku leppima; alistuma, nõustuma
samirkt läbimärjaks saama, läbi ligunema; **s. līdz ādai** üdini läbi ligunema
samīt laiali v. puruks v. maha tallama, ära sõtkuma, jalge alla tallama
samocīt (ära) vaevama
sams *zool.* säga
samtains samet-, sametine, sametist
samts samet
samudžināt segi ajama, sassi ajama
samulsināt segaseks tegema, segadusse viima, hämmeldama
samulst segaseks minema, segadusse sattuma, hämmelduma, kohmetuma
samulsums segadus, hämmeldus, kohmetus, jahmatus
samusināt üles ässitama, õhutama, kihutama
sanaglot kokku lööma v. klopsima v. taguma v. naelutama
sanaidoties tülli minema
sanāksme koosolek, kokkutulek
sanākt (kokku) kogunema, kokku tulema
sanatorija sanatoorium
sāncensis võistleja, rivaal, konkurent
sanest kokku kandma, kokku tooma
sanēt sumisema, surisema, pirisema
sāniela kõrvaltänav
sāniknot vihastama, vihale ajama
saniknoties vihastuma, vihale minema
sānis kõrvale, kõrval; **noiet s.** kõrvale minema
sāniski küljega, küljetsi, külgees
sanitārs[a] sanitar
sanitārs[b] sanitaarne, sanitaar-
sān|s külg; **gulēt uz ~iem** külje peal magama v. lamama
saņēmējs saaja, vastuvõtja; **vēstules s.** kirja saaja
saņemt 1. vastu võtma, kätte võtma, kinni võtma; 2. saama
saņemties jõudu koguma
saost haistma, aimama, ära tundma; välja nuhkima
sapakot pakkima, kokku pakkima
sapampt (üles) paistetama, punduma, tursuma
sapelējis hallitunud
sapelēt hallitama
sāpes *taval. mitm.* valu; **galvas s.** peavalu
sāpēt valutama
sapīcis mossis, tusane, morn
sapieris sapöör
sāpīgs valus, valutekitav
sāpināt valu tekitama e. tegema
sapirkt kokku ostma
sapīt punuma, palmitsema
sapīties 1. sassi minema, se-

gamini minema; 2. end sisse mässima
saplaisāt lõhenema, pragunema, mõranema
saplāksnis vineer, vineerplaat
saplakt lössi minema, kokku vajuma
saplēst lõhki rebima, katki rebima e. tõmbama
saplēsties tülli minema
saplīst lõhki v. katki minema, lõhkema
saplosīt katki kiskuma, katki rebima
saplūst kokku voolama
sapnis 1. unenägu; **es redzēju sapni** ma nägin und; 2. unistus
sapņains unistav, unelev
sapņojums unistamine, unistus
sapņot 1. und nägema; 2. unistama
sapņotājs unistaja, uneleja
saprast aru saama, mõistma, taipama; **es nesaprotu** ma ei saa aru
saprasties üksteist mõistma, sobima
saprašanās vastastikune mõistmine, üksteisest arusaamine
sapratīgs taiplik, arusaaja
saprātīgs mõistlik, arukas
saprāts mõistus, aru
saprotams[a] arusaadav, mõistetav; **s. uzdevums** arusaadav ülesanne
saprotams[b] muidugi, arusaadavalt
sapulce koosolek
sapulcēšanās kokkutulek, kogunemine
sapulcēt kokku kutsuma
sapulcēties (kokku) kogunema, kokku tulema
sapulcināt kokku kutsuma
sapūt ära mädanema, kõdunema
saputot vahule kloppima, vahustama
sapuvis mäda, mädanenud
sarains harjase(li)ne, harjas-
sarakstīšanās kirjavahetus
sarakstīt (midagi) valmis kirjutama, looma
sarakstīties kirjavahetust pidama, kirjavahetuses olema
saraksts nimekiri, nimistu, nimestik
sarast ära harjuma
saraudāties nutma, end tühjaks nutma
saraudāts (ära-)nutetud, nutune
saraukt: s. pieri laupa kortsutama, sünget nägu tegema
saraukties kortsuma, kortsu v. krimpsu tõmbuma; kokku tõmbuma, lühenema
saraustīts seosetu, segane, katkendlik
saraut katki rebima e. kiskuma
sarauties kokku tõmbuma, vähenema
sardze kaitse, valve
sarecēt hanguma, tihenema, paksemaks hüübima
saredzēt nägema, silmama
sarepēt 1. korpa minema, lõhki kuivama; kalestuma; 2. armi järele jätma, armistuma
sarežģījums keerukaks minemine, keerustumine

sarežģīt keerukaks tegema, komplitseerima
sarežģīties keerukaks muutuma, komplitseeruma
sarežģīts keerukas, keeruline
sargāt hoidma, valvama; **s. veselību** tervist hoidma
sargāties hoiduma, end kellegi v. millegi eest hoidma
sargbūda vahiputka, vahimajake
sargkareivis tunnimees, valvesõdur
sargpostenis vahipost, valvepost
sargs vaht, valvur
sari *taval. mitm.* harjas(ed)
sarīkojums peoõhtu, etendus
sarīkot korraldama
saritināt kokku rullima v. keerama
saritināties kokku rulluma e. keerduma
sarkanarmietis punaarmeelane
sarkanflotietis punalaevastiklane
Sarkangalvīte Punamütsike
sarkankarogots Punalipu ordeniga autasustatud; punalipuline
sarkankrūtis leevike
sarkan|s punane; puna-; **~ais stūrītis** punanurk; **Sarkanā Armija** Punaarmee
sarkanums puna, punetus
sarkt punaseks minema, punastuma
sarma härmatis, härm
sārmains leelisene, leelise-
sarmot härmatuma
sarmots härmatunud, härmane
sārms leelis, leheline, alus
sārni *ainult mitm.* šlakk, räbu, puru
sarokoties teineteisele kätt andma
sārt|ot punetama panema, punaseks minkima; **sals ~o vaigus** külm muudab põsed punaseks
sārtoties punetama, veretama, punama
sārts[a] punetav
sārts[b] lõke, lõkketuli, tuleriit
sārtums (põse) puna
sarūgt hapnema, käärima hakkama
sarūgtinājums kurvastus, meelehärm, tusk
sarūgtināt kurvastama, meelehärmi valmistama
saruna jutuajamine, vestlus, kõnelus
sarunāšanās kõnelus, keskustelu
sarunāt palju rääkima, kokku rääkima
sarunāties juttu ajama, kõnelema, vestlema
sarūsējis roostene, roostes, roostetunud
sarūsēt roostetuma
sasaldēt ära külmetama
sasaldēties end ära külmetama, külmetusest haigestuma
sasalt (kinni) külmuma, jäätuma, ära külmuma
sasāpējis lahendust nõudev, valus
sasarkt punaseks minema, punastuma
sasaukšana kokkukutsumine, kokkukutse
sasaukšanās vastastikune huikamine, huiklemine
sasaukt kokku kutsuma

sasaukties vastamisi hüüdma, vastastikku huikama, huiklema
sasēsties istet võtma, kohtadele istuma
sasiet kokku e. ühte siduma e. köitma; kokku sõlmima
sasildīt soojendama, soojaks v. kuumaks ajama
sasildīties end soojendama; soojaks v. kuumaks minema
sasilt soojenema
sasist katki e. puruks lööma, purustama
sasisties katki e. puruks minema, purunema
sasitums vigastamine, vigastus, haiget saanud koht
saskāb|t hapnema minema, käärima hakkama; **piens ~is** piim on hapuks läinud
saskaisties vihastuma, pahanema, pahaseks saama
saskaitāmais *matem.* liidetav
saskaitīšana kokkuarvamine, kokkuvõte, kokkulugemine
saskaitīt kokku arvutama, kokku arvama, kokku lugema
saskaldīt lõhki lööma v. raiuma; lõhkuma
saskalināt loksutama, segi kloppima
saskanēt kooskõlas olema, koordineeruma
saskanīgs kooskõlaline, kooskõlas olev, harmooniline
saskaņa kooskõla, harmoonia
saskaņ|ot kooskõlastama, koordineerima; **~ota rīcība** kooskõlastatud tegevus
saskare kokkupuutumine, kokkupuude
saskarties kokku puutuma, külgnema
saskatīt nägema, silmama
saskatīties teineteist nägema, pilke vahetama
saskrambāt ära kriimustama
saskrāpēt kratsima, kriimustama
saskriet 1. kokku jooksma; 2. tungima; **asaras saskrēja acīs** pisarad tungisid silma; **s. zirgu putās** hobust vahule ajama
saslapināt märjaks tegema, niisutama, leotama
saslaucīt kokku pühkima
saslieties end sirgu ajama
saslimt haigestuma, haigeks jääma
sasmacis mäda-, halvaks läinud, roiskuma läinud (näit. liha kohta); sumbunud (õhu kohta)
sasmalcināt peenendama, pihustama, peeneks tükeldama
sasmīdināt naerma panema v. ajama
sasmēķēt suitsetama hakkama
sasmērēt määrima, võidma
sasmīdināt naerma ajama v. panema
sasniedzams saavutatav, kättesaadav
sasniegt saavutama; **s. mērķi** eesmärki saavutama; pärale jõudma
sasniegums saavutus
saspaidīt kokku pigistama, muljuma
sasparoties julgust saama v. koguma; hoogu võtma
saspēle kokkumäng

saspēlēties kokku mängima
saspiest kokku suruma e. pigistama; tihendama
saspiesties end kokku suruma, kokku kuhjuma, kokku tõmbuma; tihenema
saspīlēts pingeline, pingerikas; pinguldatud; pinev, põnev
sasprādzēt haake v. pandlaid kinni panema
saspraude kinnitusvahend
saspraust kinnitama, kinni pistma
sasprēgāt lõhenema, pragunema, mõranema
saspridzināt õhku laskma, plahvatama panema
sasprindzināt pinguldama, pingule tõmbama; pingutama
sasprindzināts pingeline, ärev
sastādīta kokku seadma, koostama
sastādītb täis istutama
sastādītājs koostaja, kokkuseadja; autor
sastaipīt välja venitama
sastapšanās kohtumine, kokkusaamine
sastapt kohtama
sastapties kohtuma, kokku saama
sastāties asuma teatud asendisse, (ritta) seisma
sastāvdaļa koostisosa
sastāvēta koosnema, koostuma; **dzīvoklis sastāv no trijām istabām** korter koosneb kolmest toast
sastāvētb teatud aeg seisma
sastāvs koostis, koosseis
sasteigt suure kiirusega, kiirustades tegema
sastindzis kohmetunud, kangestunud, tardunud
sastingt (külmast) kangestuma, kohmetuma
sastingums kangestus
sastrādāt|s: ~as rokas rakkus käed
sastrēgums ummistus
sastrīdēties tülli minema
sasukāt kammima, sugema
sasukāties end kammima
sasvaidīt loopima, laiali pilduma
sasveicināties teretama, tervitama
sasvīdis higine
sasvīst higistama, higiseks minema
sašaurināt kitsaks tegema, kitsendama, ahendama
sašaurināties kitsa(ma)ks muutuma e. minema, kitsenema
sašaut tulistades haavama; maha laskma
sašķaidīt lõmastama, purustama
sašķelt läbi v. lõhki raiuma
sašķetināt kerima (näit. lõnga); kokku kerima
sašķiebties 1. viltu e. längu vajuma; 2. virilduma (näo kohta)
sašķīst laiali v. koost pudenema
sašūt kokku õmblema, valmis õmblema
sašutis pahane, nördinud
sašutums meelepaha, viha, nördimus
sataisīties (ette) valmistuma; end valmis seadma
sataustīt kompides leidma, käega katsuma, kobama

satecēt kokku voolama; täis voolama
saticība üksmeel, kooskõla, sobivus
saticīgs sobilik (kooseluks), ühtesobiv
sātīgs 1. toitev, rammus; 2. mõõdukas
satiksme 1. läbikäimine, suhtlemine, vahekord, suhted; 2. ühendus; **dzelzceļa s.** raudteeühendus
satikšanās kohtamine, kohtumine
satikt 1. kohtama, kokku saama; 2. läbi saama, sobima
satikties kohtuma, kokku saama
satīra satiir
satīrisks satiiriline
satīt kokku rullima, rulli keerama; mässima
satracināt marru ajama, meeletuks tegema
satraukt ärritama, erutama
satraukts ärritatud, erutatud
satraukums erutus, ärevus, rahutus
satricinājums põrutus, vapustus
satricināt vabisema v. vappuma panema; põrutama, vapustama
satriekt hävitama, purustama
satriekts rõhutud, rusutud
satrūdējis mäda, mädanenud, läppunud, roiskunud
satrūkties võpatama, ehmuma
satrunējis mäda, mädanenud, läppunud, roiskunud
satrunēt mädanema, kõdunema
satūkt paistetama, punduma, tursuma; **vaigs satūcis** põsk on paistetanud
satumst hämarduma, pimedaks minema
saturēt 1. kinni v. tagasi hoidma; kinni pidama; 2. sisaldama
saturīgs sisukas, tuumakas
satur|s sisu, sisaldus; **padomju kultūra ir nacionāla pēc formas un socialistiska pēc ~a** nõukogude kultuur on vormilt rahvuslik, sisult sotsialistlik
satversme põhiseadus, konstitutsioon
satvert (kinni) haarama, kahmama, kinni võtma, tabama
saucējs[a] *matem.* nimetaja
saucēj|s[b] hüüdja; **~a balss tuksnesī** hüüdja hääl kõrbes
sauciens hüüe, kutse
saudzēt säästma, hoidma, alal hoidma; halastama, armu heitma
saudzīgs ettevaatlik, tähelepanelik
sauja pihk, käpu- e. peotäis
saukāt nimetama, nimepidi hüüdma
saukt kutsuma, hüüdma, nimetama; **s. palīgā** appi hüüdma
saulains päikese-; päikesepaisteline, päikeseline
saul|e päike; **~es lēkts un riets** päikese tõus ja loojumine
saulespuķe päevalill
saulessargs päevavari
saulgozis kõrvetav päikesepaisteline koht
saulgrieze päevalill

saulgrieži pööripäev; **vasaras s.** suvine pööripäev
sauļoties päevituma, päikesekümblust võtma
sausēklis kuivatuspaber
sausenis põuatuul, suhhovei
sausiņš kuivik
sauss kuiv
sausserdis *bot.* kuslapuu
sausums kuivus, põud
sauszeme maismaa
sautēt aurutama, kuumutama
sautēties 1. hauduma; 2. leili võtma, vihtlema
savādāk teisiti, teistmoodi; **s. nevar** teisiti ei või
savādi imelikult, kummaliselt; imelik, kummaline; **tas liekas s.** see näib kummaline
savādība imelikkus, veidrus, kummalisus
savādnieks veidrik
savāds imelik, iseäralik, isesugune, veider
savairoties paljunema, sigimema
savākt koguma, kokku koguma, kokku korjama; **s. ziņas** andmeid koguma
savaldīšanās enesevalitsemine, enesevalitsus
savaldīt taltsutama, valitsema; **s. dusmas** viha taltsutama
savaldīties end talitsema, end valitsema
savaldzināt kütkestama, võluma, veetlema
savandīt segi paiskama, läbi sorima
savārstījums sepitsus, käperdis, soperdis
savārstīt kokku kuhjama, soperdama
savdabība omapärasus, omapära, iselaad
savdabīgs omapärane, iselaadi, iselaadne
savdabīgums omapärasus, omapära, iselaad
savējie sugulased, omaksed
savelt vanutama; veeretama, rullima
savest 1. kokku vedama; kokku viima; 2. **:s. kārtībā** korda seadma, korrastama
saviebties kortsuma, kortsu v. krimpsu tõmbama e. minema, virilduma
savienība liit; **Padomju Sociālistisko Republiku Savienība (PSRS)** Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit (NSVL)
savienojums ühendamine, liitmine, ühinemine, liitumine
savienot ühendama, liitma, siduma
savienoties ühinema, liituma
savienot|s: ~ā republika liiduvabariik
savietis omas, sugulane
savilkt kokku tõmbama, kinni kiskuma
savilkties kokku v. koomale tõmbuma, lühenema
saviļņojums erutus, ärevus, **rahutus; lainetamine**
saviļņot lainetama panema; erutama, puudutama
savīstīt kokku keerama; kinni mässima
savlaicīgi õigeaegselt, õigel ajal
savlaicīgs õigeaegne
savlaikus õigeaegselt, õigel ajal
savrup omaette, eraldi **s. turēties** omaette hoiduma

savrupējs eraklik, eraldatud, eraldiseisev, omaette, isoleeritud
savrupmāja üheperekonnaelamu
savrupnieks erak
savs oma
savstarpējs omavaheline, vastastikune, mõlemapoolne
savtība omakasupüüdlikkus, egoism
savtīgs omakasupüüdlik, egoistlik
savukārt omakorda
savva||a omavoli; **~as augi** metsikud taimed
sazināšanās suhtlemine, läbikäimine
sazināties suhtlema, kokku puutuma, läbi käima (kellegagi)
saziņā teadmisel, loal; **s. ar direktoru** direktori teadmisel
sazvērestība vandenõu, salanõu; vandeselts
sazvērēties salanõu pidama, vandenõu moodustama
sazvērnieks salanõulane, vandenõulane, vandeseltslane
sažņaugt kokku suruma e. pigistama, tihendama
sažņaugties end kokku kiskuma, kokku tõmbuma; **rokas žņaudzās dūrēs** käed tõmbusid rusikasse
secen mööda; **tas man pagājis s.** see läks minust mööda
secība järjekindlus; järjestikus
secīgs järjestikune
secinājums järeldus
secināt järeldust tegema
sēde istung, koosolek
sēdeklis iste, tool
sēdēt istuma
sēdināt istuma panema
sēdus istudes
sēdvieta istekoht
sedzene kate, loor
sega 1. voodivaip, tekk; **vatētā s.** vateeritud tekk; 2. kate; **sniega s.** lumikate
segli *ainult mitm.* sadul
seglinieks sadulsepp
seglot saduldama
segt katma; **s. jumtu** katust katma
segties kattuma
seja nägu, pale
sēj|a külv; **~as platība** külvipindala
sējējs[a] külvaja
sējējs[b] köitja, raamatuköitja
sējmašīna külvimasin
sējum|s[a] kõide; **romans divos ~os** romaan kahes köites
sējums[b] külv, külvis
seka: augu s. külvikord, rotatsioon
sekas *ainult mitm.* tagajärg, tulemus; **slimības s.** haiguse tagajärg
sekcija sektsioon
sēkla seeme
sēklaudzis seemik (seemnest kasvatatud noor taim)
sēklaugi seemnetaimed
sēklis leetseljak; madalik
sēklotne *bot.* sigimik
sekls madal, mittesügav; **s. ūdens** madal vesi
sekmes *ainult mitm.* edu, menu, õnnestumine
sekmēt abistama, kaasa aitama, soodustama, edendama
sekmēties edenema, arenema, korda minema

sekmīgs edukas, menukas, õnnestunud
sekojošs järgmine
sekot 1. järgnema; 2. jälgima
sekotājs järelkäija, järgija, poolehoidja, pooldaja
sekretāre naissekretär
sekretārs sekretär
sekste hari; **gaiļa s.** kukehari
sēkt norskama
sekunde sekund
selekcija selektsioon
selga avameri, ulgumeri
semestris semester
semikolons semikoolon, punkt komaga
semīt|i semiidid; **~u valoda** semiidi keel
sen ammu, ammugi
senāk varem(ini); enne, vanasti
sēnalas *taval. mitm.* aganad
senatne muinasaeg, iidsus, muinsus
sencis esivanem, esiisa
sendienas möödunud aeg, ennemuistsed ajad
sēne seen
sengaidīts kauaoodatud, ammuoodatud
sengrieķi muistsed kreeklased
senlaicīgs muistne, iidne, vana, põline, muinas-
senlaiki vana aeg
senlatvieši muistsed lätlased
senlietas muinasesemed
sens muistne, iidne, vana, põline
sentēvs esivanem, vaarisa, esiisa
sēņot seeni korjama, seenil käima
sēņotājs seenekorjaja, seenilkäija
septembris september
septiņdesmit seitsekümmend
septiņdesmitais seitsmekümnes
septiņi seitse
septiņpadsmit seitseteist
septiņpadsmitais seitsmeteistkümnes
septiņreiz seitse korda
septītais seitsmes
septītdaļa seitsmendik, seitsmes osa
sēr|as *ainult mitm.* nukrus, kurbus, hale meel; **~u maršs** leinamarss
serbiete serblanna
serbs serblane
serde südamik, tuum, puusäsi
sērdiene *rahvaluules* orb, vaenelaps (tütarlaps)
sērdienis *rahvaluules* orb, vaenelaps
sērga taud, epideemia
sērīgs nukker, masendatud, kaeblik
sērijveida seeriaviisiline
sērkociņš tuletikk
sērmūkslis pihlakas, pihl
sermulis suur nirk, lahits, kärp, hermeliin
sērot muretsema, nukrutsema, leinama
sērs väävel
sērskābe väävelhape
servjete salvrätik
seržants seersant
sesija sessioon, istungjärk
sesks tuhkur, tõhk
sestais kuues
sestdaļa kuuendik, kuues osa
sestdien laupäeval
sestdiena laupäev
sēsties istuma
sestkārt kuuendaks
sešdesmit kuuskümmend

sešdesmitais kuuekümnes
seši kuus
seškārt kuuekordselt
sešpadsmit kuusteist (kümmend)
sešpadsmitais kuueteistkümnes
sešreiz kuus korda
sešskaldnis kuustahukas
sešstūris kuusnurk
sēt külvama, seemendama
sēt|a 1. tara, plank; 2. õu; **~as māja** õuemaja
sētmale aiaäärne
sētnieks majahoidja, kojamees
sētuve niinest korvike, torbik, külimit
sevišķs eriline, iseäralik, isesugune
sezona sesoon, hooaeg
shēma skeem
shematisks skemaatiline
sholastika skolastika
sīciņš kõhnuke, pisitilluke, tibatilluke
siekalas sülg, ila
siekalot ilatsema, ilastama, sülge eritama
siena sein
sienāzis rohutirts
sien|s hein; **~a laiks** heinaaeg
siers juust
siešana köitmine, sidumine
siet siduma
siets sõel
sietuve köitekoda
sieva naine, abikaasa
sievasbrālis naisevend
sievasmāsa naiseõde
sievasmāte naiseema, ämm
sievastēvs naiseisa, äi
sieviete naisterahvas, naine
sievišķīgs naiselik
sīga siig
signalizēt signaliseerima
sija põikpuu, rõhtpuu, tala
sijāt sõeluma, sarjama
sīkburžuāzija väikekodanlus
sīkburžuāzisks väikekodanlik
sīkbūtne mikroorganism
sīknauda peenraha
sīkpilsonis väikekodanlane
sīkpilsonisks väikekodanlik
sīkrūpniecība väiketööstus
sīks peen, väike, pisi-
sīksaimniecība väikemajapidamine
siksna rihm
sikspārnis nahkhiir
sīksts 1. kõva, vintske; 2. visa; 3. ihne, kitsi
sikstulis ihnur
sīkstums 1. kõvadus, vintskus; 2. sitkus; 3. ihnus
sikt[a] ära kuivama, otsa saama, lõppema
sikt[b] sisisema, susisema, kihisema; **ods sīc** sääsk piniseb
sīkumains väiklane, tühine
sīkums pisiasi, tühine asi
sildīt soojendama, kuumendama
sildītājs soojendaja, soojenduskott, soojenduspudel
sildīties end soojendama
sile küna, mold
sīlis pasknäär, pajuharakas
sīls suur, tihe okaspuumets, palu
silt soojenema, soojaks minema
silts soe
siltumnīca kasvuhoone, triphoone
siltums soojus
siļķe heeringas
simbolisks sümboolne

simbolizēt sümboliseerima
simbols sümbol, võrdkuju
simetrisks sümmeetriline
simfonisks sümfoonia-, sümfooniline
simpatisks, simpātisks sümpaatne
simtais sajas
simtdaļa sajandik
simtenis sajand, aastasada
simtgadīgs saja-aastane
simtkājis sajajalgne
simtkārt sada korda, sajakordselt
simtkārtējs, simtkārtīgs sajakordne
simtnieks sajaline, sajarublane raha
simtreiz sada korda
simts sada
sinepes sinep
sintakse süntaks, lauseõpetus
sintaktisks süntaktiline
sīpolaugs sibultaim
sīpols sibul
sirdsēsti *ainult mitm.* kurbus, nukrus, mure, südamevalu
sirdīgs vihane, kuri, pahane
sirdīties vihane v. pahane olema, viha kandma
sirds süda
sirdsapziņa südametunnistus
sirdsdedze, sirdsdegsme ägedus, ind, agarus
sirdsdraugs südamesõber
sirdskaite südamehaigus
sirdslieta südameasi
sirdstrieka südamerabandus
sirgt põdema
sirmgalvis hallpea, vanamees, rauk
sirmot halliks minema (juuste kohta)
sirms hallijuukseline, hall
sirmums hallid juuksed
sirpis sirp
sirsenis vapsik, vaablane
sirsnība südamlikkus
sirsnīgs südamlik
sīrups siirup
sisenis rändtirts
sist lööma; **pulkstenis sit pieci** kell lööb viis
sitam|ais: **~ie instrumenti** *muus.* löökpillid
sitiens löök, tõuge, hoop
sivēns põrsas
sīv|s 1. terav, kibe, ärritav; 2. äge, raevukas; **~a cīņa** äge võitlus
skābardis pöökpuu
skabarga pind (om. pinnu)
skābbarība silo
skābe hape
skābeklis hapnik
skābenes (hapu)oblikas
skābēt hapendama
skābs hapu
skābt hapnema
skābums happesus, atsiidsus
skaida laast
skaidrība selgus
skaidrot selgitama, seletama
skaidroties selguma, selginema, selgeks minema
skaidrs selge
skaisties vihastuma
skaists ilus, nägus, kena
skaistule kaunitar, ilus neiu, iludus
skaistulis ilus mees
skaistums ilu, iludus, kaunidus, nägusus
skaitamie kauliņi, skaitīkļi arvelaud, arvutusraam
skaitīt loendama; peast lugema
skaitītājs voolumõõtja; *mat.* lugeja

skaitīties arvestama, arvesse võtma
skaitlis arv
skaitlisks arvuline
skait|s arv; hulk; **šajā ~ā** nende hulgas; **bez ~a** arvutult
skala skaala; **termometra s.** termomeetri skaala
skaldīt raiuma, (puid) lõhkuma
skaldne tahk, kant, serv
skalot loputama, uhtma
skals peerg, pird
ska|runis valjuhääldaja
ska|š vali, kõva
skandināt (tasakesi) kõlistama; **s. atslēgas** võtmeid kõlistama
skanēt kõlama, kostma, helisema
skanīgs hele, kõlav, heliline, helisev
skanīgums kõlavus, helisevus, heledus
skaņ|a heli, hääl; **dziesmu ~as** lauluhelid
skaņdarbs helitöö
skaņot häälestama, häälde seadma
skaņradis helilooja, komponist
skaņš kõlav, hele; täiekõlaline
skapis kapp
skarbs kare, terav, karm
skārdnieks plekksepp, kardsepp
skārds plekk, kard; **jumta s.** katuseplekk
skart puutuma, puudutama, riivama; **tas skar arī mani** see riivab ka mind
skate ülevaatus; paraad
skatiens pilk, vaade
skatīt vaatama, silmitsema, vahtima
skatītājs pealtvaataja, vaatleja
skatīties vaatama, vaatlema
skatlogs vaateaken, vitriin
skats pilk, vaade; **s. uz jūru** vaade merele
skatuve (näite)lava
skaudība kadedus, kade meel
skaudīgs kade
skaudr|s terav, vahe, lõikav; äge, akuutne; **~as sāpes** äge valu
skauģis kade, kadekops (kade inimene)
skaust 1. välja juurima; **s. trūkumus darbā** välja juurima puudusi töös; 2. kadestama
skausts laka alaosa (hobusel), turi
skava sulg, klamber
skavas, skāvieni kaisutus, embus
skice eskiis, kavand, visand
skicēt visandama, skitseerima
skola kool, koolimaja
skolēns õpilane, koolipoiss
skolniece koolitüdruk
skolniecisks koolipoisilik, kooliõpilaslik
skolnieks õpilane
skolot õpetama, koolitama
skolotāja naisõpetaja
skolotājs õpetaja
skopoties ihnutsema, kitsi olema
skops ihne, kitsi
skopulība ihnus, kitsidus
skopulis ihnur, kitsi inimene
skopums ihnus, kitsidus
skotele põll

skraidīt jooksma, jookslema
skramba (haava)arm; kriim
skrambāt kriimustama, kratsima, küünistama
skrandains räbalais, räbaldunud, katkenud
skrandas räbalad, kaltsud, närtsud, hilbud
skrāpēt kratsima
skrāpis hobusesuga
skreja, skrejcaurums lennuauk (tarus)
skrejceļš jooksurada
skrējējs jooksja
skrējiens jooks, võidujooks; **simt metru s.** 100 meetri jooks
skrejlapa lendleht
skriemelis selgroolüli
skriešana jooks
skriešus joostes
skriet jooksma
skrieties võistlema jooksus
skrimslis, skrimstala kõhr (luu), krõmpsluu
skroderis rätsep
skropstas *taval. mitm.* silmaripsmed
skrotis haavlid
skrūve kruvi
skrūvēt kruvi lahti v. kinni keerama
skrūvgalds, skrūvsols kruupink, höövelpink
skrūvgriezis kruvikeeraja
skrūvspīles *ainult mitm.* pihid, kruustangid
skubināt kiirustama, taga kihutama; kiirendama
skudra sipelgas
skudrupūznis sipelgapesa
skujampiederumi *ainult mitm.* habemeajamistarbed
skujas *taval. mitm.* (puu-) okkad
skuķe, skuķēns, skuķis plika, tütarlaps
skumdināt kurvastama, kurvaks tegema
skumīgs, skumjš kurb, nukker, murelik
skumjas kurbus, nukrus, mure
skumt kurvastama, kurb olema, nukrutsema
skūpstīt suudlema
skūpstīties teineteist suudlema
skūpsts suudlus, musu
skurbums joobumus, joomauim, joobunud olek
skurstenis korsten
skursteņslaucītājs, skursteņslauķis korstnapühkija
skūšana, skūšanās habemeajamine
skūt habet ajama
skūties endal habet ajama
slābanums lõtvus, nõrkus; nõtrus, jõuetus
slābs, slābans lõtv, nõrk, jõuetu, kidur
slacināt, slacīt üle pritsima, täis pritsima, piserdama
slaids sihvakas, sale, sirge
slaidums sihvakus, saledus
slaiks sihvakas, sale, sirge
slaikums sihvakus, saledus
slaistīties looderdama, logelema
slaists looder, logard, päevavaras
slāneklis kiltkivi
slānis kiht, lade; **ogļu s.** söekiht
slāņains kihiline, kihtslāpeklis lämmastik
slāpes janu; **dzēst s.** janu kustutama
slapināt niisutama, märgama, kastma, leotama

slapjdraņķis lõrts; lobjakas; lõdi
slapjš märg, lige, niiske
slapjums märgus, ligedus, niiskus
slapstīties end peitma, end varjama
slāpt janunema
slaucēja lüpsja
slaucene lüpsiämber, lüpsik
slaucīt 1. kuivaks pühkima, ära pühkima; **s. rokas dvielī** käterätikuga käsi pühkima, kuivatama; 2. (puhtaks) pühkima; **s. istabu** tuba pühkima
slaukt lüpsma
slauktuve lüpsiämber, lüpsik
slaukums lüpsmine, lüps, piimatoodang
slava kuulsus, au; **slikta s.** halb kuulsus
slavējams kiiduväärne, kiiduväärt
slavenība kuulsus, kuulus isik
slavens kuulus
slavēt ülistama, kiitma
slav|i slaavlased; **~u valodas** slaavi keeled
slavināt ülistama, kiitma
slazds püünis; lõks
slēdzene võti
slēdziens järeldus
slēdzis lüliti
slēgt keerama; **s. ciet** kinni keerama, lukustama, lukku panema; **s. vaļā** (lukust) lahti keerama, avama
slēģis aknaluuk
sleja (trüki) veerg
slejas *ainult mitm.* leid, lentsid
slepeni salaja, vargsi, salamahti
slepenība saladus
slepens salajane, sala-
slēpes suusad
slepkava mõrvar, mõrtsukas
slepkavība mõrv, tapmine, surmamine, mõrtsukatöö, veretöö
slepkavot mõrvama, tapma, maha lööma, surmama
slēpošana suusatamine
slēpot suusatama
slēpotājs suusataja
slēpt peitma, varjama
slēpties end peitma, end varjama, peituma, varjuma
slēptuve salaruum, salaurgas; redupaik, peiduurgas
slepus salaja, vargsi, salamahti
slīcējs uppuja, uppuv
slīcināt uputama
slidas *ainult mitm.* uisud
slidens libe
slīdēt libisema, liuguma, liuglema
slidināties liuglema
slidot uisutama
slidotāja naisuisutaja
slidotājs uisutaja
slidotava liuväli, uisutee
slidskrējēja naisuisutaja
slidskrējējs uisutaja
slidskriešanas sports uisusport
sliece (ree) jalas
slied|e rööbas; **dzelzceļa ~es** raudteerööpad
slieka vihmauss, liimukas
slieksnis lävi, künnis
slīkonis uppunu
slīksnājs, slīksnis, slīkšņa tüma v. mäda koht; mädasoo, raba
slīkt uppuma, põhja vajuma
slikts halb, paha, vilets

slīmests[a] liimeister
slīmests[b] looder, logard, päevavaras
slimība haigus
slimīgs haiglane
slimīgums haiglus, pōdurus, kidurus
slimnīca haigla
slimniece haige (naine)
slimnieks haige
slimot pōdema, haige olema
slims haige
slinkot laisklema
slinks laisk, loid
slinkums laiskus
sliņķis laiskleja, laiskvorst
slīpēt lihvima
slīpētājs lihvija
slīpēts lihvitud
slīps viltune, vildak, kallakuline
slīpums kallak
slita lasing, lasipuu
slodze koormus; **pilna s.** täiskoormus
slogs raskus, rōhumine, surve
sloka tikutaja, mōhitaja (lind)
sloksne riba, siil
slota luud
slovaklete slovaklanna
slovaks slovakk
sludinājums kuulutus, kuulutamine
sludināt kuulutama
sludinātājs jutlustaja, propageerija
slūžas *ainult mitm.* lüüs
smacēt ängistama, hinge matma
smacīgs sumbunud, umbne
smadzenes aju, peaaju
smaganas *ainult mitm.* ige, igemed
smagatlētika raskeatleetika
smagatlēts raskejõustiklane
smagnējs raske, raskekaaluline
smags raske, ränk
smagsvars raskekaal
smagums raskus, rängkus
smaidīgs naeratav, naerune, muhelev
smaid|īt naeratama, muhelema; **~ošа seja** naeratav nägu
smaids naeratus; muhelus
smaile teravik, terav ots
smailīte süst
smails terav, terava otsaga; **s. tornis** terava otsaga torn
smaka hais, halb lõhn, lehk
smakrs lõug
smakt 1. lämbuma, hingeldama, lõõtsutama; 2. igatsema
smalkjūtība peenetundelisus, delikaatsus, tähelepanelikkus
smalkjūtīgs peenetundeline, delikaatne, tähelepanelik
smalkmaizīte võisai, piimasai
smalk|s peenike, peen; **~ais cukurs** peensuhkur
smaragds smaragd
smarža lõhn, aroom
smaržas lõhnaõli, parfüüm
smaržīgs healõhnaline, lõhnav
smaržot lõhnama
smaržvielas lõhnaained, parfümeeriakaup
smeceris lont, lott, iminokk, imikärss, kärss
smecernieks *zool.* kärsaklane
smēde sepikoda, sepapada

smējējs lōkard, irvhammas, irvitaja
smēķēt suitsetama
smēķētājs suitsetaja
smeldzošs valutav, pakitsev
smelgt valutama, pakitsema
smelt ammutama, (vedelikku) tõstma, kapaga tõstma
smelties ammutama (teadmisi jne.)
smeļamais kauss, kopp, kopsik, kapp
smēre, smērs võie, määre, salv; **ratu s.** vankrimääre
smēreļļa määrdeõli
smērēt määrima
smērviela määrdeaine
smīdināt naerma ajama e. panema; naeru v. lõbu valmistama, nalja tegema
smidzināt tibama; vihma tibama
smidzinātājs pulverisaator
smiekli *ainult mitm.* naer; **skaļi s.** vali naer
smieklīgs naljakas, koomiline
smiešanās naer, naermine
smieties naerma
smilga kastehein
smilkstēt kiunuma, vinguma, niutsuma
smilšains liivane
smilšakmens liivakivi
smilšpapīrs liivapaber
smiltaine liivak, liivane koht
smiltains liivane
smiltājs liivak, liivane koht, liivamaa
smilts liiv
smīnēt naeratama, muigama, muhelema
smīns naeratus, muie, muhelus
smuidrs sihvakas, sale, sirge
snaiperis snaiper, täpsuslaskur, täpsuskütt
snauda, snaudiens tukkumine, unisus, suigatus, tukastus
snaust tukkuma, suikuma
sniedze leevike, tombak, punapaabu
sniegains lumine
Sniegbaltīte Lumivalguke
sniegbalts lumivalge
sniegpulkstenīte lumikelluke
sniegputenis lumetuisk, lumetorm
sniegs lumi
sniegt ulatama
sniegties ulatuma
snīpis tila, valamistoruke (kannul, lüpsikul)
snuķis lont, kärss
sociālisms sotsialism
sociālistisk|s sotsialistlik; **~ā sacensība** sotsialistlik võistlus
sociāls sotsiaalne, ühiskondlik
sodīt karistama, nuhtlema
sodrēji *ainult mitm.* nõgi, tahm
sods karistus, nuhtlus
solidaritāte solidaarsus
solījums lubadus, tõotus
solis samm
solīt lubama, tõotama; lootust andma
solīties lubama, tõotama, lootust andma
sols pink; **skolas s.** koolipink
soļot sammuma, astuma
soļotājs sammuja, kiirkäija
soma paun, seljakott, ranits; **rokas soma** käekott
somiete soomlanna
somiņa paunake; käekott
soms soomlane

soprāns sopran, sopranilaulja
spaid|i *ainult mitm.* sundimine, sundus, sund, sunni-; **~u darbi** sunnitöö
spaidīt pigistama, muljuma
spainis pang, ämber
spalgs läbilõikav, kile, lõikav, terav; **s. kliedziens** lõikav karjatus
spals käepide, pide
spalva sulg; (looma) karv
spalvains karvane
spalvaskāts sulepea
spalvgrauzis *zool.* koeraväiv, -naha e. karvatäi
spāniete hispaanlanna
spānietis hispaanlane
spārdīt tõukama, lükkama, jalaga lööma
spārdīties tõuklema, trügima; siplema
spāre[a] sarikas
spāre[b] vesikiil
sparģeļi spargel
sparīgs energiline, tarmukas, innukas
spārnains tiivuline, tiibadega
spārnot tiivustama, innustama
spārnots tiivuline, tiibadega
spārns tiib
spars energia, jõud; ind
specializēties spetsialiseeruma
speciāls spetsiaalne, spetsiaal-, eri-
spēcīgs võimas, jõuline, tugev
spēja 1. anne; 2. võime, võimelisus
spējīgs võimeline, suuteline, andekas
spējš kiire, hoogne, kärme; järsk
spēkbarība jõutoit, kontsentraat
spēkoties maadlema, jõudu katsuma
spēks jõud
spēkstacija jõujaam
spēķis pekk, rasv
spēle mäng; **šaha s.** malemäng
spēlēt mängima
spēriens löök, hoop; tõuge
spert lööma, hoopi andma
spēt jõudma, võima, suutma
spīdeklis taevakeha, täht
spīdēt paistma, särama
spīdīgs särav, läikiv, helkiv
spīdoš|s särav, läikiv, helkiv; hiilgav; **~a runa** hiilgav kõne
spīdums valgus, helk, sära
spīdzināšana piinamine
spīdzināt piinama
spīdzinātājs piinaja
spiede press
spiediens rõhk, surve; **atmosferas s.** õhurõhk
spiedīgs lämmatavalt palav, sumbunud, umbne
spiedogs (nurga)tempel
spiedziens kiljatus, kiunumine, vingumine, kiljumine
spiedzīg|s kiunuv, vinguv; **~ā balss** kiunuv hääl
spiegošana salakuulamine, spionaaž
spiegot salakuulama, spioneerima
spiegs spioon, salakuulaja
spiegt kiunuma, vinguma, kiljuma, niitsuma
spieķis kepp
spiest rõhuma, vajutama, pigistama; **kurpe spiež** king pigistab
spiesties end ligi v. vastu

suruma e. pigistama, trūgima
spiestuve trükikoda
spiešanās tunglemine, tõuklemine, trügin
spietot (mesilaste kohta) peret heitma
spiets (mesilas-)pere, sülem
spīgana nõid, nõiamoor
spīguļot sirama, vilkuma, virvendama
spīles pihid, kruustangid
spilgts hele, kirgas, ere
spilgtums eredus, heledus; selgus; kirkus
spilvains udusulgpehme; kahune; pehme
spilvas udusuled, ebemed
spilvendrāna padjapüür
spilvens padi
spīļarkls ader, harkader
spināti spinat
spindzēt sumisema, surisema, pirisema
spirāle spiraal, keerits
spirālveida-, spirālveidīgs spiraalne
spirdzināt värskendama, karastama, tuulutama, jahutama
spirgts erk, reibas, elav; kõbus
spirgtums erksus, elavus, reipus
spirts piiritus; **ožamais s.** nuuskpiiritus
spitalība pidalitõbi, leeprea
spitalīgs pidalitõbine, leeprahaige
spītēt (midagi) kiuste tegema, kiuslema, jonnima
spītēties kangekaelne olema, jonnima
spītība kangekaelsus, visadus, jonnakus, jonn
spītīgs kangekaelne, jonnakas
spītniece kangekaelne inimene, põikpea, jonnakas (naine)
spītnieks kangekaelne inimene, põikpea, jonnakas mees
spīts kangekaelsus, visadus, jonnakus, jonn
spļaudīt sülgama, sülitama
spļaudīties palju v. tihti sülitama
spļaujamtrauks süljekauss, süljetops
spļaut sülgama, sülitama
spļāviens sülitus, sülg
spodrība puhtus, helk, sära
spodrināt puhastama
spodrinātājs: zābaku s. saapapuhastaja
spodrs puhas; särav, hiilgav
spodrums puhtus; sära
spogulis peegel
spoguļoties peeglisse vahtima, end peeglist vaatama
spokoties viirastuma, viirastust nägema
spoks viirastus, kummitus
spole (niidi)rull; värten
spolēt kerima, peale kerima
sporaugi eostaimed
sportiste naissportlane
sportists sportlane
sport|s sport; **~a laukums** spordiväljak
spožs hele, kirgas; hiilgav, suurepärane
spožums ere valgus, helk, sära
sprādze pannal; sõlg, prees
sprādzēt: s. ciet pandlaid kinni panema
sprādziens plahvatus, lõhkemine, õhkulaskmine

sprāgstviela lõhkeaine
sprāgt[a] lõhkema, plahvatama
sprāgt[b] lõppema, kärvama, kõngema (loomade kohta)
spraigs pingeline, pingerikas; pinguldatud
spraigums pinguldatus; pinevus
sprakšķēt pragisema, ragisema, raksuma, praksuma
spraude, spraudīte knopka, rõhknael
sprauga lõhe, pragu, pilu
spraukties: s. cauri läbi pugema v. trügima, läbi tungima
sprauslāt turtsuma, puristama; turnama
spraust sisse pistma, sisse torkama
spraužamadata haaknõel
sprēgāt 1. pragisema, ragisema, raksuma, praksuma; 2. lõhenema (naha kohta)
sprīdis 1. vaks; 2. **laika s.** ajavahemik
sprīdītis põialpoiss
spridzeklis lõhkeaine
spridzināt õhku laskma, lõhkuma, purustama
spriedelējumi *ainult mitm.* tühi arutamine, sõnadetegemine
spriedelēt arutama, arutlema, kaalutlema; pikalt-laialt kõnelema, sõnu tegema
spriedums 1. arutlus, kaalutlus; arutelu; 2. otsus; **tiesas s.** kohtuotsus
spriegs pingeline, pingerikas
spriegums pinge
spriest arutama, arutlema, kaalutlema; otsustama
springans kärme, terane, nobe
sprigulis vart, koot, pint
sprogot lokkima, (juukseid) kähardama
sprogoties keerdu tõmbuma
sprosts puur
sprostuguns tõkketuli
spruka|s: būt ~ās kimbatuses olema
sprukt: nav kur s. pole kuhugi end peita, pole pääsu
sprungulis kaigas
spuldze elektripirn
spulgot särama, läikima, helkima
spulgs särav, läikiv, helkiv
spunde punn, prunt; **mucas s.** vaadipunn
spurains torkav, okkaline
spuras *taval. mitm.* (kala-) uim (om. uime)
spurdz|e urb; **bērza ~es** kaseurvad
spurgt lendu tõusma
spurināties vabisema, värisema, pèkslema
stabils stabiilne, püsikindel
stabs post, sammas
stabule pajupill, vilepill
stabulēt vilet v. pilli puhuma
stabulnieks vilespillipuhuja
stacij|a jaam; **~as ēka** jaamahoone
stādīt istutama
stādīties: s. priekšā end esitlema
stāds taim
stafete teatejooks
staigāt käima, kõndima, liikuma
staignājs mädasoo, kõikuv raba, õõtsuv soomaa
staigns rabane, tüma, mäda
staiguļi nomaadid; **staiguļu tauta** rändrahvas

staipeknis, staipekņaugs karu- e. kuusekold, (mets-) humur, reburaig
staipīgs venitatav, veniv
staipīt venitama
staipīties venima; ringutama
stāja 1. käitumine, tegutsemisviis; 2. rüht
stallis (hobuse)tall
stalts sihvakas, sale
stara: bikšu s. püksiharu, püksireis
starains kiirekujuline, -taoline, kiirjas
stārķis toonekurg
starmetis prožektor, helgiheitja
starot särama, hiilgama
starp vahel, vahele, keskel, seas; **s. citu** muuseas
starpa vahe, vahemaa, vahemik
starpā vahel, keskel, hulgas; **mūsu s.** meie vahel
starpbrīdis vaheaeg
starpgadījums vahejuhtum
starpība vahe, erinevus
starplaiks ajavahemik, vaheaeg
starpniecība vahendamine, vahendus
starpnieks vahendaja, vahekohtunik
starpsauciens hüüatus, vahelehüüe
starpsiena vahesein
starptautisks rahvusvaheline; **starptautiskā sieviešu diena** rahvusvaheline naistepäev
stars kiir
staršina vanem
startēt startima
starveida, starveidīgs kiirekujuline, -taoline, kiirjas
stāstījums jutustus, jutt, lugu
stāstīt jutustama
stāstītājs jutustaja
stāsts jutt
stāt seisa! seis!
statenisks perpendikulaarne, püstsirge
stāties 1. seisma jääma; 2. asuma; **s. darbā** tööle asuma
statistisks statistiline, statistika-
stats, statiņš hakk, saad, naber
statūti põhikiri
stāvēt seisma
stāvgrūdām: s. pilns tungil täis, püsti täis, tulvil
stāvi *ainult mitm.* (kangas-) teljed
stāvoklis seisukord, olukord; **starptautiskais s.** rahvusvaheline olukord
stāvs[a] järsk, äkiline; **s. krasts** järsk kallas
stāvs[b] figuur, rüht
stāvs[c] korrus, (maja)kord
stāvus püsti, seistes; **mati ceļas s.** juuksed tõusevad püsti
stāvvieta seisukoht
steidzams rutuline, pakiline, kiire
steidzīgs tõtlik, kiire, kärmas
steidzināt kiirustama, taga kihutama, kiirendama
steiga rutt, kiire
steigšus ruttu, kiirelt; rutates, kiirustades
steigt kiirustama, ruttama, tõttama
steigties ruttama, kiirustama, tõttama
steķi *ainult mitm.* 1. saagimispukk, aluspukk; 2. paadisild

stelles kangaspuud, -teljed
stendere piit; **durvju s.** uksepiit
stenēt oigama
step|e stepp; **~ju josla** stepivöönd
stērbele hõlm, siil
stērķele tärklis
stērķelēt tärgeldama
stērķelēts tärgeldatud
stērste talvik (lind)
stība vits, varb
stiebrs kõrs, vars
stiebrzāle kõrshein
stienis metallikänk, kang
stieple traat
stiept venitama, tõmbama, tirima
stiepties 1. venima, välja venima; 2. laiuma, ulatuma
stiga 1. metsasiht; 2. **:dzelzceļa s.** raudteeliin
stīga (mänguriista, reketi) keel
stigt sisse vajuma
stihisks stiihiline
stiklinieks klaasija, klaassepp
stiklot klaasima
stikl|s klaas; **~a durvis** klaasuks
stilbs säär
stilistisks stiililine, stilistiline, stiili-
stils stiil; **darba stils** tööstiil
stindzināt jäätama, kangestama
stingrība rangus, karmus, valjus
stingrs range, vali, karm
stings kangestunud, kohmetunud, tardunud, jäik
stingt kangestuma, kohmetuma (külmast)
stingums kangestus, kohmetus
stīpa 1. rehv, võru, tünnivits; 2. vang, sang
stīpot (tünni)vitsa e. võru peale ajama
stiprināt kinnitama, tugevdama; kindlustama
stiprināties keha kinnitama, tugevnema
stiprinieks jõumees, atleet
stiprs tugev, võimas, vägev, kange; **s. sals** kange külm
stiprums tugevus, jõud
stirna hirv, metskits
stirpa aun, kuhilas, heinasaad
stīvin|āt tärgeldama; **~āta apkaklīte** tärgeldatud krae
stīvs kange, kangestunud, tuim, tundetu
stobriņš katseklaas
stobrs toru, püssiraud
stomīties kogelema, kokutama
stops vibu(püss), amb
store samb, tuur, tuurakala
stostīties kogelema, kokutama
strādāt töötama, tööd tegema
strādīgs töökas, usin, tööarmastaja
strādniece naistöötaja, naistööline
strādnieks tööline, töötaja
strauj|š 1. kiire, väle; **~as kustības** kiired liigutused; 2. äkiline, äge
straujums 1. kiirus, väledus; 2. äkilisus
straume vool, voolus, hoovus
strauts väike oja, ojake
strāva vool; **elektriskā s.** elektrivool
strāvot voolama, hoovama
strazds rästas; **melnais s.** kuldnokk, musträstas
strēbt lürpima, lõrpima, helpima
streikot streikima

streikotājs streikija
streiks streik; **vispārējs s.** üldstreik
streipuļot vankuma, vaaruma, taaruma, kõikuma
strēlnieks laskur, kütt
strēmele riba, siil
streņģe treng
strīdēties vaidlema, riidlema
strīdīgs vaieldav, vaidlusalune, vaidlus-
strīdnieks vaidleja, tülitseja
strīds vaidlus, tüli
strīpa joon, kriips
strīpains, strīpots vöödiline, triibuline
strops mesipuu, taru
strūdzinieks burlakk, lodjavedaja
strūkla juga, nire; **ūdens s.** veejuga
strūklaka fontaan, purskkaev
strūklot nirisema; voolama, hoovama; purskama
strupceļš umbtee, umbtänav
strupdegunis tõlpnina, tömpnina, nõsunina, nõbinina
strups tömp, jämeda otsaga, nüri
strutains mädane, mäda-, rähmane
strutas mäda, rähm
strutene *bot.* verehurmarohi
strutot mädanema, mäda eritama
stublājs, stublis kõrs, vars
studente naisüliõpilane
students üliõpilane
studēt 1. õppima (kõrgemas õppeasutuses); 2. uurima
studijas õppused (kõrgemas õppeasutuses)
stulbs nürimeelne, tõlp; totter
stulbums rumalus, totrus, lollus, nürimeelsus
stulm|s saapasäär; **~u zābaki** säärsaapad, säärikud
stumbrs (puu)tüvi
stumdīt tagant tõukama, õhutama
stumt tõukama, lükkama
stund|a 1. tund; **pēc ~as** tunni aja pärast; 2. õppetund; **krievu valodas s.** vene keele tund
stūrains nurgeline, nurklik; kandiline, tahuline
stūrakmens nurgakivi
stūr|e tüür, rool; **~es rats** rooliratas
stūrenis nurgamõõtja; nurkraud, -laud, vinkel
stūrēt tüürima
stūrgalvība kangekaelsus, põikpäisus, jonnakus, jonn
stūrgalvīgs kangekaelne, jonnakas
stūrgalvis kangekaelne inimene, põikpea, jonnakas (mees)
stūris nurk
stūrītis nurgake; **sarkanais s.** punanurk
stūrmanis tüürimees
sūbrs piison, metshärg
sūce lekkimine; **kuģī radās s.** laev hakkas lekkima
sudmalas *ainult mitm.* veski
sudmalnieks mölder
sudrabains hõbedane
sudrablapsa hõberebane
sudrabnauda hõberaha
sudrablietas hõbeesemed
sudrabot hõbetama, hõbedaga karratama
sudrabots hõbetatud
sudrabs hõbe
sūdzētājs kaebaja, kaebuse esitaja

sūdzēties kaebama, kurtma, halisema
sūdzība kaebus, kaebekiri
suflieris suflöör, etteütleja
suga liik; tõug
suģestēt sugereerima, sisendama
suka hari; **drēbju s.** riidehari
sūkalas *ainult mitm.* hapupiimavesi, petipiim
sukāt 1. sugema, kammima (juukseid); 2. ropsima, kupardama (linu); 3. harjama
sūkāt imema; lutsima, lutsutama
sukāties end kammima
sūklis vamm, käsn; **mazgājamais s.** pesemiskäsn
sūknēt pumpama
sūknis pump
sūkt imema; lutsima, lutsutama
sūkties läbi nõrguma, immitsema, imbuma; **ūdens sūcas laivā** vesi nõrgub paati
sula mahl
sulainis teener, sulane
sulains mahlakas, mahlane
sulīgs mahlakas, mahlane
suliņas *ainult mitm.* hapupiimavesi, petipiim
suma summa
sumbrs piison, metshärg
sumēt summeerima, liitma
suminājums austamine, auavaldamine
sumināt austama, au avaldama
sumpurnis koerakoonlane, peninukk
sūnains samblane, samblaga kaetud
sūnas *taval. mitm.* sammal
suns koer; **medību s.** jahikoer; **sētas s.** õuekoer
suņanagla koeranael
suņubūda koeraputka, koerakuut
sūroties kaebama, kurtma
sūrs kibe, mõru, mõrkjas
sūrstēt valutama, pakitsema
suseklis (lina)hari; (juukse-) hari
susēt kuivama, tahenema
susināt kuivatama, tahendama
sust 1. hauduma (naha kohta); 2. põõnama
suta aur; leil, leitsak
sutīgs aurune; sumbunud; **s. gaiss** sumbunud õhk
sūtījums saadetis, postisaadetis, postipakk
sutināt aurutama, kuumutama
sūtīt saatma; **s. pa pastu** posti kaudu saatma
sūtniecība saatkond
sūtnis saadik
svaidīt viskama, heitma, loopima
svaidīties visklema
svaigs värske
svaigums 1. värskus; 2. jahedus, kargus
svaine naiseõde, käli
svainis naiseõe mees, kälimees
svarļi *ainult mitm.* kaalud; **~u bumba** kaalupomm
svarīgs tähtis
svarīgums tähtsus
svārki *ainult mitm.* pintsak, kuub; undruk, seelik
svārpsts puur, oherdi
svars kaal; **īpatnējs s.** erikaal
svārstība kõikumine, võnku-

mine, vibreerimine, vibratsioon
svārstīgs võnkuv, vibreeriv, kõikuv, ebapüsiv
svārstīties võnkuma, vankuma, vibreerima
svārsts pendel
svece küünal
svečturis küünlajalg
sveiciens tervitus
sveicinājums tervitus
sveicināt tervitama
sveiki! 1. tere! tervist! 2. hüvasti; nägemiseni!
sveiks: s. un vesels vigastamatu, terve
sveikt tervitama
sveķains tõrvane, vaigune; **s. koks** tõrvane puu
sveķi *ainult mitm.* tõrv, vaik
svelmains palav, kuum, lõõmav
svelme palavus, kuumus
svelpenis sisihäälik
svepstēt pudikeelega kõnelema, pudrutama
svērājs kaaluja
svērt kaaluma
svērtenis tinalood, loodlaud
svērtenisks vertikaalne, vertikaal-, püstloodne
svērties 1. kaaluma, end kaaluma; 2. kalduma, kooldumа
svešāds harjumatu, ebatavaline, ebaharilik, võõras
svešā māte võõrasema, emak
svešatne võõras koht, võõras maa
svešinieks tundmatu, võõras (isik)
svešķermenis võõrkeha
svešs võõras, võõr-
sveštautietis muulane, välismaalane
svešum|s võõras maa; **~ā** võõrsil
svešvaloda võõrkeel
svešvārds võõrsõna
sveszemju- võõramaine
sveszemnieks võõramaalane
svētdien pühapäeval
svētdiena pühapäev
svētība õnnistus
svētīgs soodsalt mõjuv, viljastav
svētīt 1. pühitsema; 2. õnnistama
svētki *ainult mitm.* pühad; **Oktobra s.** Oktoobripühad; **priecīgus svētkus!** häid pühi!
svētlaime õndsus
svētlaimīgs õnnis
svēts püha; **s. pienākums** püha kohus
svētulība vagatsemine, valevagadus
svētulīgs vagatsev, valevaga
svētulis vagatseja, silmakirjateener
svētums püha ese, pühadus
sviediens heide, vise
sviedrains higine
sviedri *ainult mitm.* higi
sviest viskama, heitma, loopima; **s. ārā** välja viskama
sviestene võiseen
sviestmaize võileib
sviest|s või; **~a ražošana** võitootmine
svilināt põletama, kõrvetama
svilpe vile
svilpiens vilistamine, vile
svilpot vilistama, vilet lööma
svilpt vilistama, vilet lööma
svilums kõrbelõhn, kõrbehais, kärtsahais
svinēt pühitsema, pühi pidama, pidutsema

svīnības *ainult mitm.* pidustus, pidu
svīnīg|s pidulik; **~ais solījums** pühalik tõotus
svīnīgums pidulikkus
svīns seatina, plii
svīra tõstekang, hoob
svīre müüripääsuke
svīst 1. higistama; **logi svīst** aknad higistavad; 2. **:gaisma svīst** koidab
svīta[a] saatjaskond, kaaskond
svīta[b] *muus.* süit
svītra 1. joon, kriips; 2. vööt, triip
svītrains vöödiline, triibuline
svītrot maha kriipsutama, maha kustutama

Š

šā nii, nõnda; **ne šā, ne tā** ei nii ega teisiti
šad: š. tad aeg-ajalt, vahetevahel
šāds niisugune, selline, seesugune
šahists maletaja
šah|s[a] 1. šahh (malemängus; 2. male(mäng); **spēlēt ~u** malet mängima, maletama
sahs[b] šahh (tiitel)
šaipus siinpool
šalkas kohin; **meža š.** metsakohin
šalkoņa kohin, mühin
šalkt kohisema, mühisema
šalle sall
šalts juga; **ūdens š.** veejuga
šarlaks sarlak(id)
šaubas kahtlemine, kahtlus
šaubīgs kahtlane, kahtlust tekitav, kaheldav, ebakindel
šaubīties kahtlema; kahevahel olema
šaudīties 1. visklema, väänlema; 2. püssi laskma, tulistama (korduvalt)
šaujamais ierocis laskeriist
šaurs kitsas, ahas
šaursliežu dzelzce|ļš kitsarööpmeline raudtee
šaurums 1. kitsus, ahtus; 2. **:jūras š.** merekitsus, väin
šausmas *ainult mitm.* hirm, õudus, koledus, jubedus
šausmīgs hirmus, õudne, kole, kohutav
šausmināties ehmuma, kohkuma, hirmuma
šaušana tulistamine, laskmine
šaut tulistama (laskeriistast), laskma, paugutama
šautene vintpüss
šautuve (laske)tiir, laskerada
šāvējs laskur, kütt
šāviens pauk, lask
šāviņš *sõj.* mürsk
še 1. siin; 2. säh; **še tev!** säh sulle!
šefība seflus
šefs seff
šelt siin
šejien|e: no ~es siit, siitpeale, siit alates
šejienietis kohalik elanik
šepat siinsamas
šermuli *ainult mitm.* külmavärinad, lõdin, võbin
šīfer|is šiifer, tahvelkivi, liitkivi; **~a jumts** šiiferkatus
šimbrīžam käesoleval momendil

šis see; **š. tas** üks-teine, miski, midagi
šķaudīt, šķaudīties aevastama, turtsuma, pruuskama
šķautne serv, kant
šķēle viilukas, käär; käntsakas; **maizes š.** leivaviilukas
šķelmīgs kaval, kelmikas
šķelšanās lõhenemine, lõhe
šķelt lõhki lööma v. raiuma, lõhestama, lõhkuma
šķelties lõhki v. katki minema, lõhenema, lõhkema
šķemba kild
šķēpele kild
šķēpmetējs odaheitja
šķēps oda, piik
šķērdēt (ära) kulutama; (ära) raiskama
šķēres käärid
šķērsām põiki, põigiti, risti
šķērsgriezums ristiläbilõik, ristlõige
šķērsiela põiktänav
šķērskoks põikpuu, rõhtpuu
šķērslis tõke, takistus
šķērsot risti, põiki ületama (tänavat, teed)
šķērsoties ristuma
šķērssiena vahesein
šķērst lahkama
šķeterēšana keerutamine, korrutamine (lõnga kohta)
šķeterēt kokku keerutama, korrutama
šķetināt kerima, haspeldama; harutama
šķībs viltune, vildak
šķīdinājums lahus, segu
šķīdināt lahustama, tempima
šķīdinātājs lahustaja
šķīdonis teede lagunemise aeg; poriaegne tee
šķidrauts loor, kate
šķidrs vedel, vesine, lahja
šķidrums vedelik
šķīdums lahus, segu
šķiebt kõverdama, koolutama
šķiedra kiud; **linu š.** linakiud
šķiedrains kiuline, kiurikas
šķiedraugi kiudtaimed
šķielacis kõõrdsilm
šķielēt viltu vaatama, kõõrdi vaatama; piiluma
šķiest kulutama, raiskama, pillama
šķietamība näilikkus
šķietams näiv, näilik
šķiltavas *ainult mitm.* tulemasin, välgumihkel
šķindēt klirisema, kõlisema
šķiņķis sink; **žāvets š.** suitsusink
šķipsna: matu š. juuksesalk, -lokk
šķira[a] klass; **strādnieku š.** tööliskiass
šķir|a[ab] liik, järk; sort; **augstākas ~as prece** kõrgemat sorti kaup
šķirba pragu, pilu, lõhe
šķirbains praguline, pragudega
šķirējtiesa vahekohus
šķirējtiesnesis vahekohtunik
šķirn|e 1. sort; **~es sēkla** sordiseeme; 2. tõug; **~es lopi** tõuloomad
šķirot sorteerima, eraldama
šķirotājs sorteerija
šķirstīt lehitsema
šķirsts kirst, puusärk
šķiršanās lahkumine, hüvastijätmine, jumalaga jätmine
šķirt üksteisest lahutama, eraldama; **š. laulību** abielu lahutama
šķirties lahkuma, lahku mine-

ma, hüvasti jätma, jumalaga jätma
šķist näima, paistma; **man šķiet** mulle näib
šķīst 1. koost lagunema, laiali paiskuma, lenduma; 2. lahustuma, sulama
šķīsts puhas, karske, voorus-lik; neitsilik
šķīvis taldrik
šķobīt kõõritama, virildama, viltu tõmbama; kõigutama, vangutama, võngutama
šķobīties viltu vaatama, kõõrdi vaatama; vankuma, kõikuma, viltu vajuma
šķūnis küün, sara
šļakatas pritsmed, piisad
šļakstēt pritsima, piserdama
šļakstiens loksumine, (p)ladin, sulpsatus
šļakstināt pritsima
šļākt pritsima, loksuma, joana voolama
šļākties purskuma, jõuga v. ohtralt voolama, pladisema
šļūdonis (jää)liustik, gletšer
šļukt libisema; **š. zemē** maha libisema v. nihkuma
šļūkt lohistama; **š. ar kājām** jalgu järel lohistama
šļupstēt lällutama, vadistama; pudikeelega kõnelema
šļupsti lällutus, lalin; **bērna š.** lapse lällutus
šļūtene voolik, (kummi)toru
šmaugs 1. sihvakas; 2. painduv
šmaukt 1. tüssama; 2. minema putkama
šņācenis *gramm.* sisihäälik
šņākt sisisema, susisema, kihisema, kohisema
šņaucamā tabaka nuusktubakas
šņaukāt: š. degunu ninaga luristama, nina nuuskama
šņaukāties nina nuuskama
šņaukt: š. degunu nina nuuskama; **š. tabaku** tubakat nuusutama
šņukstēt nuuksuma
šņuksti nuuksumine
šobaltdien: līdz š. tänini, senini, tänapäevani
šobrīd käesoleval ajal; sel hetkel
šodien täna
šodiena tänane päev
šoferis autojuht
šogad sellel aastal, tänavu
šokolāde šokolaad
šonakt sel öösel
šonedēļ sel nädalal, käesoleval nädalal
šopavasar sel kevadel, käesoleval kevadel
šoreiz seekord
šorīt täna hommikul
šorudens sel sügisel, käesoleval sügisel
šoseja kivitee, maantee
šovakar täna õhtul
šovasar sel suvel, käesoleval suvel
šoziem sel talvel, käesoleval talvel
šujmašīna õmblusmasin
šūna (mesilaste) kärjekann
šunelis koerakutsikas
šūpļa dziesma hällilaul
šūpoles *ainult mitm.* kiik
šūpot kiigutama
šūpoties kiikuma, kõikuma; õõtsuma
šūpotnes *ainult mitm.* kiik
šūpulis häll, kätki
šur: s. tur siin-seal; kusagil
šurp siia; **nāc š.** tule siia!
šurpu: š. turpu edasi-tagasi

šūšanas darbnīca ōmblustöökoda
šūt ōmblema
šuve ōmblus, palistus
šuvēja ōmbleja(nna)
šveicīete šveitslanna
šveicietis šveitslane
švīkāt hōōruma, kraapima (jalgadega)
švīkoņa: kāju š. jalgade kiipamine
švīts moenarr, keigar

T

tā nii, nōnda; **tik un tā (tā kā tā)** niikuinii
tabaka tubakas
tabele tabel
tablete tablett
tabula tabel; **reizināšanas t.** korrutamistabel, ükskordüks
taburete taburet
taču ju, ometi; **es t. tev teicu** ma ütlesin ju sulle
tad siis; **ja vari, t. atnāc** kui saad, siis tule
tādējādi niimoodi, selliselt, sel viisil
tādēļ seepärast, sellepärast; **t. ka** sest et, seepärast et
tāds niisugune, seesugune, selline
tadžikiete tadžiklanna
tadžiks tadžik
tāfele tahvel
tagad nüüd, praegu
tagadējs nüüdne, praegune
tagadne olevik
taisīt tegema, valmistama
taisīties valmistuma
taisne sirgjoon, sirge
taisni otse, otseteed; **stāvēt t.** sirgelt seisma
taisnība tõde, tõsi; õigus; **tev ir t.** sul on õigus
taisnīg|s õiglane, õige; **~a prasība** õige nõue, õiglane nõue
taisnīgums õiglus
taisnleņķis täisnurk
taisnoties end õigustama, end vabandama
taisns sirge, õige; **t. ceļš** sirge tee
taisnstūrains täisnurkne
taisnstūris ristkülik
tak ju, ometi
taka jalgrada, teerada
tā ka nii et
tā kā sest et, et; kuna; **tā kā viņš ir saslimis, tad darbā nevar ierasties** kuna ta on haigestunud, siis ei saa ta tööle ilmuda
taktsa takt (muusikas)
taktsb takt, taktitunne, sündsusetunne
tālab sellepärast, seepärast
tālāk edasi, kaugemal(e); **es dzīvoju t. nekā jūs** mina elan kaugemal kui teie; **ejiet t.** minge edasi
tālāks edasine, järgnev, edaspidine
talantīgs andekas, talendikas
tāle kaugus; kauge koht
tālien|e: no ~es kaugelt, eemalt
talka talgud
tāllēcējs kaugushüppaja
tāllēkšana kaugushüpe
talons talong
tālredzība kaugelenägevus, ettenägelikkus, ettenägevus

tālredzīg|s kaugenägelik, ettenägelik; **~a rīcība** ettenägelik toiming
tālrunis telefon
tāls kauge, kaugelolev
tālsatiksm|e kaugeühendus; **~es vilciens** kaugesõidurong
tālskatis pikksilm, binokkel
tālšāvējs kaugelaskja; **t. lielgabals** kaugelaskesuurtükk
tālu kaugel
tālums kaugus
tamborēt heegeldama
tamdēļ sellepärast, seepärast, seetõttu
tamlīdzīgs sarnane, taoline, selletaoline
tanks *sõj.* tank
tapa punn, prunt; **mucas t.** vaadipunn; splint
tāpat samuti, niisamuti; ühtlasi
tāpēc sellepärast, seepärast
tapetes *taval. mitm.* tapeet
tapsētājs polsterdaja (meister); tapeetija
tapt tekkima, saama
tarba torp, hobuse-peakott, märss
tarkšķēt plärisema, tärisema
tārpains ussitunud, usse täis
tārps uss, vagel, tõuk
tas see, too; **t. pats** seesama
tase tass
tāss tohik, kasetoht
tātad niisiis, järelikult, seega; **t. viss skaidrs** niisiis on kõik selge
tatāriete tatarlanna
tatārs tatarlane
taujāt küsitlema, pärima, usutlema
taukains rasvane, rasva-
tauki rasv
tauks rasvane, rasva-
taukvielas rasvained, rasvad
taupība kokkuhoidlikkus, säästlikkus
taupīgs kokkuhoidlik, säästlik
taupīt hoidma, alal hoidma, kokku hoidma
taure sarv, pasun
taurēt pasunat puhuma, sarve puhuma
taurētājs pasunapuhuja
tauriņš liblikas
tauriņzieži liblikõielised
taustāms kombitav, tunduv
tauste kompimine, kompimismeel
tausteklis katsesarv, kombits, tundel
taustiņš klahv, sõrmik
taustīt (käega) katsuma, kobama; kompima
tauta rahvas
tautība rahvus
tautietis omamaalane, kaasmaalane
tautisks rahvalik, rahvuslik; **t. ornaments** rahvuslik ornament
tautiskums rahvalikkus, rahvuslikkus
tauva kõis, tross
tavēj|s sinu (oma); **kā klājas ~iem?** kuidas elavad sinu omaksed?
tavs sinu
te siin
teātris teater
tecēt voolama; jooksma; **upe tek jōgi voolab; aizteci uz veikalu** jookse kauplusse
tecīla teritamiskivi, käi, käiakivi
tecināt[a] teritama; **t. cirvi** kirvest teritama

tecinātb: t. darvu tōrva ajama, kasetōrva ajama
tehnika tehnika
tehnikums tehnikum
tehniķis tehnik
tehnoloģija tehnoloogia
teicami väga hästi, ülihästi, kiiduväärselt
teicamniece 1. oivik, ainult väga headele hinnetele õppija (tütarlaps); 2. eeskujulik naistööline
teicamnieks 1. oivik, ainult väga headele hinnetele õppija; 2. eeskujulik tööline
teicams kiiduväärne, väga hea, ülihea
teicējs leelutaja, rahvalaulik
teiciens ütlus, väljendus
teika muistend, legend, lugu
teiksma muistend, lugu, legend
teiksmains muinasjutuline, muinasjutu-; oivaline
teikt ütlema, lausuma
teikties rääkima, kõnelema, ütlema, lubama
teikums *gramm.* lause
tēj|a tee; **~as plantācija** teeistandus
tējkanna teekann
tējkarote teelusikas
teka jalgtee, jalgrada, teerada
tekošs voolav, jooksev
tekstilfabrika tekstiilivabrik
tekstilnieks tekstiilitööline
tekstilrūpniecība tekstiilitööstus
tēlainība kujukus, pildirikkus, piltlikkus
tēlains kujukas, pildirikas, piltlik, näitlik
tele õhv, mullikas
telefoniste naistelefonist
telefons telefon
telegrama telegramm
telegrafiste naistelegrafist
telegrafs, telegrāfs telegraaf
tēlniecība skulptuur, raidkunst
tēlnieks skulptor, kujur
tēlojoša māksla kujutav kunst
tēlojums 1. kujutamine; kujutus; 2. kirjeldus, essee; 3. esitus, ettekanne, mäng
tēlot väljendama, kujutama, esitama
tēlotājs kujutaja, esitaja, osataitja
telpa ruum, ruumala; **gaisa t.** õhuruum; **dzīvojamā t.** eluruum
tēls kuju, kujutus; **mākslinieciskš t.** kunstiline kuju; skulptuur, raidkuju
telts telk
teļš vasikas
tema, tēma *muus.* teema; **t. ar variācijām** teema variatsioonidega
temat|s teema; **novirzīties no ~a** teemast kõrvale kalduma
tēmēklis sihik (laskeriistal)
tēmēt sihtima
teniss tennis; **galda t.** lauatennis
tenkas *taval. mītm.* keelepeks, kuulujutt, laimujutt, klatš
tenkot keelt peksma, klatšima
teorētiķis teoreetik
tepat siinsamas
tepiķis vaip
tēraudlējējs terasesulataja
tēraudlietuve terasetehas
tērauds teras
tērēt kulutama, raiskama

teritoriāls territoriaalne, territoriaal-
termiņš tähtaeg, tähtpäev
termometrs termomeeter, kraadiklaas
terpentīns tärpentin
tērps rõivas, rõivastus, kehakate
tērpties rõivastuma, riietuma, selga panema
tērzēt vestlema, jutlema, juttu ajama
tesmenis udar
tēst tahuma; **t. baļķi** palki tahuma
testaments testament
tēvamāsa sõtse, tädi (isa õde)
tēvamāte vanaema (isaema)
tēvatēvs vanaisa, isaisa
tēvabrālis lell, onu (isa vend)
tēvavārds isanimi
tēvij|a isamaa; **~as mīlestība** isamaa-armastus
tēviņš isane, isaloom; loikam, mühkam, mats
tēviškīgs isalik
tēvocis onu, lell; vanaisa
tēvs isa
tēvzeme isamaa
ticamība tõenäosus, usutavus
ticams tõenäoline, usutav
ticējums uskumus
ticēt uskuma
ticība usk, usund, veendumus
tieksme püüdlemine, püüdlus, püüe
tiekties püüdma, püüdlema
tielēties kangekaelne olema, jonnima; tõrkuma, puiklema
tiepša kangekaelne, põikpea, jonnakas inimene, jonnipunn
tiepties kangekaelne olema, jonnima
tiesa[a] kohus; **tautas t.** rahvakohus
tiesa[b] osa jagu; **tā ir tava t.** see on sinu osa
tiesa[c] tõde, tõsi; **tas t.** see on tõsi
tiesāt kohut mõistma
tiesāties kohut käima, protsessima
tiesība õigus; **t. uz izglītību** õigus haridusele
tiesisks õiguslik, õigus-
tiesnesis kohtunik
tiešām tõesti, tõepoolest
tieši otse; just; vahetult; **skatīties t. acīs** otse silma vaatama; **t. tā** just nii; **nodot vēstuli t. adresātam** kirja vahetult saajale edasi andma
tieš|s otsene, vahetu; **~a satiksme** otseühendus
tievs peenike, peen
tīģeris tiiger
tik nii, niivõrd, sedavõrd, niipalju; **t. daudz** niipalju
tikai ainult, üksnes, kõigest, alles
tīkams meeldiv, rõõmustav, mõnus
tikko 1. vaevalt, hädavaevalt, vaevu, napilt; 2. alles; **viņš ir tikko atnācis** ta alles saabus; 3. niipea kui
tiklab: ar sportu jānodarbojās t. ziemā, kā vasarā spordiga tuleb tegelda niihästi talvel kui suvel
tīklene (silma) võrkkest, reetina
tiklīdz niipea kui
tīkls võrk

tikot ihaldama, taotlema, püüdlema
tikpat 1. niisama; **t. daudz** niisama palju; 2. niikuinii; **t. neatnāks** ta ei tule niikuinii
tiksme heameel, mõnu, lõbu, nauding
tiksmināties mõnulema, lõbu tundma, imetlema
tikšķēt tiksuma (kella kohta)
tikt pääsema, jõudma; **t. mājās** koju jõudma; **t. galā** jagu saama; **t. vaļā** lahti saama
tikties kohtuma, kokku saama; **t. ar draugiem** sõpradega kokku saama
tikumība kõlblus, vooruslikkus
tikumīgs moraalne, kõlbeline; vooruslik
tikum|s 1. voorus; 2. **~i** kombed, tavad
tilpums maht, ruumala
tilts sild
tinte tint
tintnīca tindipott
tipināt väikeste sammudega minema, tippima, sibama, vadima
tipisks tüüpiline, tüübile omane; tüübipärane
tirāža tiraaž
tirdīt välja uurima, usutlema; (järele) pärima
tirdzniecība kaubandus
tirgonis, tirgotājs kaupmees, kaupleja
tirgoties kauplema, kaubitsema
tirgus turg, laat; **gada t.** aastalaat
tīrība puhtus
tīrīgs puhas, puhtustarmastav, korralik
tīrīt puhastama
tirpt tuimaks jääma, (tuimaks) surema (käe, jala kohta); **roka tirpst** käsi sureb
tīrradnis ehe metall, puhas metall (looduses)
tīrraksts puhtand
tīrs puhas
tīrsvars puhaskaal, netokaal
tīrums künnimaa, nurm
tīšām, tīši meelega, tahtlikult, nimme
tīšs meelega tehtud, (ette)kavatsetud, sihilik
tīt 1. kerima, haspeldama; 2. mähkima
tītars kalkun
tīties väänlema, keerlema, tiirlema, mässuma
todien tol päeval
tolaik tol ajal
tomāts tomat
tomēr siiski, ometi
tonis toon, heli
toreiz tookord, tol korral
toreizējs tookordne, tolleaegne
tornis torn
torte tort
toties see-eest, seevastu
tovakar tol õhtul
toveris tõrs, tünn
tracis lärm, kära, müra, sagimine
traģēdija tragöödia
traģika traagika
traips plekk, täpp
trak|ot märatsema, raevutsema, meeletu olema: möllama, tormitsema; **vētra ~oja** torm möllas
traks hull, meeletu, marutõbine
traktorists traktorist
traktors traktor

trakums hullumeelsus, hullumine
trakumsērga marutõbi
trallināt trallitama
tramdīt peletama, minema kihutama
tramvaj|s tramm; **~a piestātne** trammipeatus
trāpīt tabama; **t. mērķī** märki tabama
traucējums häirimine
traucēklis takistus, häire
traucēt häirima, segama, tülitama
trauks nõu, anum
trauksmains tormakas, äge, puhanguline
trauksme alarm, häire; hädakell; **ugunsgrēka t.** tulekahjuhäire
traukties ruttama, tõttama
trausls habras, rabe
trejāds kolmesugune, kolme liiki
trekns rasvane, rammus
treneris treener
trenēt treenima
trenēties end treenima
treniņš treening, treenimine
trenkāt taga ajama, taga kihutama
trenkt (ära) ajama, minema kihutama
trepes trepp
trešais kolmas
trešda|ļa kolmandik; **divas ~ as** kaks kolmandikku
trešdien kolmapäeval, kesknädalal
trešdiena kolmapäev, kesknädal
treškārt kolmandaks
tribīne tribüün
trīcēt rappuma, värisema, tudisema, lõdisema; **t. aiz aukstuma** külmast lõdisema
triecienbrigāde lööktööbrigaad
triecienniek|s lööklane, lööktööline
trieciens löök, hoop, tõuge
trieka halvatus
triekt[a] välja v. ära ajama, minema ajama e. kihutama
triekt[b] lobisema, vadistama
triept määrima; võidma
trijatā kolmekesi
trijjūgs troika, kolmehobuserakend
trijnieks number 3; koolihinne «rahuldav»
trijstūrains kolmnurkne
trijstūris kolmnurk
trijzilbju- kolmesilbi(li)ne
trijzīmju kolmekoha(li)ne; **t. skaitlis** kolmekohaline arv
triks trikk, (osav) võte, vigur, knihv
triljons triljon
trimda pagendamine, pagendus
trimdinieks pagendatu, sundasundatu, asumisele saadetu
trinkšķināt klimberdama, tiristama
trīs kolm
trīsas värin, lõdin, võbin
trīscēlienu- kolmevaatuseline
trīsdesmit kolmkümmend
trīsdesmitais kolmekümnes
trīsgadīgs kolmeaastane
trīsgadu- kolmeaastane
trīskārt kolm korda, kolmekordselt
trīskārtīgs, trīskārtējs kolmekordne

trīspadsmit kolmteist (kümmend)
trīspadsmitais kolmeteistkümnes
trīsreiz kolm korda
trīssimt kolmsada
trīssimtais kolmesajas
trīsstūrains kolmnurkne
trīsstūris kolmnurk
trīszilbīgs kolmesilbi(li)ne
trīt teritama, ihuma; käiama, luiskama
trīties end hõõruma v. nühkima
triumfēt triumfeerima, võidutsema
triumfs triumf, võit
troksnis kära, müra, lärm
trokšņains mürarikas, kärarikas, lärmikas
trokšņot mürama, käratsema, lärmama
tronis troon
tropisks troopiline, troopika-
trop|s[a] pöörijoon; **~u josla** troopikavöönd
trops[b] *kirj.* troop
trose tross; kõis
trūcīgs vaene, kehv, vilets; puudulik
trūdēt mädanema, kõdunema, roiskuma, pehkima
trūdi *ainult mitm.* põrm
trūkt[a] puuduma, puudu olema
trūkt[b] katkema
trūkums puue, puudus
truls nürimeelne, tõlp, totter
trulums nürimeelsus, totrus
trunēt mädanema, kõdunema
trusis kodujänes, küülik
trušāda küülikunahk
truškopība küülikukasvatus
truškopis küülikukasvataja
tu sina
tūba[a] tuub (toruke)
tūba[b] vilt
tūdaļ otsekohe, silmapilk; **t. nākšu** tulen otsekohe
tukls paks, tüse, lihav
tuklums paksus, tüsedus, lihavus
tuksnesīgs tühi, lage; kõrbetaoline
tuksnesis kõrb
tūkstoš: t. rubļu tuhat rubla
tūkstošais tuhandes
tūkstošdaļa tuhandes osa
tūkstošreiz tuhat korda
tūkstotis tuhat
tukšā tühjalt, tagajärjetult
tukšot tühjendama
tukšs tühi
tukšums tühjus
tūkt punduma, paisuma, tursuma
tūliņ, tūlīt otsekohe, kohe
tūlītēj|s viivitamatu, otsekohene; **tas prasa ~u atrisinājumu** see nõuab viivitamatut lahendamist
tulkojums tõlge
tulkot tõlkima
tulkotājs tõlkija
tulks tõlk, tõlkija
tulpe tulp
tulzna rakk, vill (kätel); konnasilm; mõhn
tulznains rakkus, kare; käsnakas, mõhnakas
tūļa kobakäpp, saamatu, kohmakas, mühakas inimene
tūļātīes viivitama, kohal tammuma
tūļīgs kohmakas, lohmakas, paindumatu, raskepärane
tumsa pimedus; hämarus
tumsība pimedus; **gara t.** harimatus, vaimupimedus

tumsonība obskurantism, haridusevaen, vaimupimedus
tumst hämarduma, pimedaks minema
tumšbrūns tumepruun
tumšmatis brünett, tumedajuukseline
tumš|s tume; pime; **metas t.** pimeneb; **~i mati** tumedad juuksed
tumšsarkans tumepunane
tunelis tunnel
tuntulēt mähkima, mässima
tuntulēties end mähkima, end sisse mässima
tupeles toatuhvlid; **koka t.** puutuhvlid
tupēt kükitama
tupties kükakile laskuma
tupu, tupus kükitades, kükakil, kükili
tur seal
turciete türklanna
turēt pidama, hoidma; **t. runu** kõnet pidama; **t. rokas klēpī** käsi rüpes hoidma
turēties hoiduma, kinni hoidma; **t. virs ūdens** vee peal hoiduma; **t. pie rokas** käest kinni hoidma
turība jõukus
turien|e: uz ~i sinna; **no ~es** sealt
turīgs jõukas
turklāt seejuures, pealegi, lisaks
turkmēniete turkmeenlanna
turkmēnis turkmeen
turks türklane
turp sinna; **t. un atpaka|** sinna ja tagasi
turpat sealsamas
turpinājums järg, jätkamine
turpināt jätkama
turpināties jätkuma, edasi kestma
turpmāk edaspidi, tulevikus
turpmākais edasine, järgnev, edaspidine
turprētim sellevastu, seevastu
tuš|a tušš; zīmēt ar ~u tušiga joonestama
tuvināt lähendama, ligindama
tuvināties lähenema, liginema
tuvinieks lähedane, ligidane (inimene), omas
tuvoties lähenema, liginema
tuvredzība lühinägelikkus
tuvredzīgs lühinägelik
tuvs lähedane, ligidane
tuvu lähedal, ligidal; ligistikku
tuvum|s lähedus; **~ā** läheduses
tvaikonis aurik, aurulaev
tvaik|s aur; **~a katls** aurukatel
tvanains vingune, karmune
tvans ving, karm
tveice palavus, kuumus, leitsak
tveicīgs palav, kuum, lämmatav
tvēriens haare
tvert (kinni) haarama, kahmama, krapsama, nabima
tvertne paak, reservuaar; **benzīna t.** bensiinipaak
tvīkt vaevlema, piinlema; ära väsima, jõuetuks jääma; igatsema

U

ubadze kerjuseit, kerjustüdruk
ubagot kerjama
ubags kerjus, sant
ūbele turteltuvi
ūdele *zool.* naarits
ūdens vesi
ūdensaugi veetaimed
ūdensceļš veetee
ūdensdziedinātava vesiravila
ūdensdzirnavas vesiveski
ūdenskrāsas vesivärvid
ūdenskritums kosk, juga
ūdenslīdejs tuuker
ūdenslīmenis veeseis, veetase
ūdensmuca veevaat
ūdensšķirtne veelahe (om. veelahkme)
ūdenstornis veetorn
ūdensvads veevärk
ūdensvīrs veevaim, veehaldjas
ūdenszābaki veekindlad saapad, veesaapad
ūdenszāle vetikas
ūdenszīme vesimärk
ūdeņains vesine
ūdeņradis vesinik
udmurtiete udmurtlanna
udmurts udmurt
ūdrs saarmas, udras
ugunīgs tuline
uguns tuli
ugunsdrošs tulekindel
ugunsdzēsējs tuletõrjuja
ugunsgrēks tulekahju
ugunskristības lahinguristsed, tuleristsed
ugunskurs lõke, lõkketuli
ugunslīnija tuleliin
ugunsmūris tulemüür
ugunspunkts tulepunkt
uguņošana ilutulestik
ūka kurgunibu
ukraiņiete ukrainlanna
ukrainis ukrainlane
ultimāts ultimaatum
un ja, ning
ungārite ungarlanna
ungārs ungarlane
universālveikals universaalkauplus
universitāte ülikool
untumains kapriisne, tujukas, isemeelne
untums kapriis, tuju
upe jõgi
upenājs mustsõstar (põõsastik)
upenes mustsõstrad
ūpis kassikakk, kassikull
upmala, upmale jõeäär
upurēt ohverdama, annetama
upuris ohver, uri
urbējs puurija
urbināt uuristama, urgitsema, torkima
urbis puur, oherdi
urbjmašina puurmasin
urbt puurima
urdzēt vulisema, sulisema, solisema, sirisema
urga väike oja, ojake
urkšķēt rõhkima, ruigama
ūsains vurrudega, vurrukas
ūsas vurrud, vuntsid
utains täitatud, täisid täis
ūtrupe oksjon
uts täi
uz 1. peal, peale; **uz galda** laua peal, laual; 2. **uz vienu dienu** üheks päevaks;

3. **braukt uz Rīgu** Rīga sōitma
uzacs kulm, silmakulm
uzaicinājums kutsumine, kutse, üleskutse
uzaicināt kutsuma, paluma; **u. ciemos** külla kutsuma
uzart üles kündma
uzasināt teravaks ihuma
uzaudzēt üles kasvatama
uzaudzināt kasvatama
uzaugt üles kasvama; suureks kasvama
uzaust koitma; **uzaust rīts** koidab hommik
uzbarot nuumama
uzbaroties end nuumama
uzbāzība pealetükkivus, pealetikkumine
uzbāzīgs pealetükkiv
uzbāzties peale tükkima, peale tikkuma
uzbekiete usbeklanna
uzbeks usbekk
uzbērt peale puistama v. raputama
uzbērums muldkeha, tamm, vall
uzbļaut peale käratama
uzbraukt 1. üles sōitma; **u. kalnā** mäkke üles sōitma; 2. peale sōitma
uzbrucējs kallaletungija, ründaja, agressor
uzbrukt kallale tungima, kallale kargama, ründama
uzbrukums kallaletungimine, kallalekippumine, kallaletung; rünnak
uzbudinājums erutumine, ärritumine, erutus, ärritus
uzbudināt erutama, ärritama
uzbudināties erutuma, ärrituma
uzbūve ehitus, ehitamine; konstruktsioon, struktuur; **aparāta u.** aparaadi konstruktsioon
uzbūvēt (üles) ehitama, püstitama, konstrueerima
uzcelt 1. (üles) äratama, üles ajama; 2. (üles) ehitama, püstitama; **u. tiltu** silda ehitama
uzcelties (üles v. püsti) tõusma
uzcept küpsetama, praadima, pruunistama
uzcirst lööma, hoopi andma, sähvama, nähvama
uzcirsties kaunilt rõivastuma, end ehtima, end üles lööma
uzcītība usinus, hoolsus, virkus
uzcītīgs hoolas, virk, usin
uzdāvināt kinkima, annetama
uzdevums ülesanne
uzdīgt tärkama
uzdot üles andma; esitama; ülesandeks tegema; **u. jautājumu** küsimust esitama
uzdoties (end) kellenagi esitama
uzdrīkstēties, uzdrošināties julgema, sõandama, tihkama
uzdurties otsa sattuma, otsa põrkama, kokku põrkama
uzdziedāt laulma hakkama, laulu alustama, laulma
uzelpot ohkama, hinge tõmbama
uzgaidāmās telpas ooteruum
uzgaidīt ootama, ära ootama, natuke ootama; **~iet mazliet** oodake natuke
uzglabāt säilitama, alal hoidma

uzglabāties sāilima, alal hoiduma; püsima
uzglūnēt varitsema, luurama
uzgrieznis mutter
uzgriezt[a] lahti lõikama; tükeldama
uzgriezt[b] keerama; pöörama; **u. pulksteni** kella üles keerama
uzgrūst peale tõukama, otsa tõukama
uzgrūsties otsa põrkama, komistama; peale sattuma
uzģērbt peale tõmbama; (rõivaid) selga panema
uziet peale sattuma, otsa minema
uzjautrināt lõbustama
uzkabe *sõj.* varustamine, varustus, rakmed
uzkalns küngas, kink
uzkāpt tõusma, üles minema; peale astuma
uzkārt (üles) riputama
uzkavēties viibima
uzklāt katma; **u. galdu** lauda katma
uzklausīt ära kuulama
uzkliedziens käratus, märguandehõige, hüüe
uzkliegt peale käratama
uzklupt kallale tungima, kallale kargama, ründama
uzkopt korda seadma, korrastama, koristama, kraamima
uzkost einestama, suupistet võtma
uzkosties õnge hakkama, näkkama
uzkožamais suupiste, kerge eine
uzkrāt koguma, tagavaraks korjama; kokku hoidma, säästma
uzkraut laadima, lastima; koormama
uzkrist peale kukkuma; peale tormama, ründama
uzkrītošs silmatorkav
uzkūdīt ässitama, õhutama, (üles) kihutama
uzlabojums parandamine, parandus
uzlabot parandama, paremaks muutma
uzlaboties paranema, paremaks muutuma e. saama
uzlaikošana proovimine, proov
uzlaikot selga v. jalga proovima, passima
uzlasīt üles korjama
uzlauzt lahti murdma, sisse murdma
uzlēkt püsti kargama, üles kargama, püsti hüppama
uzlidojums pealelendamine, lennurünnak
uzlidot 1. üles lendama, üles tõusma; 2. peale lendama, lennukitega ründama
uzlielīt kiitma
uzliesmojums plahvatus, välgatus; puhang, hoog; **dusmu u.** vihapuhang, vihahoog
uzliesmot järsku süttima, lõõmahtama, loitma hakkama
uzliet peale kallama, peale valama
uzlikt panema, asetama; **u. traukus uz galda** sööginõud lauale panema; **u. cepuri galvā** mütsi pähe panema
uzlīmēt peale kleepima, külge liimima
uzlipināt peale kleepima, külge liimima

uzlūgt paluma, kutsuma
uzmācība pealekāimine, pealetükkivus, pealetikkumine
uzmācīgs pealetükkiv
uzmākties peale tükkima, peale tikkuma
uzmanība tähelepanu; lahkus; vastutulelikkus
uzmanīgs tähelepanelik
uzmanīt järele vaatama e. valvama
uzmanīties ettevaatlik olema
uzmaukt peale panema, peale tõmbama, (kindaid) kätte tõmbama, (mütsi) pähe panema
uzmeklēt üles otsima
uzmest 1. peale viskama, peale heitma; üles viskama; 2. visandama
uzmetien|s: no pirmā acu ~a esimesest pilgust
uzmetums visand, skits; mustand
uzminēt ära arvama, mõistatama, taipama
uzmīt jalaga peale astuma
uzmodināt äratama, üles ajama
uzmosties üles ärkama, virguma
uzmundrināt julgustama, julgust sisendama, ergutama, virgutama
uznākt 1. üles tulema; 2. saabuma, kätte jõudma; **uznāca vakars** saabus õhtu
uzņēmējs ettevõtja
uzņēmība ettevõtlikkus, südidus
uzņēmīgs ettevõtlik, hakkaja, toimekas, südi
uzņemšana 1. vastuvõtmine, vastuvõtt, võtmine; 2. pildistamine
uzņemt 1. vastu võtma, võtma; 2. pildistama, fotografeerima
uzņemties 1. käsile võtma, kallale asuma, ette võtma, alustama; 2. end pildistada laskma
uzņēmums ettevõte
uzpampt üles paistetama, tursuma
uzpeldēt peale ujuma, veepinnale tõusma
uzpircējs kokkuostja, ülesostja
uzpirkstenis sõrmkübar
uzpirkt kokku ostma, üles ostma
uzplaukt puhkema, õitsele minema, lahti lööma
uzplaukums õitseng, õitseaeg
uzplecis pagun, õlak
uzplēst 1. avama, lahti rebima; 2. **:u. zemi** maad üles kündma
uzplīties peale tükkima, peale tikkuma
uzplūdi tõus, kõrgseis
uzplūdums juurdevool, tunglemine, tulv
uzpost 1. korda seadma, koristama, kraamima; 2. (kedagi) ehtima
uzposties kaunilt rõivastuma, end ehtima
uzprasīt pärima, küsima
uzpurnis suukorv
uzpūsties iseteadlikuks v. upsakaks muutuma
uzpūtība upsakus, kõrkus, ülbus
uzpūtīgs upsakas, ülbe, kõrk, ninakas, suureline
uzrādīt ette näitama, üles näitama, esitama
uzrādītājs ettenäitaja, esitaja

uzrakstīt (valmis) kirjutama; **u. vēstuli** kirja kirjutama
uzraksts pealkiri; pealdis
uzrāpties üles ronima
uzraudzīb|a järelevalve; **ārsta ~ā** arsti järelevalvel
uzraudzīt järele vaatama, (järele) valvama
uzraugs järelevaataja; ülevaataja, valvur
uzrausties üles ronima
uzréiz otsekohe, kohe, korraga, ühekorraga
uzrīdīt kallale ajama, peale ässitama
uzrotīt üles käärima, üles keerama (käiseid)
uzruna 1. pöördumine, kõnetamine; 2. *gramm.* üte
uzrunāt kõnetama
uzsākt algama, alustama
uzsaukt karjatama, hüüatama, hüüdma
uzsaukums üleskutse; **u. tautai** üleskutse rahvale
uzsēdināt istuma panema (millelegi)
uzsēsties istuma (millelegi), istet võtma
uzsildīt kuumaks ajama; soojendama
uzsist peale lööma, hoopi andma; patsutama
uzskaite arvelevõtt, registreerimine
uzskaitījums loetelu, nimestik, register
uzskaitīt loendama, arvele võtma
uzskaņot häälestama; häälde seadma
uzskatamība näitlikkus, kujukus, vaatlikkus
uzskatāms näitlik, kujukas, ülevaatlik
uzskate näitlikkus
uzskatīt pidama (millekski, kellekski); **u. par savu pienākumu** oma kohustuseks pidama
uzskats vaade, arvamus; **pasaules u.** maailmavaade
uzskriet üles jooksma; **u. pa kāpnēm** treppi mööda üles jooksma; peale jooksma
uzskrūvēt peale keerama; üles kruvima (hindu)
uzslava kiitus
uzslavēt kiitma, ülistama
uzsmaidīt naeratama; muhelema, muigama
uzspiest 1. peale suruma, vajutama; 2. peale sundima; **u. kādam savu ieskatu** kellelegi oma arvamust peale sundima
uzsprāgt lõhkema, plahvatama; **u. gaisā** õhku lendama
uzspridzināt õhku laskma, lõhkuma, purustama
uzstādīt paigale asetama, paigutama; paigaldama
uzstājīgs visa, järeleandmatu, sihikindel
uzstāšanās 1. esinemine, ülesastumine; 2. käitumine
uzstāt visalt nõudma, püsivalt oma arvamusel olema
uzstāties esinema; **u. ar runu** esinema kõnega
uzstiept 1. peale tõmbama, peale suruma; 2. üles tassima
uzsūkt sisse imema, imendama
uzsvārcis halatt, kittel
uzsvars rõhk, aktsent
uzsvērt alla kriipsutama; rõhutama, toonitama

uzšaut piitsutama, peksma, vitsutama; sāhvama, nāhvama
uzšauties 1. (keereldes) ōhku tōusma; 2. üles hüppama
uzšķirt avama, lahti tegema; **u. trešo lappusi** kolmandat lehekülge avama
uzšuve (aukraadi) pael
uztaisīt tegema, valmistama, meisterdama; **u. gultu** voodit üles tegema
uzteikt[a] üles ütlema; **u. līguma** lepingut lõpetama e. tühistama
uzteikt[b] kiitma
uzticamība ustavus, usaldatavus
uzticams ustav, truu, usaldatav, kindel; **u. draugs** ustav sõber
uzticēt usaldama
uzticēties end kellegi hoolde usaldama, kellelegi oma mõtteid usaldama
uzticība usaldus, truudus
uzticīgs ustav, truu, usaldatav, kindel
uztiept peale sundima, kaela määrima
uztīt peale kerima, haspeldama
uztraucoš|s ärev; **~as ziņas** ärevad teated
uztraukt ärritama, erutama
uztraukties ärrituma, erutuma
uztraukts ärritatud, erutatud
uztraukums ärevus, erutus, rahutus
uztrūkties püsti kargama, üles kargama, püsti hüppama
uztūkt üles paistetama, tursuma
uzturēšanās viibimine
uzturēt 1. ülal pidama, elatama; **u. ģimeni** perekonda ülal pidama; 2. **: u. kārtībā** korras hoidma; 3. **u. sakarus** sidemeid pidama
uzturēties viibima, olema
uzturs toit, toidus
uztvere vastuvõtt, tajumine, tajumus
uztvērējs (raadio)vastuvõtja, raadioaparaat
uztvert 1. vastu võtma, tajuma; 2. tabama
uzupurēšanās eneseohverdamine, eneseohverdus
uzupurēties ohverdama, end ohvriks tooma
uzvalks ülikond, kostüüm, rõivas
uzvara võit
uzvārds perekonnanimi
uzvarēt võitma
uzvarētājs võitja
uzvārīt keetma; **u. tēju** teed keetma
uzvārīties keema, pehmeks keema
uzvedība käitumine
uzvedīgs hea käitumisega, hästikasvatatud
uzvedināt juhtima, suunama; **u. uz pareizām domām** suunama õigele mõttele
uzvedums lavastus
uzveikt võitma
uzvelt sisse veeretama, peale veeretama
uzvest 1. lavastama; 2. üles vedama
uzvesties käituma
uzvešanās käitumine
uzvija ülejääk; ülikūllus
uzvilkt 1. pingutama, pinguldama, pingule tõmbama; 2.

u. zābakus saapaid jalga panema; 3. **u. gaili** püssikukke vinna tõmbama
uzziedēt õitsema hakkama, õide puhkema
uzzīmēt (üles) joonistama
uzzināt teada saama; kuulda saama; jälile saama
uzziņa järelepärimine; teatis

V

vabole sitikas, põrnikas
vācietе sakslanna
vācietis sakslane
vāciski saksa keeles; **runāt v.** saksa keelt rääkima
vācu- saksa; **v. valoda** saksa keel
vadāt vedama, talutama
vadība juhtkond, juhatus
vadīt juhatama, juhtima, juhendama; **v. iestādi** asutust juhatama; **v. zirgu** hobust juhtima
vadītājs juhataja, juht, juhendaja; **pionieru v.** pioneerijuht; **mācību daļas v.** õppeosakonna ülem
vadīties juhinduma
vadmala kalev
vadonis juht
vadošs juhtiv
vad|s juhe; **elektriskie ~i** elektrijuhtmed
vadzis varn, nagi
vaga vagu
vagons vagun
vagot vagu ajama
vai oh! ai!
vai 1. kas; **v. vinš nāks?** kas ta tuleb? 2. või; **v. vinš to paņema vai nē?** kas ta võttis selle või mitte?
vaibstīties grimasse tegema
vaibst|s: sejas ~i näojooned
vaicāt küsima, pärima
vaidēt oigama, ägama
vaids oigamine, oie
vaigs põsk, pale
vaimanas *ainult mitm.* hädaldamine, hädaldus, halamine
vaimanāt töinama, ulguma, vinguma, hädaldama, hädatsema, halisema, halama
vain|a süü, eksimus; **kas par ~u?** mis viga?
vainīgs süüdlane
vainot süüdistama
vaiņagot kroonima, loorberitega ehtima
vaiņagoties end pärgama, end kroonima
vaiņags vanik, pärg
vairāk enam, rohkem
vairāki mitu, mitmed
vairākkārt korduvalt, mitu korda, tihtilugu
vairākkārtējs korduv
vairākkārtīgs korduv
vairākums enamus, enamik
vairīties vältima, hoiduma, kõrvale põiklema
vairogdziedzeris kilpnääre
vairogs kilp, vapikilp
vairoties paljunema, sigima
vairs enam, rohkem; **viņš v. neatnāks** ta ei tule enam
vairum|s 1. hulk; **lielā ~ā** suurel hulgal; 2. enamus
vairumtirdzniecība hulgimüük
vajadzēt vajama, vaja olema

tarvis olema; **ko jums vajag?** mis teil tarvis?
vajadzība tarve, tarvidus, vajadus
vajadzīgs tarvilik, vajalik
vajāt taga ajama, jälitama, taga kiusama
vājība nõrkus, nõtrus, jõuetus
vājināt nõrgendama, nõrgestama
vājpiens kooritud piim, lõss
vājprātība nõdrameelsus
vājprātīgs nõdrameelne
vājš nõrk, jõuetu, väeti, kidur, lõtv
vājums nõrkus, nõtrus, jõuetus
vakar, vakardien eile; **vakar vakarā** eile õhtul
vakardiena eilne päev
vakarējs eilne
vakariņas õhtusöök, õhtueine
vakarrīt eile hommikul
vakars õhtu
vāk|s kaas; **grāmatas ~i** raamatu kaaned; **katla v.** katla kaas
vākt (kokku) koguma, korjama; koristama
valde juhatus, valitsus
valdība valitsus; **padomju v.** Nõukogude valitsus
valdīt valitsema; domineerima
valdnieks valitseja
valdonīgs käskiv, võimukas, üleolev
valdošs valitsev, domineeriv
valdzināt kütkestama, veetlema, võluma
valdzinošs kütkestav, veetlev, võluv
valgans niiske, rõske
valganums, valgme niiskus, rõskus
valgs[a] niiske, rõske
valgs[b] nöör, kõis
valkāt kandma; **v. formas** tērpu vormiriietust kandma
valnis (muld-)vall
valod|a 1. keel; **dzimtā v.** emakeel; 2. **~as** *taval. mitm.* kuuldus, kuulujutt
valodniecība keeleteadus, lingvistika
valodniecisks keeleteaduslik, keeleteaduse-
valodnieks keeleteadlane, lingvist
vālodze peoleo, vihmakass
valrieksts kreeka pähkel
vāls heinakaar
valsis valss
valstisks riiklik, riigi-
valstīties püherdama, visklema
valsts riik; **v. iekārta** riigikord; **dzīvnieku v.** loomariik
valstsvīrs riigitegelane, riigimees
valzirgs merihobu, morss
valzivs valaskala, vaal
vaļa vabadus, priius, voli
vaļā lahti; **durvis ir v.** uks on lahti; **laid mani v.!** lase mind lahti!
vaļējs avatud, lahtine; **v. logs** lahtine aken
vaļīgs 1. vaba; **v. cilvēks** vaba inimene; 2. lõtv, avar
vaļsirdība avameelsus, siirus
vaļsirdīgs avameelne, siiras
vanags kull
vandīt ümber v. pahupidi käänama, pahnama; segi paiskama
vandīties sorima, tuhnima, urgitsema
vaniļa vanill

vanna vann
var|a võim; **ar ~u** vägisi, vägivaldselt
varaviksne vikerkaar
varavīksnene vikerkest, iiris, silmakirju
varbūt võib-olla, vahest, ehk
varbūtējs oletatav, eeldatav
varbūtība tõenäosus, oletatavus
vārdabrālis nimekaim
varde konn
vārdnīca sõnaraamat, sõnastik
vārd|s 1. sõna; 2. nimi; **~u sakot** ühe sõnaga
vārdzināt kurnama, väsitama, roiutama
varen üsna, väga, üpris; **v. gudrs** väga tark
varenība võimsus, vägevus, jõud, võim, vägi
varens võimas, tugev, vägev
varēt võima, suutma
vārgs hädine, jõuetu, igerik
vārgt põdema, kiduraks jääma, känguma
vārgums kidurus, jõuetus, nõrkus, hädisus
vārīgs õrn, hell, habras
vārīšanās keemine
vārīt keetma
vārīties keema, keedes valmima
varmācība vägivald
varmācīgs vägivaldne
varmāka vägivallatseja, türann, despoot
vārna vares
varonība heroism, kangelaslikkus, sangarlus
varonīgs kangelaslik, sangarlik, heroiline, kangelas-
varonis kangelane, sangar
varoņdarbs kangelastegu
vārpa viljapea
vārpains viljapeaderikas
vārpot pead looma v. ajama v. käärima (vilja kohta); **rudzi ~o** rukis loob pead
vārpots viljapeaderikas
vārpsta võll; valts
vārsma värss
vārstulis, vārsts sulgklapp, ventiil
var|š vask; **~a nauda** vaskraha
vārti *ainult mitm.* värav, varavad
vārtīties püherdama, rübelema, vedelema, losutama
vārtsargs väravavaht
varza segadus, korralagedus, virvarr
varžacs konnasilm (jalgadel)
vasara suvi
vasarāji *taval. mitm.* suvivili, tõuvili
vasarīgs suvine, suve-, suvi-; **v. tērps** suveriietus
vasarnīca suvila, suvemaja
vasarnieks suvitaja
vask|ot vahatama; **~ots diegs** vahatatud niit
vask|s vaha; **~a papīrs** vahapaber
vate vatt, puuvill
vatēt vateerima
vāts paise, haavand
vāverāda oravanahk
vāvere orav
vazāt lohistama, tirima, tassima
vāze vaas
važas ahelad, vangirauad
važonis voorimees
vecākais 1. vanem; **v. zinātniskais līdzstrādnieks** vanem teaduslik töötaja; 2. **kursa v.** kursusevanem

vecāki vanemad
vecākums vanemus
vecāmāte vanaema
vecene eit, vanaeit, vanamoor
vecīgs vanaldane, vanapoolne
vēcināt vehkima, viibutama, lehvitama, liputama
vecis vanamees, rauk
veclaicīgs vanaaegne
veclaiku- vanaaegne, vana, muistne; ammune, ammuaegne
vecmāmuļa, vecmāmiņa vanaema, vanaemake
vecmodīgs vanamoeline
vecpuisis vanapoiss
vecs vana
vectēvs vanaisa
vecumdienas *ainult mitm.* vanadus, vanaduspäevad
vecums vanadus; iga
vedēj|s viija; saatja, juht, juhataja:, **~i** pulmavõõrad peigmehe poolt
vedekla minia; pojanaine
vēdeklis lehvik
vēders kõht, vats
vēdināt tuulutama; **v. telpas** eluruumi tuulutama
vēdlodziņš õhuaken
veicināt edendama, kaasa aitama, soodustama
veidlapa blankett, plank
veidojums kujund, moodustis
veidot kujundama, moodustama; rajama
veidoties tekkima, kujunema; moodustuma
veids 1. vorm; kuju; 2. viis; **dzīves v.** eluviis; **lietošanas v.** tarvitamisviis
veikals kauplus
veiklība osavus, väledus; vilumus
veikls osav, väle; vilunud
veiksmīgs edukas, menukas, õnnestunud
veikt täitma, teostama, sooritama
veikties edenema; **man darbs veicās** mul töö edeneb
vējains tuuline
vējdzirnavas tuuleveski
vējgrāblis tuisupea, tuuletallaja
vējš tuul
vēl veel; **vēl reiz** veel kord
vēlāk hiljem
vēlams soovitav
veldr|e lamandumine (vilja kohta); **krist ~ē** lamanduma
veldrēties lamanduma
veldze 1. niiskus; 2. värskendus, värskendamine
veldzēt 1. niisutama; 2. kustutama (janu)
vēlējums soovitamine, soov
velēna muru, murumätas
vēlēšanas *ainult mitm.* valimised
vēlēšanās soov, tahtmine, iha
vēlēt[a] valima, välja valima
vēlēt[b] soovima, tahtma
vēlētājs valija
vēlēties soovima, tahtma
vēlība heatahtlikkus
vēlīgs heatahtlik, soosiv
velkonis puksiir, vedurlaev
velme valtsimismasin, valtsmasin
velmēšana valtsimine
velmēt valtsima
velmētājs valtsija
velmētava valtsimistsehh
velns kurat, tont

vēlreiz veel kord
vēls hiline
velt veeretama
velte kink, annetus
velteniski kukerpalli, uperkuuti, ülepeakaela
velteņi vildid, viltsaapad
velti asjata, ilmaaegu
veltīes rulluma, veerema
veltīgs asjatu, ilmaaegne
veltījums pühendamine, pühendus
veltīt pühendama
velts asjatu, ilmaaegne
vēlu hilja; **v. naktī** hilja öösel
velve võlv
velvēts võlvitud, kummitud
veļ|a pesu; **mazgāt ~u** pesu pesema
vemt oksendama
vena veen
vepris orikas
vērā: ņemt v. tähelepanu pöörama, tähele panema, arvesse võtma
vērdiņš veering, kross
verdzene orjatar, naisori
verdzīb|a orjus; **~as iekārta** orjanduslik kord
verdzināt orjastama
verdzinātājs orjastaja
verdzisks orjalik, orjameelne
vergs ori
vergturība orjapidamine
vērība tähelepanu, lahkus; vastutulelikkus
vēriens hoog, hoovõtt; silmaring
vērīgs tähelepanelik, terane
vērmeles puju, koirohi
vērot tähele panema, vaatlema
vērotājs vaatleja, tähelepanija
vērpēja ketraja
vērpjam|s ~ā mašina ketrusmasin
vērpt ketrama
vērptuve ketrustsehh
vērsis härg
vērst pöörama, suunama, juhtima; **v. uzmanību** tähelepanu pöörama
vērsties suunduma, pöörduma, siirduma
vērt 1. **v. vaļā** avama, lahti tegema; **v. logu ciet** akent sulgema; 2. **:v. diegu adatā** niiti nõelasilma ajama
vērtējums hinnang, hindamine, takseerimine
vērtēt hindama, takseerima
vērtība väärtus, maksumus
vērties: v. vaļā avanema
vērtīgs väärtuslik, hinnaline, väärt
vērts väärt; **ir v. to darit** maksab seda teha
vērtlieta väärtasi, väärisese
vērtspapīrs väärtpaber
vervēt värbama
veselīb|a tervis; **~as aizsardzība** tervishoid
veselīgs tervislik; priske
vesels terve; **viņš ir v.** ta on terve; **v. gads** terve aasta
vese|oties tervenema, paranema, terveks saama
veseris haamer, vasar
vēsma puhang
vēss jahe, vilu, karge; **v. laiks** jahe ilm
vest viima, talutama; **vest sarunas** läbirääkimisi pidama
veste vest
vēstījums 1. jutustamine, jutustus; 2. läkitus
vēstīt jutustama; teatama; ennustama
vēstnesis saadik, käskjalg

vēstniecība saatkond
vēstnieks saadik
vēsts teade, sõnum
vēstule kiri
vēsture ajalugu
vēsturisks ajalooline
vēsturnieks ajaloolane
vēsums jahedus, vilu; **nakts v.** ööjahedus
veterinārs[a] loomaarst, veterinaararst
veterinār|s[b]: **~ā kontrole** veterinaarne kontroll
vētīt tuulama (viljateri)
vētra torm, maru, raju
vētrains tormine, tormiline, maruline
vēziens (aeru) löök; hoog
vēzis vähk
vezums koorem
vēžot vähki püüdma
vicināt vehkima, viibutama, lehvitama, liputama
vide keskkond, miljöö
vidēj|s keskmine, vaheline; kesk-; **~ā izglītība** keskharidus
vidū keskel, keskpaigas, keset, kesk
viduklis piht, talje
vidus kese, keskkoht, keskpaik, keskosa
viduslaiki keskaeg
vidusskola keskkool
viduvējs keskpärane, keskmine, rahuldav
viebt lõustu tegema, grimasse tegema, nägu moonutama
viebties nägu kortsu tõmbama, nägu krimpsutama, kortsu tõmbama
viedoklis vaatepunkt, seisukoht
vieglatlētika kergejõustik
vieglatlēts kergejõustiklane
viegliņām, vieglītēm, vieglīti ņām kergelt, õrnalt, ettevaatlikult
vieglprātība kergemeelsus, mõtlematus
vieglprātīgs kergemeelne, mõtlematu
viegls kerge, hõlpus
vieglums kergus, hõlpsus
viela aine, mateeria
vien: drīz v. üsna varsti; **droši v.** küllap, vist, kindlasti
vienādi[a] alati, alatasa
vienādi[b] ühtmoodi
vienāds ühesugune, ühetaoline, ühesarnane, samane
vienādsānu võrdhaarne
vienaldzība ükskõiksus, tuimus, loidus, osavõtmatus
vienaldzīgs ükskõikne, tuim, loid, osavõtmatu
vienalga ükskõik
vienatne üksildus, üksindus, üksi
vienbalsīgs ühehäälne; üksmeelne
viencēliens ühevaatuseline näidend
viendien kord, ükskord, kunagi
viengabalains ühest tükist, monoliitne
viengadīgs üheaastane
vienība 1. ühtsus; 2. üksus; **karaspēka v.** sõjaväeüksus
vienīgais, vienīgs ainus, ainuke
vienis prātis: mēs esam v. me oleme ühel arvamusel
vienkāršība lihtsus, loomulikkus
vienkāršot lihtsustama
vienkāršs lihtne, liht-, tavaline

vienkopus üheskoos, koos, kokku
vienkrāsains ühevärviline
vienlaicīgs samaaegne
vienlaidu üldine, üld-
vienlaidus lakkamatult, vahetpidamata
vienlaikus samal ajal, üheaegselt; ühtlasi
vienlīdz ühtviisi, ühtmoodi, ühetaoliselt, ühesarnaselt
vienlīdzība võrdsus
vienlīdzīgs võrdne, ühesuurune; ühetaoline
vienmēr alati, aina, ikka
vienmērīgs ühetaoline, ühetasane, ühtlane; rütmiline; **v. pulss** ühtlane pulss
vienmuļība üksluisus, monotoonsus
vienmuļīgs, vienmuļš ühetooniline, üksluine
viennadži ühesõralised
vienošanās (kokku)leppimine; (kokku)lepe
vienot ühendama, koondama, liitma
vienotība ühtsus
vienoties ühinema
vienots ühtne, ühine, ühendatud
vienpadsmit üksteist (kümmend)
vienpadsmitais üheteistkümnes
vienprātība üksmeelsus, üksmeel
vienprātīgs üksmeelne
vienpusība ühekülgsus
vienpusīgs 1. ühekülgne, kitsarinnaline; 2. ühepoolne
vienreiz ükskord
vienreizējs ühekordne
vienreizviens ükskordüks, korrutamistabel
viens üks
viensēta talu
vienskaitlinieks sõna, mida tarvitatakse ainult ainsuses
vienskaitlis ainsus
vienstāva ühekorruseline, ühekordne
vienstobrene üheraudne (püss)
vientiesība lihtsameelsus, naiivsus
vientiesīgs lihtsameelne, naiivne
vientulība üksildus, üksindus
vientulīgs, vientuļš üksik, üksildane
vienveidība ühetaolisus, ühesugusus; ühtlus
vienveidīgs ühetaoline, ühesugune, ühtlane
vienzilbes, vienzilbīgs: v. vārds ühesilbiline sõna
viesības *ainult mitm.* pidu, pidustus (perekonnas)
viesis külaline
viesizrāde külalisetendus, võõrusetendus
viesmīlība külalislahkus
viesmīlīgs külalislahke
viesnīca võõrastemaja
viesoties külastama; külaskäigul viibima, võõrusel viibima
viesulis tuulekeeris, tuulispask, marutuul
viesuļvētra orkaan, raju
viešņa naiskülaline
vieta koht, paik, plats, ase; ruum; **dzīves v.** (alatine) elukoht
vietām kohati, paiguti
vietējs kohalik, paikne
vietnieks asetäitja, asemik

vietniekvārds asesõna, pronoomen
vietumis, vietvietām kohati, paiguti; **v. nolija lietus** kohati sadas vihma
vīģe viigipuu, viigimari
vijīgs painduv, nõtke, paindlik
vijole viiul
vijolīte kannike
vijolnieks viiulimängija, viiuldaja
vīksna jalakas, künnapuu
vīķi *ainult mitm.* vikk
vilcien|s[a] rong; **braukt ar ~u** rongiga sõitma
vilcien|s[b] tõmme; joon; **vispārīgos ~os** üldjoontes
vilcināt venitama, viivitama
vilcināties viivitama, venitama, kõhklema
vilciņš vurrkann
vile[a] õmblus, palistus
vile[b] viil
vilināt meelitama, veetlema
vilinošs ahvatlev, võrgutav, kiusatuslik
vilk|s hunt; **~u medības** hundijaht
vilkšus tõmmates, tirides, vedades
vilkt tõmbama, tirima, vedama
vilkties lohisema (mööda maad)
vilna vill
vilnis laine
vilšanās pettumus, pettumine
vilt petma
viltība kavalus
vilties pettuma
viltīgs kaval
viltnieks kavalpea, nupukas inimene; võrukael
viltojums võltsimine, võltsing, järeletegemine
viltot järele tegema, võltsima
viltotājs järeletegija, võltsija
viltots võltsitud, järeletehtud, imiteeritud
viltus petmine, pettus; **v. mācība** valeõpetus
viļņot, viļņoties lainetama, õõtsuma, kõikuma
vingrinājums harjutamine, harjutus
vingrināt harjutama
vingrināties (end) harjutama, (end) treenima
vingrojums võimlemisharjutus
vingrošana võimlemine
vingrot võimlema
vingrotājs võimleja
vingrotava võimlemissaal, võimla
vingrs paiduv, nõtke, vetruv; elast(ili)ne
vīnkopība viinamarjakasvatus
vīnkopis viinamarjakasvataja
vinnests võit
vinnēt võitma (mängus, loteriil, riigilaenuga)
vīnoga viinamari
vīnogulājs viinamarjapõõsas
vīn|s vein; **~a dārzs** viinamarjaväli, viinamägi
viņa tema, ta (*naiss.*)
viņdien neil päevil, hiljuti
viņpus teispool; **v. upes** teispool jõge
viņreiz tookord, tol korral, eelmine kord
viņš tema, ta
violets violetne, violett
vīpsnāt muigama, muhelema
vīrabrālis küdi, mehevend

vīramāsa meheōde, nadu
vīramāte meheema, ämm
vīratēvs meheisa, äi
vīrca virts
vīrietis mees, meesterahvas
vīrināt praotama; **v. durvis** ust lahti tegema ja kinni panema
vīrišķība mehisus, julgus, vahvus
vīrišķīgs mehine, julge, vahva
virkne rida, rodu, voor
virmot virvendama, võnkuma, vankuma, vibreerima
virpa treipink
virpot treima
virpotājs treial
virpulis tuulekeeris, tuulispask, marutuul
virpuļot keerlema, pöörlema
virpuļviesulis vesipüks
virs 1. kohal, üle; **v. pilsētas** linna kohal; 2. peal; **turēties v. ūdens** vee peal püsima
vīrs mees; abikaasa, abielumees; **v. un vārds** mees ja sõna
virsa (pealis)pind
virsaitis pealik, vanem
virsbūve pealisehitis
virsdrēbes *ainult mitm.* üleriided, pealisriided
virsējs ülemine, pealmine
virskārta pealmine kiht
virskrekls pealmine särk, triiksärk
virskundzība valitsemine, valitsus, ülevõim
virslūpa pealmine huul
virsma pind; **ūdens v.** veepind
virsnieks ohvitser
virsotne (mäe)tipp, hari
virspavēlniecība ülemjuhatus
virspavēlnieks ülemjuhataja
virspus pealpool
virspuse pealmine pool
virsraksts pealkiri, tiitel
virsrok|a: gūt ~u ülekaalu omandama, võidule pääsema, peale jääma
virsstund|as ületunnid; **~u darbs** ületunnitöö
virsteikums *gramm.* pealause
virsū peal, peale; **uzlikt v.** peale panema
virsvērtība lisaväärtus
virši kanarbik
virt keema, vahutama, pulbitsema
virtuve köök
virums kõrt
virve nöör, kõis
virziens suund
virzīt liigutama, nihutama
virzīties liikuma, nihkuma
virzulis kolb
vis sugugi; ühti; mitte; **viņš nenāks v.** ta ei tule ühti
visāds igasugune
visai 1. üsna, väga, üpris; **v. grūts uzdevums** üsna raske ülesanne; 2. eriti; **ne v. ilgi** mitte eriti kaua
visápkārt ümber, ümberringi; **v. ir tumš** ümberringi on pime
visbéidzot kõige lõpuks, lõppeks, viimaks
visbiežāk kõige sagedamini
visgārām piki; **v. upei** piki jõge
vismáz vähemalt
visnótaļ kõigiti, igati, igapidi
vispār üldse

vispārākā pakāpe ülivõrre, superlatiiv
vispārēj|s üldine; üld-; **~ais streiks** üldstreik
vispārīb|a üldsus; **~as labā** üldsuse heaks
vispārīgs üldine, üld-
vispārinājums üldistamine
vispārināt üldistama
vispārizglītojošs üldhariduslik
vispārnacionāls üldrahvuslik
vispārpazīstams üldtuntud
vispasaules ülemaailmne
vispirms eelkõige, esiteks, esialgu
vispusīgs igakülgne
viss kõik, kogu, terve
vissavienības üleliiduline
visspēcīgs kõikvõimas
vīst närtsima, närbuma
vista kana
vistiņas *ainult mitm.* pimesikumäng
vīstīt: v. dūres rusikaid näitama
vistkopība kanakasvatus
vistkopis kanakasvataja
vīstoklis pakk, komps; rull; **papīra v.** paberirull
visumā üldiselt
visums kõiksus, maailmaruum, universum
visur igal pool, kõikjal
visváirāk kõige rohkem
visvisāds igasugune
viszinis kõikteadja
vīt punuma; **v. vainagu** pärga punuma
vitāls eluline, tähtis; elujõuline
vītiens väänlema, keerlema, tiirlema, looklema; **ceļš vijas kalnup** tee lookleb mäkke
vītne lillevanik, lehispärg
vītols paju, remmelgas
vizbulīte ülane
vīzdegunīgs upsakas, ülbe, ninakas, suureline
vīze viisk
vizēt särama, läikima, helkima
vizināt sõidutama; **v. automobilī** autoga sõidutama
vizināties sõitma; **v. ar laivu** paadiga sõitma
vizla vilgukivi
vizmot särama, sätendama, sädelema, vilkuma
vizuļi litrid
vizuļot särama, hiilgama, sätendama
vīžot viitsima
VLKJS (Vissavienības Ļeņina Komunistiskā Jaunatnes Savienība) ÜLKNÜ (Üleliiduline Leninlik Kommunistlik Noorsooühing)
vokatīvs vokatiiv
volejbols võrkpall
vraks vrakk (hukkunud laeva, lennuki kere)
vulkāns vulkaan, tulemägi

Z

zābaks saabas
zādzība vargus
zaglis varas
zagšus vargsi, salaja
zagt varastama
zagties hiilima; **z. klāt** juurde hiilima
zāģēt saagima

zāģētava lauavabrik, saekaater
zāģis saag
zaigot särama, hiilgama
zaimi, zaimošana pühaduse teotamine, mõnitamine
zaimot teotama, mõnitama
zaķāda jänesenahk
zaķene[a] emajänes
zaķene[b] läkiläki (müts)
zaķis jänes
zaķkāposti jänesekapsad
zaķpastala argpüks
zāle[a] rohi, hein
zāle[b] saal
zāles *ainult mitm.* arstirohi, arstim, ravim
zālīte rohuke, rohukõrs
zalktis nastik
zalve kogupauk
zaļbarība haljastoit
zaļgans rohekas
zaļoksnējs tervislik, täis tervist, tervisest lõkendav
zaļot haljendama
zaļš roheline, haljas; toores, ebaküps
zaļums rohelus, haljus
zarains oksine, okslik; **z. koks** okslik puu
zārks puusärk, kirst
zarna soolikas, sool
zars oks
zaudējums kaotus, kahju
zaudēt kaotama; **z. uzticību** usaldust kaotama
zede|nis varb; **~ņu žogs** varbtara
zeķe sokk, sukk
zeķturis sukahoidja
zelmenis oras; tõusmed
zelt edenema, edusamme tegema, jõudsasti edenema; õitsema
zeltains kullavärviline, kullakarva, kuldne
zeltene tüdruk, kaunitar, iludus (rahvalauludes)
zeltīt kuldama
zeltkalis kullassepp, juveliir
zeltlietas kuldtooted
zeltnesis nimetu sõrm
zeltracis kullaotsija, kullakaevaja
zelts kuld
zem all; alla; **z. galda** laua all
zemāk allpool
zeme[a] maakera; Maa
zeme[b] maa, muld
zemenes maasikad; **dārza z.** aedmaasikad; **meža z.** metsmaasikad
zemestrīce maaväring, maavärisemine
zemiene madalik
zemisks alatu, nurjatu
zemiskums alatus, nurjatus
zemkopība põllumajandus, põllundus
zemkopis põllumees, maaharija
zemnīca muldonn, muldkoobas
zemniece talunaine, maanaine
zemniecība talurahvas, talupoegkond; talupojad
zemnieks talupoeg, põllumees
zemoties end alandama, madaldama
zems madal
zemu madalalt
zemūdene allveelaev
zemūdens- allvee-; **z. augi** veealused taimed
zenītartilērija seniitsuurtükivägi, õhutõrjesuurtükivägi

zemītlielgabals seniitsuurtükk
zēns poiss, poisike
zibenīgs välkkiire
zibens välk
zibeņātrs välkkiire
zibeņnovedējs piksevarras
zibeņot välku lööma
zibēt välkuma, virvendama, vilkuma
zibsnīt särama, sätendama
zīdainis rinnalaps, imik
zīdītāji imetajad (loomad)
zīdkopība siidiviljelus, -kasvatus
zīd|s siid; **~a kleita** siidkleit
ziedēt õitsema, õilmitsema
ziedlapiņas õielehed
ziedojums annetamine, annetus
ziedonis kevad; õitseaeg, õitseng
ziedot ohverdama, annetama
ziedpuķekšņi *ainult mitm.* õietolm
zieds õis
ziema talv
ziemāji talivili
ziemelis põhjatuul
zieme|austrumi *ainult mitm.* kirre, põhja-ida
zieme|blāzma põhjavalgus, polaarvalgus, virmalised
zieme|briedis põhjapõder
zieme|ļi *ainult mitm.* põhi (ilmakaar); **~os** põhjas
zieme|nieks põhjamaalane
zieme|pols põhjapoolus, põhjanaba
zieme|rietumi *ainult mitm.* loe, põhja-lääs
zieme|u- põhja-, põhjapoolne
zieme|vējš põhjatuul
ziep|es *ainult mitm.* seep **~ju trauks** seebikarp
ziepēt seebitama
ziest määrima, võidma
zilbe silp
zīle[a] tihane
zīle[b] tammetõru
zīle[c] helmes
zīlēt ennustama, ette kuulutama
zilgans sinakas, sinkjas
zilgme sina
zilonis elevant
ziloņkauls elevandiluu
zils sinine, sini-
zilum|s 1. sina; **veļas ~i** (pesu)sine; 2. sinine laik (ihul)
zīme 1. märk, märgis; **pieturas z.** kirjavahemärk; 2. tunnus, tundemärk; **slikta zīme** halb tundemärk
zīmējums joonistus, joonis
zīmēšana joonistamine
zīmēt joonistama
zīmētājs joonistaja, joonestaja
zīmē|ties kellessegi puutuma, kellegi kohta käima; **šie vārdi ~jas uz jums** need sõnad käivad teie kohta
zīmīgs tähelepandav, silmapaistev, tähelepanuväärv
zīmoglaka (kirja)lakk
zīmogs pitsat, pitser
zīmulis pliiats
zināms tuntud, teatud; **ir z.** on teada; **~ā mērā** teatud määral
zinams muidugi, teadagi
zināšanas *ainult mitm.* teadmised; **iegūt z.** teadmisi omandama
zināt teadma
zinātkāre teadushimu, teadmishimu
zinātkārs teadushimuline, teadmishimuline

zinātne teadus; **Latvijas PSR Zinātņu akadēmija** Läti NSV Teaduste Akadeemia
zinātnieks teadlane, õpetlane
zinātnisks teaduslik; **z. darbs** teaduslik töö
zinis: viņš neliekas ne z. ta ei tee sellest väljagi
ziņ|a 1. teade, sõnum; **pēdējas ~as** viimased teated; **~u birojs** teadetebüroo; 2. teadmine; **bez manas ~as** minu teadmata
ziņkāre, zinkārība uudishimu
ziņkārīgi uudishimulikult
ziņkārīgs uudishimulik
ziņnesis käskjalg
ziņojums 1. teadaanne, teade; 2. ettekanne
ziņot teatama, teadustama
ziņotājs 1. ettekandja, aruandja; 2. sõnumitooja, teataja
zirgēzelis hobueesel
zirgkopība hobusekasvatus
zirgkastaņa hobukastan
zirgkopis hobusetalitaja
zirglietas *ainult mitm.* hoburakmed, hobuseriistad
zirgs hobune; **jājamais z.** ratsahobune
zirgspēks hobujõud
zirneklis ämblik
zirnis hernetera
zirņ|i herned; **~u zupa** hernesupp
zīst imema
zivkopība kalakasvatus
zivkopis kalakasvataja
ziv|s kala; **~ju zupa** kalasupp
zizlis sau, valitsuskepp
znots väimees, koduväi
zobains hambuline; sakiline
zobārstniecība hambaravimine, hambaravi
zobārsts hambaarst
zobenis hammashäälik
zobens mõõk
zobgalība pilkamine, irvitamine, pilkehimu
zobgalīgs pilkav, pilklik, pilkehimuline, tõgav
zobgalis pilkaja, irvitaja, irvhammas, hambamees
zobot välja naerma, naeruvääristama
zoboties naerma, pilkama, irvitama
zobrats hammasratas
zob|s hammas; **~u sāpes** hambavalu
zods lõug
zole (saapa)tald
zoļāda tallanahk
zooloģija zooloogia
zooloģisks zooloogiline, zooloogia-
zoslēns hanepoeg
zoss hani; **meža z.** metshani
zostēviņš isahani
zupa supp
zust (ära) kaduma, kaotsi minema
zustrenes mustsõstrad
zutis angerjas
zvaigznājs tähtkuju, tähtkond
zvaigzne (taeva)täht; **piecstaru z.** viieharuline täht
zvaigžņain|s tähe-, tähis-; **~as debesis** täheküllane taevas
zvaigžņveida-, zvaigžņveidīgs tähesarnane, tähetaoline, tähekujuline
zvanīt helistama, kõlistama, kella lõõma
zvan|s kell; **kellahelin; durv-**

ju z. uksekell; **~u tornis** kellatorn
zvārguļi kellukesed, kuljused
zveja kalapüüdmine, kalapüük
zvejniece naiskalur, kalastaja, kalanaine
zvejniecīb|a kalapüük, kalastamine; kalandus; **~as artelis** kalapüügiartell
zvejnieks kalur, kalamees, kalastaja
zvejot kala püüdma, kalastama
zvelt lööma, hoopi andma
zvērāda karusnahk
zvērest|s vanne, vandetõotus; **dot ~u** vannet andma
zvērēt vannet andma
zvērība metsikus, julmus, elajalikkus
zvērīgs, zvērisks metsik, julm, elajaslik
zvērnīca loomaaed
zvērs metsloom, elajas, kiskja
zviedriete rootslanna
zviedrs rootslane
zviegt hirnuma
zviņains soomustega kaetud, soomuseline, soomus-
zviņas *ainult mitm.* soomus, soomused
zvirbulis varblane
zvirgzdi *taval. mitm.* sõmer, jäme liiv, kruus, rähk

Ž

žagari *ainult mitm.* hagu, haod
žagars vits, vibalik
žagas *ainult mitm.* luksumine
žagata harakas
žagoties luksuma
žaķete žakett, kuub, pintsak
žaudēt (pesu) kuivatama
žaunas *ainult mitm.* lõpused
žaut kuivama panema; **ž. veļu** pesu kuivama panema
žāvas, žāvāšanās *ainult mitm.* haigutamine
žāvāties haigutama
žāvēt 1. kuivatama, tahendama; **ž. veļu** pesu kuivatama; 2. suitsutama (liha, kala)
žāvētava 1. kuivatamisruum; 2. suitsutamisruum
žāvēt|s 1. kuivatatud; **~i āboli** kuivatatud õunad; 2. **~a gaļa** suitsutatud liha, suitsuliha
žēl (on) kahju, (on) hale; **cik ž.** kui kahju
žēlabas *ainult mitm.* kaebus, kaebamine, kurtmine
žēlastīb|a 1. arm, soosing, heategu; 2. halastus; **bez ~as** halastamatult
žēlīgs helde, heatahtlik; hale, halemeelne
žēlot kaasa tundma, kahju tundma, kahetsema, haletsema
želoties kaebama, kurtma, halisema
žēls kaeblik, hale
žēlsirdība kaastunne; haledus, halemeel, härdus
žēlsirdīgs härdameelne, kaastundlik
žēlum|s kaastunne, haledus,

härdus; **aiz ~as** kaastundest
žigls kiire, kärme, kiir-
žiglums kiirus, väledus
žilbināt pimestama
žilbinošs pimestav
žirgts erk, reibas, elav; kõbus
žņaugi *ainult mitm.* pihid, ike
žņaugt kägistama
žogs tara
žoklis lõualuu
žubīte metsvint
žuburot|s ~ie kvieši hargneva peaga nisu
žuburs kärbis, kaheharuline e. harkjas oks
žūksnis nutsak, pakike; **naudas ž.** rahapahmakas
žultain|s sapine, kibestunud, tige; **~i vārdi** sapised sõnad
žults sapp
žultspūslis sapipõis
žūpa joodik, joomar, lakard
žūpot jooma, purjutama
žūpošana joomine, lakkumine
žurk|a rott; **~u inde** rotimürk
žurnāls žurnaal, ajakiri
žūt kuivama, tahenema
žužināt sahisema
žūzot äiutama, kussutama (last)
žvadzēt kõlisema, tärisema, tilisema
žvadzināt täristama, kliristama
žvingul|is pohmelus; **~ī** pohmeluses

GEOGRAAFILISI NIMETUSI

Lühendeid

j. = jõgi
l. = linn
m. = mägi
ps. = poolsaar
s. = saar
st. = saarestik
v. = väin

A

Abesiinija Abessiinia
Abhāzijas Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Abhaasi Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Adigejas autonomais apgabals Adõgee autonoomne oblast
Adisabeba *l.* Addis Abeba
Adrijas jūra Aadria meri
Adžārijas Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Adžaari Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Afganistāna Afganistan
Āfrika Aafrika
Aginskas Burjat-Mongoļu nacionalais apvidus Aga Burjaadi rahvusringkond
Ainaži *l.* Heinaste
Aizbaikāls Taga-Baikal
Aizkarpātu apgabals Taga-Karpaadi oblast
Aizkaukāzs Taga-Kaukaasia
Aizvolga Taga-Volgamaa
Ālandes salas Ahvenamaa saarestik
Albānija Albaania
Albānijas Tautas Republika Albaania Rahvavabariik
Aleutu salas Aleuudid
Alma-Ata Alma-Ata
Alpi Alpid
Altajs Altai mäed
Alūksne *l.* Aluksne
Alžīrija Alžeeria
Aļaska *ps.* Aljaska
Amazone *j.* Amazonas
Amerika Ameerika
Amerikas Savienotās Valstis Ameerika Ühendriigid

Amsterdama *l.* Amsterdam
Amudarja *j.* Amu-Darja
Amūra *j.* Amuur
Andi Andid (*mäed*)
Angāra *j.* Angara
Anglija Inglismaa
Ankāra *l.* Ankara
Antarktīda Antarktis
Antarktika Antarktika
Antiļu salas *st.* Antillid
Antverpene Antverpen
Ape *l.* Ape (Opa)
Apenīni Apeniinid
Arābija *ps.* Araabia
Arābu jūra Araabia meri
Arāla jūra Araali meri
Ararats *m.* Ararat
Argentīna Argentiina
Arhangelska *l.* Arhangelsk
Arktika Arktika
Armēnijas Padomju Sociālistiskā Republika Armeenia Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Astrahaņa *l.* Astrahan
Ašhabada *l.* Ašhabad
Atēnas *l.* Ateena
Atlantijas okeāns Atlandi ookean
Austrālija Austraalia
Austrija Austria
Azerbaidžānas Padomju Sociālistiskā Republika Aserbaidžani Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Āzija Aasia
Azoru salas Assoori saared
Āzovas jūra Aasovi meri

B

Bagdāde *l.* Bagdad
Baikāls Baikali järv
Baku *l.* Bakuu
Baleāru salas Baleaari saared
Balkāni Balkani mäed
Balkānu pussala Balkani poolsaar
Baltā jūra Valge meri
Baltijas jūra Balti meri
Baltkrievijas Padomju Sociālistiskā Republika Valgevene Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Barenca jūra Barentsi meri
Barnaula Barnaul
Barselona Barcelona
Baškīrijas Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Baškiiri Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Batumi *l.* Batum
Bavārija Baieri
Bāzele *l.* Basel
Beiruta *l.* Beirut
Belgrada *l.* Belgrad
Beludžistāna Beludžistan
Beļģija Belgia
Bengālijas līcis Bengaali laht
Bergena *l.* Bergen
Beringa jūra Beringi meri
Beringa šaurums Beringi väin
Berlīne *l.* Berliin
Berne *l.* Bern
Besarābija Bessaraabia
Birma Birma
Birmingema *l.* Birmingham
Biskajas līcis Biskaia laht
Blagoveščenska *l.* Blagoveštšensk
Bolīvija Boliivia

Bolona *l.* Bologna
Bombeja *l.* Bombay
Bonna *l.* Bonn
Bordo *l.* Bordeaux
Borneo *s.* Borneo
Bosfors *v.* Bosporus
Botnijas jūras līcis Botnia laht
Bratislava *l.* Bratislav
Brazilija Brasiilia
Brēmene *l.* Breemen
Breslava *l.* Breslau
Bresta *l.* Brest
Bretaņas pussala Bretagne'i poolsaar
Brisele *l.* Brüssel
Britu salas Briti saared
Budapešta *l.* Budapest
Buenosairesa *l.* Buenos Aires
Buga *j.* Bug
Buhāra *l.* Buhhaara
Bukareste *l.* Bukarest
Bulgārija Bulgaaria
Bulgārijas Tautas Republika Bulgaaria Rahvavabariik
Bulona *l.* Boulogne
Burjātu Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Burjaadi Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Burtnieku ezers Burtniegi järv

C

Chaltubo *l.* Tshaltubo
Ceilona *s.* Tseilon
Cēsis *l.* Ceesis
Cimljanskas jūra Tsimljanski meri
Cīrihe *l.* Zürich
Cusima *s.* Tsusima

Č

Čeboksari *l.* Tšeboksarõ
Čehoslovakija Tšehhoslovakkia
Čehoslovakijas Republika Tšehhoslovakkia Vabariik
Čeļabinska *l.* Tšeljabinsk
Čečēnu-Ingušu Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Tšetseeni-Inguši Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Čikāga *l.* Chicago
Čile Tšiili
Čkalova *l.* Tškalov.
Čukču jūra Tšuktši meri
Čukču nacionālais apvidus Tšuktši rahvusringkond
Čukču pussala Tšuktši poolsaar
Čuvašijas Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Tšuvaši Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik

D

Dagestānas Autonomā Padomju Sotsialistiskā Republika Dagestani Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Damaska *l.* Damaskus
Dānija Taanimaa
Dardaneļi *v.* Dardanellid
Daugava *j.* Daugava
Daugavpils *l.* Daugavpils
Deli *j.* Delhi
Dienvidamerika Lõuna-Ameerika
Dienvidķīnas jūra Lõuna-Hiina meri
Dienvidosētijas autonomais apgabals Lõuna-Osseedi autonoomne oblast
Dienvidslāvija Jugoslaavia
Dienvidu Buga *j.* Lõuna-Bug
Dņepra *j.* Dnepr
Dņepropetrovska *l.* Dnepropetrovsk
Dņestra *j.* Dnestr
Dona *j.* Don
Donava *j.* Doonau
Donbass Donbass
Doņeca *j.* Donets
Drēzdene *l.* Dresden
Drogobiča *l.* Drogobõtš
Dublina *l.* Dublin
Dzeltenā jūra Kollane meri
Džalalabada *l.* Džalal-Abad
Dženova *l.* Genua

E

Ebreju autonomais apgabals Juudi autonoomne oblast
Edinburga *l.* Edinburg
Egejas jūra Egeuse meri
Ēģipte Egiptus
Eifrata *j.* Eufrat
Eipatorija *l.* Eupatooria
Eire Iiri
Eiropa Euroopa
Ekvadora Ekuador
Elba *s.* Elba
Elbruss *m.* Elbrus
Elzasa Elsass
Erevāna *l.* Erevan
Esene *l.* Essen
Esentuki *l.* Essentuki
Etiopija Etioopia
Etna Etna (*vulkaan*)
Evenku nacionālais apvidus Evengi rahvusringkond
Everests *m.* Everest

F

Feodosija *l.* Feodossia
Filadelfija *l.* Philadelphia
Filipīnu salas Filipiini saared
Flandrija Flandria
Florence *l.* Florenz
Florida *ps.* Florida
Formoza *s.* Formoosa
Francija Prantsusmaa
Frankfurte *l.* Frankfurt
Frunze *l.* Frunze
Fudžijama Fudžijama (*vulkaan*)

G

Gaiziņš *m.* Gaizin
Ganga *j.* Ganges
Garona *j.* Garonne
Gauja *j.* Gauja (Koiva)
Gdanska *l.* Gdansk
Gdiņa *l.* Gdynia
Geteborga *l.* Göteborg
Gibraltars *v.* Gibraltar
Glazgova *l.* Glasgow
Gobi Gobi (*kõrb*)
Gomeļa *l.* Gomel
Gorkija *l.* Gorki
Gornoaltaiska *l.* Mägi-Altaisk
Grenlande *s.* Gröönimaa
Grieķija Kreeka
Gruzijas Padomju Sociālistiskā Republika Gruusia Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Gulbene *l.* Gulbene
Gvatemala Guatemala
Gvinejas līcis Guinea laht

H

Habarovska Habarovsk
Hāga *l.* Haag
Hakasijas autonomais apgabals Hakassi autonoomne oblast
Hamburga *l.* Hamburg
Hanoja *l.* Hanoi
Hantimansijska *l.* Hantõ-Mansiisk
Hantu-Mansu nacionālais apvidus Handi-Mansi rahvusringkond
Harbina *l.* Harbiin
Harkova Harkov
Havaju salas Havai saared
Havana *l.* Havanna
Havra *l.* Havre
Helsinki *l.* Helsingi
Himalaji Himaalaja (*mäed*)
Hokaido *s.* Hokaido
Holande Holland
Honkonga *l.* Hongkong

I

Igaunijas Padomju Sociālistiskā Republika Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Ilmenis Ilmeni (*järv*)
Indija India
Indijas okeāns India ookean
Indoķīna Indo-Hiina
Indonēzija Indoneesia
Indostāna Hindustan
Iraka Iraak
Irāna Iraan
Irija Iirimaa
Irkutska *l.* Irkutsk
Irtiša *j.* Irtõš
Islande Island
Itālija Itaalia
Ivanova *l.* Ivanovo
Izmaila l. Izmail
Izraēla Israel
Iževska *l.* Iževsk

J

Jakutijas Autonomā Padomju Sociālistiskā Republika Jakuudi Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Jamāļu-Ņenecu nacionālais apvidus Jamali-Neenetsi rahvusringkond
Japāna Jaapan

Japāņu jūra Jaapani meri
Jaroslavļa *l.* Jaroslavl
Jaungvineja Uus-Guinea
Jaunsibīrijas salas Uus-Siberi saared
Jaunzēlande Uus-Meremaa
Java *s.* Jaava
Jemena Jeemen
Jeņiseiska *l.* Jenisseisk
Jeņiseja *j.* Jenissei
Jeruzaleme *l.* Jeruusalem
Jitlande Jüütimaa
Jonijas jūra Joonia meri
Južnosahalinska *l.* Južnosahalinsk

K

Kabardas-Balkārijas Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Kabardiini-Balkaari Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Kabula *l.* Kabul
Kaira *l.* Kairo
Kalifornija Kalifornia
Kalmikijas Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Kalmõki Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Kalnu-Altaja autonomais apgabals Mägi-Altai autonoomne oblast
Kalnu-Badahšanas autonomais apgabals Mägi-Badahšani autonoomne oblast
Kalnu-Karabahas autonomais apgabals Mägi-Karabahhi autonoomne oblast
Kalūga *l.* Kaluuga
Kaļiņina *l.* Kalinin
Kaļiņingrada *l.* Kaliningrad
Kama *j.* Kaama
Kamčatka *ps.* Kamtšatka
Kanāda Kanada
Kanāriju salas Kanaaria saared
Karačai-Čerkesijas autonomais apgabals Karatšai-Tšerkessi autonoomne oblast
Karakalpakijas Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Kara-Kalpaki Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Karakums Kara-Kum (*kõrb*)
Karēļu Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Karjala Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Karpati Karpaadid (*mäed*)
Kaspijas jūra Kaspia meri
Kaukāza kalni Kaukaasia mäed
Kaukāzs Kaukaasia
Kauņa Kaunas
Kazahijas Padomju Socialistiskā Republika Kasahhi Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Kazaņa *l.* Kaasan
Kazbeks *m.* Kazbek
Kenija Keenia
Kerča *l.* Kertš
Kijeva *l.* Kiiev
Kipra *s.* Küpros
Kirgīzijas Padomju Socialistiskā Republika Kirgiisi Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Kirova *l.* Kirov
Kislovodska *l.* Kislovodsk
Kišiņeva *l.* Kišinjov
Klaipēda *l.* Klaipeda

Ķlusais okeāns Vaikne ookean
Ķolas pussala Koola poolsaar
Ķolkas rags Kolka neem
Ķolumbija Kolumbia
Ķomi Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Komi Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Ķomi-Permiešu nacionālais apgabals Komi-Permi rahvusringkond
Ķomsomoļska *l.* Komsomolsk
Ķongo Kongo
Ķonstantinopole *l.* Konstantinoopol
Ķopenhāgena *l.* Kopenhaagen
Ķoreja Korea
Ķorejas Tautas Demokratiskā Republika Korea Rahvademokraatlik Vabariik
Ķorjaku nacionālais apvidus Korjaki rahvusringkond
Ķrasnodona *l.* Krasnodon
Ķrēta *s.* Kreeta
Ķrievijas Padomju Federatīvā Socialistiskā Republika Vene Nõukogude Föderatiivne Sotsialistlik Vabariik
Ķrima *ps.* Krimm
Ķrimas kalni Krimmi mäed
Ķrivoiroga *l.* Krivoi-Rog
Ķronštate *l.* Kroonlinn
Ķuba Kuuba
Ķubaņa *j.* Kubaan
Ķuibiševa *l.* Kuibõšev
Ķuriļu salas Kuriili saared
Ķustanaja *l.* Kustanai
Ķutaisi *l.* Kutaissi
Ķuznecka *l.* Kuznetsk

Ķ

Ķegums Kegum
Ķelne *l.* Köln
Ķemeri *j.* Kemeri
Ķīna Hiina
Ķīnas Tautas Republika Hiina Rahvavabariik

L

Lādogas ezers Laadoga järv
Lamanša kanals La Manche'i kanal
Lapzeme Lapimaa
Latvijas Padomju Socialistiskā Republika Läti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Leipciga *l.* Leipzig
Libāna Liibanon
Lībija Liibüa
Lielbritānija Suurbritannia
Lielupe *j.* Lielupe
Liepaja *l.* Liepaja
Lietuvas Padomju Socialistiskā Republika Leedu Nõukogude Sotsialistlik vabariik
Limbaži *l.* Limbaži
Liona *l.* Lyon
Lisabona *l.* Lissabon
Liverpūle *l.* Liverpool
Lodza *l.* Lodz
Lokarna *l.* Lokarno
Lotringa Lotring
Luāra *j.* Loire
Lubānas ezers Lubani järv
Luksemburga *l.* Luksemburg

L

Lena *j.* Leena
Leņinabada *l.* Leninabad
Leņina smaile Lenini mäetipp
Leņina vārdā nosauktais Volga-Donas kuģniecības kanals Lenini-nimeline Volga-Doni laevatatav kanal
Leņingrada *l.* Leningrad
Ļubļina *l.* Lublin
Ļvova *l.* Lvov

M

Madagaskara *s.* Madagaskar
Madona *l.* Madona
Madride *l.* Madrid
Magelāna šaurums Magalhães'i väin
Magņitogorska *l.* Magnitogorsk
Malajas arhipelāgs Malai arhipelaag
Mančestra *l.* Manchester
Mandžūrija Mandžuuria
Manila *l.* Manila
Mari Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Mari Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Marica *j.* Maritsa
Marmora jūra Marmari meri
Maroka Maroko
Marseļa *l.* Marseille
Moskava *l.* Moskva
Mazāzija Väike-Aasia
Mehiko *l.* Mexiko
Meka *l.* Meka
Meksika Mehhiko
Melburna *l.* Melbourne
Melnā jūra Must meri
Mēmele *j.* Meemel
Milāna *l.* Milaano
Minhene *l.* München
Minska *l.* Minsk
Misisipi *j.* Mississipi
Misūri *j.* Missouri
Mogiļeva *l.* Mogiljov
Moldāvijas Padomju Socialistiskā Republika Moldaavia Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Molodečna *l.* Molodetšno
Monblans *m.* Mont Blanc
Mongolijas Tautas Republika Mongoolia Rahvavabariik
Mordovijas Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Mordva Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Mukdena *l.* Mukden
Murmanska *l.* Murmansk

N

Nahičevānas Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Nahhitševani Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Nāves jūra Surnumeri
Neapole *l.* Napoli
Nemuna *j.* Neemen
Niagāra j. Niagara
Nica *l.* Nizza

Nīderlande Holland, Madalmaad
Nigērija Nigeeria
Nikaragva Nikaraagua
Nīla *j.* Niilus
Nirnberga *l.* Nürnberg
Normandijas pussala Normandia poolsaar
Norvēģija Norra
Novaja Zemļa *s.* Novaja Zemlja
Novgoroda *l.* Novgorod

Ņ

Ņencu nacionālais apvidus Neenetsi rahvusringkond
Ņeva *j.* Neeva
Ņufaundlenda *s.* Newfoundland
Ņujorka *l.* New York
Ņukastle *l.* Newcastle

O

Oba *j.* Ob
Ohotskas jūra Ohhoota meri
Odera *j.* Oder
Odesa *l.* Odessa
Oka *j.* Okaa
Omska *l.* Omsk
Oņega *j.* Oneega
Oņegas ezers Oneega järv
Orla *l.* Orjol
Oslo *l.* Oslo

P

Padekalē *v.* Pas de Calais
Padomju Socialistisko Republiku Savienība (PSRS) Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit (NSVL)
Pakistāna Pakistan
Pamīrs Pamiir
Panama Panama
Panamas kanāls Panama kanal
Paragvaja Paraguai
Parīze *l.* Pariis
Pečora *j.* Petšoora
Peipuss Peipsi (*järv*)
Pekina Peking
Penza *l.* Pensa
Pērnava *l.* Pärnu
Persijas līcis Pärsia laht
Peru Peruu
Petropavlovska *l.* Petropavlovsk
Petrozavodska *l.* Petrozavodsk
Phenjana *l.* Phõnjan
Pireneji Püreneed (*mäed*)
Pireneju pussala Pürenee poolsaar
Pleskava *l.* Pihkva
Polija Poola
Polijas Republika Poola Vabariik
Polocka *l.* Polotsk
Portsaida *l.* Port Said
Portugāle Portugal
Potsdama *l.* Potsdam
Poznaņa *l.* Poznan
Prāga *l.* Praha
Prūsija Preisimaa
Pruta *j.* Prut
Puertoriko *s.* Puerto Rico

R

Reimsa *l.* Reims
Reina *j.* Rein
Rēzekne *l.* Rezekne
Rīga *l.* Riia
Rīgas jūras līcis Riia laht
Riodežaneiro *l.* Rio de Janeiro
Rjazaņa *l.* Rjazan
Rodezija Rhodeesia
Rodosa *s.* Rhodos
Roma *l.* Rooma
Rona *j.* Rhône
Rostova *l.* Rostov
Roterdama *l.* Rotterdam
Rovna *l.* Rovno
Rūjiena *l.* Ruhja
Rumānija Rumeenia
Rūra *j.* Ruhr
Rževa *l.* Ržev

S

Sahalīna Sahhalin
Sahāras tuksnesis Sahaara kõrb
Saimas ezers Saima järv
Salaca *j.* Salatsi
Salacgrīva *l.* Salacgriiva
Salvadora Salvador
Samara *j.* Samaara
Samarkanda *l.* Samarkand
Sāmu sala Saaremaa
Sanfrancisko *l.* San Francisco
Sansalvadora *l.* San Salvador
Saratova *l.* Saraatov
Sarbrikena *l.* Saarbrücken
Sardīnija *s.* Sardiinia
Sāremā *s.* Saaremaa
Sarkana jūra Punane meri
Sauda Arabija Saudi Araabia
Sēna *j.* Seine
Senegala *j.* Senegal
Seula *l.* Söul
Sevastopole *l.* Sevastoopol
Siama Siiam
Sibīrija Siber
Sicīlija *s.* Sitsiilia
Sidneja *l.* Sidney
Sigulda *l.* Sigulda
Siktivkara *l.* Sõktõvkar
Silēzija Sileesia
Simferopole Simferoopol
Singapūra *l.* Singapur
Sirdarja *j.* Sõr-Darja
Sīrija Süüria
Sjeranevada Sierre Nevada (*mäed*)
Skageraks *v.* Skagerrak
Skandināvijas pussala Skandinaavia poolsaar
Skotija Šotimaa
Smolenska *l.* Smolensk
Soči *l.* Sotši
Somija Soome
Somu jūras līcis Soome laht
Spānija Hispaania
Stalinabada *l.* Stalinabad
Stalingrada *l.* Stalingrad
Stalinogorska *l.* Stalinogorsk
Stambula *l.* Stambul
Staraja Rusa *l.* Staraja Russa
Stavropole *l.* Stavropol
Stokholma *l.* Stokholm
Strasburga *l.* Strassburg
Sudeti Sudeedid (*mäed*)
Suecas kanāls Suessi kanal
Suhumi *l.* Suhhumi
Sumatra *s.* Sumatra
Sverdlovska *l.* Sverdlovsk

Š

Šanhaja *l.* Šanghai
Šauļi *l.* Šiauliai
Ščecina *l.* Szczecin, Stettin
Šefilda *l.* Sheffield
Špicbergene *s.* Teravmäed
Šveice Šveits

T

Tadžikijas Padomju Sociālistiskā Republika Tadžiki Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Taganroga *l.* Taganrog
Taimiras nacionālais apgabals Taimõri rahvusringkond
Taivana *s.* Taivan
Taizeme Tailand
Tālie Austrumi Kaug-Ida
Tallina *l.* Tallinn
Tampere *l.* Tampere
Tartu *l.* Tartu
Tasmānija *s.* Tasmaania
Taškenta *l.* Taškent
Tatārijas Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Tatari Autonoomne Nõukogude Vabariik
Tbilisi *l.* Tbilisi
Teherāna *l.* Teheran
Telaviva *l.* Tel-Aviv
Temza *j.* Thames
Tereka *j.* Terek
Tibeta Tiibet
Tibra *j.* Tiber
Tirāna *l.* Tiraana
Tisa *j.* Tisza
Tjanczina *l.* Tientsin
Tjanšans Tjanšani mäed
Tobolska *l.* Tobolsk
Tokija *l.* Tokio
Tomska *l.* Tomsk
Triesta *l.* Triest
Tukums *l.* Tukum
Tula *l.* Tuula
Tulona *l.* Toulon
Tunisa *l.* Tunis
Tunisija Tuneesia
Turcija Türgi
Turkmēnijas Padomju Sociālistiskā Republika Turkmeeni Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Tuvas autonomais apgabals Tuva autonoomne oblast

U

Udmurtijas Autonomā Padomju Socialistiskā Republika Udmurdi Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Ufa *l.* Ufaa
Ugunszeme *s.* Tulemaa
Ukrainas Padomju Sociālistiskā Republika Ukraina Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Ulanbatora *l.* Ulan-Bator
Ulanude *l.* Ulan-Ude
Uljanovska *l.* Uljanovsk
Ungārija Ungari
Ungārijas Tautas Republika Ungari Rahvavabariik
Urāla *j.* Uraal
Urāli Uraalid (*mäed*)
Uraļska *l.* Uralsk
Urugvaja Uruguai

Usūri *l.* Ussuuri
Ust-Ordās Burjātu nacionālais apgabals Ust-Orda Burjaadi rahvusringkond
Uzbekijas Padomju Sociālistiskā Republika Usbki Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Užgoroda *l.* Užgorod

V

Vācija Saksamaa
Vācijas Demokratiskā Republika Saksa Demokraatlik Vabariik
Valka *l.* Valga
Valmiera *l.* Valmiera
Varšava *l.* Varssavi
Vašingtona *l.* Washington
Velsa Wales
Venēcija *l.* Veneetsia
Venecuēla Venezuela
Ventspils *l.* Ventspils
Verhojanska *l.* Verhojansk
Vezūvs Vesuuv (vulkaan)
Viborga *l.* Viiburi
Vidusjūra Vahemeri
Vidzeme Liivimaa
Viļņa *l.* Vilnius
Vīne *l.* Viin
Vjetnama Vietnam
Vjetnamas Demokratiskā Republika Vietnami Demokraatlik Vabariik
Vladivostoka *l.* Vladivostok
Volga *j.* Volga
Voroneža *l.* Voronež
Vorošilova *l.* Vorošilov
Vorošilovgrada *l.* Vorošilovgrad

Z

Zemgale Zemgale
Ziemeļamerika Põhja-Ameerika
Ziemeļjūra Põhjameri
Ziemeļosētijas Autonomā Padomju Sociālistiskā Republika Põhja-Osseedi Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Ziemeļu Ledus okeāns Põhja-Jäämeri
Zunda salas Sunda saared
Zviedrija Rootsi

Ž

Ženēva *l.* Genf
Ženēvas ezers Genfi järv
Žiguļu kalni Žiguli mäed

A
22833

TÜ RAAMATUKOGU
1 0300 01039145 8